Előterjesztés
Hajdúhadház Város Önkormányzat
Polgármesterétől
Képviselő-testület 2018. június hónap 29. napján tartandó ülésére

Tárgy: Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása

Döntési dokumentumok száma: 1 db
Döntési dokumentumok típusa: határozati javaslat
Nyílt ülés
Szavazás módja: egyszerű többség
Névszerinti szavazás: nem
Költségvetést érint: nem

Mellékletek: Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Előzmények:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP) a 133/2013. (VI.28.) HÖ. számú határozatával fogadta el és a 2/2015. (I.29.) HÖ. számú határozatával vizsgálta felül.

A Képviselő-testület a 154/2017. (VI.29.) HÖ. sz. határozatával fogadta a HEP 2017. évi felülvizsgálatával kapcsolatos dokumentumot és azt a 2013. évben elfogadott és 2015. évben felülvizsgált, egységes szerkezetbe foglalt HEP-hez csatolta.
A 2013-ban öt évre elfogadott HEP 2018. június 28. napjáig érvényes.

II. Irányadó jogszabályok

Magyarország Alaptörvénye XV. Cikke kimondja, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A nők és a férfiak egyenjogúak. Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 4. § a-b) pontjai alapján az egyenlő bánásmód követelményét
a) a magyar állam,
b) a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, ezek szervei, … jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani.

Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet tartalmazzák.

III. Döntési lehetőség bemutatása; döntés indoklása

Tekintettel arra, hogy a 2013-ban öt évre elfogadott HEP 2018. június 28. napjáig érvényes, ezért Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének újabb öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadnia.

Hajdúhadház Város 2018-2023. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programja az intézkedések megvalósításában résztvevő partnerek bevonásával elkészült, a határozati javaslat 1. számú mellékletét képezi.

A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 2018. június 27. napján tartandó ülésén tárgyalja meg.

Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Fóruma a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 2018. június 27. napján tartandó ülésén tárgyalja meg.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat
……/2018 (VI.29.) HÖ. számú határozat

Hajdúhadház Város Önkormányzata megtárgyalta a Helyi Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatos előterjesztést és úgy döntött, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata 2018-2023. évekre vonatkozó **Helyi Esélyegyenlőségi Programját** a határozat 1. számú mellékletében foglaltak szerint elfogadja.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri az intézmények vezetőit a Helyi Esélyegyenlőségi Programban, az intézkedési tervben foglaltak megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtételére.

Felkéri Csáfordi Dénes polgármestert, hogy gondoskodjon a Helyi Esélyegyenlőségi Programnak a www.hajduhadhaz.hu internetes oldalon történő megjelentetéséről, továbbá a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége részére történő megküldéséről.

Felelős: Csáfordi Dénes polgármester
Határidő: azonnal
Végrehajtásért felelős: intézményvezetők, Dr. Tóth Judit hatósági irodavezető

Hajdúhadház, 2018. június 25.

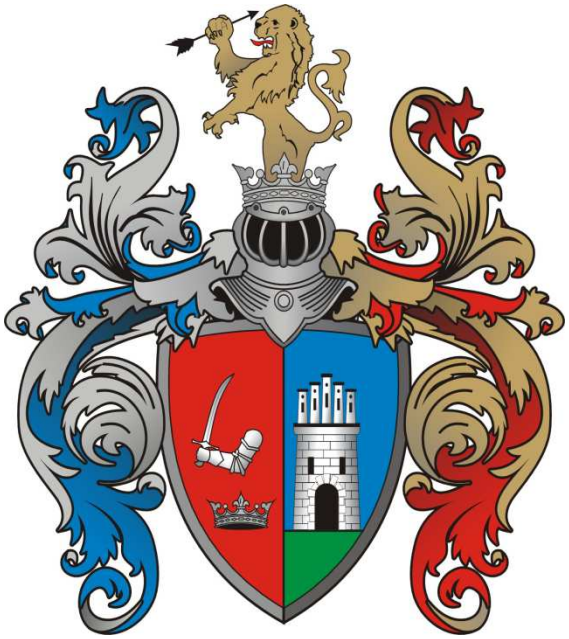
Tisztelettel:

Csáfordi Dénes
polgármester

Az előterjesztést összeállította: Dr. Tóth Judit
hatósági irodavezető

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Hajdúhadház Város Önkormányzata

2018-2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
Hajdúhadház bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 11
Célok 11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 10
1. Jogszabályi háttér bemutatása 12
2. Stratégiai környezet bemutatása 14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 75
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 115
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 124
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 130
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 143
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 150
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 151
1. A HEP IT részletei 151
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 151
A beavatkozások megvalósítói 152
Jövőképünk 154
Az intézkedési területek részletes kifejtése 155
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 169
3. Megvalósítás 179
A megvalósítás előkészítése 179
A megvalósítás folyamata 179
Monitoring és visszacsatolás 181
Nyilvánosság 181
Érvényesülés, módosítás 182
4. Elfogadás módja és dátuma 183

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Hajdúhadház Város Önkormányzata összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: HEP) a 133/2013. (VI.28.) HÖ. számú határozatával fogadta el és a 2/2015. (I.29.) HÖ. számú határozatával vizsgálta felül.
A Képviselő-testület a 154/2017. (VI.29.) HÖ. sz. határozatával fogadta a HEP 2017. évi felülvizsgálatával kapcsolatos dokumentumot és azt a 2013. évben elfogadott és 2015. évben felülvizsgált, egységes szerkezetbe foglalt HEP-hez csatolta.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Jelen dokumentum a 2013-2018. időszakra vonatkozóan elfogadott HEP-re épülve egy új, 2018-2023. időszakra vonatkozó HEP elfogadására irányul.

A HEP helyzetelemző részből és a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervből áll.
A helyzetelemző rész tartalmazza a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetére vonatkozó adatokat, a célcsoportba tartozó személyek helyzetét, szolgáltatásokhoz való hozzáférésük alakulását Hajdúhadházon. A HEP helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervében meghatározásra kerülnek a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések, olyan beavatkozások, melyek a helyzetelemzésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

Hajdúhadház Város Önkormányzata vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja Hajdúhadház Város más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Hajdúhadház bemutatása

Hajdúhadház Hajdú-Bihar megye északi, sűrűbb textúrájú, dinamikusabb, fejlettebb részén helyezkedik el. Olyan területen fekszik, ahol a sajátos történelmi múlt következtében a városok szinte összefüggő, folyamatos urbanizációs övezetet képeznek. Hajdúhadház Város közigazgatási területének nagysága 8882 ha, lakónépessége 12.903 fő. A település Debrecentől észak-keletre 18 km távolságra helyezkedik el, a 4-es számú főközlekedési út és a Budapest-Záhony vasútvonal mentén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határán. A város a kelet-nyugati irányú országos és nemzetközi térszerkezeti vonal, és az ennek forgalmát átvezető 4-es főút, valamint az erre csatlakozó regionális térszerkezeti vonalak (47-es, 471-es, 35-ös utak) mentén fekszik.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A várost Téglás, Bökönyi, Hajdúsámson, Bocskaikert, Debrecen, Hajdúböszörmény, valamint Hajdúvid települések határolják.

A külterületet főként erdők borítják: akác, tölgy, nyár, fiatal és középkorú kemény és lágylombos fenyőerdő. A környék erdői kiváló kirándulóhelyül szolgálnak. Hajdúhadház 200 ha természetvédelmi területtel rendelkezik.

A város neve a legrégibb okmányokban, sőt még a múlt század jegyzőkönyveiben is a következő változatos alakokban fordult elő: Hothház, Hotthaz, Hothas, Hothaz, Hattház, Hathház és Hatház, csupán egy-két oklevél őrizte meg Hadház alakban.

A községet a Guth-Kelend, a Dózsa család, Zsigmond király, majd 1477-ben Szilágyi Erzsébet birtokolta. A városnak 1572-ben kb. 500-600 lakosa volt.

A XVI. század végére Hadház nagy része elpusztult.

Bocskai István 1605. december 12-én Korponán kelt levelében letelepítette a hajdúkat Hadházra és városi rangot adományozott a településnek. Bocskai hajdúi közül kb. ezren telepedtek meg a városban. Hajdúhadház 1872-ig volt szabad hajdúváros. 1876-ban Hajdúhadház - mint rendezett tanácsú város - Hajdú vármegyébe kapott besorolást.

1891-től nagyközség, 1924-ben visszanyerte városi rangját. Erre az időszakra esik a város fejlődésének leglátványosabb időszaka: kiépül az elektromos hálózat, mély artézi kutakat fúrnak, tanyai iskolát és műutat építenek. Ekkoriban erős kisiparos és polgári réteg szerveződik újra, amely a további fejlődésben is meghatározó szerepet vállal. 1924-1926 között újra rendezett tanácsú város volt közigazgatásilag, majd 1935-ig város.

A település a közterhek megnövekedésével feladni kényszerült városi rangját, 1936-tól 1984-ig ismét nagyközség volt. Ekkor - mivel már korábban észak felé kezdett bővülni, beépülni - egyesítették a tőle 3 kilométerre fekvő Téglással. Az egyesített település lakossága a Bocskaikerttel együtt csaknem elérte a 20 ezret, s 1989-ben városi rangot kapott. 1989. március 1-től Hajdúhadház és Téglás községek egyesítésével Hadháztéglás néven újra várossá nyilvánították, majd 1991. május 1. napján az egyesítést megszüntették – a lakosság akaratának megfelelően megtörtént a különválás - és a két település külön-külön városi címet kapott. 1993. október 15-i határidővel Bocskaikert is kiszakadt a településből, de Hajdúhadház továbbra is megőrizte városi rangját.

A város 2004-től tagja és központja a hajdúhadházi kistérségnek és a hajdúhadházi mikrotérségnek egyaránt.

Hajdúhadházon jelentős a munkanélküliség, ezért a foglalkoztatottság minőségi javítása és a hajdúhadházi gyerekek jövőjének minél sokrétűbb biztosítása érdekében az önkormányzat komoly gondot fordít az oktatásra. A városban egy bölcsőde, három önkormányzati fenntartású (átszervezés eredményeképpen 2018. augusztus 1-től egy önkormányzati fenntartású óvoda lesz) és egy egyházi fenntartású óvoda működik, s az onnan kikerülő gyerekek tehetségüknek és érdeklődésüknek megfelelően kezdhetik meg tanulmányaikat a **Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános és Alapfokú Művészeti Iskolában** (ahol művészeti oktatás és két tanítási nyelvű oktatás folyik) vagy a református egyház fenntartásában működő **Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában.** A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum **Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájába** a hajdúhadházi gyerekek mellett a környező településekről is járnak be tanulók.

Hajdúhadház Kelet-Magyarország egyik legszegényebb, leghátrányosabb helyzetű városa. Jellemző rá az elmaradott infrastruktúra, a gazdaság fejletlensége, és a roma lakosság magas aránya (kb. az összlakosság 30 %-a).

A város területe a mezőgazdasági termelés és az ehhez kapcsolódó élelmiszeripar számára megfelelő adottságokkal rendelkezik, mind éghajlati és talajviszonyait, mind az itt élő lakosság szakértelmét tekintve.

Az éghajlat elsősorban a szőlő- és gyümölcsös telepítésnek kedvez. A helyi lakosság mezőgazdasági haszonnövények termesztésével, valamint zöldség- és gyümölcstermesztéssel foglalkozik. Gyümölcstermesztés szempontjából meghatározó az alma, meggy és cseresznyetermesztés, piacképes új fajtákkal. Az állattenyésztési ágazatban szarvasmarha és juhtartás a meghatározó.

Hajdúhadház gazdasági életében meghatározó szerepet játszik a megyeszékhely, Debrecen város közelsége: a település ún. bolygóvárosi gyűrű agglomerációhoz tartozik, a megyének azon részén helyezkedik el, melyben a mezőgazdasági termelés, feldolgozás és kereskedelem, valamint az innovatív fejlesztés lehetőségei egyaránt adottak.

A település területén intézményfenntartó társulás formájában valósul meg a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, az idősek nappali ellátása, és a támogató szolgáltatás.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a fenntartásában működő Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ útján gondoskodik a család- és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a család- és gyermekjóléti központ feladatainak az ellátásáról. A gyermekek bölcsődei ellátása a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Bölcsőde útján biztosított.

2013. január 01. napján jött létre a Hajdúhadházi Járás, melynek székhelye Hajdúhadház. A Hajdúhadházi Járás illetékességi területe Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert területére terjed ki.

Társadalom

Hajdúhadház társadalmi fejlettsége és a népességmegtartó képessége a társadalmi mutatók közül a népességszám alakulása, a népesség korösszetétele, végzettségi viszonyai, illetve foglalkoztatási jellemzői alapján közelíthető meg legjobban.

Demográfiai mutatók

Hajdúhadházon a népesség csökkenése volt megfigyelhető a hetvenes-nyolcvanas évek során a természetes szaporodás ellenére, a nagyarányú (közel 10%-os) elvándorlásnak köszönhetően. A kilencvenes években az elvándorlás hirtelen visszaesésének (1%) következményeként a lakónépesség gyors növekedése figyelhető meg.

1.1. számú táblázat - Az állandó és lakónépesség alakulása Hajdúhadházon 1970-2001. között

Állandó népesség				Lakónépesség			
1970	1980	1990	2001	1970	1980	1990	2001
13.244	13.144	12.228	12.747	12.592	12.489	11.948	12.709

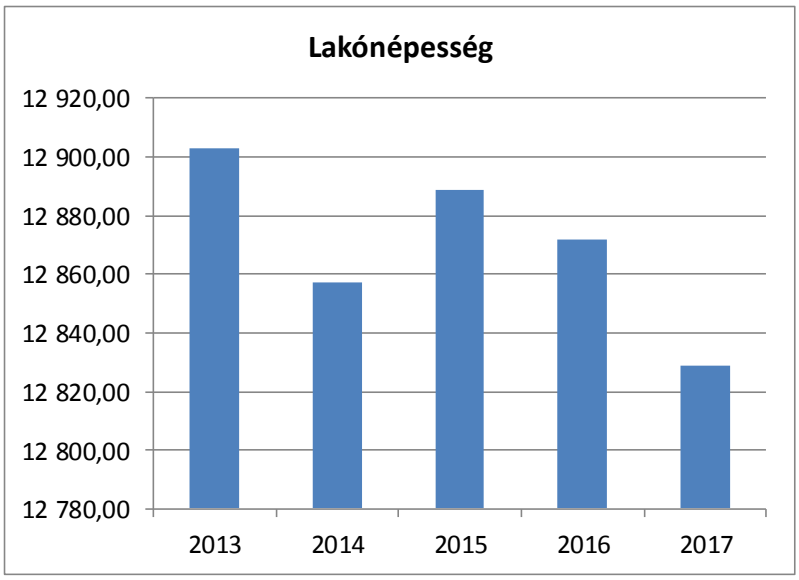
Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, Népszámlálási adatok

1.2. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2013 (fő)	12903 fő
2014 (fő)	12857 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,64 %
2015 (fő)	12889 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,24 %

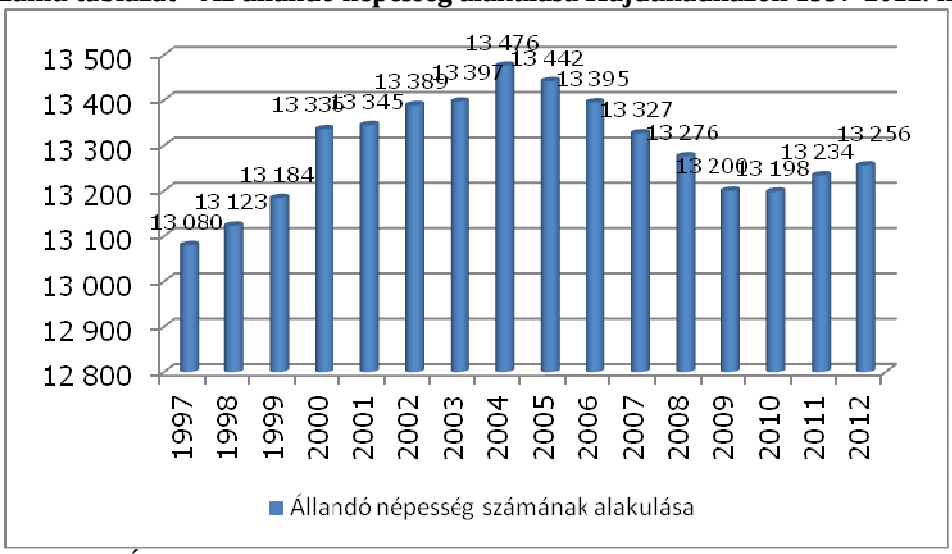
2016 (fő)	12872 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,86 %
2017 (fő)	12829 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,66 %

Forrás: TeIR KSH-TSTAR, Helyi adatgyűjtés

Hajdúhadház lakónépessége a vizsgált időszakban 2013-ban volt a legmagasabb, a legalacsonyabb 2017-ben. Hajdúhadház lakónépessége 2016-tól folyamatos csökkenést mutat.

2.1. számú táblázat - Az állandó népesség alakulása Hajdúhadházon 1997-2012. között

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, KSH adatok 2000-2012., önkormányzati adatok

Hajdúhadház állandó lakosságának száma 2004-ig folyamatosan emelkedett, 2005-2010-ig csökkent, 2011-től pedig ismét emelkedik. 2013-ban az állandó népesség száma elérte a 13.381 főt.

2.2.1. számú táblázat - Állandó népesség 2014és 2015. évben

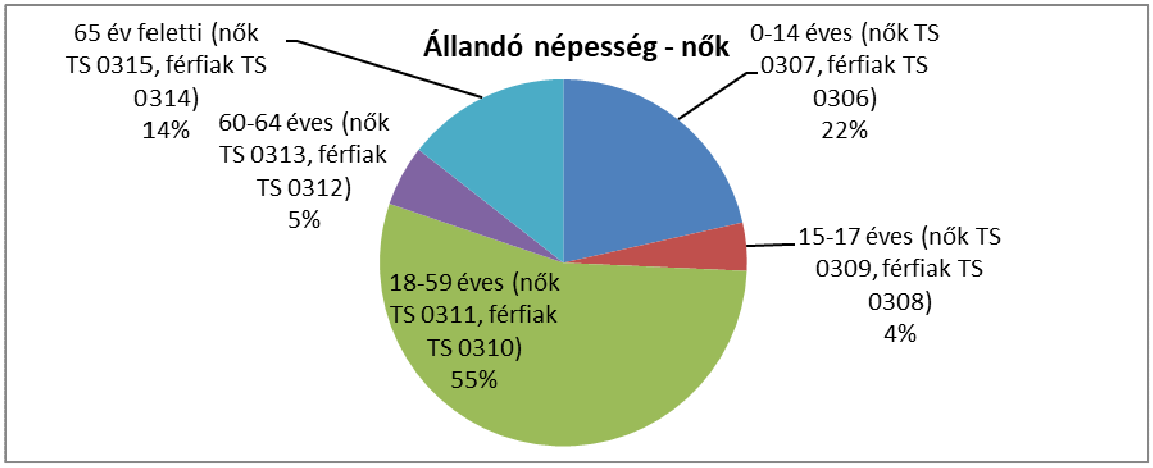
állandó népesség száma	2014. évben	2015. évben
	13367 fő	**13422 fő**
nő	6754 fő	6767 fő
	50,52%	50,41 %
férfi	6613 fő	6655fő
	49,47 %	49,58 %
0-2 évesek	601 fő	625 fő
	4,49 %	4,65 %
0-14 éves nők	1443 fő	1431 fő
	10,79%	10,66 %
0-14 éves férfiak	1522 fő	1508 fő
	11,38%	11,23 %
15-17 éves nők	313 fő	300 fő
	2,34 %	2,23 %
15-17 éves férfiak	308 fő	353 fő
	2,30%	2,63 %
18-59 éves nők	3713 fő	3711 fő
	27,77%	27,64 %
18-59 éves férfiak	3958 fő	3949 fő
	29,61%	29,42 %
60-64 éves nők	341 fő	359 fő
	2,55%	2,67 %
60-64 éves férfiak	326 fő	343 fő
	2,43%	2,55 %
65 év feletti nők	944 fő	966 fő
	7,06%	7,19 %
65 év feletti férfiak	499 fő	502 fő
	3,73%	3, 74 %

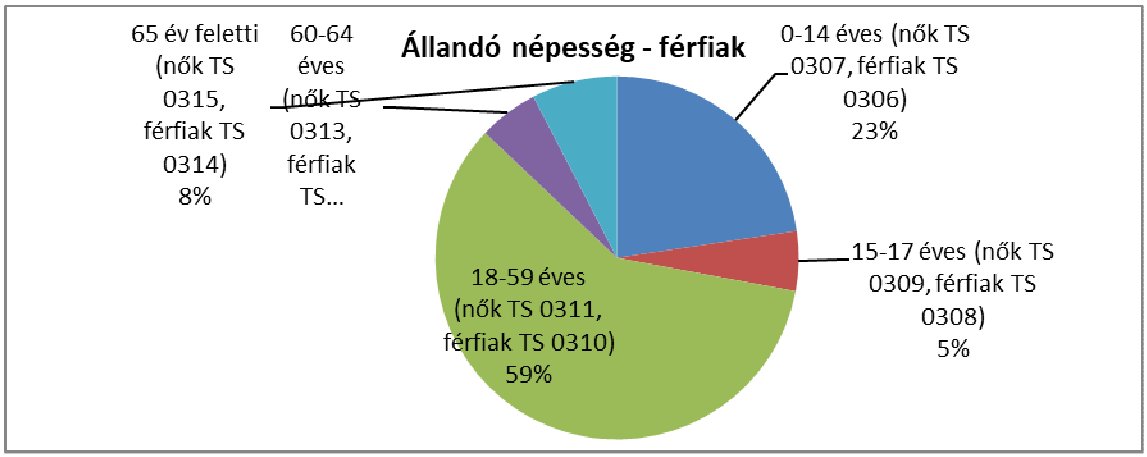
Forrás: Helyi adatgyűjtés

2.2.2. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	**Fő**			**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)**	
	Nők	**Férfiak**	**Összesen**	**Nők**	**Férfiak**
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0301)	6 771	6 687	13 458	50,31%	49,69%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			642		
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	1 454	1 514	2 968	10,80%	11,25%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	287	355	642	2,13%	2,64%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	3 690	3 953	7 643	27,42%	29,37%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	363	355	718	2,70%	2,64%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	977	510	1 487	7,26%	3,79%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

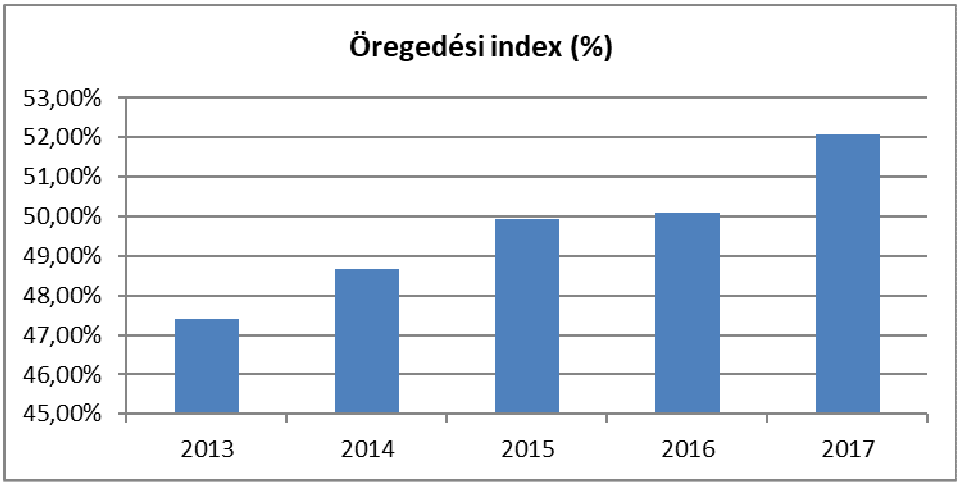

Fentiek alapján megállapítható, hogy Hajdúhadház állandó népessége 2014-2016. közötti időszakban folyamatos emelkedést mutatott. Az állandó népességből a nők száma magasabb, mint a férfiaké.
A 2016. évhez képest 2017. évben csökkent az állandó népesség száma, tekintettel arra, hogy Hajdúhadház állandó lakosainak száma 2017. december 31. napján 13388 fő volt, melyből 6669 férfi, 6719 nő.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 0328)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 0327)	**Öregedési index (%)**
2013	1 420	2 996	47,40%
2014	1 443	2 965	48,67%
2015	1 468	2 939	49,95%
2016	1 487	2 968	50.10 %
2017	1 516	2 912	52,06 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Helyi adat

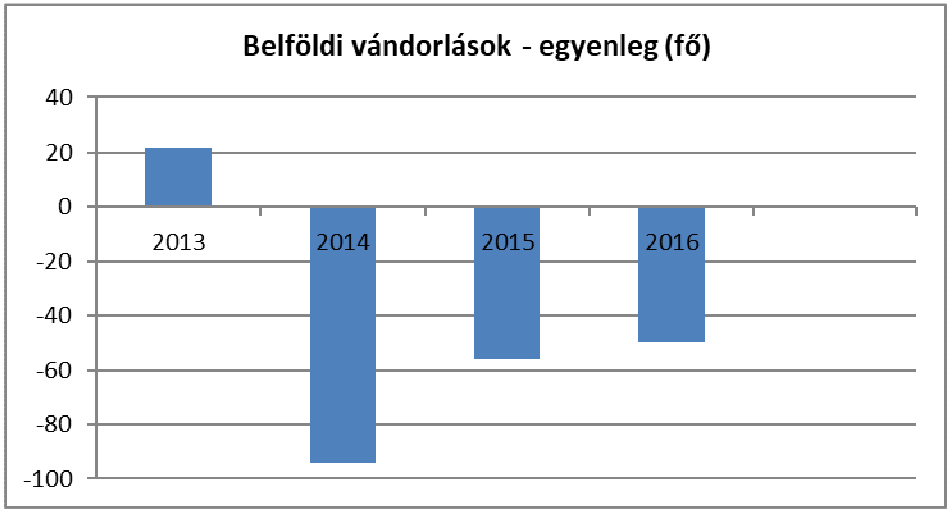

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli jut. Hajdúhadház öregedési indexe 2013-ban 47,40 %-os volt, mely folyamatos emelkedést követően 2017-ben 52,06 %-ra emelkedett, azonban az országos adatokhoz viszonyítva még így is kedvező. Országos tendencia, hogy a lakosság általánosan öregedő, tehát 100 fiatal lakosra több mint 100 idősebb jut. A fiatalos népességszerkezetből adódóan, Hajdúhadházon a fiatalokra és a gyermekes családokra irányuló szolgáltatások fejlesztése és működtetése az egyik legjelentősebb feladat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	**Állandó jellegű odavándorlás** (TS odavándorlás 0601)	**Elvándorlás** (TS elvándorlás 0601)	**Egyenleg**	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma** (TS 0602)
2013	223	201	22	1,6
2014	204	298	-94	-7,03
2015	225	281	-56	-4,17
2016	280	330	-50	-3,72

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból látható, hogy 2013-ban a településre vándorlók száma magasabb volt, mint az elvándorlók száma, így a belföldi vándorlások egyenlege 2013-ban pozitív egyenleget mutatott. 2014-2016. években a településről való elvándorlások száma magasabb volt, mint az idevándorlók száma, így a vándorlási egyenleg ismét negatív.

Mindezen okok miatt az önkormányzat elsődleges célja, hogy olyan intézkedéseket fogalmazzon meg, amelyek megakadályozzák a településről történő elvándorlást és vonzóvá teszik a lakosság számára a várost.

5. 1. számú táblázat - Az élve születések és halálozások számának alakulása Hajdúhadházon 1970-2011. között (népszámlálási adatok alapján)

Évek	1970-1980 között	1980-1990 között	1990-2001. között	2001-2011. között
Élve születések száma	2743	2140	2556	2157
Halálozások száma	1381	1588	1631	1515
Egyenleg	**1362**	**552**	**925**	**642**

Forrás: VÁTI-TEIR adatbázis, Népszámlálási adatok

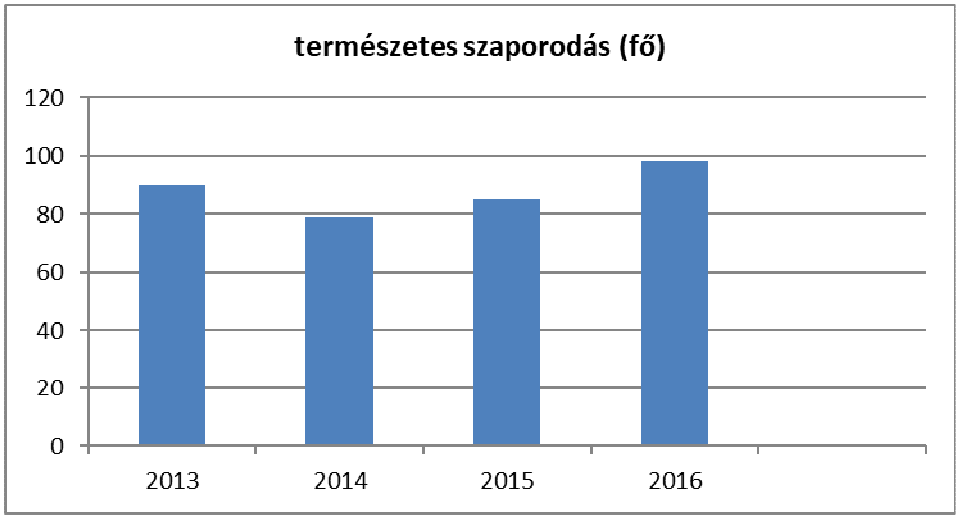
A település lakosságának fiatalodása hosszú évek óta zajló folyamat. A természetes szaporodás mutatója 2000-ben mutatja a legmagasabb értéket, ekkor 118 fővel nőtt a lakosságszám az élve születések és halálozások pozitív különbözeteként. 2012-ban az élve születések száma 200 volt, míg a halálozások száma 135.

5. 2. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	211	121	90
2014	209	130	79
2015	201	116	85
2016	236	138	98

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adatai kedvezőek, hiszen a természetes szaporodás mutatója pozitív értéket mutat, az élve születések száma magasabb a halálozások számánál. a természetes szaporodás mutatója 2015-től emelkedést mutat.

Értékeink, küldetésünk

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett Hajdúhadház Város számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.
Így: a

- tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hajdúhadház Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a tankerületi központtal, a szakképzési centrummal.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét Hajdúhadházon.
Emellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk
„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
(4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket."

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
„4. § Az egyenlő bánásmód követelményét
a) a magyar állam,
b) a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, ezek szervei, … jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani."

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) szerinti helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ekbtv. 31. § (2) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítást támogatnia kell Hajdúhadház Város Önkormányzata döntéseinek is.
Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testülete az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintően az alábbi rendeleteket alkotta:

- **Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályait a 37/2013.(X.28.) önkormányzati rendeletében rögzítette.**

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

a) étkeztetés,
b) házi segítségnyújtás,
c) családsegítés,
d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
f) támogató szolgáltatás,
g) utcai szociális munka,
h) idősek nappali ellátása,
i) szenvedélybetegek nappali ellátása,
j) fogyatékosok nappali ellátása,
k) pszichiátriai betegek nappali ellátása,
l) közösségi pszichiátriai ellátás

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

- Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-től egységesen települési támogatás lett. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

- Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályait a 21/2015.(IV.30.) önkormányzati rendeletében rögzítette.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodás keretébe tartozó alábbi gyermekjóléti alapellátási formákat biztosítja:

a) gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ útján,

b) gyermekek napközbeni ellátását a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott Hajdúhadházi Bölcsődében és a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott óvodákban (2018. augusztus 1. napjától egy önkormányzati fenntartású óvodában, a Hajdúhadházi Városi Óvodában) biztosítja.

c) gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülőnél, akivel a helyettes szülői jogviszonyra vonatkozó megállapodást a polgármester köti meg.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátórendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeleteket az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények és a jogszabályi változások alapján rendszeresen felülvizsgáljuk.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Program figyelembe veszi Hajdúhadház Város Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Költségvetési koncepciója,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Gazdasági programja,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója,
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Közoktatási Esélyegyenlőségi Programjának Intézkedési Terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településrendezési terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településszerkezeti terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Településfejlesztési koncepciója
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi Terve
- Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 96/2017. (IV.27.) HÖ. számú határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi Koncepcióját és a 97/2017. (IV.27.) HÖ. számú határozatával fogadta el Hajdúhadház Város Önkormányzata 2017-2019. évekre szóló Gyermekvédelmi Cselekvési Tervét.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör , valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Mötv. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulást kell megemlítenünk.

1. Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a.) támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

b.) házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c.) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,

d.) nappali ellátás (idősek klubja)
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

e.) szociális étkeztetés
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központon (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) keresztül történik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók adatait, megállapításait és a szakemberek tapasztalatait is. Az adatgyűjtés során több esetben tapasztaltunk eltérést a TEIR által nyilvántartott és a helyi adatok között. Ilyen esetekben a helyi adatokra támaszkodva vontunk le következtetéseket és fogalmaztunk meg célokat.
Az adatgyűjtés sajnálatos módon nem minden esetben vezetett eredményre, tekintettel arra, hogy vannak olyan területek, melyekre vonatkozóan nem készülhetnek nyilvántartások. Ilyen adathiány tapasztalható a romák, a nők és a fogyatékkal élők helyzetét, esélyegyenlőségét érintő adattáblázatoknál.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.
A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermeklétszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca").

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint „Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként" való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférést, a lakhatási körülmények javítását az alábbi jogszabályok szolgálhatják:

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény,
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Hajdúhadház lakosságának életminőségét mutatja a jövedelmi viszonyok, a kereseti lehetőségek alakulása. A jövedelmi viszonyok és keresetek alakulására vonatkozóan az NAV nyilvántartásai és az általuk közzétett hivatalos adatok biztosítanak információkat.
A jövedelmi helyzet megítéléséhez felhasználtunk továbbá olyan mutatót, amelyek nem forintban számszerűsített ugyan, viszont mutatja a lakosság helyzetét, ez a tartós nagy értékű fogyasztási cikkek a személyszállító gépjármű mennyisége. A településen az országos, a régiós, a megyei és a kistérségi átlagnál is alacsonyabb az adófizetők aránya, amely a korábban bemutatott kedvezőtlen foglalkoztatotti-eltartotti arányból is látható.

3.1.1. számú táblázat - A Hajdúhadházon élő adófizetők számának változása 2000-2011. között

Forrás: KSH adatbázis – STATINFO, 2000-2012., önkormányzati adatok

Hajdúhadházon 2010-ben 3.916 adófizető élt, amely 2000. óta a legmagasabb adatot jelenti (számuk 9,35 %-kal növekedett). Számuk 2003-2005. között kismértékben csökkent (minden évben magasabb volt, mint 2000-ben), majd 2006-tól újra emelkedett.
Hajdúhadházon 2011-re kismértékben változott az adófizetők összetétele, kismértékben nőtt az egyéni vállalkozók részaránya az előző évekhez képest.
Jellemző, hogy a főállású adózók több mint 80%-át teszik ki az adózóknak. A társas vállalkozások és a mezőgazdasági vállalkozások száma közel megkétszereződött az elmúlt években.

Az egy főre jutó belföldi jövedelem összehasonlításakor látható, hogy a településen élők jövedelme fele az országos átlagnak, és jóval alatta marad a régiós, megyei és kistérségi átlagnak egyaránt. Mindez kapcsolatban van a települési lakosság alacsonyabb iskolai végzettségével, a munkanélküliek magas számával egyaránt.

Ha az 1.000 lakosra vetített személygépjárművek számát tekintjük – kistérségi összehasonlításban – akkor is hasonló kedvezőtlen tendencia állapítható meg, hiszen a hajdúhadházi lakosság rendelkezik a legalacsonyabb számban gépjárművel a kistérség településeinek összehasonlításában.
Bár a gépjárművek száma emelkedést mutat, de jóval alatta marad a kistérség valamennyi településének. Ez tovább erősíti, hogy a település lakosságának jövedelmi viszonyai alacsonyabbak, mint a kistérségi átlag.

A településen élő lakosság jövedelmi helyzete az elmúlt években – ha kizárólag a jövedelmi adatokat tekintjük – kismértékben javult, ezt mutatja, hogy az adófizetők száma emelkedett illetve az 1.000 lakosra jutó gépjárművek száma is nőtt, azonban még így is rendkívül alacsony a lakosok jövedelme a kistérségi, a megyei, a régiós és az országos összehasonlítást tekintve.

A település lakosságának jövedelmi helyzetét mutatja továbbá az önkormányzat által nyújtott különböző szociális ellátási forma. Az ellátások rendszere két főcsoportra osztható eseti szociális juttatások és rendszeres szociális juttatások.

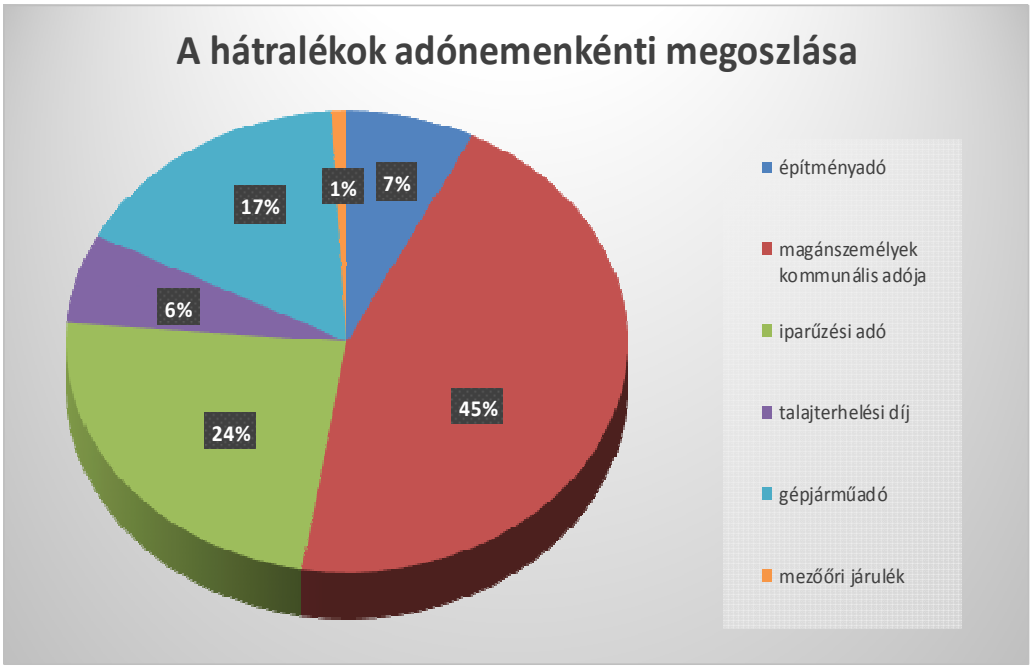
3.1.2. számú táblázat
KIMUTATÁS
a 2017. évi közhatalmi bevételek teljesüléséről

eFt

Megnevezés	2016. évi tény	2017. évi eredeti ei	2017. évi mód ei.	2017. évi tény	Közhatalmi bevételek teljesülése 2016/2017
építményadó	12 797	17 000	17 000	12 680	99,1 %
magánszemélyek kommunális adója	37 729	37 000	44 000	35 503	94, 1 %
iparűzési adó	119 038	110 000	135 050	128 236	107,7 %
talajterhelési díj	889	3 000	3 000	709	79,8 %
Helyi adók összesen:	**170 453**	**167 000**	**199 050**	**177 128**	**103,9 %**
gépjárműadó	**18 798**	**21 000**	**23 870**	**19 844**	**105, 6 %**
Átengedett közhatalmi bevételek összesen:	**18 798**	**21 000**	**23 870**	**19 844**	**105,6 %**
Adópótlék, adóbírság, megszűnt adónem	**1 976**	**5 000**	**5 020**	**1 416**	**71,7 %**
Szabálysértési bírság	**109**	**0**	**610**	**431**	**395,4 %**
egyéb közhatalmi bevétel (mezőőri járulék)	**2 936**	**3 000**	**6 600**	**3 192**	**108,7 %**
Mindösszesen:	**194 272**	**196 000**	**235 150**	**202 011**	**104,0 %**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A hátralékokról összességében

3.1.3. számú táblázat

Az egyes adónemek hátralékai a 2016. december 31-én fennálló összes hátralékban

adatok eFt-ban

Közhatalmi bevétel	adóalanyok száma	hátralékosok száma	2016. január 1. nyitó hátralék	2016. évi előírás	nyitó hátralék + 2016.évi előírás	Teljesített befizetések 2016.12. 31-ig	2016. december 31-én fennálló hátralék	Hátralék befizetés/ behajtás 2017.03.15-ig
építményadó	860	1ll	10.731	13.313	24.044	12.798	4.781	322
magánszemélyek kommunális adója	4137	1302	30.928	39.542	70.470	38.028	33.506	607
iparűzési adó	747	165	19.120	120.418	139.316	120.418	27.858/	1512
talajterhelési díj	126	91	5.815	72	5.887	947	4.983	24
gépjárműadó	2550	657	10.778	50.410	61.188	48.108	13.003	330
mezőőri járulék	4500	2005	1.982	4.432	6.414	2.750	2.273	3
Összesen	**12.920**	**4.403**	**79.354**	**228.187**	**307.319**	**223.049**	**86.404**	**2.798**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.1.4. számú táblázat

Az egyes adónemek hátralékai a 2017. december 31-én fennálló összes hátralékban

adatok eFt-ban

Közhatalmi bevétel	adóalanyok száma	hátralékosok száma	2017 január 1. nyitó hátralék	2017 évi előírás	nyitó hátralék + 2017.évi előírás	Teljesített befizetések 201712. 31-ig	2017. december 31-én fennálló hátralék	Hátralék befizetés/behajtás 2018.03.31-ig
építmény adó	855	181	4.781	13.414	18.195	12.680	5.188	2.352
magánszemélyek kommunális adója	4246	1522	33.506	39.768	73.274	35.503	31.741	16.604
iparűzési adó	808	145	27.858	134.565	162.423	128.236	16.669/	9.586
talajterhelési díj	119	85	4.983	309	5.292	709	4.445	13
gépjármű adó	2687	845	13.003	52.776	65.779	49.621	11.620	18.282
mezőőri járulék	3743	1232	2.273	3.914	6.187	3.345	616	35
Összesen	**12.458**	**4.010**	**79.354**	**227.938**	**331.150**	**223.049**	**65.091**	**46.872**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között

Az adótartozás magán- és nem magánszemélyek közötti megoszlását adónemenként az alábbi táblázat, összesítve pedig az utána következő diagram is részletezi. Az adatokból kiolvasható, hogy az adókötelezettséggel egyenes arányban a kintlévőségek is a magánszemély adózóknál vannak túlsúlyban.

3.1.5. számú táblázat

A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között 2016.

Közhatalmi bevétel	jogi személy (eFt)	magánszemély (eFt)	Összesen (eFt)
építményadó	3.610	1.171	4.781
magánszemélyek kommunális adója	-	33.506	33.506
iparűzési adó	19.293	8.565	27.858
talajterhelési díj	-	4.983	4.983
gépjárműadó	2.965	10.038	13.003
mezőőri járulék	-	2.273	2.273
Összesen	**25.868**	**60.536**	**86.404**

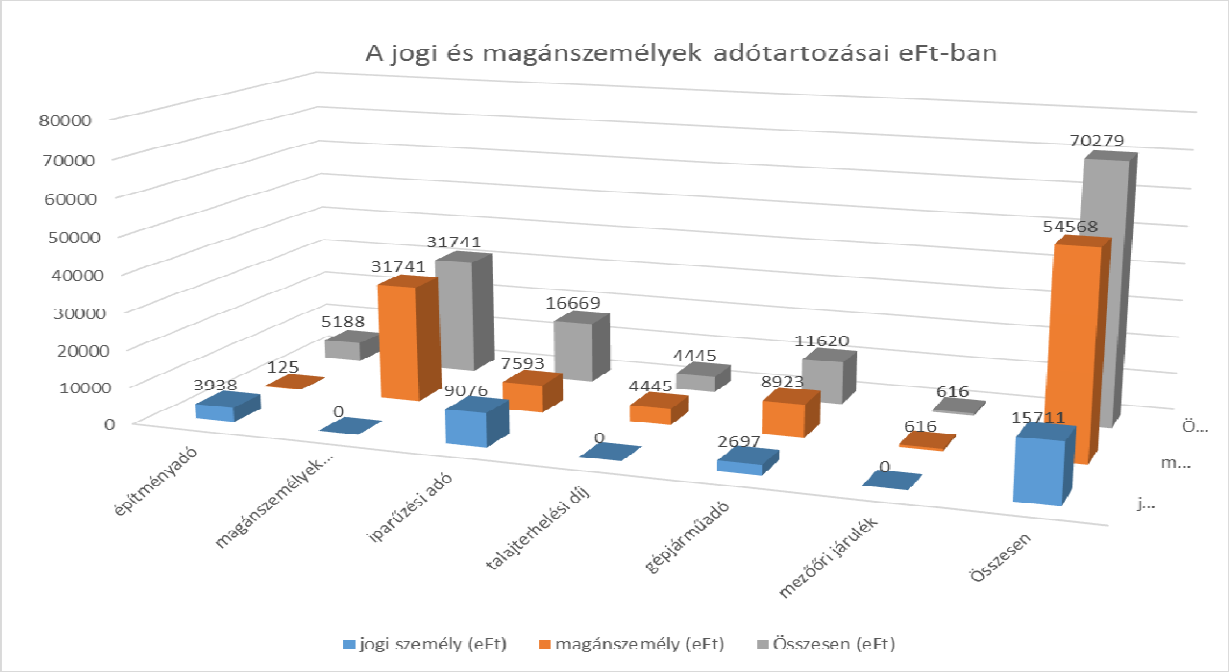
Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.1.6. számú táblázat

A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között 2017.

Közhatalmi bevétel	jogi személy (eFt)	magánszemély (eFt)	Összesen (eFt)
építményadó	3.938	1.250	5.188
magánszemélyek kommunális adója	-	31.741	31.741
iparűzési adó	9.076	7.593	16.669
talajterhelési díj	-	4.445	4.445
gépjárműadó	2.697	8.923	11.620
mezőőri járulék	-	616	616
Összesen	**15.711**	**54.568**	**70.279**

Forrás: Helyi adatgyűjtés

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásról szóló 1991. évi IV. törvény (Flt.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresők támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15. §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.
A helyi önkormányzat az Flt. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

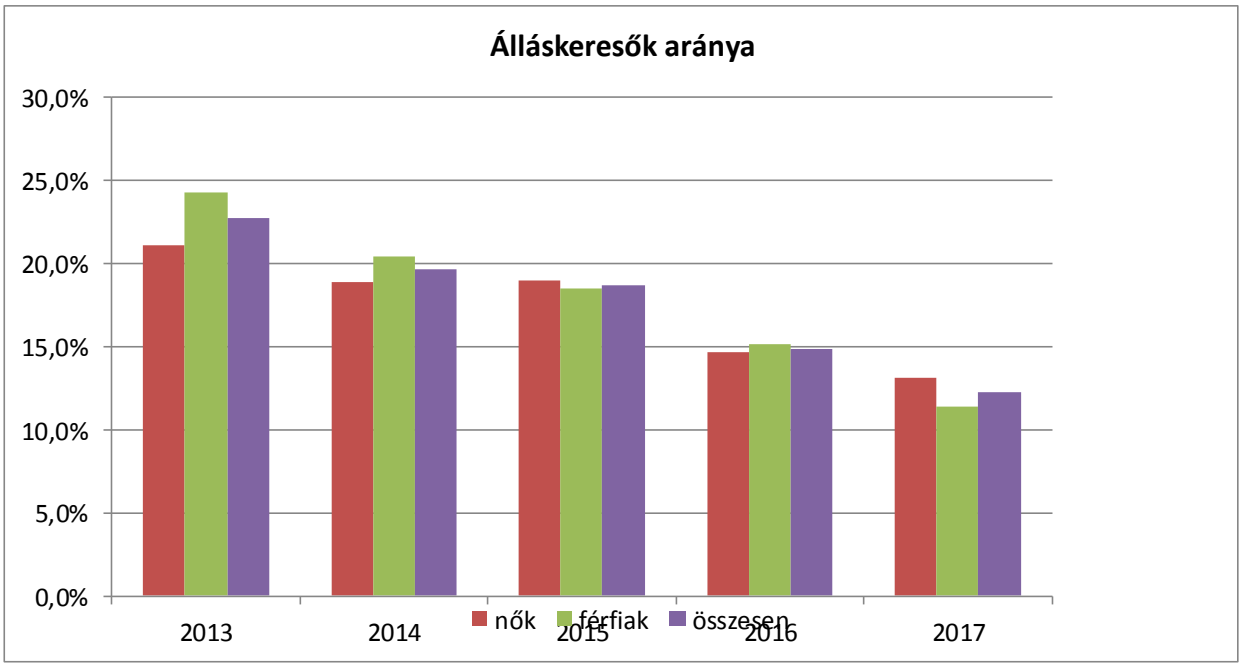
Hajdúhadház a munkanélküliség megjelenése óta súlyos foglalkoztatási válsággal küzd. Az 1990-es évek elejétől Hajdúhadházon gyors ütemben növekedett a munkanélküliek száma, mivel a nagyobb létszámú foglalkoztatók egy része megszűnt, vagy jelentős létszámcsökkentést hajtott végre, így ma a város legsúlyosabb problémája a munkanélküliség.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok alapján a Hajdúhadházra jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

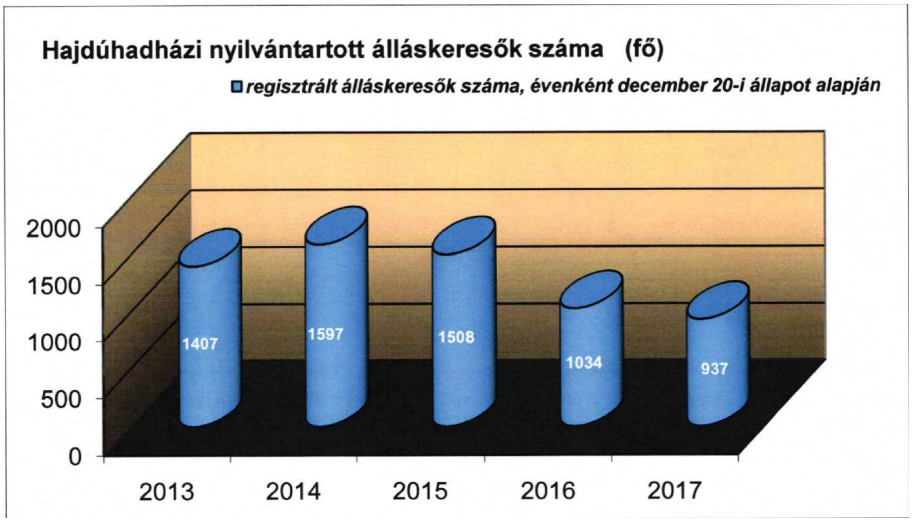
Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	**Férfi** (TS 0803)	**Összesen**	**Nő** (TS 0802)		**Férfi** (TS 0801)		**Összesen**	
	Fő	**Fő**	**Fő**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2013	4 403	4 562	8 965	930	21,1%	1 108	24,3%	2 038	22,7%
2014	4 367	4 592	8 959	825	18,9%	937	20,4%	1 762	19,7%
2015	4 370	4 645	9 015	829	19,0%	860	18,5%	1 689	18,7%
2016	4 340	4 663	9 003	635	14,6%	705	15,1%	1 339	14,9%
2017	4 307	4 653	8 960	567	13,2%	532	11,4%	1 099	12,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy Hajdúhadház aktív korú (15-64 éves) állandó népességéhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma és ez hogyan változott az elmúlt években.
A táblázat által vizsgált időintervallumban a 2013-as évben a legmagasabb és 2017. évben a legalacsonyabb a nyilvántartott álláskeresők száma.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Hajdúhadház munka-erőpiaci helyzetéről készült beszámolója alapján a Hajdúhadházi járásban az álláskeresők között a 2017. év 1-12. hónapjának átlagában 740 férfi és 844 nő szerepelt. A rendelkezésre álló adatokból kitűnik, hogy az előző év átlagához viszonyítva a női álláskeresők aránya 7,0 %-kal csökkent, míg a férfiak arányának csökkenése 21,7 %-os volt.
A hajdúhadházi álláskeresők száma 2017. december 20-án 937 fő volt. A nemek közötti megoszlás 393 férfi és 544 nő szerepelt, arányuk 41,9 % illetve 58,1 %.

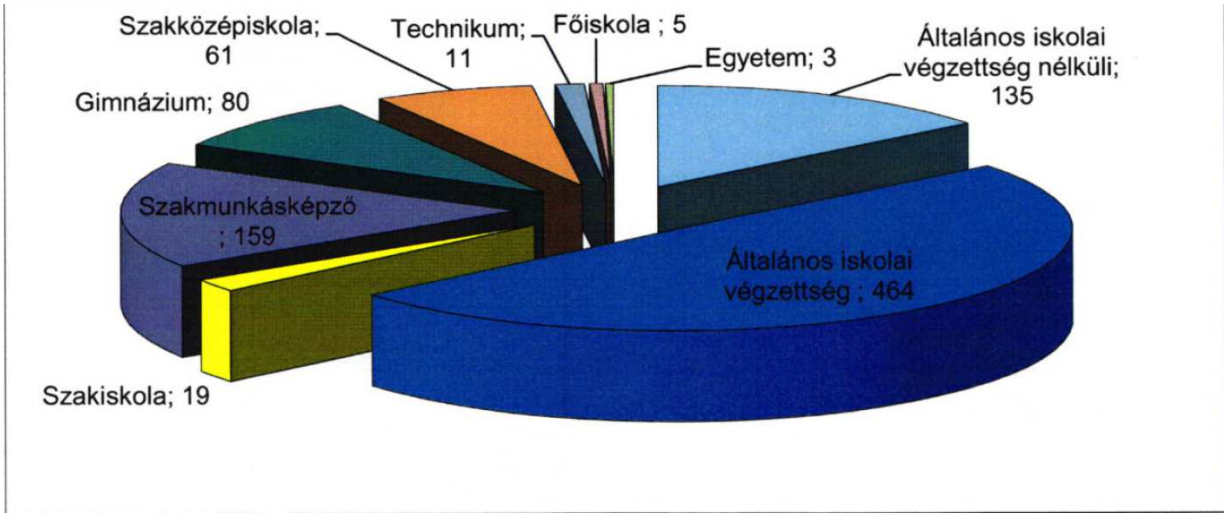

Forrás: Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya beszámolója

Az iskolai végzettség struktúráját tekintve 2017. év 1-12. hónapjának átlagában a legfeljebb 8 általános iskolai végzettségűek száma a vizsgált időszakban 11.136 fő volt, az álláskeresőkön belüli arányuk pedig 44,1%. Gimnáziumi végzettséggel 2.829 fő, felsőfokú végzettséggel pedig 1.248 fő

rendelkezett. Az előbbi csoport aránya a nyilvántartott álláskeresők között 11,2%, míg az utóbbiaké 4,9%. Az álláskeresőkön belüli megoszlás esetében a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 0,6 %-ponttal növekedett az előző év azonos időszakához képest. A gimnáziumot végzettek aránya 0,3%-ponttal növekedett, ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek száma 150 fővel csökkent, miközben az álláskeresőkön belüli arányuk 0,1%-ponttal csökkenést mutatott. A 2017. évi vizsgált időszak átlagában 1.248 fő felsőfokú végzettségű álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, ami 10,7%-os csökkenésnek felelt meg a bázisidőszakhoz képest. A középfokú végzettséggel rendelkezők 52%-a szakiskolában vagy szakmunkásképzőben végzett, 26%-a szakközépiskola i és technikum i, továbbá 22%-a gimnáziumi végzettségű. Egy év alatt 922 fővel, 7,6%-kal csökkent az alapfokú végzettséggel rendelkező álláskeresők száma a nyilvántartásban.

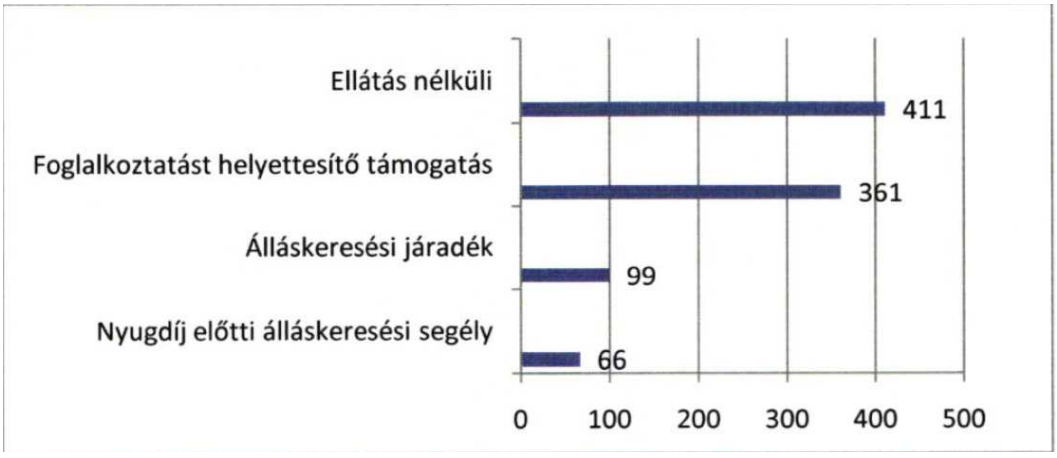
A hajdúhadházi álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlását az alábbi ábra szemlélteti

Forrás: Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya beszámolója

Hajdú-Bihar megyében pénzbeli ellátásra 2017. év 1-12. hónapjában átlagosan 13.179 fő álláskereső volt jogosult, ami a nyilvántartott álláskeresők 52,2%-a. A bázis időszakban az álláskeresők 50%-a, 13.843 fő kapott ellátást. A vizsgált időszak átlagában a pénzbeli ellátásban részesülök 63,2%-a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban, 22,9%-a járadék típusú ellátásban, 13,5%-a segély típusú ellátásban és 0,4%-a rendszeres szociális segélyben részesült. Az álláskeresők 47,8%-a semmilyen pénzbeli támogatást nem kapott a vizsgált időszak átlagában.

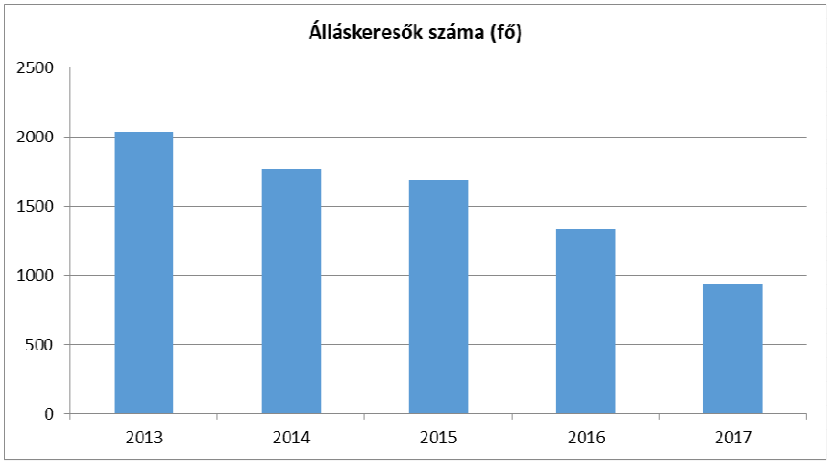
2017. december 20-án a hajdúhadházi lakcímmel rendelkező nyilvántartott álláskeresők az alábbiakban részletezett ellátási formákra voltak jogosultak:

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		2038	1762,25	1688,75	1339,25	939,25
20 év alatti (TS 1002)	Fő	90	118	131	95	45
	%	4,4%	6,7%	7,8%	7,1%	4,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	324	272	256	226	130
	%	15,9%	15,4%	15,2%	16,9%	13,9%
25-29 év (TS 1004)	Fő	253	237	223	166	113
	%	12,4%	13,4%	13,2%	12,4%	12,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	228	177	161	120	84
	%	11,2%	10,0%	9,5%	8,9%	8,9%
35-39 év (TS 1006)	Fő	241	199	156	119	74
	%	11,8%	11,3%	9,2%	8,9%	7,9%
40-44 év (TS 1007)	Fő	249	220	192	138	93
	%	12,2%	12,5%	11,4%	10,3%	9,9%
45-49 év (TS 1008)	Fő	218	181	174	137	101
	%	10,7%	10,3%	10,3%	10,2%	10,8%
50-54 év (TS 1009)	Fő	215	170	162	124	92
	%	10,5%	9,6%	9,6%	9,3%	9,7%
55-59 év (TS 1010)	Fő	191	159	162	139	111
	%	9,4%	9,0%	9,6%	10,3%	11,8%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	31	31	72	78	97
	%	1,5%	1,7%	4,3%	5,8%	10,4%

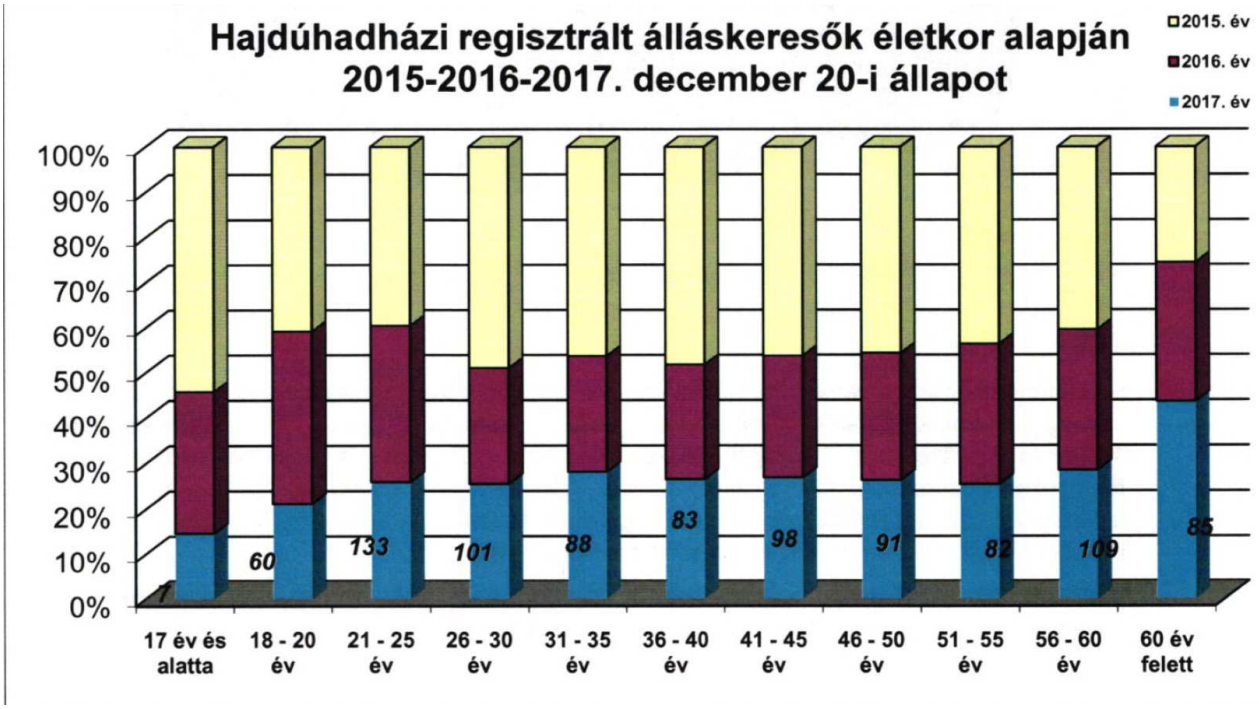
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya beszámolója alapján a szakképzetlenek (nem iskolai végzettség szerinti besorolás) a Hajdú-Bihar álláskeresők között 2017. év 1-12. hónapjának átlagában 36,7%. A hajdúhadházi járás vonatkozásában 45,7%, mely csökkenést mutat az előző évhez képest.

A megyében a tárgyév alapul vett időszakában, a 25 éven aluli korosztályba 4.196 fő álláskereső tartozott , az 55 éves és azon felüli állástalanok száma 5.711 fő volt. Az előbbiek 16,6%-ot, az utóbbiak pedig

22,6%-ot képviseltek az álláskeresők között. Ezek az arányok járási szinten 281 fő, mely 17,7%, valamint 351 fő mely 22,2 %.

Forrás: Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya beszámolója

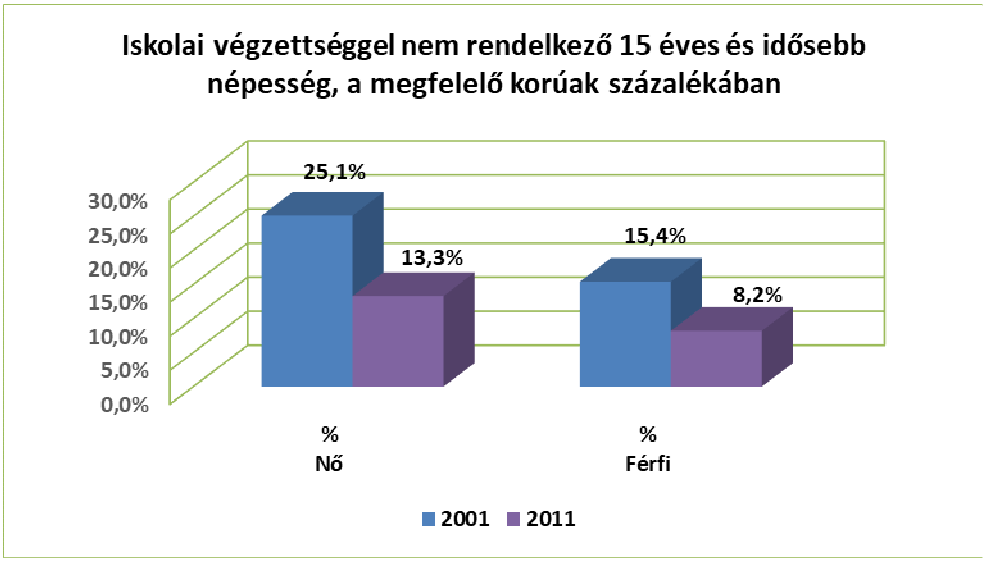
A tartósan, egy éven túl nyilvántartásban lévő álláskeresők járás i szinten 436 fő 2017. évben, mely 118 fös csökkenést jelent az előző évhez képest.
A járásban 2017. év 1-12. hónapjait alapul véve a nyilvántartásban 226 fő pályakezdő szerepelt, így a regisztrált álláskeresőkön belüli arányuk 14,2% volt, amely 1,7%-ponttal alacsonyabb az előző év 1-12. hónapjának átlagánál.

***b)* alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága**

3.2.3. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	**Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában**		**Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában**	
	Nő (TS 1602)	**Férfi** (TS 1601)	**Nő**	**Férfi**
	%	%	%	%
2001	74,9%	84,6%	25,1%	15,4%
2011	86,7%	91,8%	13,3%	8,2%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Az alacsony iskolai végzettségű népességre vonatkozóan a 2001. évi és a 2011. évi népszámlálások adatai szerint az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma ugyan csökkenő tendenciát mutat, de még mindig magas. Az adatok alapján megállapítható, hogy a nők esetében magasabb az iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma.

Gyakran tapasztalható, elsősorban a középkorú és idősebb lakosság körében, hogy nem tudnak írni-olvasni (aláírás helyett keresztet raknak vagy a nevüket csak másolva tudják leírni). Az írni-olvasni tudás viszont a mai világ mindennapjaiban nélkülözhetetlen.

Fentiekre tekintettel Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához 2018. évben több kérelmet is nyújtott be a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program keretében **Alapkompetencia fejlesztő képzés** támogatására.

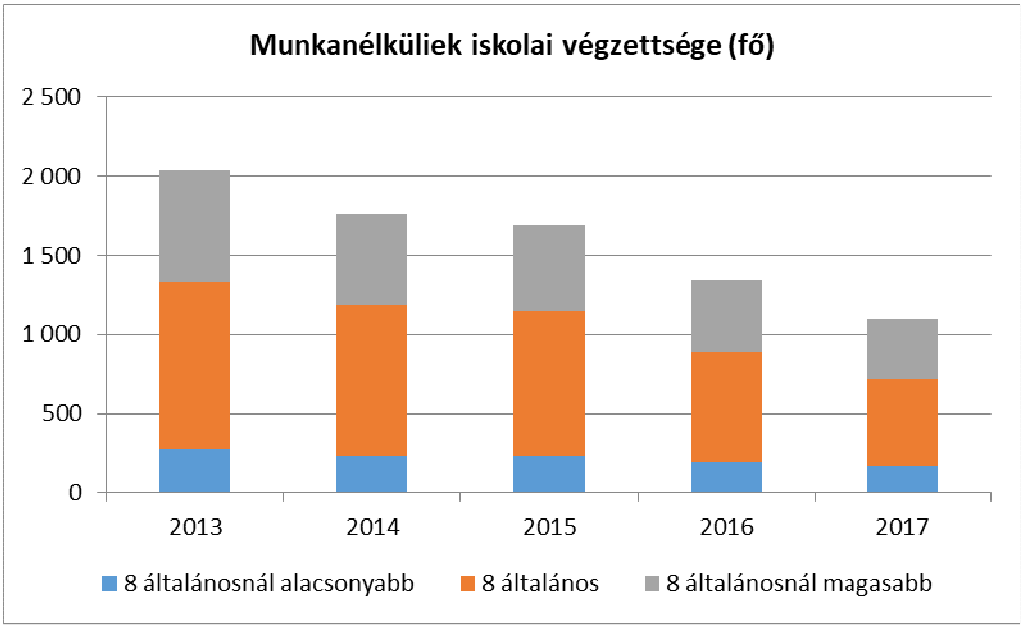
Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00168 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 42 fő alapkompetencia fejlesztő képzésére nyílt lehetőség 2018.02.15. napjától 2018.06.13. napig.
Az Alapkompetencia fejlesztő képzés 2018. március 27-2018. július 18-ig 49 álláskereső bevonásával valósul meg.
Az Alapkompetencia fejlesztő képzés 2018. május 31-2018. szeptember 18-ig 20 álláskereső bevonásával valósul meg.
A programban részt vevők a képzés során elsajátíthatják mindazokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerzik a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat.
A program célja az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) területén meglévő tudás elmélyítése, bővítése, információ nyújtása szűkebb és tágabb környezetükről, elemi összefüggések felismerésére készségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása.

Hajdúhadházon igen nagymértékű a munkanélküliség, különösen a hátrányos helyzetű, szakképzetlen lakosság körében. Foglalkoztatásukra, munkaerőpiacra való re/integrációjukra biztosít lehetőséget ez a program. A képzésen résztvevők a megszerzett tudás birtokában képessé válnak szakképzésen való részvételre, ezt követően várhatóan nagyobb eséllyel tudnak majd elhelyezkedni a versenyszférában. Ez által az érintett családok bevétele tovább növekedhet, mely 69 ember és családja életében hozhat életminőségbeli változást.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	2 038	274	13,4%	1 063	52,1%	702	34,4%
2014	1 762	233	13,2%	953	54,1%	577	32,8%
2015	1 689	238	14,1%	909	53,8%	543	32,1%
2016	1 339	189	14,1%	703	52,5%	448	33,4%
2017	1 099	173	15,7%	550	50,0%	376	34,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen mutatja, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek.
Hajdúhadházon a munkanélküliek körében legnagyobb számban az általános iskolai végzettséggel rendelkezők jelennek meg, a regisztrált munkanélküliek számához viszonyítva. Az általános iskolai végzettséggel sem rendelkezők száma 2017-ben a regisztrált álláskeresők 15,7 %- át tette ki.

***c)* közfoglalkoztatás**

3.2.5. számú táblázat – Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Év	Közfoglalkoztatásban résztvevő személyek havi átlagos létszáma - Hajdúhadház
2013	323
2014	591
2015	600
2016	992
2017. (december)	719

Forrás: TEIR – Belügyminisztérium –Közfoglalkoztatási adatok

A táblázat adatai rávilágítanak arra, hogy mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában a közfoglalkoztatásnak. 2014-től kezdődően a közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak száma jelentősen megemelkedett.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2016. évben megvalósult közfoglalkoztatási programjai:

Hajdúhadházon 2016. évben párhuzamosan futó projektek keretében foglalkoztattunk álláskeresőket, ily módon 826 fő számára folyamatos munkát tudtunk biztosítani a közmunkaprogramok keretein belül. A közfoglalkoztatási programokban megtalálhatóak voltak a START mintaprogram projektjei, a hosszabb távú közfoglalkoztatás projektjei és egy országos mintaprogram. Ezek köre jelenleg kibővült egy beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogrammal.
A pályázatoknak köszönhetően az önkormányzat adminisztratív, eljárói, takarítói, karbantartói feladatok ellátására tud létszámot biztosítani az egyes közfeladatokat ellátó intézmények részére.
A közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan bemutatásra kerül, hogy az egyes programok keretén belül milyen képzések valósultak/valósulnak meg.

Közfoglalkoztatási pályázatok:

I. 2016. évi START munka mintaprogramok

1. Belvízelvezető rendszer karbantartása:
Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00048 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-tól 2017. 02. 28-ig.

A projekt összköltsége: 27.488.702 Ft.
Elvégzett feladatok: Belvízelvezető csatornák karbantartása.: iszapolás, rézsű karbantartás, átemelők karbantartása.

2. Illegális hulladéklerakók felszámolása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00049 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-tól 2017.02.28-ig.

A projekt összköltsége: 29.404.342 Ft.
Megtisztított terület: 45.000 négyzetméter, 420 tonna kommunális hulladék és építési törmelék.

3. Közúthálózat karbantartása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00050 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 22 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-tól 2017.02.28.-ig.

A projekt összköltsége: 29.266.913- Ft.

Elvégzett feladatok: Közlekedési táblák rendben tartása, igazítása a teljes belterületen.
Aszfaltos és zúzottköves utcák karbantartása, 21 km útszakasz és útpadka karbantartása.

4. Mezőgazdasági utak karbantartása:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00051 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 33 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017. 02. 28-ig.

A projekt összköltsége: 43.562.320- Ft.

Karbantartott út hossza: 10.500 fm.

Elvégzett feladatok: A külterületi utakon dolgozó közmunkások a növényzet rendbe tétele, ritkítása mellett gondoskodtak a dűlök menti hulladékmentesítésről és a kézi erővel végezhető útegyengetésről is. Egy alkalommal gréderezéssel került helyreállításra a rossz minőségű külterületi földúthálózat.

5. Helyi Sajátosságokra épülő (Gyógynövény) projektelem:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00053 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 70 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017.02.28-ig.

A projekt összköltsége: 82.683.955- Ft.

Elért eredmények:
A program során összegyűjtött gyógynövények:
- 400 kg galagonya
- 250 kg hársfa
- csalán 2628 kg
- vaddohány 915 kg
- napraforgóvirág 750 kg
- aranyvesszőfű 2 799 kg

6. Mezőgazdasági projektelem:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00052 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 120 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 01-től 2017.02.28-ig.

A projekt összköltsége: 165.947.594- Ft.

Az Önkormányzat 2016-ban a mezőgazdasági projektelem keretében növénytermesztési és állattenyésztési tevékenységet folytatott.

II. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok, intézményi közfoglalkoztatás

1. Intézményi közfoglalkoztatás (221 fős hosszabbítása):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a HB-06M/01/18077-1/2015 iktatási számon nyilvántartott Hatósági szerződés alapján 221 fő folyamatos továbbfoglalkoztatására nyílt lehetősége 2016. július 1-től 2016. december 31-ig.
A program megvalósításához 119 129 166 Ft bér-és járulék támogatásban részesült Önkormányzatunk.

A programban elért eredmények:

20 fő állatgondozó képzését terveztük, 9 fő képzése valósult meg. A foglalkoztatottak állatgondozói képzésen vettek részt, melyhez kapcsolódó gyakorlatot az önkormányzat juh-, valamint ló állományának gondozásával teljesítették. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges kézi eszközökkel az Önkormányzat rendelkezett. A képzésen kívül a foglalkoztatottak részt vettek az önkormányzati állatállomány folyamatos gondozásában.
Kerti munkás képzésen 13 fő, Parkgondozó képzésen 14 fő, Zöldség -és gyümölcs feldolgozó képzésen 17 fő, Gyógynövénygyűjtő termesztő képzésen 16 fő, Gyermek –és ifjúsági felügyelő képzésen 16 fő, Építő- és anyagmozgató képzésen 17 fő, közfoglalkoztatás szervező képzésen 1 fő vett részt.
A kerti munkás, zöldség-és gyümölcsfeldolgozó, gyógynövénygyűjtő termesztő képzésen részt vevő foglalkoztatottak az önkormányzat és az NFA között kötött vagyonkezelési szerződésben szereplő földek művelésében és az önkormányzat zöld területeinek gondozásában vettek részt.
A képzések célja, hogy az azt elvégző közfoglalkoztatottak jövőben képesek legyenek a megszerzett tudás kamatoztatására, ezáltal képessé váljanak, az öngondoskodásra kistermelővé válás útján.
A parkgondozó képzésben részt vevők a város zöldterületeinek karbantartásában, gondozásában segédkeztek.
A gyermek és ifjúsági felügyelő képzésen részt vevők a városi oktatási, nevelési és gyermekjóléti intézmények mindennapi munkáját segítették. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel és eszközökkel az Önkormányzat rendelkezett.
A közfoglalkoztatás szervező képzésen részt vett 1 fő a folyamatosan ellátandó közfoglalkoztatás szervezéseshez kapcsolódó munkát segítette.

2. Intézményi közfoglalkoztatás (160 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00131 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 160 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. március 7-től 2017. február 26-ig. A program három szakaszban, 39 fő foglalkoztatása 2016.03.07-2017.02.26, 44 fő foglalkoztatása 2016.03.10-2017.02.26, és 77 fő foglalkoztatása 2016.03.18 és 2017.02.19. valósult meg.

A foglalkoztatottak egyrészt intézményi takarító, kisegítő munkákat végeztek a város közintézményeiben.

3. Intézményi közfoglalkoztatás (56 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00139 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 56 fő (44 fő intézményi + 12 fő rendészeti) folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016. 04. 01-től 2017. 02. 28-ig.

A foglalkoztatottak közül 44 fő intézményi takarító, kisegítő munkákat végzett a város közintézményeiben.
A 12 fő egyéb személy- és vagyonvédelmi foglalkozású munkakörben került foglalkoztatásra. Feladataik az Önkormányzat által önként végzett rendészeti munka segítése: kisegítőként közreműködnek a közterület-felügyelők mellett a közterület rendjének, tisztaságának fenntartásában, közreműködnek a közrend, a közbiztonság védelmében, önkormányzati rendezvényeken a területek biztosításában, a rendezvény zavartalan lebonyolításában segítették a biztonsági szakemberek munkáját, közülük 5 fő szakirányú képzettséggel rendelkező munkaerő közreműködött az önkormányzati vagyon védelmében is.

4. Intézményi közfoglalkoztatás (30 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00141 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 30 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016.10.24-től 2017.02. 28-ig.
A foglalkoztatottak egyrészt intézményi takarító, kisegítő munkákat végeztek a város közintézményeiben.

5. Intézményi közfoglalkoztatás (5+45 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00144 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 5 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2016.12.22-től 2017.02.28-ig, illetve 45 fő folyamatos foglalkoztatására 2017.01.01.-2017.02.28.-ig.
A foglalkoztatottak egyrészt intézményi takarító, kisegítő munkákat végeztek a város közintézményeiben.

6. Intézményi közfoglalkoztatás (111 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00153 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 111 fő folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-től 2018.02.28.-ig.
A foglalkoztatottak intézményi takarító, kisegítő, illetve általános adminisztrátori munkákat végeztek a város közintézményeiben.

III. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok, képzések

1. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (cukrász képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00145 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 14 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2016.12.13.-től 2017.10.13.-ig. A közfoglalkoztatottak cukrász tanfolyamon vettek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 12 779 032 Ft összegű támogatásban részesült.

2. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (ács képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00146 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 13 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2016.12.16.-től 2017.08.04.-ig. A közfoglalkoztatottak ács tanfolyamon vettek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 9 023 898 Ft összegű támogatásban részesült.

3. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (asztalos ipari szerelő, mezőgazdasági munkás képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00147 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 28 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség. 2016.12.19.-től 2017.04.14.-ig 14 fő asztalos ipari szerelő képzésen, 2016.12.19.-2017.03.10.-ig 14 fő mezőgazdasági munkás képzésen vehetett részt. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel az Önkormányzat részben rendelkezett. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 8 552 460 Ft összegű támogatásban részesült.

4. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (állatgondozó, asztalos, burkoló képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00148 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 54 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség. 2017.01.31.-től 2017.06.30.-ig 18 fő állatgondozó képzésen, 2017.01.31.-2017.08.20.-ig 17 fő asztalos képzésen, 2017.01.31.-től 2017.09.20.-ig 19 fő burkoló képzésen vettek részt. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 31 716 776 Ft összegű támogatásban részesült.

5. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (gyermek- és ifjúsági felügyelő képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00154 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 25 fő folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2017.03.06.-től 2017.07.03.-ig. A közfoglalkoztatottak gyermek- és ifjúsági felügyelő tanfolyamon vettek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 8 862 450 Ft összegű támogatásban részesült.

IV. Országos mintaprogram

Önkormányzati útőr:

Új programként jelent meg Hajdúhadház Város Önkormányzatánál az útőr program, mely keretében 2016.03.01-től 2016.11.30-ig a 60908/26/00129 azonosító számú Hatósági szerződés alapján, illetve ennek meghosszabbításaként 2016.12.01.-2017.02.28.-ig a 60908/26/00143 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 5 fő a település belső gyalogos, gépjármű és kerékpár úthálózatát ellenőrizte és tartotta karban.

V. Beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram

Vágóhíd (I. Ütem):

Az önkormányzat 189 darabos őshonos, hortobágyi racka juhállománnyal rendelkezik. A mezőgazdasági program keretében 10 fő közfoglalkoztatott mezőgazdasági segédmunkás végzi az állatállomány gondozását. A mezőgazdasági program növénytermesztési tevékenysége keretében kerül előállításra az állatoknak szánt takarmány egy része. A juhállomány az eredetileg vásárolt 54 db-ról vásárlás és szaporulat folytán 2016-ra 189 db-ra növekedett, ebből 95 db az anyajuhok száma.
A település környékén juhvágásra engedéllyel rendelkező vágóhidak egy része kapacitás hiányában nem foglalkozik juhvágással, másik része távol esik Hajdúhadháztól. A juhok, bárányok lábon, élő állatként történő eladása nehézkes, mivel felvásárlási pont nem működik a környéken. Piaci kereslet sokkal inkább a feldolgozott juhhús iránt mutatkozik. Az Önkormányzat 318 m^2-es kiskapacitású vágóhíd létrehozását tervezi, mely heti 40 db juh levágását (évente 1600 db) lehetővé tevő technológiai felszereltséggel valósulna meg. A vágóhíd kihasználtságának felmérése céljából Hajdúhadház és Téglás Juhtartói körében végzett piaci felmérés eredményeként 10 juhtartó írta alá arról szóló szándéknyilatkozatát, hogy a vágóhidat bérvágásra igénybe venné. A hajdúhadházi vágóhíd működése esetén beszállítói lehetnének Hajdúhadház Város Önkormányzata által tervezett kiskapacitású vágóhídnak. Hajdúhadház 20 ha, Hajdúsámson 50 ha, Fülöp 30 ha legelővel is rendelkezik ehhez.
A város közétkeztetésében, illetve a közeli vendéglátóhelyeknél is jelentkezik igény egészséges, korszerű táplálkozás terjedésével, konyhakészre feldolgozott, csomagolt racka bárány- és juhhús megvásárlására. Együttműködő partner a 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő Hajdúvitéz Kft., amely a város közétkeztetését biztosító konyhák üzemeltetője. A Kft. Együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat által biztosított kb. 600 kg juhhúsra igényt tart a közétkeztetésben való felhasználásra. Együttműködési szándékát jelezte több helyi, illetve környékbeli vendéglátóipari és kereskedelmi cég is.

Új programként jelent meg Hajdúhadház Város Önkormányzatánál a beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram. A Vágóhíd projekt I. Üteme 2016. 11.07.-2017.10.31.-ig tartott a 60908/26/00142 azonosító számú Hatósági szerződés alapján.
A program keretein belül 5 fő közfoglalkoztatott részt vett a program előkészületi illetve kiviteli munkáiban: 4 fő segédmunkát végzett, 1 fő pedig a programmal kapcsolatos adminisztrációs munkát segítette.
A támogatás teljes időtartamára 88 517 576 Ft támogatást kap Önkormányzatunk, ebből 5 772 610 Ft-ot a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 82 744 966 Ft-ot beruházási- és dologi költségek és kiadások támogatására.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2017. évben megvalósult közfoglalkoztatási programjai:

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2017 évben párhuzamosan futó projektek keretében foglalkoztatott álláskeresőket, ily módon **616 fő** számára folyamatos munkát tudott biztosítani a közmunkaprogramok keretein belül. A közfoglalkoztatási programokban megtalálhatóak a START mintaprogram projektjei, a hosszabb távú közfoglalkoztatás projektjei, és egy beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram is.
A településen igen nagymértékű a munkanélküliség, különösen a hátrányos helyzetű, szakképzetlen lakosság körében, de számos szakképzettséggel rendelkező munkavállaló sem tud a településen elhelyezkedni. Foglalkoztatásukra, munkaerőpiacra való re/integrációjukra biztosít lehetőséget a közfoglalkoztatás, ugyanakkor a közintézmények túlterhelt munkavállalóinak feladatellátását, valamint

közrend, közbiztonság fenntartását szintén nagyban megkönnyíti, s olyan feladatok ellátását is lehetővé teszi, amelyre jelenleg nem rendelkezik az Önkormányzat humánerőforrás-kapacitással.

I. 2017. évi START munka mintaprogramok:

1. Belvízelvezető rendszer karbantartása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00059 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **22 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig.

2. Illegális hulladéklerakók felszámolása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00062 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **55 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig.

A programba részt vevők képzésen is részt vettek a téli időszakban, de ez alatt az időszak alatt is gondoskodtak a hulladékszedésről. Azok a munkások, akik már rendelkeztek hulladékgyűjtő és szállító készséggel, azok bio- és zöldhulladék hasznosítás és komposztálás képzésen vettek részt, mivel a begyűjtött zöldhulladékot komposztálással hasznosítottuk.

A programban megvalósult képzés:
Bio –és zöldhulladék hasznosító képzésen vett részt 25 fő.

3. Közúthálózat karbantartása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00060 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **30 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig.

A programban megvalósult képzés: Parkgondozó képzésen vett részt 20 fő.

4. Mezőgazdasági utak karbantartása (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00061 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **44 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig.

A programba tervezett képzés:
A programban részt vevők közül 20 fő Zöldterületi kisgépüzemeltető, 20 fő Parkgondozó képzésben vett részt.

5. Helyi sajátosságokra épülő program (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00064 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **100 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig.

Gyógynövénygyűjtés:
A programban 100 fő vett részt.

Feldolgozóüzem:
A helyi sajátosságokra épülő program keretén belül a gyógynövényszedés mellett a tevékenységek körét egy feldolgozó üzem kialakításával bővítettük, ahol a begyűjtött gyógynövényeket, a megtermelt fűszernövényeket szárítani, őrölni, feldolgozni lehet. A feldolgozóüzem Hajdúhadház, Bercsényi utca 13. szám alatt került kialakításra. Fő profilja a fűszerpaprika, és más zöldségek feldolgozása, melyek megtermelését a mezőgazdasági programban valósítottuk meg. A gyümölcsök feldolgozása az önkormányzat saját lekvárfőző üzemében valósult meg (Mester u. 33.), ehhez a mezőgazdaság programban megtermelt gyümölcsöket használtuk fel.

Kosárfonó-seprűkészítő üzem:
További 22 fő munkavállaló részére kosárfonást illetve vesszőseprű készítését tettük lehetővé. A Bercsényi utca 13. szám alatti ingatlan a gyógynövény és fűszernövény feldolgozó üzemen kívül ennek a tevékenységnek is helyszínt biztosított, ahol a munkások a közfoglalkoztatási programokhoz szükséges seprűket, kosarakat tudták előállítani. A kosárfonáshoz és seprűkészítéshez felhasznált vessző anyagigény egy részét a dolgozók gyűjtötték be a hadházi Nyírerdő területén csak úgy, mint a gyógynövényeket.

A programba tervezett képzés:
A programban részt vevők közül 25 fő Gyógynövénygyűjtő, 22 fő Zöldség- és gyümölcsfeldolgozó, 22 fő kosárfonó képzésen vett részt.

6. Mezőgazdasági projektelem (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00063 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **120 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-2018.02.28.-ig.

Az Önkormányzat 2017-ben a mezőgazdasági projektelem keretében növénytermesztési és állattenyésztési tevékenységet folytatott.

A programban megvalósult képzés:
20 fő Állatgondozó
20 fő Zöldterületi kisgép-üzemeltető
20 fő Betanított parkgondozó képzésen vett részt.

II. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok

1. Intézményi közfoglalkoztatás (111 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00153 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **111 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-től 2018.02.28.-ig.
A foglalkoztatottak intézményi takarító, kisegítő, illetve általános adminisztrátori munkákat végeztek a város közintézményeiben: Polgármesteri Hivatal, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Három Szirom Óvoda, Aranykapu Óvoda, Szivárvány Óvoda.

A támogatás teljes időtartamára 136 974 747 Ft támogatásban részesült az önkormányzat, ebből 124 523 460 Ft-ot a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 12 451 287 Ft-ot közvetlen, - és anyagköltségek támogatására. A program megvalósításához saját forrás biztosítására nem volt szükség.

2. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (15 fős):

A 60908/26/00165 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 2017.07.17. és 2018.01.31. között hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretein belül 15 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség, akik kóbor állatok befogását végezték Hajdúhadház közigazgatási területén.
Településünkön az utóbbi időben jelentős gondot okoz a közterületen kóborló ebek egyre növekvő száma. Ugyanakkor a környező településeken csekély számú, és túlterhelt menhely található.
A köz- és magánterületeken felügyelet nélkül kóborló – esetleg még védőoltással sem rendelkező – ebek veszélyt jelentenek mind az emberi egészségre (kutyáról emberre átterjedő betegségek, élősködők), mind az állati egészségre (állatról állatra terjedő betegségek, élősködők), testi épségére illetve a közlekedés biztonságára, a vagyontárgyakra.
A problémát teljes mértékben ugyan nem oldotta meg, de mérséklte ez a program, melynek során a begyűjtött állatokat a közfoglalkoztatottak az önkormányzat saját telephelyére szállították, további gondozás céljából. Ugyanakkor nemcsak az állatokról, hanem a telephely tisztán tartásáról, rendezettségéről is gondoskodtak.

A támogatás teljes időtartamára 9 806 529 Ft támogatásban részesül Önkormányzatunk, ebből 8 915 083 Ft-ot a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 891 446 Ft-ot közvetlen, - és anyagköltségek

támogatására. A program megvalósításához saját forrás biztosítására nem volt szükség.

3. Cukrász képzés:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00145 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **14 fő** folyamatos képzésére nyílt lehetőség 2016.12.13.-től 2017.10.13.-ig. A közfoglalkoztatottak cukrász tanfolyamon vettek részt, ahol mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kapnak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel az Önkormányzat részben rendelkezett. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 12 779 032 Ft összegű támogatásban részesült.

4. Állatgondozó, asztalos, burkoló képzés:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00148 azonosító számú Hatósági szerződés hosszabbítása alapján **54 fő** burkoló képzésének folytatására nyílt lehetőség 2017.01.31.-től 2017.09.22.-ig. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel az Önkormányzat részben rendelkezett. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 32 551 680 Ft összegű támogatásban részesült.

5. Ács:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00146 azonosító számú Hatósági szerződés hosszabbítása alapján **13 fő** burkoló képzésének folytatására nyílt lehetőség 2016.12.16.-tól 2017.08.04.-ig. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel az Önkormányzat részben rendelkezett. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 7 140 733 Ft összegű támogatásban részesült.

6. Asztalos ipari szerelő:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00147 azonosító számú Hatósági szerződés hosszabbítása alapján **14 fő** burkoló képzésének folytatására nyílt lehetőség 2016.12.19.-tól 2017.04.14.-ig. A közfoglalkoztatottak mind elméleti, mind gyakorlati oktatást kaptak. A gyakorlat teljesítéséhez szükséges hellyel az Önkormányzat részben rendelkezett. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 5 006 120Ft összegű támogatásban részesült.

7. Felzárkóztató képzés:

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00162 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **19 fő** felzárkóztató képzésére nyílt lehetőség 2017.06.19.-től 2017.12.04.-ig.
A programban résztvevők a program keretin belül elsajátították azokat az alapismereteket és képességeket amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerezték a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat. A program célja a meglévő ismeretek bővítése, képességek fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 9 093 489 Ft összegű támogatásban részesült.

III. Beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram

Vágóhíd (I. Ütem):

Az önkormányzat 189 darabos őshonos, hortobágyi racka juhállománnyal rendelkezett. A mezőgazdasági program keretében 10 fő közfoglalkoztatott mezőgazdasági segédmunkás végzte az állatállomány gondozását. A mezőgazdasági program növénytermesztési tevékenysége keretében került előállításra az állatoknak szánt takarmány egy része. A juhállomány az eredetileg vásárolt 54 db-ról vásárlás és szaporulat folytán 2016-ra 189 db-ra növekedett, ebből 95 db az anyajuhok száma.

A program keretein belül 5 fő közfoglalkoztatott részt vett a program előkészületi illetve kiviteli munkáiban: 4 fő segédmunkát végez, 1 fő pedig a programmal kapcsolatos adminisztrációs munkát segítette.
A támogatás teljes időtartamára 88 517 576 Ft támogatást kap Önkormányzatunk, ebből 5 772 610 Ft-ot a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 82 744 966 Ft-ot beruházási- és dologi költségek és kiadások támogatására.

Vágóhíd (II. Ütem):

A Vágóhíd projekt II. Üteme 2017.11.07.-2018.10.31.-ig tart a 60908/26/00166 azonosító számú Hatósági szerződés alapján. A program keretein belül 4 fő segédmunkás, és 1 fő szakképzett adminisztrátor foglalkoztatására nyílt lehetőség. A támogatás teljes időtartamára 122 626 404 Ft támogatásban részesül az önkormányzat, ebből 5 872 116 Ft a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 116 754 288 Ft-ot beruházási -és dologi költségek és kiadások támogatására.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 2018-ban folyamatban lévő közmunka programjai:

Hajdúhadház Város Önkormányzata párhuzamosan futó projektek keretében foglalkoztat álláskeresőket, ily módon jelenleg **420 fő** számára tud folyamatosan munkát biztosítani a közmunkaprogramok keretein belül. A közfoglalkoztatási programokban megtalálhatóak a START mintaprogram projektjei, a hosszabb távú közfoglalkoztatás projektjei, és egy beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram is.

I. START munka mintaprogramok:

1. **Belvízelvezető rendszer karbantartása (ráépülő program):**

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00080 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **15 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetősége 2018.03.01.-2019.02.28.-ig.

A belvíz programban dolgozók az önkormányzat vízkár elhárítási feladatait végzik a 1995 évi LVII törvény, 4.§. 1.b .és e. pontja alapján.

2. **Illegális hulladéklerakók felszámolása (ráépülő program):**

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00077 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **25 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2018.03.01.-2019.02.28.-ig.

3. **Közúthálózat karbantartása (ráépülő program):**

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00079 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **35 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2018.03.01.-2019.02.28.-ig.

4. **Mezőgazdasági utak karbantartása (ráépülő program):**

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00078 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **25 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2018.03.01.-2019.02.28.-ig.

5. **Helyi sajátosságokra épülő program (ráépülő program):**

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00081 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **30 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2018.03.01.-2019.02.28.-ig.

6. Mezőgazdasági projektelem (ráépülő program):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/30/00076 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **70 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2018.03.01.-2019.02.28.-ig.

Az Önkormányzat 2018-ben a mezőgazdasági projektelem keretében növénytermesztési és állattenyésztési tevékenységet folytat.

II. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok

1. Intézményi közfoglalkoztatás (124 fős):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00173 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **124 fő** folyamatos foglalkoztatására nyílt lehetőség 2017.03.01.-től 2018.06.30.-ig.

A foglalkoztatottak intézményi takarító, kisegítő, illetve általános adminisztrátori munkákat végeztek a város közintézményeiben: Polgármesteri Hivatal, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Három Szirom Óvoda, Aranykapu Óvoda, Szivárvány Óvoda.

2. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (42 fős alapkompetencia képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00168 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **42 fő** alapkompetencia fejlesztő képzésére nyílt lehetőség 2018.02.15. napjától 2018.06.13. napig.
A képzésen részt vevők a program keretin belül elsajátítják azokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerzik a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat. A program célja a meglévő ismeretek bővítése, képességek fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 14 764 050 Ft összegű támogatásban részesül. A programhoz saját forrás biztosítása nem szükséges.

3. Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás (49 fős alapkompetencia képzés):

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00176 azonosító számú Hatósági szerződés alapján **49 fő** alapkompetencia fejlesztő képzésére nyílt lehetőség 2018.03.27. napjától 2018.07.18. napig.
A képzésen részt vevők a program keretin belül elsajátítják azokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerzik a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat. A program célja a meglévő ismeretek bővítése, képességek fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása. A támogatás teljes időtartamára az önkormányzat a közfoglalkoztatottak bér- és járuléktámogatására vonatkozóan 16 541 420 Ft összegű támogatásban részesül. A programhoz saját forrás biztosítása nem szükséges.

III. Beruházási célú közfoglalkoztatási mintaprogram

Vágóhíd (II. Ütem):

A Vágóhíd projekt II. Üteme 2017.11.07.-2018.10.31.-ig tart a 60908/26/00166 azonosító számú Hatósági szerződés alapján. A program keretein belül 4 fő segédmunkás, és 1 fő szakképzett adminisztrátor foglalkoztatására nyílt lehetőség. A támogatás teljes időtartamára 122 626 404 Ft támogatásban részesül az önkormányzat, ebből 5 872 116 Ft a közfoglalkoztatottak bér-és járuléktámogatására, 116 754 288 Ft-ot beruházási -és dologi költségek és kiadások támogatására.
Maga, a vágóhíd épülete elkészült, az épület műszaki átadása megtörtént.
Hajdúhadház Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2018. április 12.-én a 89/2018. (IV.12) HÖ sz. határozatával úgy döntött, hogy a vágóhíd gépeinek és eszközeinek beszerzése tárgyában indított közbeszerzési eljárást lezárja. Így megkezdődhet az eszközök beszerzése és beépítése, a tervek szerint 2018. év októberéig pedig a próbaüzem is megvalósul.

***d)* a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)**

Hajdúhadház a rendszerváltást megelőzően viszonylag erős gazdasági potenciállal rendelkezett. A gazdasági átalakulást követően a mezőgazdaság fokozatos leépülése negatívan hatott a tradicionálisan agrárjellegű vidékre. Mivel számottevő iparosodás a településen nem következett be, még ma is a mezőgazdaság a húzó ágazat. Elsősorban családi gazdálkodás folyik. Ezekben a vállalkozásokban a munkaerő-piacról kiszoruló álláskeresők csak csekély számban és szezonális jelleggel tudnak elhelyezkedni. A településen a legnagyobb foglalkoztató az elmúlt években az Önkormányzat és Intézményei voltak.

A helyi mezőgazdasági profillal rendelkező és faipari üzemek, valamint a környező települések nagyüzemeinek részbeni megszűnésével a hajdúhadházi lakosok nagy része kiszorult a munkaerőpiacról. Ma is, bár számuk jelentősen csökkent, sokan a városon kívül találnak munkalehetőséget (Debrecen, Téglás, Hajdúböszörmény). Az ingázók számát tekintve Téglás évtizedekig a megye egyik legnagyobb ipari üzemét tudhatta magáénak. A három cégcsoportot magába foglaló gyárban ma is sok Hajdúhadházi lakos dolgozik. Az 1980-as évek végén több mint négyezer embernek adott munkát a gyár. A hajdúhadházi ipari létesítmények (pl.: UNIFA, DRITOR) néhány éven keresztül tudtak csak munkalehetőséget biztosítani, mivel rövid ideig tudták magukat fenntartani.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályán 2017. év 1-12. hónapjában 3521 álláshely állt rendelkezésre, ami 9,2 %-kal több, mint 2016. év 1-12. hónapjában. A támogatott álláshelyek száma a vizsgált időszakban 1647 volt, amely 268 munkalehetőséggel kevesebbet jelentett , mint 2016 . év 1-12. hónapjában, ugyanakkor a nem támogatott 248 álláshely nagyarányú növekedést mutatott a bázis időszakához képest.
A fentebb említett álláslehetőségek nagyobb részét a Hajdúhadházi Járási Hivatal ellátási területén működő cégek jelentették be.

Néhány, az alábbi vállalkozási formában a településen működő foglalkoztatók számát mutatja be az alábbi ábra, 2016. évi adatokkal.

Éves településstatisztikai adatok 2016-as településszerkezetben

Mutatók	Hajdú-Bihar megye	Hajdúhadházi Járás	**Hajdúhadház**
Regisztrált korlátolt felelősségű társaságok száma (db)	13317	256	**87**
Regisztrált szövetkezetek száma (db)	332	9	**5**
Regisztrált betéti társaságok száma (db)	5230	84	**24**
Regisztrált részvénytársaságok száma (db)	183	4	**0**
Regisztrált mezőgazdasági szövetkezetek száma (db)	61	3	**3**
Regisztrált főfoglalkozású önálló vállalkozások száma (db)	24844	813	**407**
Regisztrált mellékfoglalkozású önálló vállalkozások száma (db)	33230	858	**419**
Regisztrált nyugdíjas egyéni vállalkozások száma (db)	1962	46	**20**
Regisztrált őstermelők száma (db)	25408	668	**415**

Forrás: KSH 2016. évi adatok

***e)* fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük**

Hajdúhadház Város Önkormányzata közfoglalkoztatási programjaihoz kapcsolódóan fentebb bemutatásra kerületek, hogy az egyes programok keretén belül milyen képzések valósultak meg.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya tevékenysége:

2015. évben
- a TÁMOP 1.1.2-11/1-2012-0001. „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”,
- a TÁMOP 2.1.6-12/1-2012-0001-12/1-2012-0001 „Újra tanulok”,
- az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési ls Innovációs Operatív Program 5.2.1-14, valamint
- az „Út a munkaerőpiacra” (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt

munkaerőpiaci forrásaiból volt lehetősége az álláskeresők képzését támogatni.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának a **2016. évben** az álláskeresők képzésére az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 5.2.1-14), az „Út a munkaerőpiacra” (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt munkaerő-piaci program, valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” kiemelt projekt forrásaiból volt lehetősége támogatás nyújtására. A jogszabály lehetőséget ad a Nemzeti Foglalkoztatási Alap foglalkoztatási alaprészének decentralizált keretéből nyújtott képzési támogatás nyújtására is, azonban erre ebben az évben nem került sor. Ebben a finanszírozási formában tágabb körben adható a támogatás és nincsenek külön célcsoportok meghatározva, az álláskeresőknek az adott képzési program belépési feltételeinek kell megfelelni (iskolai végzettség, legalább 18 éves kor, egészségügyi alkalmasság) más, szűkebb kritériumoknak nem.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya 2016. évben 132 fő képzését támogatta.

2017. évben:
A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályának 2017 .évben az álláskeresők képzésére az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program 5.2.1-14), az „út a munkaerőpiacra" (GINOP-5.1.1-15) kiemelt projekt munkaerő-piaci program, valamint a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program-6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése" kiemelt projekt forrásaiból volt lehetősége támogatás nyújtására. A jogszabály lehetőséget ad a Nemzeti Foglalkoztatási Alap foglalkoztatási alaprészének decentralizált keretéből nyújtott foglalkoztatási támogatás nyújtására is, melyre 2017. évben nem került sor.

Minden finanszírozási forma esetében a jelentkezők közül az engedélyezett létszámkeret és a képző intézmény által tartott szakmai alkalmassági felvételi vizsga eredménye alapján mérlegelési jogkörben eljárva, munkaerő-piaci szempontok figyelembe vételével születik a döntés a beiskolázásra kerülő személyekről. Munkaerő-piaci szempontként jelenik meg a kiválasztás folyamatában az, hogy a beiskolázandó személy rendelkezik-e már szakképesítéssel, esetleg tartós álláskeresőnek minősül, vagy hátrányos helyzetű, 50 éven felüli, vagy munkáltatói ígérvénnyel rendelkezik.

Képzési támogatásként adható
- Képzési(oktatási) költség 100%-ban történő támogatása
- Keresetpótló juttatás,
- Utazási kedvezmény (bérlet) kiadása a képzés idejére, a lakóhely és a képzés helye között.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IIV. tv. (Flt.) a támogatásként adható keresetpótló juttatás összegét a közfoglalkoztatási bérhez igazodva, annak 60- 100%-ában határozza meg. 2017. évben ezen összeg a közfoglalkoztatási bér 98-100 %-a volt.

A képzési irányok a HBM.KH. Foglalkoztatási Főosztály által, a járási foglalkoztatási osztályokra beérkező állásajánlatok, a munkáltatók és az álláskeresők igényei, az iskolarendszerű képzés oldaláról érkező információk, adatok alapján kerülnek meghatározásra . Az ügyfelek, a térségünket jellemző foglalkozási ágakban elhelyezkedési lehetőséget nyújtó szakképzéseket keresik elsősorban. Ezen túlmenően az Idegen nyelvi képzések iránt is vannak érdeklődők, illetve sokan keresik még a„C".D" „C+E" kategóriás gépjárművezetői képesítésre felkészítő képzéseket.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztály a települési önkormányzatok bevonásával 2017. évben is megtervezte, hogy milyen típusú képzéseket indít azon közfoglalkoztatási programok keretében, amelyekben a képzés időtartama teljes mértékben kitölti a munkavégzés időtartamát, tehát a közfoglalkoztatottak munkavégzési kötelezettségüket a képzésen való részvétellel teljesítik.

A hajdúhadházi foglalkoztatási osztályon az elmúlt évben 536 fő képzését támogatták. A hajdúhadházi lakosok a GINOP-6.1.1-15 projektből 267 közfoglalkoztatott , GINOP-5.2.1-14 projektből 78 fö, GINOP-5.1.1-15 projektből 88 fö részesült képzési támogatásban.

A „nyári diákmunka elősegítése" elnevezésű munkaerő-piaci program

Első alkalommal 2013-ban került bevezetésre ez a program, melynek célja, hogy az inaktív fiatalok száma ne növekedjen tovább. A program ennek megfelelően - prevenciós jelleggel-, már diákkorban elő kívánja segíteni a fiatalok munkához jutását és ezzel a korai munkatapasztalat mellett a jövedelemszerzés lehetőségét is. A munka révén szerzett korai sikerélmény elősegíti - különösen a halmozottan hátrányos családban élők körében - a későbbi munkaszocializációs folyamatot is.

A program ezen felül biztosítani kívánja az önkormányzatoknál és a 100 %-ban önkormányzati fenntartású intézményekben a nyári szabadságolási időszakban jelentkező kisegítő munkaerő igényének kielégítését is.

A program célcsoportjába azok a fiatalok tartoznak, akik:
- nappali tagozaton tanuló diákok,
- a program kezdő időpontjában idősebbek 16 évnél, de a program befejezésekor sem töltik még be a 25. életévüket,
- közvetítést kérőként kérték nyilvántartásba vételüket,
- foglalkoztatásra irányuló, vagy vállalkozási jogviszonnyal nem rendelkeznek.

A program elemei:

1. Munkaerő-piaci szolgáltatások
A foglalkoztatási osztály a program keretében a közvetítést kérőként regisztrált diákok számára általános és a helyi sajátosságokra is kitérő munkaerő-piaci információt nyújt. Ezt követően a beérkezett munkaerőigények alapján munkaerő közvetítést végez a legoptimálisabb elhelyezés érdekében.

2. A foglalkoztatást elősegítő bérköltség támogatása
Tekintettel arra, hogy a diákok csak a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkaviszonyban foglalkoztathatóak, ennek megfelelően támogatás az önkormányzatok, önkormányzati fenntartású intézmények számára csak a munkaviszony keretében történő foglalkoztatáshoz nyújtható. A foglalkoztatás támogatása legfeljebb két hónapra, maximum a bérköltség 100 %-áig, napi hat órás munkaviszonyban történő foglalkoztatással valósítható meg.

A program keretében 2015. évben 97 fő, a 2016. évben 80 fő hajdúhadházi diák került bevonásra.
2017. évben a program 2017. július 1-től 2017. augusztus 31-ig tartott, mely során 60 hajdúhadházi diák került bevonásra.

A **Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít** a fiatalok számára. A 2015. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény kőműves, hidegburkoló képzésén 46 fő, a szociális gondozó képzésén 29 fő vett részt. A 2016. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény kőműves, hidegburkoló képzésén 58 fő, a szociális gondozó képzésén 57 fő, a mezőgazdasági gazdasszony, falusi vendéglátó képzésén 34 fő vett részt; esti tagozaton a pedagógiai és családsegítő munkatárs képzésen 22 fő vett részt.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a 2016. évben még közreműködőként, 2017. január 01-től pedig szervezőként a Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának szociális gondozó és ápoló képzésében, tanulószerződés alapján a gyakorlati képzés során, az ápolási és gondozási feladatokat valósítja meg.

***f)* munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)**

A nyilvántartott álláskeresők munkába történő visszatérését segítik a foglalkoztatási támogatások, amelyek nagy része munkaerő-piaci programok keretében valósul meg, továbbá a másodlagos munkaerő-piacon történő elhelyezkedésre a közfoglalkoztatás nyújt lehetőséget.
A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya a **képzések elősegítésére több projekt** keretében is biztosít támogatásokat. Ezek a képzések fentebb bemutatásra kerültek.

A Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatást nyújt, melynek célja, hogy elősegítse azon hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatását, akik életkoruk, képzettségük, a megfelelő munkatapasztalat hiánya, megváltozott munkaképességük és más tartós hátrányból adódóan ezen támogatás nélkül a munkaerő-piacon nem, vagy csak a többi munkavállalóhoz képest nehezebben találnának munkát.

A **foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás** mértéke és időtartama:

- Hátrányos helyzetű személy foglalkoztatása esetén a munkabér és szociális hozzájárulási adó legfeljebb 50%-ának megfelelő összeg,
- Megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása esetén a munkabér és szociális hozzájárulási adó legfeljebb 60%-ának megfelelő összegű támogatás adható.
- A szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet munkaadó esetében a támogatás mértéke a munkabér és a szociális hozzájárulási adó legfeljebb 70%-nak megfelelő összegű lehet.

A támogatás legfeljebb egy évi időtartamra nyújtható, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához pedig legfeljebb kétévi időtartamra adható támogatás.

Önfoglalkoztatás támogatása:
Amennyiben az álláskeresőnek vállalkozási szándéka van, mert önmaga foglalkoztatását így kívánja megoldani, és rendelkezik a vállalkozás beindításához a beruházáshoz saját forrással, továbbá anyagi biztosítékkal, akkor az önfoglalkoztatás támogatása konstrukció segítségére lehet.

Támogatás alanyai lehetnek

- aki álláskereső és a foglalkoztatási osztály legalább egy hónapja nyilvántartja, vagy
- aki rehabilitációs járadékban vagy ellátásban részesül és
- önmaga foglalkoztatását egyéni vállalkozás keretében, vagy gazdasági társaság - személyesen közreműködő - tagjaként vagy az Szja. tv. 3. §-a 18. pontjában meghatározott mezőgazdasági őstermelőként oldja meg.

A HBM Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya teszi közzé az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatások időtartamára, illetve a visszatérítésre/vissza nem térítésre vonatkozó rendelkezéseit. A

tőkejuttatás az értékhatáron belül részben visszatérítendő, részben vissza nem térítendő formában is nyújtható.

Vállalkozóvá válás támogatása
Javasolt ez a támogatási forma azoknak az álláskeresőnek, akiknek vállalkozási szándéka van, mert önmaguk foglalkoztatását így szeretnék megoldani, és kérelmét megfelelően kidolgozott üzleti tervvel támasztja alá.

A támogatás alanya lehet:
- aki álláskereső vagy
- aki rehabilitációs ellátásban részesül, és
- önmaga foglalkoztatását egyéni vállalkozás keretében, vagy gazdasági társaság - személyesen közreműködő - tagjaként vagy az Szja tv. 3. §-a 18. pontjában meghatározott mezőgazdasági őstermelőként oldja meg.

Támogatásként a kötelező legkisebb munkabér összegéig terjedő vissza nem térítendő támogatás, illetve a vállalkozói tevékenység folytatásához és megkezdéséhez szükséges szaktanácsadás költségei állapíthatóak meg, legfeljebb hat hónap időtartamra. 2017. évben 32 fő részesült vállalkozóvá válási támogatásban

Fentieken túl a HBM Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya munkahelymegőrző támogatás, mobilitási támogatások, a „nyári diákmunka elősegítése" elnevezésű munkaerő-piaci program, a lakhatási támogatás és a „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába" segítő központi munkaerő-piaci programokkal segíti a nyilvántartott álláskeresők munkába történő visszatérését, munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.

Kistermelővé válás támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a kistermelővé válás helyi támogatásának szabályait a 16/2015.(III.26.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2015. április 01. napján lépett hatályba.

A Rendelet megalkotásával az Önkormányzat a Hajdúhadházon élő, bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező, szociálisan rászoruló, önmagukat és családjukat kistermelői tevékenységből eltartani szándékozók számára nyújt anyagi támogatást. Ezen támogatás célja, hogy az önkormányzat anyagi segítséget nyújtson a kistermelővé válás feltételeinek a megteremtéséhez. A rendelet lehetőséget biztosít az arra jogosultak számára az öngondoskodás révén történő létfenntartásra. A támogatás gazdasági hatása abban érhető tetten, hogy a támogatást igénybe vevők bekapcsolódnak a gazdaság vérkeringésébe az általuk megtermelt és feldolgozott termékek értékesítésével.

A támogatás alsó határa 100.000.- Ft., felső határa 350.000.- Forint. A támogatás a kistermelővé váláshoz szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.
A támogatás iránti kérelmek ügyében Hajdúhadház Város Önkormányzatának Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottsága dönt. A támogatás összegéről a kérelmező rászorultságát figyelembe véve dönt.

2015. évben 7 fő nyújtotta be a kistermelővé válás helyi támogatása iránti kérelmét, mely kérelmek közül:
- 1 fő kérelmét **el kellett utasítani adótartozás** miatt,
- **6 fő esetében** a Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottság **támogató döntést** hozott.

2016. évben 2 fő nyújtotta be a kistermelővé válás helyi támogatása iránti kérelmét, mely kérelmek közül 2 fő esetében a Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottság **támogató döntést** hozott.
2017. évben 0 fő nyújtott be kistermelővé válás helyi támogatása iránti kérelmet.

Vállalkozóvá válás helyi támogatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a vállalkozóvá válás helyi támogatásának szabályait a 7/2017.(III.14.) önkormányzati rendeletében állapította meg. A rendelet 2017. április 01. napján lépett hatályba.

A rendelet célja, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadház közigazgatási területén működő vállalkozások létrehozásához hozzájáruljon. A rendelet ösztönözni kívánja Hajdúhadház Város polgárait

arra, hogy tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében, hogy saját maguk és családjuk eltartásáról vállalkozói tevékenységből származó bevételből tudjanak gondoskodni. A rendelet célja a szociálisan rászoruló egyének és családok megélhetését segíteni, önálló egzisztenciateremtési esélyeit növelni.
Az Önkormányzat az öngondoskodáshoz való hozzájárulásként a rászoruló lakosokat vállalkozóvá válásuk érdekében támogatásban részesítheti.

Az Önkormányzat által nyújtott támogatás formája működési támogatásnak nem minősülő, vissza nem térítendő, végleges juttatás. A támogatás alsó határa 100.000 - Ft., felső határa 300.000 - Forint. A támogatás az egyéni vállalkozóvá váláshoz szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.

Támogatásra, az igénylés benyújtása időpontjában Hajdúhadház Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező, rászoruló természetes személy jogosult, aki rendelkezni fog a vállalkozói tevékenység végzéséhez szükséges okirattal és azt a kérelem beadásától számított 3 hónapon belül bemutatja a vállalkozói igazolvány másolatát vagy igazolást a vállalkozói tevékenységről.

A támogatás csak olyan igénylő részére nyújtható, akinek az önkormányzattal szemben semmilyen tartozása nem áll fenn.

Nem adható támogatás akkor, ha az igénylő és házastársa (élettársa) a kérelem benyújtásakor rendelkezik vagy a kérelem elbírálásáig rendelkezni fog a fentebb említett okiratok valamelyikével. Nem állapítható meg támogatás, ha a Képviselő-testület által a támogatás céljára biztosított keret összeg elfogyott.

A támogatás megállapítása során rászorulónak kell tekinteni azt a személyt, illetve családot, ahol az egy főre jutó havi nettó jövedelem a kérelem benyújtását megelőző három hónap alapján nem haladja meg a támogatás igénylésekori öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatszorosát.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, mely szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40 %-a alatti a jövedelme.
Hajdúhadház Város Önkormányzata és intézményei nem rendelkeznek a mélyszegénységben élők, romák önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatására vonatkozó adatokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a és 9. §-a definiálja a közvetlen hátrányos megkülönböztetést és a közvetett hátrányos megkülönböztetést.

„8. § Közvetlen hátrányos megkülönböztetés*nek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt*
a) neme,
b) faji hovatartozása,
c) bőrszíne,
d) nemzetisége,
e) nemzetiséghez való tartozása,
f) anyanyelve,
g) fogyatékossága,
h) egészségi állapota,

i) vallási vagy világnézeti meggyőződése,
j) politikai vagy más véleménye,
k) családi állapota,
l) anyasága (terhessége) vagy apasága,
m) szexuális irányultsága,
n) nemi identitása,
o) életkora,
p) társadalmi származása,
q) vagyoni helyzete,
r) foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama,
s) érdekképviselethez való tartozása,
t) egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága)
miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

9. § Közvetett hátrányos megkülönböztetés*nek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne."*

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés érvényesülne.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, tartós ápolást végzők időskori támogatása, időskorúak járadéka, települési támogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók:települési támogatás
- Természetbeni ellátás: a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	**15-64 év közötti állandó népesség száma** (TS 0803 és TS 0804 összesen)	**Álláskeresési segélyben részesülők (fő)** - (TS 1101)	**Álláskeresési segélyben részesülők %**
2013	8 965	10	0,1%
2014	8 959	16	0,2%
2015	9 015	24	0,3%
2016	9 003	44	0,5%
2017	8 960	63	0,7%

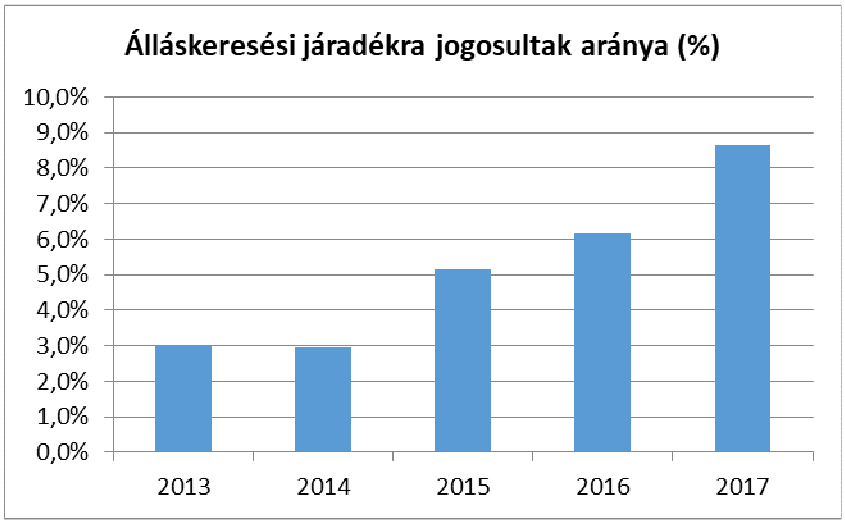
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat az álláskeresési segélyben részesülők számát a 15-64 év közötti állandó népesség számával veti össze, mely alapján megállapítható, hogy az álláskeresési segélyben részesülők - 15-64 év közötti állandó népességhez viszonyított - aránya emelkedést mutat.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2013	2 038,00	61,25	3,0%
2014	1 715,50	50,50	2,9%
2015	1 688,75	87,00	5,2%
2016	1 313,75	81,00	6,2%
2017	1 098,50	95,00	8,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat és az adatokat szemléltető diagramm adatai rávilágítanak arra, hogy Hajdúhadházon az álláskeresési járadékra jogosultak nyilvántartott álláskeresők számához viszonyított aránya 2015-től fokozatosan emelkedik.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től** (TS 5401) **(2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők** (TS 1401)		**Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély** - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	**15-64 évesek %-ában**	**Fő**	**Munkanélküliek %-ában**
2013	914,50	10,20%	10,00	0,49%
2014	779,75	8,70%	16,00	0,93%
2015	954,85	10,59%	24,00	1,42%
2016	702,41	7,80%	43,00	3,27%
2017	467,50	5,22%	61,00	5,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

Év	összes lakásállomány
2008	4203
2009	4221
2010	4229
2011	4218
2012	4187
2013	4217
2014	4217
2015	4216
2016	4217

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bérlakás-állomány

Hajdúhadházon 1996-tól folyamatosan csökkent a fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma.

Fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma Hajdúhadházon 2000-2012. között

Központi Statisztikai Hivatal TSTAR adatbázisa, önkormányzati adatok alapján

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2013-2014. évben 21 volt, **2015-ben 18 db.**

2015. évben a 18 lakásbérleményből 15 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 3 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány adatai 2015. év végén

Megnevezés			**Érték**
1	szobás lakások	száma (db)	**13**
1+1/2			
2			**5**
2+1/2			
3			
3-x			
Üres lakások az év végén			**2**
Az összes lakásbérlemények alapterülete		m^2	**810**

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint 2015. évben

	Megnevezés		**Érték**
1.	Összkomfortos	Lakások száma (db)	2
2.	Komfortos		3
3.	Félkomfortos		
4.	Komfort nélküli		13

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2016. évben 16 db, melyből 14 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 2 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint 2016. évben

	Megnevezés		**Érték**
1.	Összkomfortos	Lakások száma (db)	2
2.	Komfortos		1
3.	Félkomfortos		
4.	Komfort nélküli		13

Az önkormányzati lakásbérlemények száma 2017. évben 16 db, melyből 14 kizárólag önkormányzati tulajdonú épületekben, 2 vegyes tulajdonú épületekben volt.

Az önkormányzati tulajdonú lakásállomány komfortfokozat szerint 2017. évben

	Megnevezés		Érték
1.	Összkomfortos	Lakások száma (db)	2
2.	Komfortos		1
3.	Félkomfortos		-
4.	Komfort nélküli		13

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának és elidegenítésének helyi szabályairól szóló többször módosított 30/2006. (XII. 08.) sz. önkormányzati rendelet határozza meg a lakások bérbe adására vonatkozó főbb szabályokat. Ezen rendelet szabályozza a bérlakások kiutalásának rendjét is.

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások bérbeadásának három jogcíme van:
1. Szociális helyzet alapján való bérbeadás
2. Költségelven való bérbeadás
3. Piaci alapon való bérbeadás.

A szociális bérlakások száma 2010-ben 4 db volt, mely 2011-ben 5-re emelkedett, 2012-ben nem változott. A szociális bérlakások száma 2013-2014. években 6 db volt, mely 2015. évben 8-ra emelkedett.
2017-ben 13 db lakás került kiadásra szociális helyzet alapján.

***a)* lakhatást segítő támogatás**

<u>Fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatása:</u>

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete **a fiatalok lakáshoz jutása helyi támogatásának szabályairól** a 15/2015.(III.26.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) rendelkezett.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata a fiatalokat hajdúhadházi lakástulajdonuk megszerzéséhez, bővítéséhez támogatásban részesítheti.

Az önkormányzati rendelet célja, hogy elősegítse a fiatalok lakáshoz jutását, lakhatási problémájuk megoldását.

A támogatás formái, mértéke és a jogosultak köre
Hajdúhadház Város Önkormányzata egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt a rászoruló fiatalok részére Hajdúhadház város közigazgatási területén belül
a) új lakás felépítéséhez,
b) új lakás megvásárlásához,
c) legalább 2.000.000,- Ft értékű, komfortos használt lakás megvásárlásához, mely esetében komfortfokozat a megvásárlást követően is kialakítható,
d) minimum 8 m2-es nagyságú lakószobával történő lakásbővítéséhez.
e) legalább 1.000.000,- Ft értékű, komfortos használt lakás megvásárlásához.
f) egyszerű bejelentési eljáráshoz kötött, minimum 8m2-es tetőtéri lakószoba kialakításához.

A támogatás mértéke:
a) új lakás építése és új lakás vásárlása esetén: 700.000 Ft
b) lakás bővítése esetén 300.000 forint,

c) használt lakás vásárlása esetén a vételár 10%-a, de maximum 500.000 forint.

A támogatás a lakásépítéshez, vásárláshoz, bővítéshez szükséges saját erő kiegészítésére szolgál.

A támogatásban részesülő részére a támogatás kifizetése az általa megjelölt számlára való utalással történik meg. Az átutalásról a Polgármesteri Hivatal gondoskodik.

Támogatásra a Hajdúhadház Város közigazgatási területén lakást építő, bővítő, vagy vásárló szociálisan rászoruló fiatal személyek jogosultak.
A 2015. évben az Önkormányzat 20 fiatalnak tudott segíteni, 2016. évben 31fő, 2017. évben 55 fő kérelme került támogatásra.

Lakhatási támogatás:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak szerint a települési támogatás keretében igényelhető támogatások egyik formája a lakhatási támogatás.
A rendeletben foglaltak szerint a jegyző lakhatási támogatásra való jogosultságot állapít meg a szociálisan rászoruló személy által lakott lakás fűtési kiadásainak viseléséhez.
Lakhatási támogatás a fűtési időszakban, kizárólag a lakás fűtési költségeihez nyújtható.
Lakhatási támogatásra jogosult az a személy,

a) aki a kérelemben megjelölt lakásban bejelentett lakcímmel rendelkezik, abban életvitelszerűen lakik, és annak tulajdonosa, haszonélvezője, bérlője vagy az önkormányzat tulajdonában álló lakás bérlője, és
b) háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, kétszemélyes háztartás esetén 200%-át, többszemélyes háztartás esetén a 130%-át nem haladja meg és
c) a háztartása egyik tagjának sincs vagyona.

A lakhatási támogatás összege 6.500,-Ft/hó, amely a kérelem benyújtását követő teljes hónapokra, a fűtési időszak teljes hátralévő tartalmára egy összegben kerül megállapításra és folyósításra.
A támogatás nyújtható készpénzben, vagy tűzifa formájában.

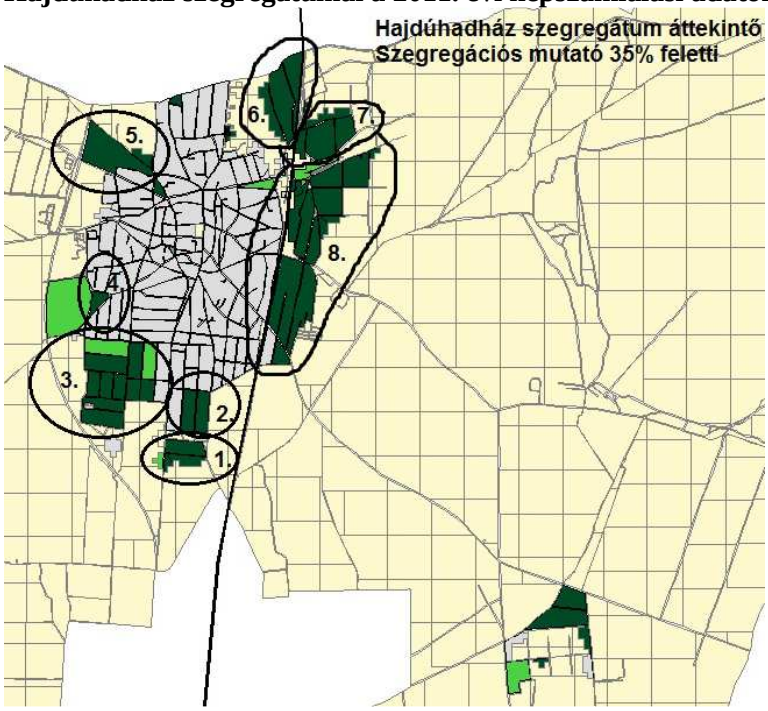
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

3.5.1. Hajdúhadház szegregátumainak és a szegregáció által veszélyeztetett területeinek bemutatása

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormány rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával.

Járásközpont települések esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik.

Hajdúhadház szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján

Jelmagyarázat:

szegregációs mutató 30-35% között van

szegregációs mutató 35%-ot eléri, vagy felette van

Forrás: KSH, 2011

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területek a szegregációval veszélyeztetett településrészeket. A statisztikai hivatal által készített térkép olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt (50 fő alatti lakosságszám) mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A szegregátumok összehasonlító elemzése

Elhelyezkedés

Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található. A szegregátumok megközelíthetősége a vasúton túli szegregátumok esetében problémás, valamint a szegregátumok területén sok esetben gondot jelent az úthálózat állapota.

Demográfia

A szegregátumok összlakossága 2001 és 2011 között 5%-kal csökkent. 2001-ben Hajdúhadház szegregátumaiban a település összlakosságának 35,34%-a, 4413 fő élt, 2011-ben a szegregátumokban a település népességének 33,22%-a, 4182 fő lakott.

A szegregátumok népessége a legtöbb esetben kis mértékben változott, ugyanakkor egyes esetekben a népesség változása igen jelentős volt. (A szegregátumok lakónépességének növekedését részben magyarázhatja az a statisztikai tényező, hogy 2001-ben a szegregátumok lehatárolásának a határértékeket magasabban állapították meg.). A legnagyobb népességű szegregátumok 2001-ben és 2011-ben is a város délnyugati részén, a 4-es főúttól keletre található, valamint a vasúttól keletre elhelyezkedő szegregátumok voltak.

Korcsoportok a szegregátumokban

A szegregátumok lakosságának korcsoportos megoszlása alapján több jellegzetesség is kirajzolódik:
- a fiatalok (0-14 évesek) aránya minden szegregátumban magasabb a városi átlagnál (23,1%),

- a fiatalok aránya három szegregátumban 40% felett van (1. szegregátumban (47,5), 4. szegregátumban (47,1%), 7. szegregátumban (41,4%)),

- az aktív korúak (15-59 évesek) aránya egyedül a 2. szegregátumban (64,6%) magasabb 61,2%-os a városi átlagnál (a szegregátumok közül itt a legalacsonyabb a fiatalok aránya),

- a 60 éven felüliek aránya minden szegregátumban 10% alatti (a városi átlag 15,7%).

Szociális mutatók

A szegregátumok egyes társadalmi, szociális mutatói között jelentős különbségek rajzolódnak ki, ugyanakkor megállapíthatjuk, hogy minden mutató tekintetében az összes szegregátum helyzete kedvezőtlenebb a városi átlagtól. A statisztikai mutatók alapján a 2. és 5. szegregátumot kedvezőbb helyzetű, az 1. és 4. szegregátumot kedvezőtlenebb helyzetű szegregátumnak tekinthetjük.

A szegregátumok lakosságának társadalmi, szociális jellemzői a 2011. évi népszámlálás alapján (%)

Mutató megnevezése	Hajdúhadház	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregátum	4. szegregátum	5. szegregátum	6. szegregátum	7. szegregátum	8. szegregátum
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	38,5	59,4	57,2	69,4	66,7	58,3	63,8	68,7	68,5
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	5,5	1,3	1,3	0,4	0,0	2,2	1,7	1,7	0,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	57,8	82,2	70,2	78,3	82,1	74,8	82,0	78,0	78,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	28,8	52,5	43,3	59,4	53,8	51,5	56,0	56,0	56,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	39,9	17,5	29,4	20,3	17,1	24,1	17,5	21,2	20,3
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	49,2	72,0	55,2	59,8	61,1	62,0	68,6	60,6	64,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	52,9	55,6	76,9	73,5	85,7	69,2	78,6	78,8	74,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	63,5	78,9	68,8	78,7	81,2	66,5	73,2	77,9	77,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	27,9	58,1	37,5	42,1	56,3	55,9	61,3	47,6	46,1
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	14,4	23,3	16,3	20,3	18,8	23,7	34,3	31,7	23,9
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok							

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Lakhatási körülmények

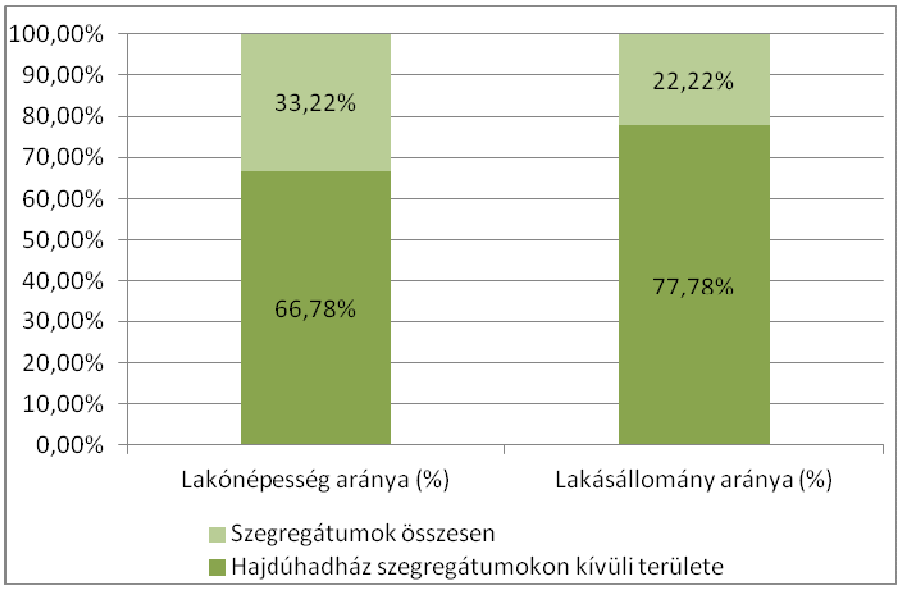
A lakások arányának megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakónépesség megoszlásához képest a lakások kisebb aránya található a szegregátumokban, mint a város szegregátumokon kívüli területein. Az egy lakásra jutó lakónépesség száma a szegregátumokban átlagosan 4,46 fő, míg ez a mutató a városban 2,98 és a város szegregátumokon kívüli területein 2,56 fő. Lakásonként átlagosan 5 fő felett laknak a 4. szegregátumban (5,67 fő/lakás), a 6. szegregátumban (5,04 fő/lakás) és a 7. szegregátumban (5,28 fő/lakás). A szegregátumok lakásállományán belül magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya. A lakások helyzete a 4. szegregátumban a legkedvezőtlenebb, ahol a teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül az egyszobás lakások aránya 66,7%.

Lakhatási mutatók Hajdúhadház szegregátumaiban (2011)

Mutató megnevezése	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Hajdúhadház	4217	21,3	19,3	9,5
1. szegregátum	46	47,8	42,5	32,5
2. szegregátum	83	39,8	38,0	10,1
3. szegregátum	214	41,6	42,3	19,2
4. szegregátum	15	100,0	100,0	66,7
5. szegregátum	46	37,0	36,6	7,3
6. szegregátum	134	42,5	40,3	7,8
7. szegregátum	54	37,0	33,3	13,7
8. szegregátum	345	44,6	42,5	11,4
Jelmagyarázat:		A legkedvezőtlenebb mutatókkal rendelkező szegregátumok		

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A lakónépesség és a lakások számának megoszlása a szegregátumok és a szegregátumokon kívüli területek között, 2011

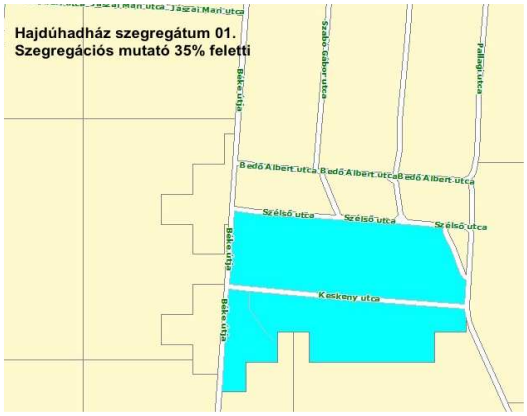

Forrás: KSH (2011), Hajdúhadház Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A szegregátumok területenkénti helyzetelemzése

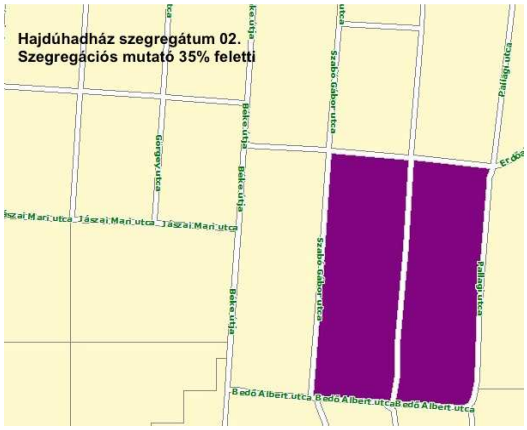
Hajdúhadházon nyolc szegregátum található. Elhelyezkedésüket tekintve a szegregátumok három területére koncentrálódnak. A város déli, dél-nyugati részén négy darab szegregátum (1., 2., 3., 4.), a város keleti, észak-keleti részét három darab szegregátum (6., 7., 8.), a város észak-nyugati részén pedig egy darab szegregátum (5.) található.

Az **1. szegregátum** a település kisebb kiterjedésű és lakónépességű szegregátumainak egyike. A lakónépessége 204 fő, Hajdúhadház népességének 1,62%-a. A szegregátum lakosainak 47,5%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátumok az egyik legrosszabb szociális és lakhatási mutatókkal rendelkező terület a városban. Itt a legmagasabb az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, valamint itt a legnagyobb a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya. Területén 46 db lakás található, amelyek többsége igen rossz állapotú.

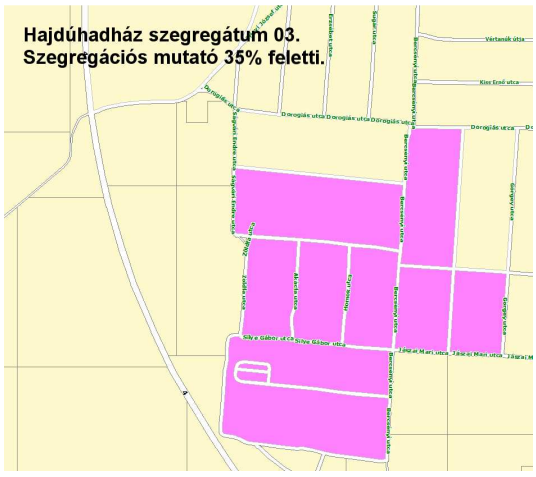

A terület elhelyezkedése: Béke útja - Szélső u. - Névtelen u. - Keskeny u. mindkét oldala

A **2. szegregátum** lakónépessége 333 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,65%-a. A szegregátum a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. Itt a legkisebb a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, valamint a foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül itt a legmagasabb a szegregált területek között.
A terület elhelyezkedése: Móricz Zs. u. - Pallagi u. - Bedő A. u. - Szabó G. u.

A **3. szegregátum** a második legnagyobb népességgel rendelkező, egyik legnagyobb kiterjedésű szegregátum. Területén 949 fő él, ami a város népességének 7,54%-a. A szegregátumban a legmagasabb (59,4%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya.
A terület elhelyezkedése: Pély - Nagy G. u. - Bercsényi u. - Dorogiás u. - Munkácsy M. u. - Radnóti M. u. - Görgey u. - Jászai M. u. - Bercsényi u. - Névtelen u. Ny - nak, majd É - nak - Zöldfa u. - Ságvári E. u.

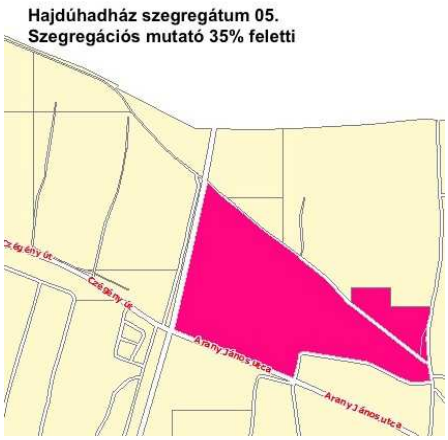

A **4. szegregátum** Hajdúhadház egyik új szegregált területe. Kiterjedését és népességszámát tekintve a város legkisebb szegregátuma. Lakónépessége 85 fő, ami Hajdúhadház népességének 0,68%-a. A szegregátum lakosainak 47,1%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum a város összességében legrosszabb statisztikai mutatókkal rendelkező területe. A szegregátumban a lakhatási feltételek mutatói rendkívül kedvezőtlenek.

A terület elhelyezkedése: Irinyi J. u. K - nek, majd D - nek, majd DNy - nak, végül É - nak

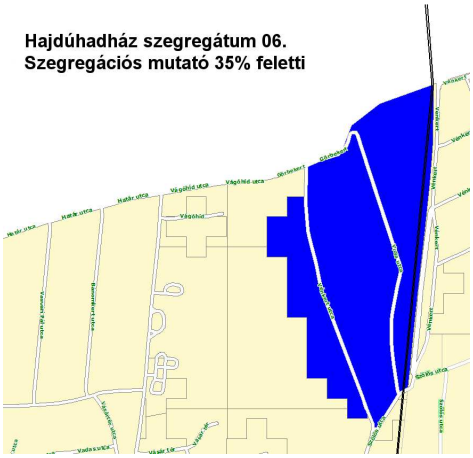
A teljes lakásállomány alacsony komfortfokozatú, valamint a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 100%, az egyszobás lakások aránya 66,7%. Az egy lakásra jutó lakosok száma 5,67 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag). A 15-64 éves népességen belül itt a legalacsonyabb a foglalkoztatottak aránya (17,1%), valamint a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya. A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül 81,2%. A szegregátumban senki se rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A terület elhelyezkedése: 4-es főút - Névtelen u. DK-nek - Dorogi u. mindkét oldala - Tompa M. u. - Városkert u. - Arany J. u.

Az **5. szegregátum** lakónépessége 176 fő, ami Hajdúhadház népességének 1,4%-a. A szegregátum a 2. szegregátumhoz hasonlóan, a többi szegregátumhoz képest kedvezőbb szociális és gazdasági mutatókkal rendelkezik. A szegregátumok között itt a legmagasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok aránya. A lakónépességen belül a gazdaságilag nem aktív népesség aránya a szegregátumok között itt a legkisebb. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között kedvezőnek tekinthető. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,1%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és a 7. szegregátumban a legalacsonyabb (37%).

A **6. szegregátum** lakónépessége 675 fő, ami Hajdúhadház népességének 5,36%-a. A szegregátum szociális és gazdasági statisztikai mutatóit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy itt a legrosszabbak a lakosság foglalkoztatottsági mutatói. A szegregátumban 82%-os a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül, a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya a szegregátumok között az egyik legmagasabb (68,6%). A szegregátumban a munkanélküliségi ráta 61,3%-os, a tartósan munkanélküliek aránya 34,3%. A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között átlagosnak mondható. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (7,8%) a városi átlagnál (9,5%) alacsonyabb, ugyanakkor az egy lakásra jutó lakosok száma igen magas, 5,06 fő (2,99 fő/lakás a városi átlag).

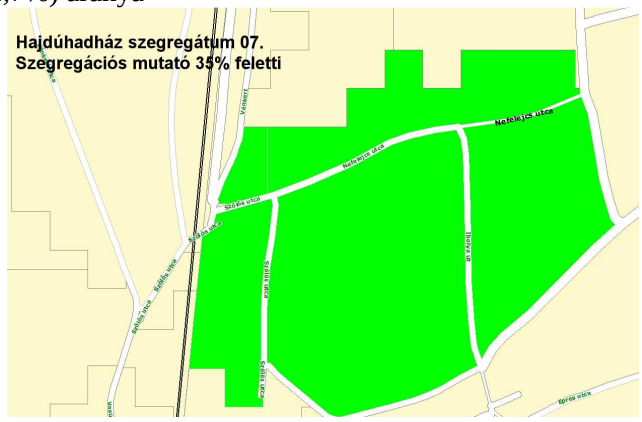

A terület elhelyezkedése: vasútvonal (Vénkert) - Szőlős u. - Vénkert u. mindkét oldala - Görbekert - településhatár

A **7. szegregátum** Hajdúhadház újonnan kialakult szegregált területe. Lakónépessége 285 fő, ami Hajdúhadház népességének 2,26%-a. A szegregátum lakosainak 41,4%-a 0-14 év közötti fiatal. A szegregátum elhelyezkedését tekintve megállapíthatjuk, hogy két szegregált terület (6. és 8. szegregátum) között alakult ki, így a város északi, északkeleti és keleti része a város szegregáció által leginkább érintett területének tekinthető.

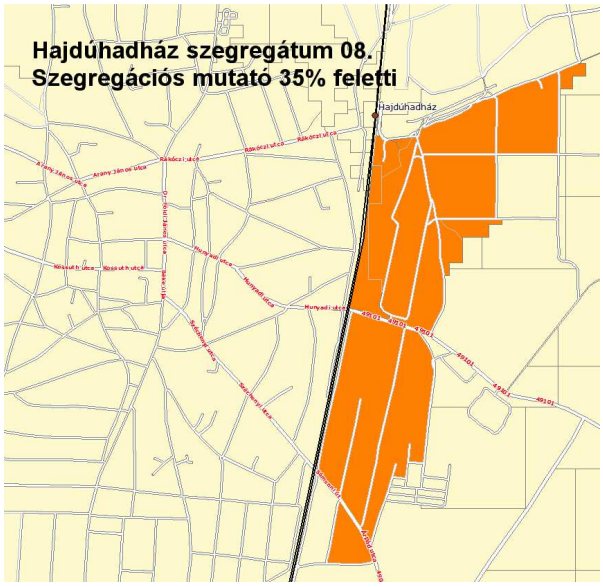
A szegregátum megközelíthetőségét nehezíti, hogy a területet a város központjától a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonal elválasztja, a terület gépjárművel történő megközelítése a város központjából egy útvonalon, a Szőlős utcán keresztül lehetséges. A szociális és foglalkoztatottsági mutatókat tekintve a szegregátumban igen magas az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak (78,8%), valamint a tartós munkanélküliek (31,7%) aránya

A szegregátum lakásállományának állapota a szegregátumok között jónak mondható. Az alacsony komfort fokozatú lakások aránya itt és az 5. szegregátumban a legalacsonyabb (37%). A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 33,3%, ami a szegregátumok között a legkedvezőbb mutató. Az egy lakásra jutó lakosok száma (5,28 fő) magasnak tekinthető (2,99 fő/lakás a városi átlag).

A terület elhelyezkedése: Nefelejcs u., Ibolya út, Szőlős u. mindkét oldala

A **8. szegregátum** Hajdúhadház legnagyobb kiterjedésű és legnagyobb népességszámú szegregátuma. A terület lakónépessége 1475 fő, ami Hajdúhadház népességének 11,72%-a. A szegregátum a 7. szegregátumhoz hasonlóan a 100-as (Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony) vasútvonaltól keletre helyezkedik el, így a megközelíthetősége a város központjából csak a főbb útvonalakon (Hunyadi u., Széchenyi u.) keresztül lehetséges. A szociális, gazdasági mutatókat tekintve a szegregátumban a második legmagasabb (56,2%) a szegregációs mutató, vagyis az aktív korúakon belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munka-jövedelemmel nem rendelkezők aránya.

A terület elhelyezkedése: Epres u. - Kunkert (D - Ny - D) - Diófa u., Temető u., Árpád u., Nap u. mindkét oldala - Árpád u. - Erdőalja u. - Nap u. - Sámsoni út - vasútvonal

Az elmúlt években megvalósított, a szegregátumokat érintő beavatkozások

Hajdúhadház Város Önkormányzata az elmúlt években több konkrét intézkedést tett a szegregációs folyamatok lassítása, megakadályozása érdekében:

Szociális célú városrehabilitációs projekt keretében kijelölt akcióterület a vonatkozó KSH adatok alapján szegregátumnak minősül, itt nagy értékű infrastrukturális beruházások történtek: közösségi épület, valamint sportlétesítmény került megépítésre. Az épületekben helyet kapó szolgáltatások fő célcsoportja a hátrányos helyzetű lakosság volt.

3.5.2. Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz

1. Hajdúhadház Város Önkormányzata közel 400 millió forint Európai Uniós támogatásban részesült az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz" elnevezésű projekt keretében.

A pályázat célja közösségi funkciókat szolgáló tevékenységek megvalósítása és közösségi terek kialakítása volt.

A Szociális célú városrehabilitációs projekt keretében **a vasútállomás környéke, a Veszprémy tér, és a Szederjes egykori területe újult meg teljesen**. A Veszprémy téren térkővel burkolt sétány és parkosítás történt. A megújult Veszprémy tér 2015. június 4-én került átadásra.

A projekt keretében a Vénkert utcán található Önkormányzati tulajdonú telkekre közösségi célt szolgáló építmények létesültek. A megépült **Közösségi Házban** irodák, illetve egy nagyobb méretű, konferenciák megtartására alkalmas terem is kialakításra került. A Közösségi Ház ünnepélyes átadására 2015. szeptember 25-én került sor.

A Közösségi Ház mellé egy sportkomplexum épült, mely szabadtéri, füves labdarúgó pályát, aszfaltozott kosárlabda pályát és futópályát, játszóteret, kondiparkot, fedett vívótermet foglal magában. Az új létesítményekhez vezető utakat, a Vasút és Vásártér utcákat teljes hosszukban aszfaltburkolattal láttuk el.

A beruházás a város szociálisan leszakadt városrészén valósult meg, a pályázat előkészítése során a lakossági felmérés egyértelműen alátámasztotta, hogy a fejlesztendő területen igény mutatkozik különböző sportolási lehetőségeknek helyet adó létesítmények kialakítására. A Vívóterem, edzőterem, kosárlabda pálya, kis élőfüves focipálya, szabadtéri kondipark kialakításával **biztosítjuk az akcióterületen élő, túlnyomórészt hátrányos helyzetű lakosság számára a megfelelő sportlétesítményeket, melyek erősítik a helyi lakosság szociális kohézióját.**

A vívóterem kivitelezés teljes költsége közel 121 millió forint volt, melyből 108 millió forint Európai Uniós forrásból kerül finanszírozásra. A kivitelezés további költségeit 12 millió forint összegben a Magyar Vívó Szövetség támogatta, így az Önkormányzat esetében nem volt szükséges saját forrás biztosítására. A Magyar Vívó Szövetség további 3 millió forint létesítmény fenntartási támogatást biztosított, így tovább javult az épület felszereltsége.

A Sportkomplexum ünnepélyes átadására 2015. szeptember 26-án került sor a Hadházi Káposztás Napok gasztronómiai rendezvény alkalmával.

A város célja a látványos fejlesztési elem megvalósításával, hogy pozitív hatással bírjon a helyi hátrányos helyzetű lakosság életminőségére, szociális, társadalmi helyzetének javítására, társadalmi integrációjára.
„A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg."
Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. ROP KSZ

2. „Hajdúhadház – út a jövőbe” projektelem

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Hajdúhadház – út a jövőbe” projektelem.

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében Hajdúhadház Város Önkormányzata 2014. március 14-én megbízási szerződést kötött a Hajdúvitéz Kft-vel (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 14. szám) az alábbi tevékenységek megvalósítására:
- az érintett lakosság bevonását, a város rehabilitációs tevékenységek helyi elfogadását célzó akciók, a helyi kötődést és identitást erősítő akciók szervezése,
- munkaerő-piaci beilleszkedést és a hátrányos helyzetű gyermekek iskolai felzárkózását elősegítő tevékenységek, képzési, oktatási programok.

A „Hajdúhadház – út a jövőbe” című rendezvény megvalósítására 2015. május 22-én került sor.
A város számos kiegészítő – a fejlesztések hatását és fenntarthatóságát elősegítő beavatkozást, úgynevezett „soft elemet valósított meg.

A programalapon kívüli „soft” tevékenységek keretében megvalósításra került feladatoknak a fejlesztési célokhoz való kötődése biztosított volt. **A cél az volt, hogy olyan programokat szervezzünk, a lakosság számára, melyek a helyi identitás érzetet segítik elő.** Ettől a kezdeményezéstől várjuk, hogy **pozitív irányba mozduljon el Hajdúhadház megítélése városunkon kívül is, valamint a hajdúhadházi lakosok közösségformálásának felélénkítését, társadalmi integrációjának előre lendülését és a helyi kötődést segítsük.**

A „Hajdúhadház – út a jövőbe címmel jelentős, hasonló helyzetű városok küldötteivel való tapasztalatcserét lehetővé tévő rendezvényt szerveztünk, a település helyi értékeit bemutató kiállítással egybekötve. A rendezvény fő célja a településről a köztudatban élő kép javítása, a település pozitív üzenetének eljuttatása a megyében élők felé: „Hajdúhadház a lehetőségek városa.”
A rendezvényre nemcsak Hajdúhadházról, hanem a környező településekről is érkeztek látogatók, összesen 105 fő jelent meg.
A rendezvény alkalmával jelent meg a „Hajdúhadház – út a jövőbe – Hajdúhadház helyi értékei” című kötet is.

3. „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” projektelem

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok” projektelem.

A program közvetlen célcsoportja a pályázat akcióterületén élő, alacsony iskolai végzettségű, vagy elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező munkanélküli emberek voltak, akiknek sem érettségi bizonyítványa, sem szakközépiskolában, szakmunkásképző iskolában, szakiskolában szerzett szakképzettsége nincs, vagy szakképzettségüknek megfelelő vagy azzal rokon munkakörben nem volt munkaviszonyuk. A célcsoporton belül kiemelten kezeltük azokat az eseteket, ahol a családban már több generációs a munkanélküliség.

A program során feltártuk a programba jelentkezők alap képességeit, készségeit, személyiségjegyeit, amelyre alapozva személyre szabott fejlesztési szolgáltatásokat tudtunk megvalósítani. A személyre szabott szolgáltatások nagyobb lehetőséget adtak a fejlődésre, ezáltal a programban résztvevő nagyobb biztonsággal fog tudni érvényesülni a munkaerőpiacon. A résztvevők kiválasztásánál szem előtt tartottuk az esélyegyenlőség biztosítását, a szolgáltatások elérhetőségét, de közülük is különösen a
- 45 év feletti nők, 50 év feletti férfiak,
- a fogyatékkal élő, illetve megváltozott munkaképességűek,
- a hátrányos helyzetű, az iskolarendszerből lemorzsolódott fiatalok, pályakezdők,
- a gyógyult vagy gyógyulófélben lévő szenvedélybetegek,

- tartós munkanélküli emberek lettek előtérbe helyezve, akik a projektbe való jelentkezés időpontjában a megyei munkaügyi központok kirendeltségein legalább 12 (fiatalok esetén 6) hónapja nyilvántartott (regisztrált) munkanélküli emberek, köztük elsősorban pályakezdők és/vagy romák bevonása volt a cél.

Előkészítő szakasz megvalósulása:

a) A program a **partnerek és a munkatársak felkészítésével kezdődött** 6 elméleti és 6 gyakorlati óra keretében. A felkészítés tartalma a következő volt:
- szervezési feladatok és gyakorlatok,
- ütemezett projektmegvalósítási terv elkészítése,
- együttműködési keretek, szabályok megalkotása,
- csapatépítés.

b) A **célcsoport felkutatása, bevonása és motiválása** érdekében a célcsoport által látogatott intézményekben illetve a nyilvánosság számára is információs napokat tartottunk, szóróanyagokat, plakátokat helyeztünk el. Személyesen is felkerestük az érintett akcióterületen élőket. A személyes megkeresés bizonyult a leghatékonyabb elérési, motiválási formának. A személyes kapcsolat létrejötte után a kiírásban szereplő kritériumok alapján kiválasztottuk a program résztvevőit, majd együttműködési megállapodást kötöttünk a projektben való részvételről.

c) Ezt követően **egyéni állapot-, helyzet- képesség és szükségletfelmérést végeztünk.** Interjú készítésével és különböző tesztekkel feltártuk a munkanélküli ügyfél (elhelyezkedési-) problémáit, jelenlegi helyzetét, képességét, készségét és személyiségjegyeit, motivációját, valamint külső környezeti adottságokat (erőforrás, gátló tényező).

d) A felmérés eredményeit alapul véve személyre szabott egyéni személyes fejlesztési tervet és rövid távú élet pályatervet készítettünk. A projektben való részvétel önkéntes volt.

A projekt keretében szervezett képzések megvalósulása:

1. Felzárkóztató, reintegráló tréning

A tréning célja a programban résztvevők felzárkóztatása volt, hogy alkalmassá váljanak a szakképzettség megszerzésére. A képzés időtartama 50 óra volt. Formája intenzív, csoportos.

Témakörei:
- Csoportismeret,
- Önismeret, emberismeret,
- Hatékony kommunikáció,
- Metakommunikáció fontossága
- Tanulástechnikák,
- Konfliktuskezelés, problémamegoldás,
- Stresszkezelés,
- Mentálhigiéné.

2. Tréning középkorú munkanélkülieknek

A tréning célja az volt, hogy gyakorlati ismereteket adjon a programban résztvevő tagok számára. Segítse a munkanélküliséggel járó kudarcélmények, traumák feldolgozását. Helyes önismeretre tegyenek szert a résztvevők, javuljon az önbecsülésük, a kommunikációs képességük. A képzés segítse az asszertivitásukat, a résztvevők lássanak rá a környezetükben található forrásokra és legyenek képesek tudatosan élni velük. A tréning időtartama: 30 óra. Formája intenzív, csoportos volt.

Témakörei:
- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkahelyi kommunikáció,
- Önéletrajz,

- Motivációs levél,
- Álláskeresési technikák.

3. Tréning pályakezdő munkanélkülieknek

A tréning célja az volt, hogy gyakorlati ismereteket adjon a programban résztvevők számára. Helyes önismeretre tegyenek szert a résztvevők, javuljon az önbecsülésük, a kommunikációs képességük. A képzés segítse az asszertivitásukat, a résztvevők lássanak rá a környezetükben található forrásokra és legyenek képesek tudatosan élni velük. A tréning időtartama 40 óra volt, formája intenzív, csoportos.

Témakörei:
- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkahelyi kommunikáció,
- Önéletrajz,
- Motivációs levél,
- Álláskeresési technikák.

4. Tréning munkatársaknak:

A tréning célja az volt, hogy a programot megvalósító munkatársak képesek legyenek képességeiket, ismereteiket integráltan használni ügyfeleik érdekében. A tréning időtartama 20 óra volt, formája intenzív, csoportos.

Témakörei:
- Munkaerő-piaci ismeretek,
- Munkanélküliség, munkakeresés szociológiája,
- Munkanélküliség pszichés, szociális, testi hatásai,
- Munkanélküliség pszicho dinamikája, szakaszai, ismertető jelei
- Munkanélküliség problémájának kezelése,
- Rendelkezésre álló forrás rendszerek
- Felmérési és intervenciós technikák alkalmazása,
- Adatlapok, nyilvántartások, időbeli ütemezések készítése,
- Szituációs gyakorlatok, esetmegbeszélések,
- Segítő beszélgetés technikája,
- Hatékony kommunikáció
- Metakommunikáció,
- Konzultációs technikák.

5. Számítógép felhasználói tanfolyam

Az alapvető számítástechnikai ismeretek elsajátítása 2 csoportban illetve egyénileg történt.

Tematika:
a) Windows: 12 óra
b) Szövegszerkesztés: 12 óra
c) Táblázatkezelés: 14 óra
d) Prezentáció: 6 óra
e) Az Internet használata: 12 óra.

4. „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projektelem

Az ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz” elnevezésű projekt keretében valósult meg a „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projektelem.

A „Munkaerő-piaci képzések megvalósítása” projektelem keretében OKJ-s végzettséget nyújtó szaktanfolyamokon vehettek részt az előkészítő szakaszban részt vevő lakosok, Targoncavezető, Földmunka-, rakodó-, és számítógép kezelő, valamint Parkgondozó szakmákban.

A képzésbe bevonásra került 9 fő targoncavezető, 7 fő földmunka-szállító és rakodógépes, valamint 6 fő parkgondozó hallgató. A hallgatók a Szakmai és Vizsgakövetelményeknek megfelelő bemeneti kompetenciákkal rendelkeztek.

Az elméleti képzés során elsajátították a munkavégzéshez elengedhetetlenül szükséges műszaki és biztonság-technikai alapismereteket.

A sikeres modulzáró vizsgát követően, az elméleti ismeretek birtokában megkezdődtek a gyakorlatik képzések. A földmunkagép kezelő és targoncavezető képzés gyakorlati foglalkozásai Hajdúhadházon a volt Unifa Kft. telepén zajlottak, kiscsoportos foglalkozási módszerek alkalmazásával. A képzés során a hallgatók elsajátították az adott gépek biztonságos kezelését és az azokkal történő munkavégzést.

A parkgondozó képzés esetén a hallgatók oktatása az általános alapozó ismeretekkel kezdődött. Ennek során megismerkedtek az alapvető talajtani, éghajlati, talajművelési, tápanyaggazdálkodási, növényvédelmi, öntözési ismeretekkel. Megismerhették a növénytermesztési és kertészeti alapfogalmakat, és azok helyes használatát. Az általános ismeretek után részletes szakmai ismereteket sajátítottak el.
A megszerzett képzettség elsajátításával a bevontak képesek lesznek önállóan a parkokban kialakítandó díszítőelemek megtermelésére, esetleges pótlására és azok éven belüli vagy éven túli ápolására.

A növénytermesztési ismeretek mellett alapvető munkavédelmi, környezetvédelmi, és gépészeti ismereteket is szereztek, megismerték a biztonságos munkavégzés alapvető szabályait, valamint a munkabaleset bekövetkezésekor kötelező teendőket. Kiemelt volt a környezetvédelem és a környezeti fenntarthatóság. A gépészeti ismeretek között megtanulták használni mindazokat a munkagépeket, amelyekkel a parkfenntartói munkájuk során találkozhatnak.

A sikeres modulzáró vizsgát követően a hallgatók állami vizsgát tettek. A Targoncavezető és a Földmunka rakodó- és szállítógép kezelő képzések vizsgáztatása 2015. szeptember 21-én sikeres OKJ-s vizsgával zárult. 14 hallgató sikeres vizsgát tett.
A Parkgondozó képzés 2015. szeptember 23-án írásbeli, 2015. szeptember 29-én szóbeli vizsgával zárult. 5 személy sikeres vizsgát tett.

Utógondozás

A program céljának még eredményesebbé tétele érdekében az új szakmát elsajátított résztvevők körében fontosnak tartottuk az utógondozás megvalósítását. A vizsga után újabb kiscsoportos tréninget szerveztünk számukra, ahol a csoportmódszer segítségével feldolgozhatták az elmúlt időszak történéseit, változásait, a tanulással, az iskolai sikerrel kapcsolatos élményeiket. A tréning során a csoporttagok közösen kutatták fel azokat a hibákat, amelyeket a kollektív céljaik elérése során, illetve a feladatok kiválasztásában és megoldásában elkövettek. A foglalkozáson az új szakmai ismeret birtokában a csoportvezető segítségével reális terveket készítettek maguknak a résztvevők. Mindezek a technikák segítették felépíteni bennük a helyes önismeret irányát. Így fokozatosan jutnak el oda, hogy a sikert már nem a véletlennek, hanem a saját kompetenciáiknak, képességeiknek tulajdonítják – ez a motiváció helyes gyakorlata, amikor az önismeret, önbecsüléssé alakul. A résztvevők a tréningen megerősítést nyertek, hogy képességeik sokat fejlődtek és azok tovább is fejleszthetőek.
A tréning jó alkalom volt arra is, hogy visszajelzést kapjunk a program egyes elemeinek hasznosságáról, hatékonyságáról a résztvevők szemszögéből megvilágítva.

A tréning fő célja a munkába állás motiválása volt a résztvevők körében. Teszteket és kérdőíveket töltöttek ki, amelyek segítettek az egyéni motivációs tényezőket feltárni, azokat rangsorolni.

A tréning után az utógondozás keretében még egy évig szakmai segítséget nyújtunk a programban résztvevőknek, amelynek keretében segítjük egyéni álláskeresésüket, új munkahelyük megtartását.

3.5.3. Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon

Hajdúhadház Város Önkormányzata **az ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon" című projekt** keretében közel 850 millió forint összegű támogatásban részesült. A projekt 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. A pályázat eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.

A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak. Állandó programokat biztosítottunk a Művelődési Házban: kézműves tanfolyamok, kamaraszínház, amatőr színjátszó kör és játszóház nyújtott lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került. A 2015. szeptemberi városi rendezvényen már új, színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálta a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.

Az **Égerházi Emlékház** régóta esedékes felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület.

A pályázat lehetőséget adott arra, hogy az elkészült infrastrukturális elemeket folyamatosan megtöltsük kulturális rendezvényekkel, biztosítva azok kihasználtságát.

A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és **játszóházat alakítottunk ki**. A Béke utcán eddig parkként használt **régi játszótér visszanyerte eredeti funkcióját**, egy teljesen új, EU konform létesítményt adtunk át a gyerekeknek a projekt megvalósításával.

A pályázat keretében a Mester utcán található, elhanyagolt volt ÁFÉSZ épület is hasznosult, megtörtént a közel 200 m^2-es épület teljes rehabilitációja (2014. évben). Az épület felújításával az ügyfelek egy helyen, kulturált környezetben intézhetik szociális ügyeiket, mivel a Polgármesteri Hivatal Szociális irodái költöztek át az elkészült épületbe.
A pályázat megvalósításában konzorciumi partnerként vett részt a Piramis Italkereskedés, így lehetőség nyílt telephelyének teljes felújítására is.

A Bocskai téren tovább folytattuk a park felújításával megkezdett fejlesztéseket, a tér két oldalán a parkolók és járdák felújításával lett teljes a központ rehabilitációja. Célunk volt, hogy a város egy élhető, kulturált kisvárossá váljon, melynek utcáin jó érzéssel megy végig az ide látogató és a helyi lakos egyaránt. Összesen, több mint 1000 m járdaszakasz épült ki, vagy újult meg. További parkolóhelyek, összesen 25 db, került kialakításra a Jókai utcán is.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról, és
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 153. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

a) gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
b) biztosítja a 73. § (1) bekezdése szerinti külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 56. § (1) bekezdése alapján a szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

Az Szt. 56. § (2) bekezdése szerint a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az Szt. 57. § (1) bekezdése alapján szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

Az Szt. 57. § (2) bekezdése alapján a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást
a) az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
b) a rehabilitációs intézmény,
c) a lakóotthon (a továbbiakban *a)-c)* pont együtt: tartós bentlakásos intézmény),
d) az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (a továbbiakban *a)-d)* pont együtt: bentlakásos intézmény),
e) a támogatott lakhatás,
f) az egyéb speciális szociális intézmény
nyújtja.

Az Szt. 86. § (1) bekezdése alapján **a települési önkormányzat köteles biztosítani**
a) a **családsegítést**, ha polgármesteri hivatalt működtet vagy a közös önkormányzati hivatal székhelye a településen van,
b) **étkeztetést**,
c) **házi segítségnyújtást**,
d) **állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat**,
e) az *a)-d)* pontban **nem említett szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést**.

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2018. január 1-jén 13.388 fő volt, így a fentieken túl, az állandó lakosainak számától függően a feladat-ellátási kötelezettsége az alábbiak szerint alakul:

Az Szt. 86. § (2) bekezdésében foglaltak szerint az a települési önkormányzat, amelyiknek területén
- **háromezer főnél több** állandó lakos él **az idősek nappali ellátását**,

- tízezer főnél több állandó lakos él, **az idősek nappali ellátását és az előző pontban nem említett nappali ellátást** (nappali melegedő, demens személyek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása, szenvedélybetegek nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása) köteles biztosítani.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. által szabályozott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások helyi szabályait a 37/2013.(X.28.) önkormányzati rendeletében rögzítette.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

a) étkeztetés,
b) házi segítségnyújtás,
c) családsegítés,
d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,
f) támogató szolgáltatás,
g) utcai szociális munka,
h) idősek nappali ellátása,
i) szenvedélybetegek nappali ellátása,
j) fogyatékosok nappali ellátása,
k) pszichiátriai betegek nappali ellátása,
l) közösségi pszichiátriai ellátás

személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) **útján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó

a) étkeztetést
b) házi segítségnyújtást
c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtást
d) támogató szolgáltatást
e) idősek nappali ellátását.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **2015. december 31. napjáig a Hajdúhadházi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás útján** biztosította, **2016. január 1. napjától** a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) **útján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó **családsegítést** és a Gyvt. szerinti gyermekjóléti szolgáltatást.

Hajdúhadház Város Önkormányzata **a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó

a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
c) utcai szociális munkát,
d) fogyatékosok nappali ellátását,
e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
f) közösségi pszichiátriai ellátást.

Hajdúhadházon nem működik ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg. E rendelet célja, hogy Hajdúhadház Város Önkormányzat közigazgatási területén élő szociálisan rászoruló egyének és családok szociális biztonságának megőrzése, elősegítése, gondjainak enyhítése érdekében a Szoctv. rendelkezéseinek megfelelően megállapítsa a

rászorultak számára települési támogatás keretében adható pénzbeli és természetben nyújtott szociális támogatások formáit, az azokra való jogosultság feltételeit, az önkormányzati támogatások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és szűrővizsgálatokban való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.
Az egyenlő bánásmódhoz való jog magába foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint a betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

***a)* az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	1	3	2
2014	1	3	2
2015	1	3	2
2016	1	3	2
2017	1	3	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A **háziorvosok** személyes és folyamatos ellátást nyújtanak Hajdúhadház lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a háziorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított.

Hajdúhadházon 3 háziorvos csak felnőttek részére nyújt háziorvosi ellátást, míg az AESCULAPIUS-2000. Gyermek és Felnőtt Egészségmegőrző Betéti Társaság 1 háziorvosa a felnőttek számára, 1 házi gyermekorvosa a gyermekek számára biztosítja a háziorvosi ellátást.
Hajdúhadházon a gyermekorvosi ellátást összesen 2 házi gyermekorvos (AESCULAPIUS-2000. Bt-vel együtt) biztosítja.

A **háziorvosi ügyelet** megszervezett. A háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyeleti ellátási körzet határa – a három település megállapodása alapján - Bocskaikert, Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe. Az ügyeleti feladatellátás egy körzetben történik.

Az Önkormányzat közigazgatási területén három vegyes fogorvosi körzet működik területi ellátási kötelezettséggel.
A szakorvosi beteggondozás Hajdúhadházon jelenleg nem biztosított.

Hajdúhadházon **az iskola-egészségügyi ellátás** egy iskolaorvossal és kettő iskolavédőnővel biztosított. Az iskolafogászati ellátást három fogorvos biztosítja.
Hajdúhadház Város Önkormányzata a település közigazgatási területén hat védőnői körzetet alakított ki. A védőnői körzetek szintén a lakosságszám és a település nagysága szerint vannak meghatározva, a hozzáférés mindenki számára biztosított.

Hajdúhadház közigazgatási területén kettő gyógyszertár működik.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	680
2014	594
2015	606
2016	569
2017	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. A vizsgált időszakban 2013-ban rendelkeztek a legtöbben és 2016-ban a legkevesebben közgyógyellátási igazolvánnyal Hajdúhadházon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2013	151
2014	143
2015	na.
2016	120
2017	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díjban részesítettek száma az elmúlt években csökkent.

b) **prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés**

Hajdúhadházon sajnos nem működik helyben tüdőszűrés, emlőszűrés és méh-nyakrák szűrés, ezek a szűrések Debrecenben elérhetőek.
A korhoz kötött védőoltásokat a gyermekek helyben megkapják. A gyermekek fogászati szűrését az iskolai fogorvosok rendszeresen elvégzik.
Hajdúhadházon több városi rendezvényen is biztosított az egészségügyi szűrővizsgálatokon (vérnyomás mérés, vércukorszint mérés stb.) való részvétel lehetősége. Az egészségmegőrzés segítése érdekében 2016. július 17. napján összesen 96 fő (ebből 32 fő 65 év feletti személy) állapotfelmérése történt meg a Hajdúhadházra érkező Medi Cure Diagnosztikai Központ Szűrőkamionában.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének döntése alapján az egészség megőrzése érdekében 2016. évtől kezdve támogatást nyújt a **Hajdúnánási Gyógyfürdőben igénybe vehető reumatológiai kezelésekhez.** A támogatás eredményeképpen 2016. évben 55 hajdúhadházi lakosnak volt lehetősége a kezelések igénybevételére ingyenesen. A Hajdúnánási Gyógyfürdő balneoterápiás kezeléseit 2016-ban a Hajdúhadházon állandó lakóhellyel rendelkezők vehették igénybe, majd a 255/2016. (XII.15.) HÖ. sz. határozat alapján a szolgáltatás igénylésének lehetősége kiterjesztésre került a Hajdúhadházon

legalább 1 éve bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személyek körére is. 2017-ben 140 hajdúhadházi lakos számára volt lehetőség problémái gyógyászati orvoslására.

Egészségfejlesztési Iroda:

Hajdúhadház Város Önkormányzata vissza nem térítendő támogatásban részesült a **TÁMOP 6.1.2/LHH/11-B-2012-0001 kódszámú „Tegyünk többet egészségünkért" Egészségfejlesztési programok a Hajdúhadházi Kistérségben elnevezésű projekt** megvalósításához. A projekt elsődleges célja a betegségek megelőzése és ehhez kapcsolódó programok megvalósítása a kistérség településein (*Bocskaikert, Fülöp, Hajdúhadház, Hajdúsámson,* Ny*íradony, Nyíracsád, Nyírábrány, Nyírmártonfalva, Téglás, Újléta, Vámospércs*).

A program részeként Egészségfejlesztési Iroda (a továbbiakban: EFI) került kialakításra a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal épületében.

Az EFI szolgáltatásait a település minden lakosa ingyenesen vehette igénybe nemre, korra, iskolai végzettségre, illetve etnikai hovatartozásra való tekintet nélkül.

2013. október 01. napjától 3 célcsoport számára betegklubok alakultak (cukorbetegek klubja, szív-érrendszeri betegek klubja, túlsúlyos betegek klubja), valamint további programok, foglalkozások beindítására vált lehetőség.
- Alkohol-megelőzés területén szervezett programok: Anonim alkoholisták csoportja, Film klub, "Hogy vagy csoport?", Hozzátartozók klubja, Játékterápiás csoport, Önismeretei és személyiségfejlesztő tréning szenvedélybetegek részére, Szocioterápiás program alkoholfüggő betegek részére.
- Rendszeres testmozgásra ösztönző programok: Testsúlycsökkentő torna, Csoportos gyógytorna, Senior torna, Jóga, Kerékpár klub.
- Lelki egészség területén szervezett programok: Baba-mama-apa klub, Tinédzser szülők klubja, Egyedülállók-magányosok klubja, Önismereti és személyiségfejlesztő tréning depressziósoknak, Lelki betérő.
- Életmódváltással, egészséges táplálkozással kapcsolatos programjaink: Életmód klub, reform klub.

2013 októberétől az EFI munkatársai végzik a lakosság szűrését (vérnyomásmérés, vércukorszint mérés, koleszterinszint mérés, testsúlymérés, testtömegindex-számítás, egészségfejlesztési tesztek kitöltése), illetve az állapotuknak megfelelő betegklubokba irányítását.
A program iránt érdeklődő lakosoknak lehetősége volt a programba való belépésre, amely a fent részletezett egészségi állapotfelmérésből (szűrővizsgálat és állapotfelmérő lap kitöltéséből) áll.

A programba bevont személyek számára a projekt ideje alatt (2013. 10.01.-2015.05.31.) előre egyeztetett időpontokban, kéthavonta ismételt állapotfelmérésre került sor az Egészségfejlesztési Irodában, az egészségi állapot nyomon követése érdekében.

Hajdúhadház településen számos nagyrendezvény is lebonyolításra került. Több egészségnap, füstmentes nap, két hetes életmód tábor, illetve 3 napos egészség-expo megrendezését is maga mögött tudhatja a város. Ezen nagyrendezvények alkalmával utcai szűréseken, illetve az esti órákban szakértő előadók által tartott előadásokon, valamint különböző szekciókon vehettek részt az érdeklődők.

Folyamatos kapcsolattartás alakult ki a program ideje alatt a területileg illetékes Népegészségügyi Szakigazgatási Szervvel, így részt vettünk a népegészségügyi szűrések népszerűsítésében, szervezésében, mozgósításban.

A projekt számszerűsíthető eredményei a programba bevont személyek számát illetően 3480 fő. A tervezett létszámot sikerült meghaladnunk.

A programok zárásának időpontjában 2015. május 31-én az indikátor értéke: 9055 fő. Az EFI-ben életmódváltó programba bevont kliensek száma 240 fő, a húsz hónap alatt 257 főt tudtunk rendszeresen nyomon követni.

Állapotuk felmérése érdekében a programba belépett személyekkel állapotfelmérő tesztek, kérdőívek kitöltésére nyílt lehetőség, illetve különböző vizsgálatok készülhettek az Egészségfejlesztési Irodában. **Az EFI-ben életmódváltó programba bevontak közül pozitív eredményt felmutató kliensek száma 168 fő, melyet szintén sikerült túlteljesítenünk, így az indikátor értéke 172 fő.**

2015. június hónaptól **az Emberi Erőforrások Minisztériumával kötött 40217-1/2015/EIFF számú Támogatási szerződés keretében folytatódott az Egészségfejlesztési program fenntartása.**

A fenntartás ideje alatt összesen 6 egészségnapot szerveztünk a **Hajdúhadházi Járás településein, Hajdúhadház, Bocskaikert és Téglás városában.**

Az egészségnapok célja, hogy a tömegrendezvény adta lehetőségeket kihasználva ezrek számára adhassunk információt az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés fontosságáról. Szűrővizsgálatokat végezve segítünk idejében felfedezni a kezdődő betegségeket, széles körben erősítjük az egészségtudatos szemlélet kialakulását és a szűrővizsgálatok fontosságának szerepét. A tervezésnél igyekeztünk olyan programokat összeállítani, amely felkelti a lakosság érdeklődését.

Az EFI fenntartási időszaka alatt a tervezett programok mindegyikét sikerült megvalósítani.

Hajdúhadházon a következő programok valósultak meg.
Betegklubok:

1) Cukorbetegek klubja
2) Szív- és érrendszeri betegek klubja
3) Életmód programok (Életmódklub)
4) Időseket célzó tevékenységek, szolgáltatások (Senior torna, Csoportos gyógytorna)
5) Szenvedélybetegeket célzó szolgáltatások (AA csoport, Hogy vagy? csoport, Szocioterápiás program, Hozzátartozók klubja)
6) Krízishelyzetbe kerülőket, lelki problémákkal küzdőket célzó program (Lelki betérő)

A klubfoglalkozások kétheti és havi rendszerességgel kerültek megtartásra, mely során összesen 164 főt sikerült elérni. A megvalósult egészségnapok alkalmával 377 fő vette igénybe az Egészségfejlesztési Iroda szolgáltatásait. Egyéni állapotfelmérésen összesen 170 kliens vett részt.

A mentális egészség fejlesztése Hajdúhadház városában - EFOP-1.8.20-17-2017-00034. pályázat

Hajdúhadház Város Önkormányzata támogatási kérelmet nyújtott be az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: **EFOP**) keretén belül az EFOP-1.8.20 jelű, Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése - népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése a mentális egészség területén tárgyú pályázati felhívásra.

A Támogató döntése alapján az Önkormányzat vissza nem térítendő támogatásban részesült. A Projekt elszámolható bruttó összköltsége 40.000.000 Ft, azaz negyvenmillió forint.

Megvalósítás:

A jelenleg is működő Egészségfejlesztési Irodák hozzájárulnak a lakosság egészségi állapotának javításához, de nincs országos lefedettségünk, és szolgáltatási palettánk jelenleg nem terjed ki a mentális egészséggel kapcsolatos szakterületekre. Tevékenységünk egyik fő célja, hogy a népegészségügyi hálózaton belül jöjjön létre egy olyan humánerőforrás fejlesztés, amely lehetővé teszi a mentális problémák megelőzését, azok időbeli kiszűrését, kezelését.

A projekt célja a jelenleg is működő egészségfejlesztési iroda portfolió bővítése a mentális egészség megőrzését, valamit a mentális egészség problémák korai felismerését és a páciensek ellátórendszerrel való összekapcsolását, ellátását lehetővé tevő egészségfejlesztési, betegségmegelőzési tevékenységekkel.
A projekt keretein belül tervezett tevékenységek: kapcsolattartás az alapellátással, szakellátással, a régióban/térségben működő Kormányhivatallal, és más egészségfejlesztési irodákkal (Alapellátók, szakellátók, Kormányhivatalok, EFI-k pontos megnevezése)
A projekt további céljai: A népegészségügyi szolgáltatásokhoz, ismeretekhez való hozzáférés, illetve a megelőzés és egészségfejlesztés az egészségműveltség elterjesztése;

- átfogó továbbfejlesztés a népegészségügyi intézményrendszer és hálózata területén;
- A népegészségügyi hálózaton belül jöjjön létre egy olyan humánerőforrás fejlesztés, amely lehetővé teszi a mentális problémák megelőzését, azok időbeli kiszűrését, kezelését;
- Az egészségügyi ellátás betegségcentrikus és a népegészségügy egészségcentrikus szemléletmódjának ötvözésével az egészségügyi alapellátási és népegészségügyi feladatok összehangolása javuljon.

A projekt megvalósítási időszaka 2018. július 1-2020. július 1.

A megvalósításban részt vesz az AESCULAPIUS-2000 Gyermek és Felnőtt Egészségmegőrző Betéti Társaság.

Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben - EFOP-1.5.3-16-2017-00121 pályázat

Hajdúhadház Város Önkormányzata, mint konzorciumvezető pályázatot nyújtott be a Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségek- EFOP-1.5.3-16-2017-00121 című és kódszámú felhívás keretein belül. A BOCSKAIKERT KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZATTAL, HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÖNKORMÁNYZATTAL, LÉTAVÉRTES VÁROSI ÖNKORMÁNYZATTAL, TÉGLÁS VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁVAL, ÚJLÉTA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁVAL kötött konzorciumi megállapodás alapján valósítja meg projektjét. A megvalósítandó projekt keretein belül a tagok együttműködési megállapodást kötve vállalták a hátrányos helyzetű térség által generálódott humán kapacitáshiány enyhítését, és a humán közszolgáltatások elérhetővé tételét a településen élők számára.

Támogatási összeg Hajdúhadháznak: 207 283 425 Ft

Megvalósítási időszak: 2018.06.01-2021.05.31

***c)* fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés**

Hajdúhadházon a fogyatékkal élő gyermekekkel a Támogató Szolgálat keretein belül fejlesztő pedagógus foglalkozik, heti 2 alkalommal. A felnőttek esetében a Támogató Szolgálat keretein belül nincs lehetőség rehabilitációra. Hajdúhadházon nincs lehetőség fizikoterápiára, a rehabilitáció csak vállalkozókon keresztül valósul meg (gyógytorna).
Az iskolákban, óvodákban a gyermekekkel logopédus és fejlesztő pedagógus is foglalkozik.

***d)* közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése**

Hajdúhadházon a gyermekétkeztetésben három konyha (Hajdúvitéz Kft. által működtetett) és a Hajdúhadházi Bölcsőde konyhája vett részt. Kettő konyha az iskolai nevelésben részt vevő, egy konyha az óvodai nevelésben, egy konyha a bölcsődei nevelésben résztvevő gyermekek számára főz.
A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú élelmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos.

***e)* sportprogramokhoz való hozzáférés**

Hajdúhadházon biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés, lehetőség van futballozni (Hajdúhadházi Futball Klub), kosárlabdázni (Hajdúhadházi Kosárlabda Klub) íjászkodni (Hajdúvitéz Kulturális- és

Sportegyesület). Sportolásra ad lehetőséget az évente megrendezésre kerülő Káposztás napok futóversenye is.

ÉAOP-5.1.1/A-12-2013-0013 kódszámú, „Szociális célú városrehabilitációs projekt Hajdúhadházon – A Sport, mely egyenlővé tesz" elnevezésű projekt keretében a vasútállomás környéke, a Veszprémy tér, és a Szederjes egykori területe újult meg teljesen.
A projekt keretében a Vénkert utcán található Önkormányzati tulajdonú telkekre közösségi célt szolgáló építmények létesültek. A megépült **Közösségi Ház mellé egy sportkomplexum épült**, mely szabadtéri, füves labdarúgó pályát, aszfaltozott kosárlabda pályát és futópályát, játszóteret, kondiparkot, fedett vívótermet foglal magában. Az új létesítményekhez vezető utakat, a Vasút és Vásártér utcákat teljes hosszukban aszfaltburkolattal láttuk el.

A beruházás a város szociálisan leszakadt városrészén valósult meg, a pályázat előkészítése során a lakossági felmérés egyértelműen alátámasztotta, hogy a fejlesztendő területen igény mutatkozik különböző sportolási lehetőségeknek helyet adó létesítmények kialakítására. A Vívóterem, edzőterem, kosárlabda pálya, kis élőfüves focipálya, szabadtéri kondipark kialakításával **biztosítjuk az akcióterületen élő, túlnyomórészt hátrányos helyzetű lakosság számára a megfelelő sportlétesítményeket, melyek erősítik a helyi lakosság szociális kohézióját.**

A város célja a látványos fejlesztési elem megvalósításával, hogy pozitív hatással bírjon a helyi hátrányos helyzetű lakosság életminőségére, szociális, társadalmi helyzetének javítására, társadalmi integrációjára.

Hajdúhadház Város Önkormányzata 519.607.800,- Ft vissza nem térítendő Európai Uniós támogatásban részesült **az ÉAOP-4.1.1/A-12-2012-0007. kódszámú, „Iskola felújítás és tornaterem építés Hajdúhadházon a megújuló nevelési elvek érdekében" elnevezésű projekt** keretében. A pályázat 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. A projekt keretében a tornaterem építés mellett többek között gyógytestnevelési és kiszolgáló helyiségek létesültek, korszerű szaktantermek és egy tankonyha kerültek kialakításra, felújításra kerültek a folyosók, valamint bútorok, sporteszközök és sportfelszerelések beszerzése is megvalósult a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Szilágyi Dániel úti tagintézményében. A pályázat keretében napkollektor került felszerelésre a megépült Sportcsarnok tetejére.

Az infrastrukturális, valamint eszközfejlesztés célja, hogy az esélyegyenlőség elvét szem előtt tartva, az alapfokú oktatást végző intézmények infrastruktúrájának fejlesztésen keresztül csökkentse az oktatás minőségében meglévő területi különbségeket, megteremtse az egészséges, befogadó oktatási környezet és a hatékony nevelés infrastrukturális feltételeit és biztosítsa a minőségi oktatáshoz való hozzáférést.

2015. november 6. és 2015. november 8. között Hajdúhadház adott otthont a Magyarország párbajtőr utánpótlás versenysorozat, az Olimpici Grand Prix első versenyének az új tornateremben, ahol összesen 566 törpici, újonc és serdülő vívó mérettette meg magát.
A Sportcsarnok ünnepélyes átadására és a verseny megnyitójára 2015. november 7-én került sor.

Megállapítható, hogy **a Hajdúhadházon megvalósult fejlesztések eredményeképpen javultak a nevelési-oktatási intézmények tárgyi feltételei, és új lehetőségek nyíltak a hajdúhadházi lakosok, köztük a gyermekek számára a szabadidő hasznos eltöltésére.**

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodást igénybe vevők számára a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében:

a) étkeztetés,
b) házi segítségnyújtás,
c) családsegítés,
d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
e) szenvedélybetegek közösségi ellátása,

f) támogató szolgáltatás,
g) utcai szociális munka,
h) idősek nappali ellátása,
i) szenvedélybetegek nappali ellátása,
j) fogyatékosok nappali ellátása,
k) pszichiátriai betegek nappali ellátása,
l) közösségi pszichiátriai ellátás
személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást nyújt.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) tagjai, a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

a) szociális étkeztetés
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

b) házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

c) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,

d) támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

e) nappali ellátás (idősek klubja)
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe.

A feladatellátás a Társulás fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ** (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) útján történik.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ székhelye Hajdúhadházon, a Kossuth u. 11/A. szám alatt, az ellátottak számára nyitva álló helyisége (Támogató Szolgálat) Hajdúhadházon, a Kazinczy u. 2. szám alatt, telephelye Tégláson, a Sipos Sándor u. 3. szám alatt működik.

Az intézmény két önálló szakmai, szervezeti egységből áll.

- Szociális Gondozási Központ Szakmai Egység (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása).
- Támogató Szolgálat Szakmai Egység (támogató szolgáltatás)

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény értelmében, olyan alapszolgáltatást nyújtó intézmény, mely Hajdúhadház Város, Téglás Város és Bocskaikert Község időskorú, vagy szociális és egészségi okok miatt rászoruló lakosainak személyes gondoskodást nyújtó ellátását biztosítja. Feladatellátása során célja az önálló életvitel fenntartásának biztosítása, egészségügyi, mentális, és egyéb okok miatt keletkezett problémáik megoldása, az önrendelkezésén alapuló, önálló életvitelének megkönnyítése érdekében.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ célja tevékenyen részt venni a helyi önkormányzatok feladatellátásában, a jelzőrendszer tagjaként eredményesen közreműködni a településeken felmerülő szociális problémák megoldásában. Továbbá célja, hogy az itt élő rászorulók saját lakókörnyezetükben kapjanak segítséget ahhoz, hogy egészségi állapotuk, vagy szociális helyzetük során kialakult diszharmónia következtében külső segítséggel az egyensúly életükben visszaálljon.
A szolgáltatások biztosításával elérhető, hogy az ellátottak és családtagjaik hathatós és könnyen elérhető segítséget kapjanak egészségi és mentális állapotuk szinten tartásában és javításában, valamint, hogy a legteljesebb mértékben részt vehessenek a társadalmi élet minden szintjén.
A családtagok segítésével és gondozásba való bevonásával az intézmény hozzájárul a természetes támogató erőforrások megújításához és megerősítéséhez, ezáltal segítve az integrációt, a társas kapcsolatok és helyi közösségek kialakítását és megőrzését.

Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Hajdúhadház Város Önkormányzata a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) **útján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó **családsegítést** és a Gyvt. szerinti gyermekjóléti szolgáltatást.

Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft

Hajdúhadház Város Önkormányzata **a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft., mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó
a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
c) utcai szociális munkát,
d) fogyatékosok nappali ellátását,
e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
f) közösségi pszichiátriai ellátást.

Hajdúhadházon nem működik ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

***g)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor**

Az egészségügyi és szociális szolgáltatások nyújtásakor nincs hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód teljes mértékben érvényesül.

***h)* pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül**

Hajdúhadházon a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül nem érvényesül a pozitív diszkrimináció, nincsenek hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

***a)* közösségi élet színterei, fórumai**

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, az önkormányzati intézmények, a civil szervezetek. A Csokonai Művelődési Ház és a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria a programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják.
A településen élénk, aktív civil élet folyik, amely a társadalom minden területét érinti. A civil szervezetek új színt visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

Az **ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon" című projekt** eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.
A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak. Állandó programokat biztosítottunk a Művelődési Házban: kézműves tanfolyamok, kamaraszínház, amatőr színjátszó kör és játszóház nyújtott lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került, mely színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálja a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.
Az **Égerházi Emlékház** felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület.
A pályázat lehetőséget adott arra, hogy az elkészült infrastrukturális elemeket folyamatosan megtöltsük kulturális rendezvényekkel, biztosítva azok kihasználtságát.
A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és **játszóházat alakítottunk ki**. A Béke utcán eddig parkként használt **régi játszótér visszanyerte eredeti funkcióját**, egy teljesen új, EU konform létesítményt adtunk át a gyerekeknek a projekt megvalósításával.

***b)* közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)**

Nincs információnk arra vonatkozóan, hogy Hajdúhadházon etnikai konfliktusok lennének.

***c)* helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)**

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (családgondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárást, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.
A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a 2017. évben 451 esetben közvetített adományokat, melyben 589 fő részesült.
A család- és gyermekjóléti szolgálat az 1993. évi III. törvény rendelkezéseinek megfelelően havonta egy alkalommal közreműködik a Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság által bonyolított RSZTOP-1.1.1-16-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében jogosultak élelmiszercsomag osztásában. A csomagosztáskor egy-egy alkalommal 270 csomag tárolására és osztására kerül sor.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat által kötött együttműködési megállapodás keretei között kerül biztosításra a nemzetiségi önkormányzat működéséhez szükséges irodahelyiség, telefon, internet, egyéb anyag biztosítása, segítségnyújtás, pályázatfigyelés, pályázatírás tevékenységekben. A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat tájékoztatást nyújt a roma lakosság részére és segítséget nyújt ügyeik intézéséhez.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Hajdúhadházon	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Magas a 20-24 éves korosztály munkanélkülisége; a nyilvántartott álláskeresők 66 %-a szakképzetlen	A munkáltatók munkaerő-igényéhez igazodó képzések indítása, lehetőséget kell biztosítani a tapasztalatszerzésre, megvizsgálni új helyi szakképzések elindításának a lehetőségét, álláskeresési technikák tanítása
A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabétizmus	- A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása a szülők és gyermekek folyamatos tájékoztatásával, felvilágosításával.

	- Képzések, oktatás szervezése, megvizsgálni az általános iskolai felnőttoktatás beindításának lehetőségét
A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások szervezése, a szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése, szűrővizsgálatok szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Hajdúhadház Város állandó lakosainak száma 2017. december 31-én 13388 fő volt, melyből 6719 nő és 6669 férfi.

A 0-18 éves gyermekek száma 3761 fő, melyből 1950 férfi, 1811 nő. Látható, hogy a teljes lakosság 28 %-a kiskorú.

Hajdúhadház állandó lakosainak száma életkor és nemek szerint 2017. december 31-én			
Életkor	**Férfi**	**Nő**	**Összesen**
0 -3	446	401	847
4-14	1036	1029	2065
15-18	468	381	849
19-62	4045	3796	7841
63-	674	1112	1786
Összesen	**6669**	**6719**	**13388**

***a)* veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete**

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	**Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én** (TS 3001)	**Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én** (TS 3101)
2011	142	879
2012	144	586
2013-2015	na.	na.
2016	207	na.
2017	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

***b)* rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 5801)
2013	2 982
2014	2 862
2015	2 684
2016	2 593
2017	2 564

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2016. évi adatai:

A 2016. december 31. napján 731 család 2633 gyermeke volt jogosult a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.
A 2016. évben 2665 fő volt az ellátást kérők száma, melyből 32 kérelmet kellett elutasítani.

Az elutasítás okai:
- 14 fő esetében az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jövedelemhatárt,
- 11 fő esetében azért kellett a kérelmet elutasítani, mert a kérelem idő előttinek minősült, (a vonatkozó jogszabály által a kérelem benyújtása legkorábbi időpontjaként meghatározott időpont előtt került sor a kérelem benyújtására)
- 7 fő nagykorú esetében a jogszabályban meghatározottak szerint az adott időszakban nem volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2016-ban 30.079.000,- Ft volt.

A 2016. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 16 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 55,54 %-ában nevelkedett 3 vagy annál több gyermek. 2016. december 31. napján összesen 315 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban.
Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3817 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 68,98 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 2016. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult volt a Gyvt. 21/B. §-ában meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, és ha megfelelt a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek, akkor jogosult a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott természetbeni támogatásnak, valamint a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.
A 2016. évben a Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) természetbeni támogatást nyújtott fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

4.1.2/a. számú táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint
2016. december 31-én

Megnevezés	- 6	7 - 14	15 - 18	19 -	Összesen	Ebből: 18. életévét betöltött
Gyermekek száma	913	1152	521	47	**2633**	135
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	7	9			**16**	

4.1.2/b. számú táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult <u>családok</u> száma a gyermekek száma szerint 2016. december 31-én

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	143	182	155	148	103	**731**
Ebből: egyedülálló szülő	51	79	76	67	42	**315**

<u>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2017. évi adatai:</u>

A 2017. december 31. napján 702 család 2542 gyermeke volt jogosult a Gyvt. szerinti rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.
A 2017. évben 2557 volt az ellátást kérők száma, melyből 15 kérelmet kellett elutasítani.

Az elutasítás okai:
- 5 fő esetében az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban előírt jövedelemhatárt,
- 1 fő esetében a kérelmező nem töltötte be a 18. életévét és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt önmagára igényelte,
- 1 fő nagykorú kérelmező az iskolalátogatási igazolást nem csatolta be,
- 4 fő esetében azért kellett a kérelmet elutasítani, mert a kérelem idő előttinek minősült, (a vonatkozó jogszabály által a kérelem benyújtása legkorábbi időpontjaként meghatározott időpont előtt került sor a kérelem benyújtására)
- 4 fő nagykorú esetében a jogszabályban meghatározottak szerint az adott időszakban nem volt jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a 2017. évben havonta átlagosan 2563,5 fő részesült, melyből havonta átlagosan 407,5 fő részesült a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerinti alap összegű természetbeni támogatásban és havonta átlagosan 2156 fő részesült a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése szerinti emelt összegű természetbeni támogatásban.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre felhasznált összeg 2017-ben 32.918.000,- Ft volt (ebből 4.890.000,- Ft alap összegű természetbeni támogatásra, 28.028.000,- Ft emelt összegű természetbeni támogatásra).

A 2017. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 16 gyermek tartósan beteg, fogyatékos. Az érintett családok 55,84 %-ában nevelkedett 3 vagy annál több gyermek. 2017. december 31. napján összesen 301 egyedülálló szülő gyermeke részesült az ellátásban.
Az ellátásban részesülő gyermekek és a 0-18 éves gyermekek (3761 fő) számát összevetve megállapítható, hogy Hajdúhadházon a gyermekek 67,58 %-a részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 2017. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek jogosult volt a Gyvt. 21/B. §-ában meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, és ha megfelelt a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek, akkor jogosult a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére, a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott természetbeni támogatásnak, valamint a Gyvt-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.
A 2017. évben a Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 01-jén fennállt (a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel), valamint a tárgyév november 01-jén fennállt (a tárgyév november hónapjára tekintettel) természetbeni támogatást nyújtott fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

4.1.2/c. számú táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma életkor szerint
2017. december 31-én

Megnevezés	0-2	3-5	6-13	14-17	18-	Összesen
Gyermekek száma	345	570	989	537	101	**2542**
Ebből: tartósan beteg, fogyatékos	2	5	7	2		**16**

4.1.2/d. számú táblázat Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult <u>családok</u> száma a gyermekek száma szerint 2017. december 31-én

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összesen
	gyermekes családok száma					
Családok száma	133	177	145	146	101	**702**
Ebből: egyedülálló szülő	47	76	71	66	41	**301**

***c)* gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya**
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőkre vonatkozó adatok fentebb ismertetésre kerültek.

<u>A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása</u>

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **2016. évben** 85 gyermek (ebből 6 nagykorú) esetében állapította meg, hogy hátrányos helyzetű, 2006 gyermek (ebből 85 nagykorú) esetében, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.
2016-ban összesen 4 fő (kiskorú) esetében kellett a kérelmet elutasítani, tekintettel arra, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott feltételek közül egyik feltételnek sem felelt meg.

A Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője **2017. évben** 94 gyermek (ebből 8 nagykorú) esetében állapította meg, hogy hátrányos helyzetű, 2092 gyermek (ebből 73 nagykorú) esetében, hogy halmozottan hátrányos helyzetű.
2017-ben összesen 14 fő (9 kiskorú és 6 nagykorú) esetében kellett a kérelmet elutasítani, tekintettel arra, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott feltételek közül egyik feltételnek sem felelt meg.

***d)* intézményi gyermekétkeztetésben, szünidei gyermekétkeztetésben részesülők száma, aránya**

Intézményi gyermekétkeztetés 2016. évi adatai:

Aranykapu Óvoda:

Az Aranykapu Óvodában a 2016. évi statisztikai adatok alapján 150 férőhelyen 166 fő volt. Ebből 1 SNI-s gyermek volt, aki plusz 2 főnek számítottak, így összesen 167 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 110 %-os volt.

Csoportlétszám és kihasználtság a 2016/2017. nevelési évben az Aranykapu Óvodában

	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár	Csillag
Csoportlétszám	29	28	28	28	26 1 fő SNI	27
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	116 %	112 %	112 %	112 %	108 %	108 %

Az Aranykapu Óvodában 2016. évben 166 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda

A *2015/2016. nevelési év* végén 175 férőhelyen 175 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 100 %-os volt. Összesen 175 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, 172 gyermek kedvezményben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 148 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 73 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 75 fő volt.

A *2016/2017. nevelési év* október 01-jei statisztikai adatai szerint 175 férőhelyen 180 gyermek volt, így a kihasználtság 102,8 %-os volt. Összesen 180 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben 178 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 139 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 6 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 82 fő volt.

Szivárvány Óvoda

A Szivárvány Óvodában az ellátott gyermekek száma a 2016. évben éves szinten 189 fő. A férőhely kihasználtsága 108 %-os volt. Év közben a létszámban változások történtek a családok költözései miatt, de a létszám ebből kifolyólag kiegyenlítődött maradt.
Az óvodában a 2016. évben éves szinten 145 fő vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 145 fő ingyenesen étkezett.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2016/2017. tanév első félévi statisztikai adatai szerint az intézményben 1061 gyermek tanult. A 2016. évi adatok alapján az iskolában 1041 fő vett részt az étkeztetésben, melyből 100 %-os támogatásban részesült 1011 fő, 50 %-os támogatásban 14 fő és teljes térítési díj megfizetésére volt köteles 16 fő.

Intézményi gyermekétkeztetés 2017. évi adatai:

Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában a 2017. évi statisztikai adatok alapján 150 férőhelyen 156 gyermek volt. Ebből 3 SNI-s gyermek volt, aki plusz 2 főnek számítottak, így összesen 159 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 104 %-os volt.

Csoportlétszám és kihasználtság a 2017/2018. nevelési évben az Aranykapu Óvodában

	Süni	Katica	Maci	Manó	Napsugár	Csillag
Csoportlétszám	26	27	26	26 1 fő SNI	25 1 fő SNI	26 1 fő SNI
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	104 %	108 %	104 %	104 %	100 %	104 %

Az Aranykapu Óvodában 2017. évben 156 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda

A *2016/2017. nevelési év* végén 175 férőhelyen 185 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 106 %-os volt. Összesen 185 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, 183 gyermek kedvezményben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 166 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 6 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 85 fő volt.

A *2017/2018. nevelési év* október 01-jei statisztikai adatai szerint 175 férőhelyen 198 gyermek volt, így a kihasználtság 113 %-os volt. Összesen 198 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben 196 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 152 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 21 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 95 fő volt.

Szivárvány Óvoda

A Szivárvány Óvodában az ellátott gyermekek száma a 2017. évben éves szinten 190 fő. A férőhely kihasználtsága 108 %-os volt. Év közben a létszámban változások történtek a családok költözései miatt, de a létszám ebből kifolyólag kiegyenlítődött maradt.
Az óvodában a 2017. évben éves szinten 130 fő vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 130 fő ingyenesen étkezett.

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2017. október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézményben 1028 gyermek tanult.
Az intézményben 2017. január 1-2017. december 31. közötti időszakban 1191 fő vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 100 %-os támogatásban részesült 1151 fő, 50 %-os támogatásban 9 fő és teljes térítési díj megfizetésére volt köteles 31 fő.

Szünidei gyermekétkeztetés

Hajdúhadház Város Önkormányzata a **2016. évben** a tavaszi szünidőben 1698 gyermek, a nyári szünidőben 1750 gyermek, az őszi szünidőben 1626 gyermek, míg a téli szünidőben 1655 gyermek részére biztosította az ingyenes, napi egyszeri meleg étkeztetést (ebéd).

Hajdúhadház Város Önkormányzata a **2017. évben** a tavaszi szünidőben 1689 gyermek, a nyári szünidőben 1774 gyermek, az őszi szünidőben 1660 gyermek, míg a téli szünidőben 1450 gyermek részére biztosította az ingyenes, napi egyszeri meleg étkeztetést (ebéd).

***e)* magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya**

A Hajdúhadházon működő általános iskolákba, óvodákba magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nem járnak. A Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájába nem járnak magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincsenek adataink a szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek számára vonatkozóan.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény rendelkezései értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladatai.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
b) a fogorvosi alapellátásról,
c) az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
d) a védőnői ellátásról, és
e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

***a)* védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)**

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma
2013	8
2014	8
2015	8
2016	8
2017	8
2018	8

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Hajdúhadházon a **Védőnői Szolgálat** (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 8. szám) 6 főállású, főiskolai végzettségű védőnővel látja el a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendeletben szabályozott védőnői feladatokat. Hajdúhadház Város Önkormányzata hat védőnői körzetet alakított ki.

A Védőnői Szolgálat által gondozottak megoszlása védőnői körzetenként, korcsoportok és nemek szerint *(2016. november 30. napján)*										
	gravida	0-11 hó		12-35 hó		3-6 év		7-18 év		Összesen
		fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	
I. körzet	17	21	20	50	27	61	58	1	0	**255**
II. körzet	20	18	15	38	40	60	73	0	0	**264**
III. körzet	23	19	22	40	33	64	61	1	0	**263**
IV. körzet	15	13	16	22	27	53	59	0	1	**206**
V. körzet	14	16	11	45	27	65	62	0	1	**241**
VI. körzet	15	20	12	24	39	56	74	1	0	**241**
Összesen:	**104**	**107**	**96**	**219**	**193**	**359**	**387**	**3**	**2**	**1470**

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet **5. §** (1) bekezdése értelmében egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható nők (várandós, gyermekágyas anyák), gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen legfeljebb 250 fő lehet.

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a 2016. évi adatszolgáltatás időpontjában az ellátottak létszáma körzetenként igen eltérő, három körzetben is meghaladta a jogszabályban meghatározott maximális 250 fős ellátotti létszámot. Az adatszolgáltatás időpontjában az ellátotti létszám a II. körzetben volt a legmagasabb (264 fő), a IV. körzetben a legalacsonyabb (206 fő).

Gondozotti létszámok a 2017. november 30.-ai adatok alapján:

	Gravida		0-11 hó		12-35 hó		3-6 év		7-18 év		Összlétszám	Össz. fok. gond.
	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.		
I. kör	13	11	32	22	74	51	123	98	1	1	243	183
II. kör	16	7	34	9	69	19	110	46	1	1	239	82
III. kör	19	11	37	20	67	41	113	74	2	2	238	148
IV. kör	19	8	39	14	66	16	108	29	3	1	235	68
V. kör	17	6	40	10	65	32	126	58	1	1	249	107
VI. kör	19	9	38	11	67	27	118	59	1	0	243	106
Összesen	**103**	**52**	**219**	**86**	**407**	**186**	**698**	**364**	**9**	**6**	**1447**	**694**

2017. tavaszán történt körzetfejlesztés hatására a körzetek létszáma arányosabban oszlik el, és a jogszabályban meghatározott maximális 250 fős ellátotti létszámot egyik körzetben sem haladja meg.

2017. november 30-ig védőnői tanácsadáson megjelentek száma:

	Várandós	0-11 hó	12-35 hó	3-6 év
I. körzet	186	646	360	212
II. körzet	212	400	302	221
III. körzet	191	598	281	226
IV. körzet	214	497	268	148
V. körzet	288	474	241	151
VI. körzet	217	333	258	215
Összesen	**1308**	**2948**	**1710**	**1173**

2017-ben november 30-áig összesen 7139 fő jelent meg tanácsadáson.

2017. november 30-ig végzett védőnői látogatások száma:

	Családlátogatások	**Szaklátogatások**
I. körzet	944	1307
II. körzet	912	1177
III. körzet	1030	1409
IV. körzet	977	1333
V. körzet	783	1074
VI. körzet	1047	1293
Összesen	**5693**	**7593**

Újszülöttek száma 2017-ben:

I. körzet	28
II. körzet	34
III. körzet	33
IV. körzet	28
V. körzet	37
VI. körzet	35
Összesen	**195**

Iskolavédőnői ellátás

Hajdúhadházon az iskolavédőnői feladatokat két főállású iskolavédő, Domján Zsuzsanna és Gyarmatiné Toronyi Edit látja el.

Domján Zsuzsanna iskolavédőnő által ellátottak megoszlása korcsoportonként és nemek szerinti megoszlásban a 2016. 1. félévi adatok alapján:

Bocskai Tagintézmény (Hajdúhadház, Szilágyi D. u. 2-4. szám)	**Osztály**	**fiú**	**lány**	**Összesen**	**fiú/évf**	**lány/évf**
1.	**1.e**	9	9	18	36	34
2.	**1.f**	10	8	18		
3.	**1.g**	9	8	17		
4.	**1.h**	8	9	17		
5.	**2.e**	6	11	17	31	36
6.	**2.f**	10	7	17		
7.	**2.h**	8	8	16		
8.	**2.i**	7	10	17		
9.	**3.e**	10	9	19	40	37
10.	**3.f**	8	10	18		
11.	**3.g**	11	9	20		
12.	**3.i**	11	9	20		
13.	**4.e**	6	11	17	22	29
14.	**4.f**	7	10	17		
15.	**4.g**	9	8	17		
16.	**5.e**	12	5	17	32	19
17.	**5.f**	10	7	17		

18.	**5.g**	10	7	17		
19.	**6.e**	13	7	20	26	11
20.	**6.f**	13	4	17		
21.	**7.e**	9	12	21	23	18
22.	**7.f**	14	6	20		
23.	**8.e**	8	8	16	18	16
24.	**8.f**	10	8	18		
Összesen:		**228**	**200**	**428**	**228**	**200**

Rákóczi Tagintézmény	**Osztály**	**fiú**	**lány**	**Összesen**
1.	**K1**	0	3	3
2.	**K2**	4	2	6
3.	**K3**	2	1	3
4.	**K4**	4	1	5
5.	**K5**	6	4	10
6.	**K6**	8	1	9
7.	**K7**	6	3	9
8.	**K8**	7	3	10
Összesen:		**37**	**18**	**55**

BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	**Osztály**	**fiú**	**lány**	**Össz**	**fiú/évf**	**lány/évf**
1.	**9. Híd**	6	3	9	6	3
2.	**10. Kőm**	16	0	16		
3.	**10. Szoc gond.**	0	22	22	16	22
4.	**11. Kőm**	12	0	12	12	0
5.	**12.a Gimn**	8	8	16	8	8
Összesen:				**75**	**42**	**33**

Domján Zsuzsanna iskolavédőnő által ellátottak megoszlása korcsoportonként és nemek szerinti megoszlásban a 2017/2018. tanév. I. félévi adatok alapján:

Bocskai Tagintézmény (Hajdúhadház, Szilágyi D. u. 2-4. szám)	**osztály**	**fiú**	**lány**	**össz**	**fiú/évf**	**lány/évf**
1	**1.e**	12	6	18	37	17
2	**1.f**	13	5	18		
3	**1.g**	12	6	18		
4	**2.f**	9	10	19	24	31
5	**2.g**	7	11	18		
6	**2.h**	8	10	18		
7	**3.e**	5	11	16	31	34
8	**3.f**	10	7	17		

9	**3.h**	9	7	16		
10	**3.i**	7	9	16		
11	**4.e**	10	10	20	39	38
12	**4.f**	10	8	18		
13	**4.g**	8	11	19		
14	**4.i**	11	9	20		
15	**5.e**	6	11	17	23	29
16	**5.f**	8	9	17		
17	**5.g**	9	9	18		
18	**6.e**	11	5	16	30	19
19	**6.f**	11	7	18		
20	**6.g**	8	7	15		
21	**7.e**	13	8	21	23	14
22	**7.f**	10	6	16		
23	**8.e**	7	9	16	19	14
24	**8.f**	12	5	17		
össz:		**226**	**196**	**422**	**226**	**196**

Rákóczi Tagintézmény	osztály	fiú	lány	össz
1	**K1**	1	0	1
2	**K2**	1	3	4
3	**K3**	4	2	6
4	**K4**	2	1	3
5	**K5**	4	1	5
6	**K6**	5	4	9
7	**K7**	9	1	10
8	**K8**	6	2	8
össz:		**32**	**14**	**46**

BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	osztály	fiú	lány	össz	fiú/évf	lány/évf
1	**11a**	6	6	12		
2	**12a**	4	5	9		
3	**híd 1**	8	6	14		
4	**híd 2**	5	0	5		
5	**9 kő**	31	0	31		
6	**9 sz**	1	35	36		
össz:		**55**	**52**	**107**		

Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnő által ellátott gondozotti létszám a 2016. október 1-jei adatok szerint:

- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI – Bocskai tér 14. – 577 fő
Ennek megoszlása:
a.)
446 – normál igényű tanuló
131 – BTM és SNI tanuló (finanszírozás és ellátás szempontjából dupla pontszámot jelent)

b.)
13 alsó tagozatos osztály (első évfolyam: 53 fő, második évfolyam: 52 fő, harmadik évfolyam: 62 fő, negyedik évfolyam: 68 fő. Összesen 235 fő)
19 felső tagozatos osztály (ötödik évfolyam: 71 fő, hatodik évfolyam: 94 fő, hetedik évfolyam: 85 fő, nyolcadik évfolyam: 92 fő. Összesen 342 fő)

- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Bocskai tér 6. – 120 fő
Ennek megoszlása:

- Szociális gondozó és ápoló: 35 fő
- Mezőgazdasági gazdaasszony és falusi vendéglátó: 34 fő
- Kőműves: 28 fő
- Szakközépiskolás: 23 fő

Gyarmatiné Toronyi Edit iskolavédőnő által ellátott gondozotti létszám a 2017 október 1-i adatok szerint:

- Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI – Bocskai tér 14. – 561 fő
Ennek megoszlása:
a.)
432 – normál igényű tanuló
129 – BTM és SNI tanuló

b.)
13 alsó tagozatos osztály (első évfolyam: 80 fő, második évfolyam: 54 fő, harmadik évfolyam: 53 fő, negyedik évfolyam: 60 fő. Összesen 247 fő)
18 felső tagozatos osztály (ötödik évfolyam: 71 fő, hatodik évfolyam: 70 fő, hetedik évfolyam: 91 fő, nyolcadik évfolyam: 82 fő. Összesen 314 fő)

- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Bocskai tér 6. – 190 fő
Ennek megoszlása:

- Szociális gondozó és ápoló (három osztály): 71 fő
- Mezőgazdasági gazdaasszony és falusi vendéglátó (egy osztály): 20 fő
- Kőműves (három osztály): 61 fő
- Szakgimnáziumi tanuló (két osztály): 21 fő
- Szakiskolai (HÍD) tanuló (két osztály): 17 fő

***b)* gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)**

Hajdúhadházon a gyermekorvosi ellátást, 2 gyermekorvos biztosítja. A **házi gyermekorvosok** ellátást nyújtanak Hajdúhadház lakosai számára az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Hajdúhadházon a háziorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított. A háziorvosi ügyelet megszervezett.

A házi gyermekorvosi ellátás 2016. évi adatai

Dr. Gál Zsuzsanna	Dr. Sikula Erika
Ellátott gyermekek száma	
10469 fő	12706 fő (átlagosan napi 50-60 fő) Szaktanácsadáson 1212 fő vett részt. Preventív látogatás 102 esetben történt, 98 fő lett fekvőbeteg gyógyintézetbe beutalva, 487 fő pedig szakrendelésre
Az ellátott gyermekek egészségügyi helyzete elfogadható, átlagos.	
Jellemző betegségek:	
Felső légúti megbetegedések Enteriális panaszok	Felső- alsó légúti, gyomor- bélrendszeri, bőrbetegségek (rüh, gennyes bőrgyulladás), fejtetvesség (száma csökkenő tendenciát mutat)
Tapasztalt problémák	
Anyagi, gyermeknevelési nagyon sokszor. Beilleszkedési nehézség (3 fő); magatartászavar (18 fő); fogyatékosság (3 fő); szenvedélybetegség (1 fő)	Anyagi, gyermeknevelési, családi konfliktus, beilleszkedési nehézség, teljesítményzavar, magatartászavar
Szakmaközi együttműködés, szakemberek bevonása	
Pszichológus, védőnő, házi orvos	Gyermekpszichiáter, iskolavédőnő, nevelési tanácsadó, körzeti védőnő, családgondozó

Hajdúhadházon 2017. évben Dr. Sikula Erika házi gyermekorvos elhalálozása következtében az egyik házi gyermekorvosi praxis betöltetlenné vált, mely a folyamatos pályázati felhívások megjelentetése ellenére, már több mint egy éve (tartósan) betöltetlen. A feladatellátás helyettesítéssel megoldott.

***c)* 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok**

Az óvodai nevelésben az SNI-s gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus foglalkozik.

1. Aranykapu Óvoda

Az Aranykapu Óvodában a 2016. évi statisztikai adatok alapján 150 férőhelyen 166 fő volt. Ebből 1 SNI-s gyermek volt, aki plusz 2 főnek számítottak, így összesen 167 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 110 %-os volt.
Az Aranykapu Óvodában a 2017. évi statisztikai adatok alapján 150 férőhelyen 156 gyermek volt. Ebből 3 SNI-s gyermek volt, aki plusz 2 főnek számítottak, így összesen 159 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 104 %-os volt.

2. Három Szirom Óvoda

A Három Szirom Óvodában 2017/2018. nevelési évben a 198 gyermekből 1 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermek volt.

3. Szivárvány Óvoda

A Szivárvány Óvodában a 2017/2018. nevelési évben a 196 gyermekből 1 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermek volt.

4. A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskolába és Óvodában a 2017/2018. nevelési évben a 2017. október 1. napján fennálló adatok alapján összesen 375 gyermek járt (óvodába: 106 fő, iskolába: 269 fő). Az általános iskolába járó gyermekek közül 1 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermek volt.

***d)* gyermekjóléti alapellátás**

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekvédelem helyi szabályait a 21/2015.(IV.30.) önkormányzati rendeletében rögzítette.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a személyes gondoskodás keretébe tartozó alábbi gyermekjóléti alapellátási formákat biztosítja:

a) gyermekjóléti szolgáltatást a Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működő Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ útján,

b) gyermekek napközbeni ellátását a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott Hajdúhadházi Bölcsődében és a Hajdúhadház Város Önkormányzata által fenntartott óvodákban biztosítja.

c) gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülőnél, akivel a helyettes szülői jogviszonyra vonatkozó megállapodást a polgármester köti meg.

Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai tevékenysége:

Hajdúhadház Város Önkormányzata a fenntartásában működő **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) **útján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó **családsegítést** és a Gyvt. szerinti **gyermekjóléti szolgáltatást.**

I. Gyermekjóléti szolgáltatás

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatokat 2016. január 1. napjától Hajdúhadházon a Hajdúhadház Város Önkormányzata által alapított **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/B. szám) látja el.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ személyi feltételei:

A szervezeti egységek létszáma, feladatkörök

Család és Gyermekjóléti Szolgálat		**Család és Gyermekjóléti Központ**	
		Intézményvezető/esetmenedzser	1 fő
Szakmai vezető/családsegítő	1 fő	Szakmai vezető/esetmenedzser	1 fő
családsegítő	10 fő	esetmenedzser	5 fő
		szociális asszisztens	1 fő
Összesen:	**11 fő**		**8 fő**

A Központnál 1 fő esetmenedzser, a szolgálatnál 1 fő családsegítő munkakör jelenleg is betöltetlen. 2017 évben az intézményben 1fő munkaviszonya megszűnt. Az álláshelyek betöltése egyre nehezebb feladat, sokszor nem jelentkezik pályázó a meghirdetett álláshelyre, vagy akik jelentkeznek, szakmailag nem rendelkeznek kellő hivatástudattal, szakmai felkészültséggel. Míg nem sikerül betölteni az üres helyeket- a meglévő kollégák végzik a feladatokat, sokszor erőn felül is.
A területet egyébként is a szakmai elvándorlás jellemezi 2016 óta, így a szakemberek toborzása folyamatos nehézséget okoz.
A szakma társadalmi megbecsülése alacsony szintű, ennek eredményeképp a munkatársak elhagyják a pályát, míg a megmaradt szakemberek túlterheltté válnak. A fenntartó az intézmény szakmai létszámát maximálisan biztosítja, azonban az üres álláshelyek betöltése folyamatos nehézséget okoz. Ennek egyik fő oka az alacsony bérezés, a másik pedig a veszélyeztetett gyerekek létszámának folyamatosan magas száma.

Az intézmény tárgyi feltételei:
Az intézmény minden szakmai követelménynek maximálisan megfelel. Biztosítva van a kliensek számára a segítő beszélgetésekhez szükséges intim környezetet, a várakozás. Az intézményben elkülönül egymástól a két szakmai egység a dolgozó szobák és az ügyfélfogadó helyiségek tekintetében. A közösségi helyiségek közös használatban vannak. A technikai felszerelés megfelelő, minden dolgozó saját számítógéppel rendelkezik, az ügyfélfogadásra kijelölt irodák szintén számítógéppel, internettel, megfelelő technikai berendezéssel felszereltek.
Az épület tömegközlekedéssel és egyénileg is jól megközelíthető, bár eléggé kiesik a városközponttól. Akadálymentesítése a törvényi feltételeknek megfelel.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ alaptevékenységei:
1. Család- és Gyermekjóléti szolgáltatások (Hajdúhadház közigazgatási területén)
2. Család- és Gyermekjóléti Központ (Hajdúhadházi Járás egész területén)
3. Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok

1. Család- és Gyermekjóléti szolgálat:
A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) 64.§-a szerinti **családsegítés** feladatait: a szolgáltató működési területén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja továbbá a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi Törvény) 39. §-a és 40. §-a szerinti **gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat**: a szolgáltató működési területén a gyermek testi és lelki egészségének, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez nyújtott szolgáltatás biztosítása.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (családgondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárást, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtet. A jelzőrendszer havonta egy alkalommal találkozik, ahol a különböző jogszabályokat az aktuális problémákat egyeztetjük, a felmerült szükségletekre megpróbálunk megoldást találni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. Erre 2016 évben 13 alkalommal került sor. Témái: fejtetvesség és egyéb fertőző bőrbetegségek, igazolatlan hiányzás és azok jogkövetkezményei.

A jelzőrendszer az alábbi közös tevékenységeket valósította meg az elmúlt évben:
Esetkonferencia: 20 alkalommal (29 gyermek)
Esetmegbeszélés: 33 alkalommal (69 gyermek)
Rendhagyó osztályfőnöki órák tartása: 3 alkalommal
Rendhagyó szülői értekezlet: 1 alkalom
Jogszabályváltozásról információnyújtás folyamatosan.
Gyermekvédelmi koncepció kidolgozásában közreműködés

Éves szakmai tanácskozás megszervezése és lebonyolítása: 2017.február 28.

A szakmaközi egyeztetések során sor került az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködésének koordinálására, munkánk összehangolására.

A szakmaközi együttműködés megerősödése és a közös feladatellátás lehetőségeinek még jobb kihasználása jellemezte a tavalyi évet.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében az intézmény a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszéléseket szervezett.

2017-ben a szolgálatnál megjelent igénybe vevők száma nem és korcsoport szerint (fő)

	Nő	**Férfi**	**Összesen**
Együttműködéssel	520	395	**915**
Nem együttműködéssel	705	372	**1077**

	0-2	**3-5**	**6-13**	**14-17**	**18-24**	**25-34**	**35-49**	**50-61**	**62-**	**Össz**
Együttműködéssel	73	84	264	188	88	42	139	29	8	**915**
Nem együttműködéssel	31	79	174	126	78	150	207	136	96	**1077**
összesen	104	163	438	314	166	192	346	165	104	**1992**

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint:

Probléma típusa	**0-17 éves**	**18-**
Életviteli	70	56
Családi-Kapcsolati konfliktus	27	6
Családon belüli bántalmazás	6	4
Elhanyagolás	205	52
Ebből oktatási, nevelési	138	
Gyermeknevelési	163	167

Gyermekintézménybe való beilleszkedés	64	
Magatartászavar, telj. zavar	27	
Szenvedélybetegség	2	
Lelki-mentális	5	6
Egyéb egészségi probléma	3	2
Foglalkoztatással kapcs.	2	2
Anyagi	28	16

A szakmai tevékenységek adatai:

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	753	379
Segítő beszélgetés	2316	988
Tanácsadás	1010	655
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1056	674
Konfliktuskezelés	8	10
Kríziskezelés	2	2
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez pénzbeli	365	227
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez természetbeni	40	49
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	36	68
Ebből átmeneti gondozásba	5	11
Közvetítés Központhoz	34	30
Esetkonferencia	20	29
Esetmegbeszélés	33	69
Esetkonzultáció	449	475
Szakmaközi megbeszélés	16	261
Csoportmunka	148	141
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	182	255
Családlátogatás	2230	865
Adományközvetítés	451	589
Összesen:	9001	5625

Együttműködési megállapodás alapján nyújtott szociális segítőtevékenység

Megnevezés	Szolgáltatásban részesülők száma
Saját ügykörben végzett tevékenység	555
Egyéni gondozási nevelési terv megvalósításában központ által bevonva	357
Szociális válsághelyzetben lévő kiskorú anya gondozása	3
Összesen	**915**

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szakmai tevékenysége során törekszik, hogy pontosan és határidőben történjenek a szakmai tevékenységek, a családok és gyermekek érdekeit szem előtt tartva. A szakmai munka során törekszenek a multidiszciplináris együttműködésre, a rendszerszemléletre és a magas szakmai színvonalra.

A családgondozók a szociális segítőmunka keretében az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba vették és mozgósították az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

A család- és gyermekjóléti szolgálat részére a problémajelzések döntő többsége a helyi köznevelési intézményekből érkezik. 2017-ben megnövekedett az óvodai igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatos jelzések száma. Ennek egyik oka, hogy az óvodák közösen egyeztettek, és egységes, következetes elvek alapján jelzik a hiányzásokat. A szülők folyamatosan kapnak tájékoztatást az igazolatlan hiányzások jogkövetkezményeiről és a gyermek fejlődésére gyakorolt hatásáról, azonban ez sokszor nem jelent számukra visszatartó erőt a gyermekek elhanyagolása tekintetében. Az elmúlt évekhez képest csökkent az óvodás gyermekekről érkezett higiénés problémákkal kapcsolatos jelzések száma.
Az igazolatlan hiányzások hátterében gyakran állnak anyagi okok pl. nincs cipő, kabát stb., emellett gyakori a gyermek egészségügyi ellátásának elhanyagolása, tehát a szülő nem viszi időben orvoshoz, emellett a betegség elhúzódását, súlyosbodását okozhatja, hogy a szülő nem váltja ki a felírt gyógyszert vagy azt nem megfelelően adagolja.
További problémaként jelentkezik az óvodákban, hogy a szülők a szülői értekezleten nem jelennek meg, nem érdeklődnek a gyermekről, aminek hátterében szintén az elhanyagoló magatartás áll.

Az intézményhez érkező problémajelzések kiemelkedő része a helyi általános iskolából érkezik. Az óvodában jelentkező problémákhoz hasonló gondokkal küzdenek az iskolában is. Jelentős az igazolatlanul mulasztó diákok száma, a gyermekek testi higiénéje, ruházatuk állapota kifogásolható, nagymértékű a fejtetvességgel fertőzöttség. A rendszeresen megvalósuló tisztasági vizsgálatok eredményeként folyamatosan ugyanazok a gyermekek kerülnek kiszűrésre fejtetvességgel. A fejtetvesség problémakörére fókuszálva a szolgálat havi rendszerességgel szervez szakmaközi megbeszélést a jelzőrendszeri tagokkal. A megbeszélésen az információ, tapasztalatok átadása mellett közösen keressük a megoldást a probléma adekvát megoldására. Az intézmény lehetőségeihez képest fejtetű irtószer adományban részesíti a családokat, az önkormányzat és a roma nemzetiségi önkormányzat közreműködésével.
Több olyan gyermek van, akinél a fejtetvesség problémája évek óta krónikusan fennáll, ami a szülők elhanyagoló magatartásának köszönhető.
Ezek a szülők nem működnek együtt az intézményekkel, szülői értekezleten nem jelennek meg, fogadóórán nem keresik a pedagógusokat, nem érdeklődnek gyermekük iskolai helyzetéről.

Az iskolából érkező jelzések jelentős részét teszik ki azok az adatlapok, melyek magatartásproblémákról, beilleszkedési nehézségekről, szocializációs problémákról, agresszivitásról számolnak be. A problémák oka esetenként a szocializáció hiánya, a rendszer- és szabálynélküli mindennapok, a rossz szülői minta és a nem

megfelelő gyermeknevelési módszerek alkalmazása. A szülői elhanyagolás jelentősége is felmerül, hiszen a gyermekek egy része gyermekpszichiátriai kezelés alatt áll, rendszeresen kell gyógyszert szedniük, azonban a gyógyszerek nem mindig hatnak megfelelően, valamint az is előfordul, hogy a szülők nem megfelelően adagolják, vagy nem váltják ki a gyógyszert, nem viszik el a gyermeket kontrollvizsgálatra, a gyermek pszichés problémáit elbagatellizálják. A problémajelző adatlapokból kitűnik, hogy a pedagógusoknak nincs eszközük a gyermekek magatartásproblémáinak kezelésére.

A falcolás problémája is megjelent az általános iskolában. Az iskolavédőnő jelzését követőn a szolgálat pszichológusa több fórumon is előadást tartott ezzel a problémakörrel kapcsolatban.

Problémát jelent Hajdúhadházon az új pszichoaktív anyagok megjelenése, melyet a köznyelv csak „kábítószerként" emleget. Az utóbbi években az iskoláskorú gyermekek körében elterjedt a tudatmódosító szerek használata, melynek kezelésére fontos lenne prevenciós foglalkozások szervezése.
Kábítószer fogyasztásról a szó valós értelmében nem beszélhetünk a település vonatkozásában.
Tekintettel a családok, emberek szociális és gazdasági helyzetére is - nem a klasszikus kábítószerek - marihuána, heroin, kokain, - vannak jelen, hanem a különböző mérgező anyagokból előállított, például aceton, patkányméreg dohánnyal, herba fűvel összekevert és sodort cigaretták fogyasztása. Ezen szerek, anyagok a tiltó listán nem szerepelnek, így ezen ügyekben az eljárás a hiányzó jogi szabályozás miatt igen nehéz. A lakosság részéről rendszeres a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság felé a bejelentés, "kábítószer fogyasztásról" észlelésről, árusításáról, amelyről azonban szinte minden esetben kiderül, hogy nem valós. Minden lakossági bejelentés ellenőrzésre került, valamint minden a tárgykörbe tartozó információ feldolgozása megtörtént az értékelt évben. A Rendőrkapitányság az eljárásaik során olyan helyi lakosokkal álltak szemben, akik lakókörnyezetükben terjesztették, vagy fogyasztották a tiltott szereket. Általában egy száll cigaretta formájában történt az árusítás, illetve a fogyasztás. Tipikus és rendszeres kábítószer terjesztés, fogyasztás nem nyert megállapítást, valamint oktatási intézmények környezetében történő terjesztés sem. A fesztiválok a Rendőrkapitányság területére nem jellemzőek, a falu-város napi rendezvényeken nem fordult elő nagyobb számban a szer használata, mint más hétköznapokon. Eljárást nem indítottak fesztiválhoz, rendezvényhez köthetően. A bűnmegelőzési tanácsadó az iskolákban megtartott bűnmegelőzési előadások során folyamatosan tájékoztatta a drog fogyasztás veszélyeiről a diákokat és szülőket is. Új szer felbukkanása nem volt az elmúlt évben.

2. Család- és Gyermekjóléti Központ
A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátja egyrészt a fentebb részletezett Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait, másrészt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyermekvédelmi Törvény) 39. § (3a) bekezdése és 40/A. §-a szerinti feladatokat.
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el,
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára, havonta esetmegbeszélést szervez
- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít: pszichológiai tanácsadást, kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárás, családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát.

2017. évi szakmai tevékenységek:
A Család- és Gyermekjóléti Központnak 2017-ben 697 fővel volt kapcsolata. A speciális szolgáltatást igénybe vevők száma 545 fő.

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma:

Intézkedés típusa	*Hajdúhadház*	*Téglás*	*Bocskaikert*
Védelembe vett	261	27	27
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	15	-	-

Nevelésbe vett	126	8	19
Utógondozott	6	2	-

Speciális szolgáltatások nyújtásával az alábbi létszámmal értek el igénybe vevőket:

- készenléti ügyelet: az intézmény a szolgáltatást biztosítja nyitvatartási időn kívül, hívás és intézkedés 2017-ben 1 esetben történt
- kapcsolattartási ügyelet: 106 esetben
- jogi tanácsadás: nem volt biztosított az intézményben a 2017-es évben
- pszichológiai tanácsadás: 162 esetben

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Esetkonferencia: 85 esetben
- Első védelembe vételi tárgyaláson való részvétel: 12 esetben
- Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (vv): 186 esetben
- Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (nv): 65 esetben
- Elhelyezési értekezleten való részvétel: 11 esetben
- Családlátogatás: 1099 esetben
- Egyéb (konzultáció szakemberekkel, családdal, ügyintézés stb.): 5016 esetben

A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek esetében a központ szorosan együttműködött a család- és gyermekjóléti szolgálatokkal. A védelembe vételi-, gyámrendelési-, és a családba fogadási- eljárások lefolytatásához minden esetben felkérték a szolgálatot a szükséges adatlapok elkészítésére, és az alapellátás során szerzett tapasztalatokról való tájékoztatásra. Ezekben az ügyekben elengedhetetlen, hogy az esetmenedzser informálódjon az előzményekről, melyek a család- és gyermekjóléti központtal való kapcsolatba kerülést megelőző időszakban történtek a gyermekek életében. A hatósági intézkedéssel érintett gyermekek esetében mérlegelni kell, hogy a szociális segítő munka biztosítása szükséges-e. A védelembe vétellel érintett gyermekek estében minden alkalommal felkéri erre a központ esetmenedzsere a szolgálat családsegítőjét. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy nevelésbe vétel elrendelése esetén kevés az az eset, ahol a gyermekek hazagondozásának reális esélye van, de ilyenkor szintén a szolgálat bevonására kerül sor. A családsegítő a szociális segítő munka biztosítása során segíti a családot felkészülni arra, hogy a gyermeket/ gyermekeket ismét saját háztartásukban nevelhessék.

A 2016-os évben a gyermekvédelmi rendszer átszerveződött, változások következtek be. A kezdeti nehézségek után jelentős segítséget nyújtott a szakmai protokoll és a módszertani segédanyagok megjelenése. Mára elmondhatjuk, hogy az esetmenedzserek és a családsegítők között letisztultak a kompetenciahatárok, és egyértelművé váltak a feladatok. Törekszenek arra, hogy a hatályos jogszabályoknak megfelelő, magas színvonalú szakmai munkát végezzenek. Ennek érdekében folyamatosan igyekszenek részt venni a módszertani központ által havonta 1 alkalommal szervezett szakmai napokon, melyek közül egynek 2017 decemberében az intézmény adott otthont.

A központ munkatársai a Hajdúhadházi Járáshoz tartozó Téglás és Bocskaikert településeken is ellátnak esetmenedzseri feladatokat. A tapasztalatok azt mutatják, hogy jó együttműködés alakult ki a helyi család- és gyermekjóléti szolgálatokban dolgozó családsegítő munkatársakkal. A klienseinkkel végzett munkát nehezíti, hogy az esetmenedzser nem tartózkodik mindig az érintett településen, ott nem folyamatos az elérhetősége. Ezért is van kiemelt jelentősége annak, hogy a szociális segítőmunka végzése, tehát a segítő beszélgetések, a hivatalos ügyek intézésben történő segítségnyújtás, a gyermeknevelési és életvezetési tanácsadás a családsegítő feladata és helyben, az igénybevevő által lakott településen történik. Nagy hangsúlyt fektetünk a szolgálattal való szoros együttműködésre. Havi rendszerességgel kerülnek szakmaközi megbeszélések megtartásra. Továbbá rendszeres a konzultáció, és az információcsere az érintett családok esetében az illetékes kollégákkal. Igyekeznek a telefon, az internet segítségével a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatni egymást a gyermekekkel kapcsolatos releváns információkról.

A központban tevékenykedő jelzőrendszeri tanácsadó feladata, hogy részt vegyen az észlelő- és jelzőrendszeri megbeszéléseken. Ezt a munkát az esetmenedzseri és vezetői feladatok ellátása mellett az intézményvezető végzi. Ebből adódóan nem egyszerű részéről a feladatok összehangolása, de lehetősége

szerint igyekszik a megbeszéléseken részt venni. Az esetmenedzserek is igyekeznek részt venni azokon a megbeszéléseken, amelyek az ő illetékességi területükön kerülnek megszervezésre.

A szakmai munkavégzés során időnként akadályokba ütközünk, melyeket olykor közös értelmezéssel és folyamatos szakmai egyeztetésekkel sem tudunk megoldani.

A hatósági intézkedések területén nehézséget jelent, hogy bizonyos esetekben a védelembe vétel elrendelése évek alatt sem nyújt megoldást a gyermekek számára, azonban a nevelésbe vételi eljárás megindításának feltételei pedig nem állnak fent. Így a veszélyeztetett gyermekek helyzete nem változik oly mértékben, amely szükséges volna. az intézmény munkatársainak véleménye szerint érdekeltté kellene tenni a szülőket a problémák megoldásában való aktív közreműködésre, melyhez gyakran kevésnek bizonyulnak a szociális segítő munka eszközei, és védelembe vétel elrendelésének ténye. Megoldást jelenthetne, ha egy újabb intézkedés kerülne bevezetésre annak érdekében, hogy a gyermekek veszélyeztetettsége megszüntethető legyen.

A gyermekvédelmi rendszer hiányosságaként jelenik meg, hogy a lakásotthonok nem zártak, így a gyermekek jelentős része engedély nélkül van távol gondozási helyétől. Sajnálatos módon még azok a gyermekek is el tudják hagyni a gondozási helyüket, akik esetében a speciális szükséglet megállapításra került, és zárt intézményben kerültek elhelyezésre. Ennek következtében az tapasztalható, hogy a családjukból kiemelt gyermekek olykor még inkább veszélyeztetettek, mint amikor a családjukban nevelkedtek.

A jelzőrendszeri tagok munkája során időnként érzékelhető, hogy még tisztázatlanok a család- és gyermekjóléti központ, valamint család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egységek között megosztott feladatok, kompetenciahatárok. Ennek fejlesztésére folyamatosan törekszünk a szakmaközi egyeztetések alkalmával.

A jelzőrendszer működésének hatékonyságát növelni kell. Fontosnak tartjuk ennek érdekében az egészségügyi szakemberekkel, gyermekorvosokkal való kapcsolat támogatását, szorosabb együttműködés kialakítását. A cél a szakemberek érzékenyítése, a gyermekek veszélyeztetettségét érintő kérdéseket illetően a jelzőrendszer működtetésében való aktív részvételük elérése.

A készenléti szolgálat folyamatosan biztosított, az esetmenedzserek heti váltásban látják el az intézmény nyitvatartási idején kívül, tehát 16 óra után reggel 7:30-ig, valamint hétvégén non-stop. Ez a szolgáltatás nem biztosít helyszíni intézkedést, telefonos intézkedést, tanácsadást, információnyújtást, szükség esetén továbbirányítást jelent. 2016. június óta működtetik, a tavalyi évben egy alkalommal volt szükség intézkedésre, 2017. 03. 14-én.

A 2017-es évben a pszichológiai tanácsadás járási szinten biztosított volt, de elsősorban a hajdúhadházi lakosok vették igénybe. A jogi tanácsadás 2018. 03. 01. napjától válik ismét elérhetővé a központban, előre meghatározott időpontban.

3. Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok

Az intézmény tavalyi évben még közreműködőként 2017. január 01-től pedig szervezőként a Berettyóújfalui SZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma és Szakképző Iskolájának szociális gondozó és ápoló képzésében, tanulószerződés alapján a gyakorlati képzés során, az ápolási és gondozási feladatokat valósítja meg. 2017-ben havi átlagban 30 fő tanulószerződéssel rendelkező tanulóval dolgoztak együtt, külsős megbízottak bevonásával.
2 külsős teljesítési megbízott bevonásával valósul meg az ápolási gyakorlat, a gondozási és szervezési feladatok pedig az intézmény keretében szerveződik. A hallgatók minden pénteken érkeztek az intézménybe ahol a szociális segítő tevékenységgel, az ügyintézéssel és a gondozottakkal való kapcsolatos tevékenységekbe kapcsolódtak be.

Mindkét szakmai egység részt vesz a szabadidős prevenciós programok szervezésében és lebonyolításában:
- *Nyári játszóház* (évente 1 alkalommal, nyári szünet idején 2 hét időtartamban 9-14 óráig)
A játszóház nyári szünet idején 2 héten keresztül valósul meg a dolgozó szülők gyermekei részére.
- *Társasjáték klub* (minden csütörtökön 14-16 óráig) A klub minden csütörtökön más témában várja a résztvevőket: 1. csütörtök önismereti foglalkozás, 2. csütörtök kézműves tevékenység, 3. csütörtök társasjáték kicsikkel szülőkkel, 4. csütörtök társasjáték nagyokkal, csocsó, ping – pong, foci, stb. A Társasjáték klubba korhatár nélkül várják a hajdúhadházi gyermekeket illetve 6 éven aluliak esetén szüleiket is.
A program ideje alatt, hetente egyszer csütörtökön 14-16-óra között lehetőséget biztosítanak a tartalmas és hasznos időtöltéshez, társasjátékokkal, fejlesztőjátékokkal, közösségépítő játékokkal. A különböző képességterületeket igénylő játékaik által a fejlődés és a szórakozás egy időben történik. A játék közben fejlődik a társas kommunikáció, a logika, a szabálykövetés és feladattudat. A játék pozitívan hat a gyermek személyiségfejlődésére, a magatartáskultúrájára. A program hozzájárul a résztvevő gyermekek kommunikációs és együttműködési készségének fejlődéséhez, kooperációs képességeinek fejlődéséhez. Az együttjátszás során lehetőség adódik kötetlen formában a kapcsolatok kiépítésére, a szolgáltatást igénybe vevő családok új oldalainak megismerésére.
- *Kiválasztottak csoportja:* Havi rendszerességgel kerül megrendezésre a prevenciós programsorozat, mely kifejezetten Hajdúhadház 3-as körzetében élő 13 – 17 éves fiúgyermekeknek szól. A programsorozat beindítását megelőzően kutatást végeztek Hajdúhadház 3. számú körzetében (Vénkert-, Viola-, Árpád-, Nyárfa-, Temető-, Epres utcai rész) élő fiatalok körében. Ugyanis ez az a körzet, ahol a legmagasabb az Intézmény által gondozott családok száma, illetve kiemelkedően magas a fiatalkorúak száma a településen belül. Ez a településrész szegregátum, az ott lakók többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, magas a munkanélküliségi ráta, alacsony komfortfokozatúak a lakások, a közművek és az infrastruktúra kiépítetlen, hiányos. Az itt élő fiatalok esetében potenciálisan fennáll a veszélyeztetettség, mivel magas számban iskolaelhagyóak, szabálysértés, bűncselekmény közeli helyzetekbe keverednek, a tanulásban, szakmaszerzésben alulmotiváltak, negatív családi-, környezeti mintát látnak.
A program rövid távú célja a normaszegő magatartás csökkentése, a közösségbe való beilleszkedés elősegítése, az iskolaelhagyás megelőzése, a kreativitás fejlesztése, közösségépítés, alternatívák felkínálása a szabadidő hasznos eltöltésére, a gyermekek csellengésének megakadályozása, aktív pihenés, kikapcsolódás, kézműves tevékenységek elsajátítása, a játék örömeinek átélése.
A program hosszú távú céljai az empátia, szolidaritás, tolerancia növelése a gyermekekben, egészséges emberi kapcsolatok fejlesztése, egészségtudatos életmód kialakítása, társas kapcsolatok, kommunikációs készségek fejlődése, önbizalom, önismeret erősödése, normakövető magatartás erősítése, multiplikátori hatás – családtagjaiknak, iskolatársaiknak átadhatják az itt elsajátítottakat.

- *Fiatal Anyák Klubja:* minden hónap első és harmadik hetének keddi napján 14-16 óráig
A program célja: az egészségnevelés, a várandósok, az anyák és a gyermekek helyes életmódjának az elősegítése. Családgondozási szemléleten alapulva kiemelt figyelmet fordítanak a gondozott családok – különösen a hátrányos helyzetű nők, gyermekek és fiatalok – egészségének védelmére, megőrzésére és fejlesztésére az egyéni igények, szükségletek előtérbe helyezésével. A klub gyakorlatilag egy tanácsadás, melyet családsegítők, esetmenedzserek tartanak, védőnő, ifjúságvédelmi felelős, rendőr és pedagógusok közreműködésével valósítják meg. Kötetlen formában törekszenek a résztvevők gyermeknevelési ismereteinek bővítésére. Háztartásgazdálkodási és életvezetési tanácsokkal látják el az édesanyákat. Ezekre a foglalkozásokra alkalmanként külső szakemberek - védőnő, rendőr és pedagógus- bevonásával készülnek, lehetőleg minél több területet érintve.
- *Tere-Fere klub:* 2 hetente szerdai napon.
Közösségépítő játékok, Múltidéző beszélgetések, Kézműves tevékenységek, Recept klub, Régi idők mozija, Egészséges életmód, Elérhető ellátási formák – kötetlen beszélgetés.
- *Karácsonyi Játszóház:* immár második éve annak, hogy kibővítették a résztvevők körét, a nyugdíjas, egyedül álló vagy házasságban élő idős személyekkel. Ennek köszönhetően 3 csoportnak, csoportonként egy alkalommal kerül megszervezésre a program, melyen szívesen vesznek részt.

EGYENLÍTŐ – óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás biztosítása a Hajdúhadházi járás köznevelési intézményeiben elnevezéssel sikeres projektet nyújtott be. Az elnyert támogatás összege: 37.540 ezer forint.
A projekt célja: Szociális segítő munka biztosítása a Hajdúhadházi Járás köznevelési intézményeiben. A segítő munka során a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával olyan általános és

speciális szolgáltatások nyújtása a cél, mellyel az óvodás és iskoláskorú fiatalok egészségfejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, illetve veszélyeztetettségük megelőzése valósulhat meg.
Az óvodai és iskolai szociális munka célja továbbá a tanulók szükségleteinek beazonosítása veszélyeztető helyzetekben, az óvodai, iskolai teljesítmény kiegyenlítésének elősegítése.

A projekt helyszíne: Hajdúhadházi járás területe (Bocskaikert, Hajdúhadház, Téglás)

A projekt időtartama: 2017. szeptember 01.-től 2019. február 28.-ig, összesen 18 hónap.

Együttműködő partnerek:
1. Három szirom Óvoda – Hajdúhadház
2. Szivárvány Óvoda- Hajdúhadház
3. Aranykapu Óvoda – Hajdúhadház
4. Földi János Általános Iskola és AMI (KLIK)- Hajdúhadház
5. Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnázium, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája- Hajdúhadház
6. Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda– Hajdúhadház
7. II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola – Téglás
8. Bárczay Anna Városi Óvoda – Téglás
9. Bocskaikerti Németh László Általános Iskola (KLIK) – Bocskaikert
10. Napsugár Óvoda – Bocskaikert

A feladat ellátás 2018. szeptember 01-től kötelező lesz, így az intézmény kísérleti jelleggel pályázati forrásból kezdte el a működtetését.

Az ellátás igénybevételének módja
A szolgáltató tevékenysége elsődlegesen a személyes kapcsolattartásra épül. A Szolgálat által nyújtott valamennyi szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, kivéve az együttműködésre kötelezett személyeket, akik számára kötelező.
A kapcsolattartás a szolgáltatást igénybe vevőkkel elsősorban személyesen találkozással (családlátogatás, ügyfélfogadás) valósul meg, de levélben, telefonon és e-mailben is történhet a kommunikáció. A kapcsolattartás minden formájára kötelező a titoktartás és az adatvédelmi jogszabályok betartása.
A szolgáltatást önként igénybe vevők esetében az első találkozás a szolgáltatónál vagy az igénybe vevő otthonában, tartózkodási helyén történik.

A személyes segítő kapcsolat helyszíne a problémától függően lehet:
- a kliens lakása, tartózkodási helye,
- a szolgáltató székhelye, területi irodája,
- amennyiben a kliens állapota szükségessé teszi, a gondozás kizárólag tartózkodási helyén is történhet.
Az ellátás igénybevétele az szolgálat ügyfélfogadási idejében történik.

Pszichológiai tanácsadás: 2017-ben folyamatosan elérhető volt a szolgáltatás, minden nap, előre egyeztetett időpontban
Kapcsolatügyelet: nyitvatartási időben igény szerint. Indokolt esetben felügyelt kapcsolattartást is biztosítanak.

Az intézmény két szakmai egységében folyó munka dokumentálása a hatályos jogszabályokban előírtak szerint történik, felhasználva a módszertani útmutatókat, szakmai ajánlásokat.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ 2017 évben is igyekezett a munkáját magas szakmai színvonalon végezni, azonban a mindennapi munkavégzés során a munkatársakon nagy adminisztrációs terhek vannak, melyek olykor elveszik az időt az érdemi munkavégzéstől. A feladatok elvégzésére megszabott határidők olykor irreálisak, és olyan rövidek, hogy gátolják a hatékony munkavégzést. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás hatékonysága nagyban függ a családok együttműködési készségétől, melyet az utóbbi időben egy apatikus hangulat jellemez. Nagyon sokszor eredménytelen a kapcsolatfelvétel a jelzés beérkezését követően. A családok egy része nem veszi komolyan a gyermekekkel kapcsolatos problémákat,

olykor több hónapot is igénybe vesz, mire sikerül egy megfelelő együttműködést és cselekvési tervet kidolgozni a családokkal, ami sok esetben a veszélyeztetettség mielőbbi megszüntetését hátráltatja.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az 1993. évi III. törvény rendelkezéseinek megfelelően havonta egy alkalommal közreműködik a Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság által bonyolított RSZTOP-1.1.1-16-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében jogosultak élelmiszercsomag osztásában. A csomagosztáskor egy-egy alkalommal 270 csomag tárolására és osztására kerül sor. A csomagosztás során az intézmény munkatársainak tapasztalatai szerint a szülők egy része pont a gyermek számára egészséges bébiételt és köles golyót nem viszi el, így a csecsemők minőségi táplálása nem valósul meg maradéktalanul. Az elmúlt hónapokban már javulás figyelhető meg, de korábban a papírdobozok és a bébi ételes üvegek a környékbeli utcákon voltak eldobálva.

Az intézmény a 2018 évben - a fejtetvesség kezelésének módjához hasonlóan – a jelzőrendszer tagjaival együttműködve közösen, az iskolai és óvodai igazolatlan hiányzások visszaszorítását tűzte ki célul.

Együttműködés civil szervezetekkel

Az intézménynek jelenleg együttműködési megállapodása két civil szervezettel van. A FIKSZ PONT Egyesület eredményesen pályázott az EFOP-1.4.4-17 BARI SHEJ - NAGYLÁNY – FÁTĂ MÁRÉ -Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése elnevezésű két éves programra, ahol a célcsoport toborzásában és a program népszerűsítésében vállalt az intézmény szerepet. Sikeresen pályázott a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kht is a EFOP-1.2.1-15 Védőháló a családokért elnevezésű pályázati programra, ahol szintén a célcsoport toborzásában és a program népszerűsítésében vállalt az intézmény szerepet.

II. Gyermekek napközbeni ellátása – Hajdúhadházi Bölcsőde

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben illetőleg a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben rögzített bölcsőde igénybevételével kapcsolatos feladatokat **2016. december 31. napjáig** a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás (4242 Hajdúhadház, Bocskai tér 1. szám) fenntartásában működő **Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/A. szám) látta el. Az intézmény ellátási területe Hajdúhadházra, Téglásra és Bocskaikertre terjedt ki. A Bölcsőde hajdúhadházi székhellyel és egy téglási telephellyel működött.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulásban részt vevő települések képviselő-testületei, Bocskaikert Községi Önkormányzat Képviselő-testülete, Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete és Téglás Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás 2016. december 31-i hatállyal történő jogutód nélküli megszüntetéséről döntött. A Társulás megszüntetését a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 8/2016. (IX.28.) HMBIT. számú határozatával fogadta el.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsődei Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 7/2016. (IX.28.) HMBIT. számú határozatában úgy határozott, hogy a Társulás 2016. december 31. napjával történő jogutód nélküli megszűnésével egyidejűleg **a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde** (4242 Hajdúhadház, Béke utca 54/A. szám) **fenntartási/alapítási jogát átadja Hajdúhadház Város Önkormányzatának, aki 2017. január 1. napjától gyakorolja a fenntartói/alapítói jogokat.**

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete az intézmény fenntartói/alapítói jogának átvételével kapcsolatosan a 187/2016. (IX.20.) HÖ. számú határozatában döntött. **Hajdúhadház Város Önkormányzata a gyermekek bölcsődei ellátása feladatot 2017. január 1. napjától az átvett intézmény útján látja el, mely intézményt 2017. január 1. napjától Hajdúhadházi Bölcsőde néven működtet tovább.** Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdúhadházi Mikrotérségi Bölcsőde Téglási Telephelyének fenntartási/alapítási jogát 2017. január 1. napjától Téglás Város Önkormányzatának átadja, aki kiválással, új intézmény alapításával, a Téglási Bölcsőde, Családsegítő, és Gyermekjóléti Szolgálat (4243 Téglás, Fényes utca 9-13. szám) útján látja el a feladatot.

A Hajdúhadházi Bölcsőde 2017. évi szakmai tevékenysége

A Hajdúhadházi Bölcsőde 48 férőhelyes intézmény, 2017. évben 14 fő főállású és 1 fő szerződéses dolgozóval és 8 közfoglalkoztatott dolgozóval működött.

A bölcsőde 2017. évben is napi 11 órát volt nyitva, reggel 6 órától 17 óráig.

Férőhelyek kihasználtsága, létszámmal kapcsolatos adatok

A Hajdúhadházi bölcsőde 48 férőhelyes intézmény. A Bölcsőde 2017-ben nem tudott minden gyermeket azonnal felvenni, ezek a gyerekek várólistára kerültek és üresedés esetén kerültek be a Bölcsődébe. A férőhelyek kihasználtsága 2017-ben 100 %-os volt.

A csecsemő-, kisgyermeknevelők 7 órát töltenek a csoportban és a 7. órán túl elláthatják, akár a bölcsődén kívül is munkaköri kötelezettségüket (családlátogatás, játékvásárlás). Ebben az egy órában kell az adminisztrációjukat (üzenő füzet, törzslap, fejlődési napló) elkészíteni, illetve ezt az órát használhatják felkészülésre, a csoport életének megszervezésével kapcsolatos tevékenységek ellátására. A kisgyermeknevelők heti váltásban végzik munkájukat.
A bölcsődei dajkák a takarításon kívül a gyermekfelügyeletben is nagy szerepet töltenek be, segíti a kisgyermeknevelők munkáját, hogy a folyamatos napirend gördülékenyen menjen.
A Bölcsődével egy gyermekorvos áll munkaviszonyban, aki feladatait heti 4 órában látja el.

A Bölcsőde vallja, hogy a gyermek a családé és a legjobb helye a családban van. Az intézmény olyan pluszt tud adni a családnak és a gyermekeknek a képzett kisgyermeknevelőivel és az alkalmazott nevelési módszereivel, mely a gyermek fejlődését, közösségi szocializációját a 0-3 éves korban a legintenzívebb módon fejleszti, és a kreativitást növeli.

A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégíthesse a kisgyermeknevelő, de közben a közösség életében is áttekinthető rendszer legyen, megteremtve a biztonságérzetet, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

A napirend az étkezések köré csoportosul. Fontos, hogy az egymást követő gondozási műveletek naponta ismétlődve, ugyanabban az időben és sorrendben történjenek és azokat sietség nélkül, nyugodt, elfogadó hangulatban a gyermek aktivitására építve végezhesse el a kisgyermeknevelő.

A vers-mese-mondóka-ének be van építve a gyerekek mindennapi játéktevékenységébe.
Az intézmény a vizuális nevelést a korosztálynak és a fejlődésnek megfelelően iktatja be a napi tevékenységekbe.

A Hajdúhadházi Bölcsőde olyan családbarát bölcsődeként kíván működni, ahol az ellátás összhangban van a gyermek szükségletével, megfelel a szülők igényeinek.

Az intézmény által nyújtott különszolgáltatások:
- speciális tanácsadás,
- időszakos gyermekfelügyelet,
- játékkölcsönzés.

Ezeket a szolgáltatásokat azok a szülők vehetik igénybe, akik nem rendszeresen viszik gyermeküket a bölcsődébe. Az alkalmi munkát vállaló, vizsgaidőszakban tanuló, vagy beteg szülő betegsége idejére kérheti az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást, azonban 2017. évben nem volt ilyen igény.

A gyermekek nevelését és gondozását 8 fő szakképzett kisgyermeknevelő látja el. A dolgozók szakképesítése megfelel a 15/ 1998 NM Rendelet 2. számú mellékletében foglaltaknak. Az alkalmazotti létszám megfelel a Rendelet 1. számú mellékletében és a Szakmai útmutatóban foglaltaknak. Mind a nyolc kisgyermeknevelő regisztrációja megtörtént a Működési Nyilvántartási Rendszerben. A szakemberek tervszerűen részt vesznek továbbképzéseken. A szakmai felkészültség folyamatosságának biztosítása

érdekében a bölcsődén belül rendelkezésre álló szakmai anyagokból, módszertani levelekből, folyóiratokból, előadások útján, házi továbbképzések útján törekednek a kisgyermeknevelők az önképzés megvalósítására. A Házi továbbképzések gyakorlata tervezetten működik a bölcsődében. Továbbképzéseken, szakmai tanácskozásokon lehetőség szerint részt vesznek.
Folyamatos képzésekkel, továbbképzésekkel emelik szakmai munkájuk színvonalát.
1 fő a „Korszerű egészségügyi alapismeretek a szociális ellátásban és gyermekvédelemben dolgozók számára" továbbképzésen vett részt.
1 fő a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar hallgatója.

Az intézményben az alapellátáshoz szükséges tárgyi feltételek 2017-ben is biztosítva voltak. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. Ezt szolgálja a játszó sarkok kialakítása, az egyéni játszási lehetőségek biztosítása (mese-építő-pihenő). A gyermekek környezetét és komfortérzetét, biztonságérzetét elősegítő berendezéseket, puhasarkokat alakítottak ki a pihenés és az elmélyült egyéni játék érdekében. A korcsoportonkénti játékkészlet megfelelő, minden csopotszoba sópaddal felszerelt. Játékeszközeiket folyamatosan tudták bővíteni, sok készségfejlesztő játék beszerzése szülői segítséggel valósult meg, illetve az intézmény költségvetéséből nagyobb összeget költöttek játékokra.

Étkeztetés adatai 2017. évben:

A Bölcsődében a gyermekétkeztetésben minden gyermek részt vett, a 48 főből átlagosan 40 fő részesült kedvezményben.
A gyermekek a korszerű táplálkozási elvek és a nyersanyagnorma figyelembevételével megkapják mindazt a rendeletben előírt fontosságú élelmi anyagot, ami az egészséges fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

III. Gyermekek átmeneti gondozása - Helyettes szülői ellátás

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A szolgáltató tevékenységet 2017. évben egy fő látta el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

Hajdúhadházon 2017-ben senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel mellőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

***e)* gyermekvédelem**

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 14. § (1) bekezdésében foglalt meghatározás szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosítják a pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, a gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések.

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával kapcsolatos adatok korábban már bemutatásra kerültek.

***f)* krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások**

Települési támogatás

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait a 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendeletében állapította meg.

Az önkormányzati rendeletben foglaltak szerint a települési támogatás keretében igényelhető támogatások:

a) Lakhatási támogatás
b) Gyógyszertámogatás
c) Rendkívüli települési támogatás.

A gyógyszertámogatás kizárólag pénzbeli formában, míg a lakhatási támogatás és a rendkívüli települési támogatás természetbeni és pénzbeli formában is nyújtható, az eljáró hatóság döntése alapján.

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 2/2015.(II.13.) önkormányzati rendelete alapján rendkívüli települési támogatásban az a személy részesülhet, aki létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd, és emiatt önmaga, illetve családja létfenntartásáról más módon nem tud gondoskodni.

Az önkormányzati rendelet alkalmazásában

1. Létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet különösen:

a) hirtelen fellépő betegség, baleset, gyógyászati segédeszköz beszerzése,
b) hozzátartozó halála,
c) ellátatlan marad (munkaviszony megszűnése, NYUFI, önkormányzat, MÁK által folyósított ellátás megszűnése),
d) a családot ért elemi kár, a lakhatás körülményeiben elemi csapás, vagy humanitárius katasztrófa miatt bekövetkezett körülmény, mely a kérelmező vagy családtagja, családtagjai életét, egészségét, kiskorú gyermekének egészséges értelmi, érzelmi fejlődését veszélyezteti,
e) kérelmező sérelmére elkövetett bűncselekmény, szabálysértés miatti élethelyzet,
f) szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások.

2. Időszakosan bekövetkező, vagy tartósan fennálló létfenntartási gond különösen:

a) krónikus betegség miatti gyógykezelés, gyógyászati segédeszköz beszerzése, gyógyszerszükséglet,
b) közüzemi szolgáltatás éves elszámoló számla kifizetése, kikapcsolt közüzemi szolgáltatás újra üzembe helyezése,
c) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetőleg a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése,
d) a gyermek hátrányos helyzete miatt a család anyagi segítségre szorul.

Az önkormányzati rendelet alapján rendkívüli települési támogatásra az jogosult, akinek háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem

a) egyszemélyes háztartás esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át,
b) kétszemélyes háztartás esetén a 180 %-át,
c) három, illetve több személyes háztartás esetén a 150 %-át.

nem haladja meg.

A rendkívüli települési támogatás formái 2016. évben:
a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként,
b) természetben nyújtott ellátásként adható a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatás,
c) az elhunyt hozzátartozó eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott támogatás,
d) rendkívüli gyógyszersegély.
e) 2016. március 1. napjától természetben nyújtott ellátásként adható az oltással és transzponderrel nem rendelkező ebek tulajdonosai számára az oltás és a transzponder beültetés költsége. A támogatás egy eb esetében egyszer – a transzponder beültetéssel egy időben – igényelhető.

Az a), b) és d) pontokban meghatározott támogatás egy alkalommal folyósított összege, természetben nyújtott ellátás esetén annak pénzbeli ellenértéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át nem haladhatta meg. Az egy alkalommal folyósított segély összege nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-ánál.

A települési támogatás adatai 2016. évben								
		Támogatásban részesített személyek száma			Támogatási esetek		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
		Összesen	Pénzbeli	Termé-szetbeni	Pénzbeli	Termé-szetbeni	Pénzbeli	Termé-szetbeni
Egyszer részesült			1753	204	1753	204	8038	1960
Kétszer részesült			923		1846		11967	
Háromszor vagy többször részesült			116		348		1743	
Havi rendszerességgel részesült			34		237		1398	
Összesen:		**3030**	**2826**	**204**	**4184**	**204**	**23146**	**1960**
Ebből:	Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez	1120	1120		2234		13836	
	Gyógyszerkiadá-sok viseléséhez	34	34		237		1398	
	Rendkívüli települési támogatás (Szt. 45. § (3) bekezdés	1876	1672	204	1713	204	7912	1960

A 2016. évben Hajdúhadház Város Önkormányzata Polgármestere 3030 főt 4388 alkalommal részesített települési támogatásban. A települési támogatásra felhasznált összeg 2016. évben 25.106.000,- Ft volt.

A települési támogatáson belül összesen 1876 fő 1917 esetben részesült rendkívüli települési támogatásban. A rendkívüli települési támogatásra felhasznált összeg 2016. évben 9.872.000,- Ft volt.

A támogatásban részesültek közül **2016. évben 58 fő kapott kiskorú részére rendkívüli települési támogatást** (szemüvegvásárlás, orvosi kezelés, tápszer, kapcsolattartás, gyógyszer, iskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek, gyógyászati segédeszköz, elmaradt iskolai térítési díj befizetésére).

Hajdúhadház Város Önkormányzata Polgármesterének 2016. évben összesen 34 fő rendkívüli települési támogatás iránti kérelmét kellett elutasítani. Az elutasítások oka, hogy a beadott dokumentumok alapján- vagy éppen ezek hiánya miatt – nem volt megállapítható a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek

semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

A rendkívüli települési támogatás formái 2017. évben:
a) alkalmanként adott segély pénzbeli ellátásként,
b) természetben nyújtott ellátásként adható a család szükségletét szolgáló gazdálkodást segítő támogatás,
c) az elhunyt hozzátartozó eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként nyújtott támogatás,
d) rendkívüli gyógyszersegély.
e) természetben nyújtott ellátásként adható az oltással és transzponderrel nem rendelkező ebek tulajdonosai számára az oltás és a transzponder beültetés költsége. A támogatás egy eb esetében egyszer – a transzponder beültetéssel egy időben – igényelhető.

Az a), b) és d) pontokban meghatározott támogatás egy alkalommal folyósított összege, természetben nyújtott ellátás esetén annak pénzbeli ellenértéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át nem haladhatta meg. Az egy alkalommal folyósított segély összege nem lehetett kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 10%-ánál.

A települési támogatás adatai 2017. évben								
		Támogatásban részesített személyek száma			Támogatási esetek száma		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
		Összesen	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni
Települési támogatásra kifizetett összeg összesen							**40531**	**266**
Települési támogatásban részesülők nem halmozott száma		2533	2495	38				
Összesen (támogatásban részesített fő és eset szám halmozott adat)		**2773**	**2735**	**38**	**3104**	**38**	**40531**	**266**
Ebből:	Lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez (egyszeri kifizetés történt)	969	969		969		30563	
	Gyógyszerkiadások viseléséhez (havi rendszeres kifizetés)	42	42		411		1847	
	Rendkívüli települési támogatás (Szt. 45. § (3) bekezdés (egyszeri kifizetés)	1762	1724	38	1724	38	8121	266

Hajdúhadházon a 2017. évben 2773 fő 3142 alkalommal részesült települési támogatásban. A települési támogatásra felhasznált összeg 2017. évben 40.797.000,- Ft volt.

A települési támogatáson belül összesen **1762 fő 1762 esetben részesült rendkívüli települési támogatásban**. A rendkívüli települési támogatásra felhasznált összeg 2017. évben 8.387.100,- Ft (kerekítve 8.387.000, Ft) volt.

A rendkívüli települési támogatásban részesülők közül 194 fő kapott eseti pénzbeli támogatást (felhasznált összeg: 2.001.100,- Ft). A rendkívüli települési támogatásban részesültek közül **2017. évben 53 fő kapott kiskorú részére rendkívüli települési támogatást** (szemüvegvásárlás, orvosi kezelés, tápszer, kapcsolattartás, gyógyszer, iskolai tanulmányokkal kapcsolatos költségek, gyógyászati segédeszköz).

Az önkormányzati rendelet 7. § (15) bekezdése alapján a rendkívüli települési támogatás keretében 2017. évben egy alkalommal jövedelemvizsgálat nélkül 4.000.-Ft összegű támogatásban részesült a 65. életévüket a tárgyévben betöltött 1530 fő (felhasznált összeg: 6.120.000,- Ft).

A rendkívüli települési támogatás keretében 2017. évben 38 fő részesült az ebek oltása és transzponder beültetése költségéhez nyújtott természetbeni támogatásban (felhasznált összeg: 266.000,- Ft).

Hajdúhadház Város Önkormányzata Polgármesterének 2017. évben összesen 22 fő rendkívüli települési támogatás iránti kérelmét kellett elutasítani. Az elutasítások oka, hogy a beadott dokumentumok alapján- vagy éppen ezek hiánya miatt – nem volt megállapítható a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet.

A támogatást kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adat a rossz anyagi helyzet. Hajdúhadházon a támogatott családok több mint felében a szülők munkanélküli ellátásokból élnek illetve nem rendelkeznek semmilyen jövedelemmel, ezért egy-egy váratlan kiadás, betegség, magasabb közüzemi számla létfenntartási gondokat okozhat.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztés az óvodák programjában kiemelt szerepet játszik, az óvodai programokban többek között az egészséges életmódra nevelés és a kötelező testnevelés foglalkozás is szerepel.
Az egészséges életmódra nevelés ebben az életkorban rendkívül nagy jelentőséggel bír. Az óvodai nevelés fontos feladata a gyermek gondozottsága, az egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény kialakítása; a gyermek testi- lelki fejlődésének elősegítése.
Az óvodákban egészségnapokat, sport-délelőttöket, játékos sport napokat szerveznek a szülők bevonásával.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ több szabadidős prevenciós programot szervez, melyek:
- ***Nyári játszóház*** (évente 1 alkalommal, nyári szünet idején 2 hét időtartamban 9-14 óráig)
A játszóház nyári szünet idején 2 héten keresztül valósul meg a dolgozó szülők gyermekei részére.
- ***Társasjáték klub*** (minden csütörtökön 14-16 óráig) A klub minden csütörtökön más témában várja a résztvevőket: 1. csütörtök önismereti foglalkozás, 2. csütörtök kézműves tevékenység, 3. csütörtök társasjáték kicsikkel szülőkkel, 4. csütörtök társasjáték nagyokkal, csocsó, ping – pong, foci, stb. A Társasjáték klubba korhatár nélkül várják a hajdúhadházi gyermekeket illetve 6 éven aluliak esetén szüleiket is.
- ***Kiválasztottak csoportja:*** Havi rendszerességgel kerül megrendezésre a prevenciós programsorozat, mely kifejezetten Hajdúhadház 3-as körzetében élő 13 – 17 éves fiúgyermekeknek szól. A programsorozat beindítását megelőzően kutatást végeztek Hajdúhadház 3. számú körzetében (Vénkert-, Viola-, Árpád-, Nyárfa-, Temető-, Epres utcai rész) élő fiatalok körében. Ugyanis ez az a körzet, ahol a legmagasabb az Intézmény által gondozott családok száma, illetve kiemelkedően magas a fiatalkorúak száma a településen belül. Ez a településrész szegregátum, az ott lakók többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, magas a munkanélküliségi ráta, alacsony komfortfokozatúak a lakások, a közművek és az infrastruktúra kiépítetlen, hiányos. Az itt élő fiatalok esetében potenciálisan fennáll a veszélyeztetettség, mivel magas számban iskolaelhagyóak, szabálysértés, bűncselekmény közeli helyzetekbe keverednek, a tanulásban, szakmaszerzésben alulmotiváltak, negatív családi-, környezeti mintát látnak.
A program rövid távú célja a normaszegő magatartás csökkentése, a közösségbe való beilleszkedés elősegítése, az iskolaelhagyás megelőzése, a kreativitás fejlesztése, közösségépítés, alternatívák felkínálása a szabadidő hasznos eltöltésére, a gyermekek csellengésének megakadályozása, aktív pihenés, kikapcsolódás, kézműves tevékenységek elsajátítása, a játék örömeinek átélése.
A program hosszú távú céljai az empátia, szolidaritás, tolerancia növelése a gyermekekben, egészséges emberi kapcsolatok fejlesztése, egészségtudatos életmód kialakítása, társas kapcsolatok, kommunikációs készségek fejlődése, önbizalom, önismeret erősödése, normakövető magatartás erősítése, multiplikátori hatás – családtagjaiknak, iskolatársaiknak átadhatják az itt elsajátítottakat.

- ***Fiatal Anyák Klubja:*** minden hónap első és harmadik hetének keddi napján 14-16 óráig
A program célja: az egészségnevelés, a várandósok, az anyák és a gyermekek helyes életmódjának az elősegítése. Családgondozási szemléleten alapulva kiemelt figyelmet fordítanak a gondozott családok – különösen a hátrányos helyzetű nők, gyermekek és fiatalok – egészségének védelmére, megőrzésére és fejlesztésére az egyéni igények, szükségletek előtérbe helyezésével. A klub gyakorlatilag egy tanácsadás, melyet családsegítők, esetmenedzserek tartanak, védőnő, ifjúságvédelmi felelős, rendőr és pedagógusok közreműködésével valósítják meg. Kötetlen formában törekszenek a résztvevők gyermeknevelési ismereteinek bővítésére. Háztartásgazdálkodási és életvezetési tanácsokkal látják el az édesanyákat. Ezekre a foglalkozásokra alkalmanként külső szakemberek - védőnő, rendőr és pedagógus- bevonásával készülnek, lehetőleg minél több területet érintve.
- ***Tere-Fere klub:*** 2 hetente szerdai napon.
Közösségépítő játékok, Múltidéző beszélgetések, Kézműves tevékenységek, Recept klub, Régi idők mozija, Egészséges életmód, Elérhető ellátási formák – kötetlen beszélgetés.
- ***Karácsonyi Játszóház:*** immár második éve annak, hogy kibővítették a résztvevők körét, a nyugdíjas, egyedül álló vagy házasságban élő idős személyekkel. Ennek köszönhetően 3 csoportnak, csoportonként egy alkalommal kerül megszervezésre a program, melyen szívesen vesznek részt.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság szerevezésében minden évben megvalósul a *Közlekedési tábor:* Területükön a megyében egyedülálló módon a nyári közlekedési szaktábor 5 település bevonásával szerveződik. Hajdúhadház, Hajdúsámson, Nyíradony, Téglás, Bocskaikert gyerekei egy héten keresztül ismerkedhetnek a közlekedési szabályokkal és kapcsolódhatnak ki a Zemplénben.

<u>Körök, klubok szakkörök:</u>

- **Torzsás Néptánc együttes**
  Jelenleg két csoportban dolgoznak; az általános iskolás korúaktól az egyetemista felnőttekig fogja össze a néptáncot kedvelőket. Számos városi rendezvény sikeres fellépői.

- **Majorette csoport**
  2010 szeptemberében alakult. Jelenleg 26 gyerek vesz részt a csoport munkájában.
  Fellépéseket vállalnak a város különböző rendezvényein pl. Torzsás Napok, Idősek Napja.

- **Hip-Hop csoport**
  2011 szeptemberében alakult egy csoport, de a nagy érdeklődés miatt jelenleg már két csoportban dolgoznak. Első bemutatkozásuk a Márton Napi rendezvényen történt. Dinamikus, látványos táncot mutatnak be.

- **Hajdúvitéz Kulturális és Sportegyesület**
  lovas oktatás, íjászkodás, néptánc

- **Hajdúhadházi Kosárlabda Klub**
  kosárlabda

***h)* hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei**

Hajdúhadházon a szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód követelménye érvényesül, nincs hátrányos megkülönböztetés.

***i)* pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül**

Hátránykompenzáló juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Annak a gyermeknek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, akinek tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára

tekintettel a települési önkormányzat jegyzője alapösszegű természetbeni támogatást nyújt, feltéve, hogy a gyermek a fenti időpontban a települési önkormányzat jegyzőjének határozata alapján nem minősül hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.
A támogatás összege a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről rendelkező 2017. évi C. törvény 65. § (1) bekezdés a) pontja alapján 2018. évben gyermekenként 6.000.-Ft, melyet természetbeni támogatásként fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában kell nyújtani.

Annak a gyermeknek, akinek a gyermekek védelméről a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 67/A. § szerinti *hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága* a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, akinek a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel a települési önkormányzat jegyzője emelt összegű természetbeni támogatást nyújt.
A támogatás összege a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről rendelkező 2017. évi C. törvény 65. § (1) bekezdés b) pontja alapján 2018. évben gyermekenként 6.500.-Ft, melyet természetbeni támogatásként fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában kell nyújtani.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez számos, egyrészt a Gyvt., másrészt egyéb jogszabályban meghatározott kedvezmény társul. A kedvezmények közül a legjelentősebb a természetbeni támogatás, a Gyvt. 21/B. §-a szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, a Gyvt. 21/C. § szerinti feltételeknek való megfelelés esetén a szünidei gyermekétkeztetés, valamint a tankönyvtámogatás.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 13. pontja értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- *aa)* sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- *ab)* beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- *ac)* kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkt. 4. § 25. pontja)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (Nkt. 4. § 3. pontja)

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkt. 4. § 14. pontja)

***a)* a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása**

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmát és a hátrányos helyzet illetve a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának szabályait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény tartalmazza.

Óvodai nevelés adatai

Hajdúhadházon jelenleg három önkormányzati fenntartású (átszervezés eredményeképpen 2018. augusztus 1. napjától egy önkormányzati fenntartású óvoda, a Hajdúhadházi Városi Óvoda lesz) és egy református egyház által fenntartott óvoda működik.

<u>Az Aranykapu Óvoda bemutatása</u>

Az Aranykapu Óvoda Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működik Hajdúhadházon a Bercsényi utca 23. szám alatt.

Az óvoda 1981-ben épült. Jelenleg hat csoporttal, tálalókonyhával és mosodával működik. Minden csoportszobához öltöző és mosdó tartozik.
Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését úgy alakították ki, hogy szolgálja a gyerekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetőség van mozgás és játékigényük kielégítésére. A gyermekek által használt eszközök, felszereléseket számukra hozzáférhető módon helyezték el a biztonsági előírásoknak megfelelően.
Megfelelő munkakörnyezettel segítik a dolgozók munkáját, felkészülést. Az intézmény rendelkezik óvónői szobával, ahol pihenésre, felkészülésre, szülők fogadására van lehetőség, valamint kiskönyvtárral, ahol számítógép és internet is rendelkezésre áll.
A gyermekek speciális fejlesztése a logopédiai szobában illetve a közlekedőből kialakított tornaszobában történik.
Biztosítottak a működéshez szükséges irodák.
Orvosi szoba is van, melyet egészségügyi célokra használnak fel (szűrések, orvosi vizsgálatok, elsősegélynyújtás).
Az udvar a gyermeklétszámnak megfelelő, teraszos kiképzésű, védett elhelyezésű, sok szülői és pályázati segítséggel nagyrészt természetes alapanyagú játékkal szerelték fel, melyek számát folyamatosan növelik a biztonsági előírásokat szigorúan szem előtt tartva. Az udvari játékok folyamatos cseréje most már szükségessé válik.

Az Aranykapu Óvodában a **2016. október 1-jei** adatok alapján 150 férőhelyen 166 gyermek vett részt az óvodai nevelésben, így az óvoda kihasználtsága 110,6 %-os volt. A 166 gyermekből 166 gyermek ingyenes étkezésre volt jogosult.

Az Aranykapu Óvodában a **2017. évi statisztikai adatok** alapján 150 férőhelyen 156 gyermek (ebből 73 leány) volt. Ebből 3 SNI-s gyermek volt, aki plusz 2 főnek számítottak, így összesen 159 gyermek volt a hat csoportban. Az óvoda kihasználtsága ebben az időszakban így 104 %-os volt.
Az intézményben 1 gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő. Az óvodába járó gyermekek közül 6 fő hátrányos helyzetű gyermek, 112 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az óvodában 134 gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Csoportlétszám és kihasználtság a 2017/2018. nevelési évben az Aranykapu Óvodában

	Süni	**Katica**	**Maci**	**Manó**	**Napsugár**	**Csillag**
Csoportlétszám	26	27	26	26 1 fő SNI	25 1 fő SNI	26 1 fő SNI
Kihasználtság (SNI-s gyermekek figyelembe vételével)	104 %	108 %	104 %	104 %	100 %	104 %

Az Aranykapu Óvodában 2017. évben 156 gyermek volt jogosult ingyenes étkezésre.

Három Szirom Óvoda bemutatása

A Három Szirom Óvoda Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működik Hajdúhadházon a Petőfi utca 1/A. szám alatt, kettő épületben, 7 óvodai csoporttal.

A Város vezetése már korábban is felismerte egy új óvoda építésének szükségességét, ezért az Új Széchenyi Terv Észak-Alföldi Operatív Program támogatási rendszeréhez "Három Szirom Óvoda építése Hajdúhadházon" címmel benyújtotta ÉAOP-4.1.1/A-11-2012-0014 jelű pályázatát. A pályázatot a Regionális Operatív Program Irányító Hatóság vezetője 199.630.688,-Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte. Az új óvoda 2014. márciusában megépült, a gyerekek a 2014/2015. nevelési év kezdetén vehették birtokba az új épületet.

A Három Szirom Óvoda új épülete a Bajcsy-Zsilinszky utca elején, a Poroszlay Kúria helyén épült. Az épület érdekes építészeti megoldással egy kör alakú folyosóval ölelni körül a telek közepén található védett tiszafát. Az óvoda épületében öt csoportszoba és egy tornaterem is helyet kapott.
A Három Szirom Óvoda helyiségei a dolgozók munkájának köszönhetően tiszták, esztétikusak és rendezettek. Az intézmény a tárgyi eszközökkel jól felszerelt.

A *2016/2017. nevelési év* végén 175 férőhelyen 185 gyermek volt, így a férőhelyek kihasználtsága 106 %-os volt. Összesen 185 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, 183 gyermek kedvezményben részesült. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 166 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 6 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 85 fő volt.

A *2017/2018. nevelési év* október 01-jei statisztikai adatai szerint 175 férőhelyen 198 gyermek volt, így a kihasználtság 113 %-os volt. Összesen 198 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben 196 gyermek részesült kedvezményes étkezésben. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 152 gyermek részesült. A Három Szirom Óvodába járó hátrányos helyzetű gyermekek száma 21 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 95 fő volt.

A Szivárvány Óvoda – Hajdúhadházi Városi Óvoda bemutatása

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 231/2017. (XI.30.) HÖ. sz. határozatával módosította a **Szivárvány Óvoda** (4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám) alapító okiratát, mely intézményt **2018. január 1. napjától Hajdúhadházi Városi Óvoda néven működteti tovább.**

Az Óvoda Hajdúhadház Város Önkormányzata fenntartásában működik Hajdúhadházon a Szilágyi Dániel utca 2-4. szám alatt a város széléhez közel épült 1984-ben.
Az épületet lehetőségeihez mérten folyamatosan újítja az önkormányzat, pl. festés, tetőjavítás, nyílászárók cseréje, világítás korszerűsítése, stb. A csoportszobák világosak, jól áttekinthetőek, esztétikusak. A berendezések a gyermeki világképet és a tevékenységeket szolgálják.

Az intézmény külső homlokzata és tetőzete felújításra szorul. Az udvar tágas, a kültéri játékok megfelelnek az előírásoknak. Sajnos nagyon kevés árnyékot adó fa található az udvaron, az általános parkosítás, füvesítés részben megoldott. A foglalkoztatási eszközök mennyisége és minősége megfelelő, az elhasználódás miatt ezen eszközök folyamatos megújítása, frissítése szükséges.
A tornaszoba hiánya azonban nagymértékben megnehezíti a gyermekek mozgásával kapcsolatos tevékenységeket, s ez igen körültekintő szervezési feladatokat ró mind a pedagógusokra, mind a dajkákra.

A Szivárvány Óvoda 2016. október 1-jei statisztikai adatai alapján, 175 férőhelyen 186 gyermek volt, így a kihasználtság 106,2 %-os volt. 186 gyermek vett részt a gyermekétkeztetésben, ebből 186 gyermek ingyenes étkezésre volt jogosult.

A Szivárvány Óvodában a 2017. október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján 196 gyermek volt (ebből 96 leány). 1 gyermek integráltan oktatott sajátos nevelési igényű volt. Az óvodába jár gyermekek közül 4 fő átmeneti vagy tartós nevelésbe vett volt. A gyermekek körül 2 fő hátrányos helyzetű, 154 fő halmozottan hátrányos helyzetű volt. 167 gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült.
Az óvodában a 2017. évben éves szinten 130 fő vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 130 fő ingyenesen étkezett.

A fenti adatokból kitűnik, hogy az óvodák magas kihasználtsággal működnek.

Óvodák egyesítésével kapcsolatos fenntartói döntés:

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 103/2018. (IV.26.) HÖ. sz., a 105/2018. (IV.26.) HÖ. sz. és a 107/2018. (IV.26.) HÖ. sz. határozatában **úgy döntött, hogy a véleményezésre jogosultak által kialakított véleményeket tudomásul véve** – a 216/2017. (XI.30.) HÖ. sz. határozatában foglaltakra figyelemmel - az önkormányzat fenntartásában működő **Aranykapu Óvodát** (4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám), **Három Szirom Óvodát** (4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám) **és a Hajdúhadházi Városi Óvodát** (4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám) **2018. augusztus 1-jei hatállyal, egyesítéssel (beolvadással) átalakítja, oly módon, hogy az Aranykapu Óvoda és a Három Szirom Óvoda a Hajdúhadházi Városi Óvodába olvad be.**

Az óvodák egyesítésének indokai:

1. Gazdaságosabb és hatékonyabb szervezet működtetése.
2. A működési feltételek színvonalának javítása.
3. Az óvodák egyesítéssel történő átalakításával (beolvadás) az óvodák költséghatékonyabban működtethetőek, a könyvelési tételek magas száma csökkenne, a kötelezettségvállalások száma a közös beszerzéssel a harmadára csökkenne.
4. Az jövőben bevezetésre kerülő ASP miatt az adminisztrációs terhek megnövekednek, azonban ezek az óvodák átalakításával csökkenthetőek.
5. Egységes pedagógiai és módszertani szemlélet kialakítása a város óvodáiba járó gyerekek sikeresebb nevelése érdekében. Egységes koncepció kialakítása a halmozottan hátrányos helyzetű családokból érkező gyerekek nevelése érdekében.
6. Minőségi szakmai munka egységesítése, Megyei, Országos szintű elismertetése.
7. Hospitálási rendszer kialakítása a székhely és a telephelyek között. Az óvodák jó gyakorlatainak feltérképezése, bemutatása, lehetőség szerinti átvétele a szakmai fejlődés érdekében.
8. Óvodai rendezvények, konferenciák szervezése, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelésével, esélyteremtésével kapcsolatos jó gyakorlatok bemutatása. Szakmai példamutatás.
9. Intézményközi munkaközösségek kialakítása a hatékonyabb szakmai munka érdekében.
10. Főiskolás államvizsgázó hallgatók mentorálása, bekapcsolódás az óvodapedagógusok szakmai képzésébe.
11. Az óvodás szintű tehetséggondozás megszervezése városi szinten építve az óvodapedagógusok erősségeire. pl.: gyermektorna, zeneovi, okos kuckó, bozsik foci stb.
12. Továbbképzési program céltudatos átgondolása a helyi sajátosságok figyelembevételével, koherens képzések szervezésének lehetőségeit feltárva.
13. A helyi Pedagógiai Programok aktualizálása a mai kor követelményeinek.
14. A pedagógus előmeneteli rendszer kihívásainak való megfelelés.

15. Közös együtt gondolkodás az általános iskola pedagógusaival az óvodás korú gyerekek sikeres iskolakezdésének érdekében.
16. Az időszakos pedagógus hiány áthidalása.
17. Pályázati lehetőségek közös hatékonyabb kihasználása.
18. Gyermeklétszámnak megfelelően fél állásban pszichológus és teljes állású logopédus foglalkoztatása.

A Hajdúhadházi Városi Óvoda szervezeti felépítése 2018. augusztus 1. napjától:

A jogutód Hajdúhadházi Városi Óvoda **2018. augusztus 1. napjától egy székhellyel** (4242 Hajdúhadház, Szilágyi Dániel utca 2-4. szám) **és két telephellyel**, a 4242 Hajdúhadház, Petőfi utca 1/A. szám alatti (Három Szirom) és a 4242 Hajdúhadház, Bercsényi utca 23. szám alatti (Aranykapu) telephellyel működik tovább.

Az óvodák egyesítése eredményeképpen - az Nkt. 61. § (3) bekezdése alapján - 500 gyermekenként lehetőség nyílik a meglévő alkalmazotti létszámon felül egy, a teljes munkaidő ötven százalékában foglalkoztatott óvodapszichológus alkalmazására; valamint 1 fő logopédus alkalmazására.

A Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvoda bemutatása

Hajdúhadházon a Hajdúhadházi Református Egyházközség fenntartásában 2008. július 9. napján kezdte meg a működését a Hajdúhadházi Református Óvoda és Általános Iskola. Az intézmény később átnevezésre került Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodára.

Az intézmény Hajdúhadház, Kossuth utca 3. szám alatt található székhelyén az általános iskolás gyermekek oktatása, a Hajdúhadház, Óvoda utca 1. szám alatt található telephelyén az óvodás korú gyermekek óvodai nevelése történik.

A 2017. október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az óvodában vegyes életkorú csoportokban 106 gyermek nevelése folyt. Az általános iskolában, 11 tanulócsoportban 269 tanuló oktatása folyt.
Az oktatási intézménybe járó gyermekek közül 1 fő integráltan oktatott sajátos nevelési igényű volt. 26 fő beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd. Az intézménybe 12 hátrányos helyzetű gyermek, 69 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jár. 166 gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola bemutatása

A Földi János Két Tanítási Nyelvű és Alapfokú Művészeti Iskola a Hajdúböszörményi Tankerületi Központ fenntartásában működő intézmény.

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolába a **2016. október 1-jei statisztikai adatok alapján** összesen 1061 tanuló járt, melyből a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma intézményenként, intézményegységenként:

Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola		
	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (2H)	**Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (3H)**
Hajdúhadház, Bocskai tér 14. szám alatti székhelyen	17	405
Hajdúhadház, Szilágyi Dániel u. 2-4. szám alatti intézményegységben	3	371
Hajdúhadház, Rákóczi u. 50. szám alatti intézményegységben	1	51
Összesen:	**21**	**827**

2017. évi statisztikai adatok:

A Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **2017. október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézményben 1028 gyermek tanult.**

A 2017. évi statisztikai adatok alapján a tanulólétszám megoszlása a következőképpen alakult:

Feladatellátási hely	Férőhelyek száma	Tanuló létszám	Kihasználtság
Bocskai tér 14. szám	850 fő	560fő	66 %
Szilágyi Dániel u. 2-4. szám	770 fő	422 fő	55 %
Rákóczi utca 50. szám	160 fő	46 fő	29 %

Alsó tagozatos tanulók száma 511 fő, a felső tagozatos tanulók száma 517 fő.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók száma összesen: 655 fő
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: 66 fő, ebből 20 fő beintegráltan tanul
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: 285 fő
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: Alapfokú művészeti oktatásra jár: 284 fő, ebből kiemelten tehetséges a tanulók 40%-a.
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma:

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2017. október 1-jei statisztikai adatok alapján		
	Hátrányos helyzetű gyermekek száma (2H)	**Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (3H)**
Hajdúhadház, Bocskai tér 14. szám alatti székhelyen	10	461
Hajdúhadház, Szilágyi Dániel u. 2-4. szám alatti intézményegységben	4	393
Hajdúhadház, Rákóczi u. 50. szám alatti intézményegységben	1	40
Összesen:	**15**	**894**

Magántanulók száma 28 fő.
A magántanulói jogviszonyt szakértői és orvosi vélemény alapján, szülői kérésre biztosítják. Néhány esetben a szülő a sok igazolatlan hiányzás miatti büntetést szeretné elkerülni, ezeket a kéréseket az intézmény nem támogatja.
Az intézmény tájékoztatása alapján sajnos egyre több magatartási zavaros tanuló veszélyezteti az iskolatársait és a nevelőit egyaránt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 946 fő
Napközis gyermekek/iskolaotthonos gyermekek száma: 511 fő
Tanulószobai foglalkozást igénybe vevő gyermekek száma: 22 fő

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma a 2017-2018. tanév félévi eredményei alapján: 243 fő
Bocskai téri központi épület: 135 fő
Szilágyi Dániel Úti Tagintézmény: 99 fő
Rákóczi Úti Tagintézmény: 9 fő

Veszélyeztetett tanulók száma: 69 fő
Bocskai téri központi épület: 24 tanuló
Szilágyi Dániel Úti Tagintézmény: 38 tanuló
Rákóczi Úti Tagintézmény: 7 tanuló

Az oktatási intézmény által nyújtott egyedi, sajátos szolgáltatások típusa, a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek száma: (Korrepetálások, felzárkóztató foglakozások, fejlesztőpedagógiai foglalkozások, stb.)

- korrepetáláson és felzárkóztató foglalkozáson 30 fő vesz részt magyar nyelv és irodalomból, matematikából és idegen nyelvből.
- fejlesztő foglakozásokon a tanulók közül 284 fő vesz részt, ők azok, akik beilleszkedési - magatartási vagy tanulási nehézséggel küzdenek. Őket a Szakszolgálaton és iskolán belül alkalmazott fejlesztőpedagógusok fejlesztik.
- ezen kívül a beintegrált SNI-s tanulónkat – 20 fő heti 2 alkalommal kiscsoportos formában fejlesztik gyógypedagógusok.
- A Rákóczi úti tanulók (46 fő) heti 3, ill. 4 rehabilitációs foglalkozáson vesznek részt.
- A logopédiai fejlesztés 2017 első felében ellátatlan volt, a 23 tanuló csak félévtől kapott ellátást. Gyógytestnevelésen 51 tanuló vesz részt, pszicho gondozást a szülők támogatásával 28 tanulónak kért az intézmény a szakszolgálattól.

Sajnos az évismétlő elsős tanulók közül két tanulót ismételten nem lehet bevonni a mindennapos iskolába járásba. Őket további pszichiátriai kivizsgálásra küldte az intézmény. A pszicho gondozás hosszú folyamat. A szülők, bár belegyezésüket adják, együttműködésük nem jellemző, nem jönnek el már az első megbeszélésre sem. Ezt a problémát az intézmény Gyermekjóléti Központtal közösen próbálja megoldani. A szülők felelősségre vonását elkerülhetetlennek látják. Számtalan esetben tapasztalják, hogy szakvizsgálatokra anyagi okok miatt nem tudják elvinni (ha a vizsgálati időpont hónap végére esik), vagy a kiírt gyógyszert nem váltják ki, nem adják be gyermeküknek, ami tovább súlyosbítja a tanulók napközbeni magatartását, viselkedését. Két osztályban több magatartási problémával küzdő tanulóhoz, szintén kérte az intézmény a Szakszolgálat segítségét.

2018. januártól egy iskolapszichológusi álláshelyet biztosított a fenntartó, de sajnos a mai napig nem sikerült képzett szakemberrel betölteni.

Sportfoglalkozásokon futballon: 145 fő, kosárlabdán: 42 fő, egyéb játékos sportfoglalkozáson 42 fő vesz részt.

Összesen:229 fő sportol rendszeresen az iskolában.

A látogatott családok száma:
Családlátogatáson 2017 – es év első felében a pedagógusok 162 alkalommal 124 tanulónál, a szociálpedagógus 512 alkalommal 284 tanulónál, 2017. év második felében a pedagógusok 146 alkalommal 98 tanulónál, a szociálpedagógus 455 alkalommal 297 családot látogattak meg.
A szülők legtöbbször együttműködtek. Jellemző, hogy az iskola munkatársaitól informálódtak gyermekük igazolatlan hiányzásairól, vizsgálati időpontokról, magatartási gondjairól. Az oktatási intézmény munkatársai azt tapasztalták, hogy nem minden szülő tud megfelelő határozottsággal, következetességgel fellépni gyermeke érdekében, s e mögött a szülők tudatlansága, iskolázatlansága, érdektelensége is állhat. Beismerték, hogy nevelési módszereik gyakran szenvednek csorbát és csak nehezen, közös együttműködéssel lehet javítani a problémákon. A családok megkeresése a fentieken kívül a felszólító, a szülői értesítő, hivatalos levelek átadása miatt is szükséges volt. A szülőkkel való kapcsolattartás jónak mondható, bár önmaguktól kevesen érdeklődnek gyermekük tanulmányi eredménye, magatartása felől. Általában elmondható, hogy kérésre, telefonhívásra vagy ellenőrzőben/üzenő füzetben jelzésre felkeresik az érintett pedagógusokat.
Fontos és hasznos a családokkal való személyes találkozás. Sok háttér információt tudtak meg a gyermekekről és az adott problémákról egyaránt.

A szülőkkel a fentieken kívül fogadóórákon és szülői értekezleteken is tartják a kapcsolatot. Szülői értekezletet év elején, szeptemberben, majd novemberben és félévkor, januárban majd áprilisban tartanak a nevelők. A szülők fogadóórán keresztül mind a nevelőkkel, szaktanárokkal, osztályfőnökökkel és a szociálpedagógussal is beszélhetnek, tájékoztatást kaphatnak gyermekükről. Tény, hogy nem mindig a megadott időpontban keresik a nevelőket, de mégis előrelépés, hogy érdeklődnek és együtt próbálnak működni az iskolával, pedagógusokkal.

Az intézményben 2017. január 1-2017. december 31. közötti időszakban 1191 fő vett részt a gyermekétkeztetésben, melyből 100 %-os támogatásban részesült 1151 fő, 50 %-os támogatásban 9 fő és teljes térítési díj megfizetésére volt köteles 31 fő.

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájának bemutatása

Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája Hajdúhadházon a Bocskai tér 6. szám alatt, a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum fenntartásában működő intézmény.

Az intézményben tanulók száma a 2016. október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján 200 fő.
Gimnáziumi tanulók száma: 16 fő
Szakközépiskolai tanulók száma: 23 fő
Szakiskolai tanulók száma: 149 fő
HÍD2 programban tanulók száma: 12 fő
Magántanulók száma: 1 fő
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 136 fő, a teljes tanulói létszám 68%-a
Hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma: 5fő/120 fő

A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzéseket indít a fiatalok számára. A 2015. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény kőműves, hidegburkoló képzésén 46 fő, a szociális gondozó képzésén 29 fő vett részt. A 2016. év október 1. napján fennálló statisztikai adatok alapján az intézmény kőműves, hidegburkoló képzésén 58 fő, a szociális gondozó képzésén 57 fő, a mezőgazdasági gazdasszony, falusi vendéglátó képzésén 34 fő vett részt; esti tagozaton a pedagógiai és családsegítő munkatárs képzésen 22 fő vett részt.

***b)* hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció**

Sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről nincs információnk. A Hajdúhadházon működő óvodák és iskolák a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartják szem előtt, együttműködnek egymással és a jelzőrendszer tagjaival.

***c)* pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)**

Hátránykompenzáló juttatás a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, melynek adatai korábban már részeletesen bemutatásra kerültek.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (családgondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárást, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

Az intézmény a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működtet. A jelzőrendszer havonta egy alkalommal találkozik, ahol a különböző jogszabályokat az aktuális problémákat egyeztetjük, a felmerült szükségletekre megpróbálunk megoldást találni.

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez. Erre 2016 évben 13

alkalommal került sor. Témái: fejtetvesség és egyéb fertőző bőrbetegségek, igazolatlan hiányzás és azok jogkövetkezményei.

A jelzőrendszer az alábbi közös tevékenységeket valósította meg a 2017. évben:
Esetkonferencia: 20 alkalommal (29 gyermek)
Esetmegbeszélés: 33 alkalommal (69 gyermek)
Rendhagyó osztályfőnöki órák tartása: 3 alkalommal
Rendhagyó szülői értekezlet: 1 alkalom
Jogszabályváltozásról információnyújtás folyamatosan.
Gyermekvédelmi koncepció kidolgozásában közreműködés

Éves szakmai tanácskozás megszervezése és lebonyolítása: 2017.február 28.

A szakmaközi egyeztetések során sor került az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködésének koordinálására, munkánk összehangolására.

A szakmaközi együttműködés megerősödése és a közös feladatellátás lehetőségeinek még jobb kihasználása jellemezte a tavalyi évet.

A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer működtetése körében az intézmény a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszéléseket szervezett.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 28 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága	Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása a gyermekek szüleinek
Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender -szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.
A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem mindig könnyű észrevenni: sokszor maguk a nők – különösen, ha vezető pozíciót töltenek be – tiltakoznak a leghevesebben, amikor arról esik szó, hogy az otthoni, a munkahelyi vagy a közéleti szférában személyesen ők maguk, vagy a nők általában hátrányt szenvednének el a férfiakhoz képest. Bármily nehéz is a nemek helyzetére érzékeny elemzést lehetővé tevő adatokat gyűjteni (hiszen ezeket még a nagy adatgyűjtő szervek –munkaügyi központok, KSH, NAV vagy NEAK –sem kérik kellő részletességgel), mégis meg kell próbálni a lehető legpontosabb információkat beszerezni.

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály.

Kapcsolódó jogszabályok:

- Magyarország alaptörvénye XV. Cikke:

„ (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
(3) A nők és a férfiak egyenjogúak."

- A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény:

*„**12. §** (1) A munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével, vagy csorbításával.*
(3) A munka egyenlő értékének megállításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni."

- **Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény** megfogalmazza a közvetlen hátrányos megkülönböztetés és a közvetett hátrányos megkülönböztetés fogalmát.

Az Európai Unió kapcsolódó irányelvei:

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

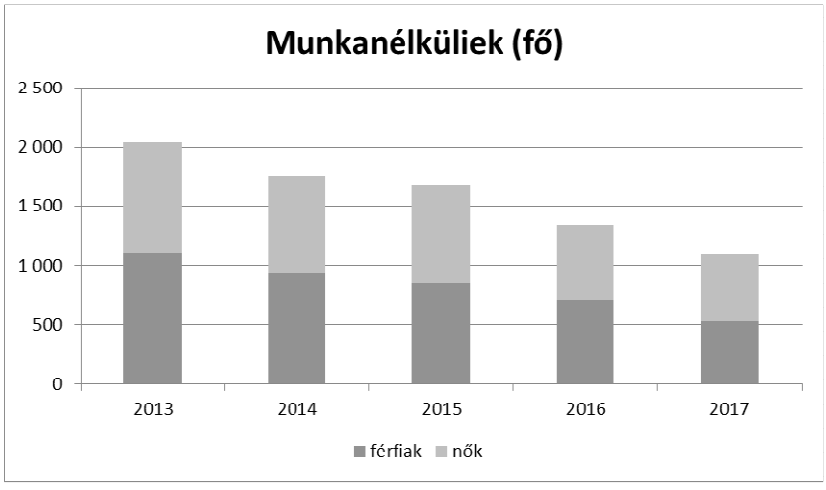
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget –mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, mert az egyenlőtlenség pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők –közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.
Ahhoz, hogy egyáltalán szembe nézhessünk a problémákkal, első és legfontosabb lépésként érzékeny háttérelemzéseket kell készíteni. Látnunk kell, hogy egy sor gazdasági, szociális, gyermekvédelmi, munkaügyi, bűnözési, egészségügyi problémának nincs megoldása, ha nem gender-érzékeny eszközökkel nyúlnak hozzájuk. Az adatok elemzése, az általuk tükrözött társadalmi folyamatok feltárása segít megérteni, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek –a látszattal és a gyakran hangoztatott ideológiákkal szemben –nem lelki, nem is biológiai alapokon nyugszanak elsősorban, hanem politikai, hatalmi, gazdasági természetük van.
A városban található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor.
A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	**Nők** (TS 0804)	**Férfiak**	**Nők**	**Férfiak** (TS 0801)	**Nők** (TS 0802)
2013	4 562	4 403	na.	na.	1 108	930
2014	4 592	4 367	na.	na.	937	825
2015	4 645	4 370	na.	na.	860	829
2016	4 663	4 340	na.	na.	705	635
2017	4 653	4 307	na.	na.	532	567

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya egy összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A foglalkoztatottságra vonatkozóan pontos adatokkal sajnos nem rendelkezünk, azonban a fenti adatok rávilágítanak arra, hogy a munkanélküliség 2013-2016-ig nagyobb arányban érintette a férfiakat, mint a nőket, azonban a 2017. évben már a nőket érintette nagyobb arányban a munkanélküliség.

***b)* nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban**

Az elmúlt években több képzés is megvalósult Hajdúhadházon, melyek a nyilvántartott álláskeresők munkába történő visszatérését, a munkaerő-piacon történő elhelyezkedést segítették. A közfoglalkoztatás keretében szintén több képzés valósult meg. A képzésekre vonatkozó adatok korábban már bemutatásra kerültek, azonban sajnos nincsenek pontos adataink arra vonatkozóan, hogy pontosan mennyi nő vett részt ezeken a foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

***c)* alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei**

Kifejezetten a nők iskolai végzettségére vonatkozó adataink nincsenek. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőké.

Hajdúhadházon igen nagymértékű a munkanélküliség, különösen a hátrányos helyzetű, szakképzetlen lakosság körében. Foglalkoztatásukra, munkaerőpiacra való re/integrációjukra biztosítanak lehetőséget az **Alapkompetencia fejlesztő képzések**. A képzésen résztvevők a megszerzett tudás birtokában képessé válnak szakképzésen való részvételre, ezt követően várhatóan nagyobb eséllyel tudnak majd elhelyezkedni a versenyszférában. A képzésen résztvevő nők számára vonatkozóan pontos adatokkal nem rendelkezünk.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályához 2018. évben több kérelmet is nyújtott be a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási program keretében **Alapkompetencia fejlesztő képzés** támogatására.

Hajdúhadház Város Önkormányzatának a 60908/26/00168 azonosító számú Hatósági szerződés alapján 42 fő alapkompetencia fejlesztő képzésére nyílt lehetőség 2018.02.15. napjától 2018.06.13. napig.
Az Alapkompetencia fejlesztő képzés 2018. március 27-2018. július 18-ig 49 álláskereső bevonásával valósul meg.
Az Alapkompetencia fejlesztő képzés 2018. május 31-2018. szeptember 18-ig 20 álláskereső bevonásával valósul meg.
A programban részt vevők a képzés során elsajátíthatják mindazokat az alapismereteket és képességeket, amelyek a szakképesítés megkezdéséhez szükségesek, továbbá megszerzik a szakképzésbe történő bekapcsolódáshoz szükséges kompetenciákat.
A program célja az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) területén meglévő tudás elmélyítése, bővítése, információ nyújtása szűkebb és tágabb környezetükről, elemi összefüggések felismerésére készségfejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása.

***d)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)**

Nincsen információnk hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről.

Hajdúhadházon az önkormányzat fenntartásában egy 48 férőhelyes bölcsőde, a Hajdúhadházi Bölcsőde működik. A bölcsődében számos szolgáltatást (pl.: időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport stb.) nyújtanak, illetve naponta több mint, 8 órás nyitva tartást biztosítanak.

Hajdúhadházon működő óvodák, a férőhelyek számára vonatkozó adatok korábban bemutatásra kerültek.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Hajdúhadházon 6 területi védőnő és 2 iskolavédőnő van. A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak az iskolavédőnők. A felvilágosító előadások ellenére a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, valamint a védőnők gyakran találkoznak olyan esetekkel, amikor a gyermekkorú maga is gyermeket vár. (2014-ben 6 fő gyermekkorú várandós volt, a 14-18 évesek között sokkal több, átlagosan 30 fő egy évben.)
Ez a körülmény arra enged következtetni, hogy a felvilágosító előadásokra még nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A **Védőnői Szolgálat** nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.
A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermeket ellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is.

A védőnők tapasztalatai alapján a gondozott várandósok jelentős része rossz szociális, higiénés, lakás körülmények között él. A fogamzásgátló módszereket nem ismerik, de ha ismerik sem alkalmazzák. Előfordul, hogy szülés után egy éven belül újra terhesek lesznek. A terhességek egy része nem előre tervezett, véletlenül megfogant. A terhes nők nagy része a vizsgálatokra elmegy, de jellemző, hogy aki egy gyermekével nem ment el a vizsgálatokra, az nem megy el a későbbi várandósságok alatt sem.

A védőnők mindenkit egyformán tájékoztatnak az esedékes vizsgálatokról, azok helyéről, idejéről, a szükséges beutalókról. A várandós tanácsadáson érkezési sorrendben történik az ellátás.

A Védőnői Szolgálat által gondozottak megoszlása védőnői körzetenként, korcsoportok és nemek szerint *(2016. november 30. napján)*										
	gravida	**0-11 hó**		**12-35 hó**		**3-6 év**		**7-18 év**		**Összesen**
		fiú	**lány**	**fiú**	**lány**	**fiú**	**lány**	**fiú**	**lány**	
I. körzet	17	21	20	50	27	61	58	1	0	**255**
II. körzet	20	18	15	38	40	60	73	0	0	**264**
III. körzet	23	19	22	40	33	64	61	1	0	**263**
IV. körzet	15	13	16	22	27	53	59	0	1	**206**
V. körzet	14	16	11	45	27	65	62	0	1	**241**
VI. körzet	15	20	12	24	39	56	74	1	0	**241**
Összesen:	**104**	**107**	**96**	**219**	**193**	**359**	**387**	**3**	**2**	**1470**

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V.21.) ESZCSM rendelet **5. §** (1) bekezdése értelmében egy védőnői körzetben a védőnő által ellátható nők (várandós, gyermekágyas anyák), gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek száma összesen legfeljebb 250 fő lehet.

Gondozotti létszámok a 2017. november 30.-ai adatok alapján:

	Gravida		0-11 hó		12-35 hó		3-6 év		7-18 év		Összlétszám	Össz. fok. gond.
	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.	fő	fokozott gond.		
I. kör	13	11	32	22	74	51	123	98	1	1	243	183
II. kör	16	7	34	9	69	19	110	46	1	1	239	82
III. kör	19	11	37	20	67	41	113	74	2	2	238	148
IV. kör	19	8	39	14	66	16	108	29	3	1	235	68
V. kör	17	6	40	10	65	32	126	58	1	1	249	107
VI. kör	19	9	38	11	67	27	118	59	1	0	243	106
Összesen	**103**	**52**	**219**	**86**	**407**	**186**	**698**	**364**	**9**	**6**	**1447**	**694**

2017. tavaszán történt körzetfejlesztés hatására a körzetek létszáma arányosabban oszlik el, és a jogszabályban meghatározott maximális 250 fős ellátotti létszámot egyik körzetben sem haladja meg.

2017. november 30-ig védőnői tanácsadáson megjelentek száma:

	Várandós	0-11 hó	12-35 hó	3-6 év
I. körzet	186	646	360	212
II. körzet	212	400	302	221
III. körzet	191	598	281	226
IV. körzet	214	497	268	148
V. körzet	288	474	241	151
VI. körzet	217	333	258	215
Összesen	**1308**	**2948**	**1710**	**1173**

2017-ben november 30-áig összesen 7139 fő jelent meg tanácsadáson.

A gyermekgondozás területén a **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** is segítséget nyújt a családoknak.
A **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ**t Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai egysége a **2016. évben összesen 9 fő, a 2017. évben összesen 3 fő szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anya gondozását végezte.**

Az intézmény a ***Fiatal Anyák Klubja*** *foglalkozásait* minden hónap első és harmadik hetének keddi napján 14-16 óráig szervezi meg.
A program célja: az egészségnevelés, a várandósok, az anyák és a gyermekek helyes életmódjának az elősegítése. Családgondozási szemléleten alapulva kiemelt figyelmet fordítanak a gondozott családok – különösen a hátrányos helyzetű nők, gyermekek és fiatalok – egészségének védelmére, megőrzésére és fejlesztésére az egyéni igények, szükségletek előtérbe helyezésével. A klub gyakorlatilag egy tanácsadás, melyet családsegítők, esetmenedzserek tartanak, védőnő, ifjúságvédelmi felelős, rendőr és pedagógusok közreműködésével valósítják meg. Kötetlen formában törekszenek a résztvevők gyermeknevelési ismereteinek bővítésére. Háztartásgazdálkodási és életvezetési tanácsokkal látják el az édesanyákat. Ezekre a foglalkozásokra alkalmanként külső szakemberek - védőnő, rendőr és pedagógus- bevonásával készülnek, lehetőleg minél több területet érintve.

A család- és gyermekjóléti szolgálat az 1993. évi III. törvény rendelkezéseinek megfelelően havonta egy alkalommal közreműködik a **Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság által bonyolított RSZTOP-1.1.1-16-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében jogosultak élelmiszercsomag osztásában**. A csomagosztáskor egy-egy alkalommal 270 csomag tárolására és osztására kerül sor. A csomagok a gyermek számára egészséges bébiételt és köles golyót is tartalmazott, azonban az intézmény munkatársainak

tapasztalatai szerint a szülők egy része pont a gyermek számára egészséges bébiételt és köles golyót nem vitte el, így a csecsemők minőségi táplálása nem valósul meg maradéktalanul.

A Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központnak jelenleg két civil szervezettel van együttműködési megállapodása. A FIKSZ PONT Egyesület eredményesen pályázott az EFOP-1.4.4-17 BARI SHEJ - NAGYLÁNY – FÁTĂ MÁRÉ -Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése elnevezésű két éves programra, ahol a célcsoport toborzásában és a program népszerűsítésében vállalt az intézmény szerepet. Sikeresen pályázott a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kht is a EFOP-1.2.1-15 Védőháló a családokért elnevezésű pályázati programra, ahol szintén a célcsoport toborzásában és a program népszerűsítésében vállalt az intézmény szerepet.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság adatai alapján az **ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére 2016-ban 5 esetben, 2017-ben 7 esetben került sor.**

A hozzátartozók közötti erőszakot két kategóriára bonthatjuk, egyrészt mikor fizikai, pszichés bántalmazás valósul meg a hozzátartozók között, a másrészt pedig az elhanyagolásból adódó cselekmények.

Az első kategóriában a megvalósult bűncselekményeket értékelve megállapítható, hogy a személy elleni erőszakos bűncselekmények közül továbbra is a testi sértés a leggyakrabban visszatérő bűncselekményi kategória, de előfordul a kapcsolati erőszak, zaklatás is.

A hozzátartozók közötti erőszakban általában a férfi az elkövető és a nő (feleség, élettárs) és a gyerek az áldozat. A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság területén a lakosság összetételéből adódóan, nagyon sok család van, amelyik a létminimum alatt él, életszínvonaluk, körülményeik elmaradnak az elvártól, amelyben nem csak a társadalom a hibás, hanem a családfenntartók is hozzájárulnak ehhez a magatartásukkal. Sajnos nagyszámú ilyen család él a Rendőrkapitányság területén, melyek kezelése, a megfelelő intézkedések megtétele igen nehéz feladat mind a rendőrség, mind a gyermekvédelem más szakterületének.

Az elkövetői oldalon, a kiváltó okokat vizsgálva az állapítható meg, hogy több esetben az elkövetők a társadalom peremén élnek, iskolai végzettségük alacsony, amellyel párosul az italozó életmód is. Ezen személyek a problémákat az általuk legegyszerűbb módon, sokszor erőszakkal kívánják megoldani, melyben nagy szerepet játszik az alkohol fogyasztás.

A bűncselekmények helyszínét vizsgálva megállapítható, hogy ezen cselekmények legtöbb esetben magánlakásban történtek, illetve a közterületen megvalósult cselekményeknél is a magánlakás előtti utca szakaszról van szó.

A másik kategóriába a tartás elmulasztás, kiskorú veszélyeztetés sorolható, amelynél legtöbb esetben az érdektelenség, az elhanyagolás, a nemtörődömség, a gondatlanság állapítható meg. Jól mutatja, hogy a Rendőrkapitányság által kezdeményezett tartás elmulasztásos ügyekben több esetben az eljárás befejezéséig a feljelentett személy kifizeti tartozását.

A hozzátartozók közötti erőszakról elsődleges formában bejelentés alapján szereznek tudomást, ilyen esetekben nagyon fontos a gyors reagálás a rendőri beavatkozás. Megállapítható, hogy a bejelentések nagy százalékában azért történnek, az az elvárás, hogy a rendőr figyelmeztesse " ijessze meg" a háborgó felet, de amúgy eljárást nem akarnak.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság minden bejelentést komolyan kezelt és a megfelelő intézkedéseket megtették, nehogy tragédia következzen be a felületes rendőri intézkedést követen. Nagyon fontos, hogy az intézkedő állomány nyugalmat sugározzon, legyen határozott és egyben elfogulatlan is. Fontos tényező még, az objektivitás, mert egy szubjektív megítélés az eljárás menetét eldöntheti.
Az intézkedést igénylő cselekmények elemzésénél szinte minden esetben megállapítható a felek részéről az alkoholfogyasztás és az alkoholos befolyásoltság. Kiváltó okok az alkoholizmus, az anyagi helyzet rosszra fordulása, a válófélben lévő szülők vitája a vagyonmegosztásról, gyerek elhelyezésről. Ezen viták több esetben veszélyes fenyegetésben és tettlegességben nyilvánulnak meg.

Az intézkedések során nehézséget jelent, hogy a bekövetkezett magánindítványos jogsértések esetén a sértett az eljárást nem kívánja, a rendőrségre történt bejelentéstől csak azt várja, hogy a rendőr megjelenésével, vagy figyelmeztetéssel orvosolja a fennálló családi konfliktust.

A hozzátartozók között bekövetkezett bűncselekmények megelőzése, feltárása igen nehéz, hiszen a család belső életébe nem látnak bele, illetőleg a család életébe történő beavatkozás igen kényes feladat. Sok esetben a családon belül bekövetkezett kiskorú személyek sérelmére elkövetett bűncselekményeknek nincs előzménye. A családon belül a feszültség felgyülemlik és ennek sok esetben a gyermek látja a kárát, ő a szenvedő alany.

Problémát jelent a testi sértések vonatkozásában, hogy a feljelentő később kibékül a bántalmazó élettárssal, férjjel és ezt követően nem kívánja az eljárás lefolytatását, és minden eszközzel az ellen van, hogy a hatóság eredményesen tudja lezárni a nyomozást. Ilyen esetekben a hozzátartozóra nézve megtagadja a tanú vallomást, míg más bizonyítékok beszerzése igen csak nehéz, hiszen általában ezen bántalmazások szűk családi körben történnek.

Több esetben előfordul, hogy nem a sértett teszi meg a feljelentést, hanem az őt ellátó orvos értesíti a hatóságot hivatalból. Ilyen esetben a kihallgatáskor visszavonják azt, hogy őket bántalmazták volna, különböző variációkat találnak ki a sérülés keletkezésének körülményére.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai krízishelyzetben megoldást jelenthetnek azok számára, akiknek nincs hová menniük. Hajdúhadházon anyaotthon, családok átmeneti otthona nem található.

Az önálló helyettes szülői ellátás kialakítása már 1999-ben megkezdődött Hajdúhadházon. A szolgáltató tevékenységet 2017. évben egy fő látta el a településen, az elhelyezhető gyermekek száma 2.

Hajdúhadházon eddig még senki sem vette igénybe a helyettes szülői ellátást. Az eddigi tapasztalatok szerint – probléma esetén – a szülők a gyermekek, valamint a családok átmeneti otthonát választják. Ez az ellátás az átmeneti otthonokkal ellentétben helyben áll rendelkezésre és sokat segítene azokon a családokon, ahol a szülők akadályoztatásuk (pl.: kórházi kezelés, műtét) miatt a gyermekek felügyeletét a rokonok, nagyszülők segítségével nem tudják megoldani. Ezzel mellőzhető lenne a hatósági intézkedéssel járó gyermekvédelmi gondoskodás és a gyermekeknek iskolát sem kellene váltani, nem szakadnának el teljesen környezetüktől.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A Hajdúhadház Város Önkormányzata képviselő-testületében a 2010. évi helyi önkormányzati választások óta mindösszesen egy nő foglal helyet. A korábbi években is a férfiak voltak többségben, de a nők aránya magasabb volt a jelenleginél. Hajdúhadház Város Önkormányzata polgármesteri és alpolgármesteri tisztségét jelenleg férfiak töltik be, a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal jegyzői pozícióját nő tölti be. A Polgármesteri Hivatal és a közoktatási intézmények is többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak. A Hajdúhadházon működő iskolák, a Hajdúhadházi Bölcsőde, a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ vezetői pozícióját jelenleg nők töltik be. A Hajdúhadházi Járási Hivatal, az önkormányzati tulajdonú Hajdúvitéz Kft., a HADÉP Kft., és az önkormányzati fenntartású Hajdúhadházi Városi Óvoda vezetői pozícióját férfiak töltik be.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A szegény, sokgyermekes családokban gyakori minta, hogy a legidősebb lánytestvér feladata a gyereknevelésben és házimunkában való intenzív részvétel, amely akár az iskolába járásban és megfelelő teljesítésben is hátráltathatja a lányt. Ezeknek a lányoknak az esélyeit tovább rontja, ha a lakóhelyen nincs megfelelő bölcsődei/óvodai/iskolai ellátás, illetve ha például a szülők a nyílt diszkrimináció és szegregáció miatt úgy döntenek, hogy nem járatják a gyerekeiket a helyi oktatási-gyermekfelügyeleti intézménybe. A szegényebb, alacsonyabb iskolázottságú csoportok körében, ugyanis ha a lányok nem tanulnak szakmát, illetve alacsonyabb presztízsű, kevésbé keresett vagy rosszabbul fizető szakmák felé orientálódnak, jelentősen nő az esélyük arra, hogy benne ragadnak a szegénységben, nem tudnak önállóan boldogulni, és tartósan kiszorulnak a munkaerőpiacról.

Speciális helyzetben lévő nők kiemelt segítése:

- Kismamákat, kisgyermeket nevelőket
- 45 év feletti nőket
- Sokgyermekes családanyákat
- Gyermeküket egyedül nevelő nők

Megoldási alternatívák:

1. a hátrányos helyzetű családok segítése, támogatása, figyelemmel kísérése oly módon, hogy a családban nevelkedő gyerekek helyzetét ne befolyásolja, hogy milyen neműek
2. pályaorientáció, tehetséggondozás, a továbbtanulás támogatása – a foglalkoztatási nemi szegregáció csökkentése céljából
3. olyan tananyagok kifejlesztése és használata, amelyek figyelembe veszik a nemek esélyegyenlőségének szempontjait- helyi tantervben
4. kisebbségi, hátrányos helyzetű pedagógusok, dajkák, stb. (pl. roma nők) alkalmazása
5. szakemberek- pedagógusok, orvosok, szociális munkások, hivatali dolgozók, stb. érzékenyítése
6. női munkaerő-piaci problémák megoldásának eszközét jelentik az Európai Uniós pályázatok - munkahelyteremtő források felkutatása, képzések, képességfejlesztő foglalkozások szervezése (pl.: a nőknek együtt legyen lehetséges a gyermeknevelés és a munkavállalás, hogy a szülés és a GYES után könnyen illeszkedjenek vissza a munka világába)

7. nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése

8 a politikai életben, közéletben növelni a nők szerepvállalását- önkormányzati képviselők, helyi roma önkormányzati képviselők körében a női képviselők számának növelése

9. a közintézményekben a kisgyermekes nők részére rugalmas munkaidő keret biztosítása, részmunkaidős foglalkoztatás biztosítása

10. A szolgáltatások fejlesztése - a gyermekek nappali gondozásával kapcsolatban bölcsődei és óvodai hálózat bővítése, gyógypedagógiai óvodai csoport, külön figyelemmel pl. nyitva tartásukban a foglalkoztatottak igényeihez alkalmazkodjon

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Magas a női munkanélküliek száma	- Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon, - Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről, - Képzésekkel javítani az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal) - Nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése.
Gyermekkorban anyává válás	Tudatos gyermekvállalás megteremtése, felvilágosító előadások szervezése, hatékonyabbá tétele

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1.Az időskorú népesség száma, foglalkoztatottsága

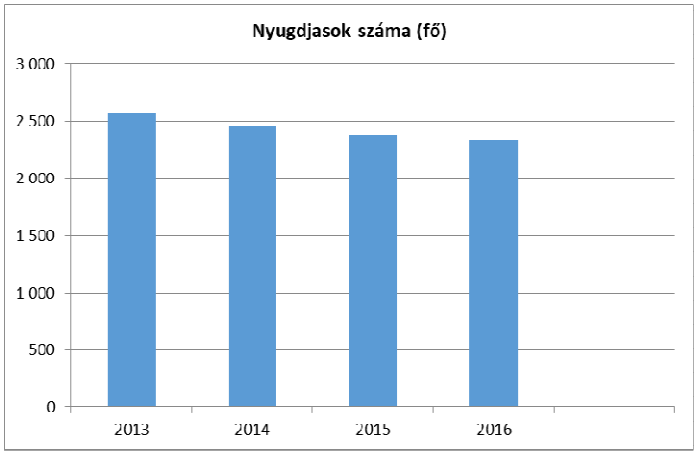
Állandó népesség száma	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
65 év feletti nők	944	966	977	982
65 év feletti férfiak	499	502	510	534

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR és Helyi adatgyűjtés

6.1.2. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 5201)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 5301)	**Összes nyugdíjas**
2013	991	1 576	2 567
2014	949	1 516	2 465
2015	893	1 483	2 376
2016	880	1 456	2 336
2017	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy egyre inkább csökken a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma. Tekintettel arra, hogy az állandó népességen belül lényegesen magasabb a 65 év feletti nők száma, mint az azonos korú férfiak száma, így a nők jóval nagyobb számban jogosultak nyugdíjra, nyugdíjszerű ellátásra.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) **idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága**

6.2.1. tábla

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)	
	Fő	Fő	%
2013	2 038	222	11%
2014	1 762	190	11%
2015	1 689	234	14%
2016	1 339	216	16%
2017	1 099	208	19%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya folyamatos növekedést mutat. A munkanélküliségük oka lehet, hogy egészségi állapotuk a fiatalabb korosztályhoz képest rosszabb, jellemzően nem rendelkeznek informatikai jártassággal. A nyugdíjasok foglalkoztatottságára vonatkozóan nincsenek adataink.

b) **tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)**

Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza. Az Európai Unióhoz való csatlakozással a cél, az intelligens ország megvalósítása, amely intelligens települések hálózata.
A felnőttképzés felértékelődött, az önálló tanulás és az iskolarendszeren kívüli képzés feltételeinek biztosítására a könyvtárak a legalkalmasabbak.
Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning” területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál.
A megszervezett formális, non-formális és informális alkalmai az Európai Unió által is kiemelten támogatott közművelődési tevékenységek, amelyek hosszútávon hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség javításához, a kulturális autizmus fokozatos felszámolásához.
A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára..

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria segíti az oktatás – tanulás folyamatát, az önálló tanulást, az iskolarendszeren kívüli képzést, az élethosszig tartó tanulást. Segítik a használókat az információszerzés folyamatában már a gyermekkortól kezdve.
A különféle pályázati lehetőségek alkalmat adnak az olvasáskultúra fejlesztésére, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítésére, új társadalmi csoportok bevonását célzó programok szervezésére. A programok 0-99 éves korig lehetőséget biztosítanak a kikapcsolódásra, az önművelődésre és a szórakozásra.

Az intézmény eMagyarország Pontként működik. Segíti a lakosság elektronikus ügyintézését (adóbevallás letöltése, e-kapu használata, pályázati dokumentáció hozzáférésének biztosítása, Erzsébet program).

Digitális írástudás képzéseket szerveznek minden évben egy-egy célcsoportnak: gyerekeknek, nyugdíjasoknak, felnőtt csoportoknak.

A Könyvtár digitális írástudással kapcsolatos programjai és a résztvevők száma:
2015. évben Alkalmak száma: 1 Résztvevők száma: 2 fő
2016. évben Alkalmak száma: 1 Résztvevők száma: 5 fő

A digitális írástudás fejlesztése érdekében a Csokonai Művelődési Házban 2015.09.07-10.20.-ig a New York Nyelviskola Képzési és Vizsgacentrum Kft. szervezésében egy 256 órás informatika tanfolyam volt, melyen 32 alkalommal 15 fő vett részt.
2017-ben két 36-36 órás informatikai képzés valósult meg 14 és 12 fő részvételével.

***c)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén**

Nincsenek adataink arról, hogy a hátrányos megkülönböztetés érvényesülne.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

***a)* az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése**

Hajdúhadházi Idősek esélyegyenlőségének elősegítése
Szociális és egészségügyi ellátások elérhetősége:
Szociális ellátások :

- Házi segítségnyújtás: a személyes gondoskodás keretében, az egészségi állapotnak megfelelő ápolási gondozási szükséglet kielégítése, az önálló életvitel fenntartása, az igénybe vevő otthonában
- Szociális étkeztetés: napi egyszeri meleg étel (ebéd) biztosítása
- Idősek nappali ellátása (Idősek Klubja): az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak, biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön.
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: 24 órás készenléti ügyeletben biztosítja a szolgáltatást igénylő részére a 30 percen belül megérkező szakképzett segítséget.

Házi segítségnyújtás alapellátást Hajdúhadház területén több szolgáltató biztosít (az önkormányzati társulási fenntartásban működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ és az egyházi intézmények) Egyforma esélyekkel vehetik igénybe a jogszabályokban meghatározott módon az ellátást, a működési engedélyekben meghatározott létszámig az igénylők.

Szociális étkeztetés igénybevételére Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ keretében lehetséges A jogszabályi feltételeknek megfelelő idősek részére 100%-ban ki tudjuk elégíteni a szükségletet.

Idősek nappali ellátása 30 férőhelyes Idősek Klubja áll rendelkezésre mindazok számára, akik ezt a szociális szolgáltatást kívánják igénybe venni és megfelelnek a jogszabályi feltételeknek. Az épület helyet biztosít az önszerveződő csoportoknak is (Lányok-Asszonyok Klubja, Őszikék Színjátszókör).
A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ éves szinten 4-5 a célcsoport igényeit kielégítő rendezvényt szervez, amelyen egy-egy alkalommal 150-180 fő vesz részt a korosztályból.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás korlátozott számban, 25 fő részére biztosított. Ezen a területen igen rosszak az esélyek az igénybevételre, mivel általában „kihalásos" alapon lehet a készülékhez hozzájutni.

Egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás esélyei:

A háziorvosi és fogorvosi ellátás igénybevételére minden hajdúhadházi idősnek megvannak az esélyei.
Nem mondhatjuk ezt el szakorvosi ellátásokról, a fizikoterápiás kezelések igénybevételéről, mivel városunkban nincsenek meg ezek az ellátások.
A rendszeres laborvizsgálatok esetén a házi orvosi rendelőbe kell felmenni, aki akadályoztatott annak gépkocsit kell fogadni, mivel a háziorvos asszisztenciája nem minden esetben megy a lakásra vért venni.

Közszolgáltatásokhoz való hozzájutás esélyeit növelné a helyi közösségi közlekedés megszervezése, mely a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés esélyeit is elősegítené.

Időskorúak az áldozatai a bűncselekmények nagy részének (50%). A nyugodt békés öregkor megéléséhez ezen a téren nagyon rosszak az esélyek, főleg a külterületen élők és szomszéd nélküli egyedül élők esetében. Ennek a számnak csökkentését szolgálhatja a helyi Polgárőrség létszámának növelése, valamint szakemberek által szervezett tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal együttműködve több bűnmegelőzési előadást szervezett a célcsoport tagjainak. A résztvevők száma alkalmanként 20 fő volt. Az előadások során az idősek olyan hasznos ismeretekre tehettek szert, melyek által el tudják kerülni, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak.

Hajdúhadházon jelenleg nincs bentlakásos idősek otthona. A végzett igényfelmérés alapján, Hajdúhadházon van igény bentlakásos idősek otthonára. Ennek megvalósítása érdekében a pályázatfigyelés folyamatos, azonban nem volt olyan pályázati lehetőség, melynek keretén belül Hajdúhadházon bentlakásos idősek otthona jöhetne létre. A pályázatfigyelést továbbra is folytatni kell.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	1 420	32	2%
2014	1 443	32	2%
2015	1 468	29	2%
2016	1 487	27	2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	38,58
2014	40,00
2015	47,12
2016	42,43
2017	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

***b)* kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

A városban több civil szervezet nyújt – érdeklődési körnek megfelelő - lehetőséget az időskorúak részére.

Klubok, körök, szakkörök (rendszeres tevékenységek):

1. **Hajdúhadházi Népdalkör**
   2010-ben alakult a csak idősekből álló közösség, melynek létszáma 22 fő.
   A városi rendezvényeink rendszeres fellépői: így pl.: Majális, Szüreti felvonulás, Káposztás Napok. Képviselik városunkat a Nyíradonyi Regionális Népzenei Találkozókon valamint a Ligetalja Kulturális Napok rendezvényein. Szerepeltek már Hajdúsámson, Debrecen, Nyíracsád, Létavértes, Pocsaj, Derecske és Rátka kulturális rendezvényein.

2. **Kézimunka szakkör**
   Csak idősekből és csak nőkből álló közösség. Taglétszáma 18 fő.
   Évzáró kiállításaikat évente tartják május első hetében.

3. **Radnóczi Ferenc Kertbarát kör**
   Taglétszáma 82 fő. Többségében idősekből álló csoport. (76 nyugdíjas)
   Városi rendezvények aktív közreműködői.
   Képviselik városunkat a különböző települések rendezvényein pl. Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Téglás, Debrecen stb. kulturális rendezvényein.

4. **Őszikék Színjátszókör**

Időseknek szóló rendezvények:

- Zenés Télbúcsúztató (Hajdúhadház) 150 fő
- Nyugdíjas KI MIT TUD Debrecen elődöntő, 50-50 fő
- Nyugdíjas KI MIT TUD Hajdúszoboszló középdöntő, döntő 30 fő
- Közös udvari főzés 3 alkalommal
- Idősek Napja 150 fő
- Márton Napi Vigasság 130 fő
- Idősek Karácsonya 100 fő
- Névnapok születésnapok megünneplése

A rendezvények éves szinten megrendezésre kerülnek.
A Szabadtéri Színpad is színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálta a hajdúhadházi lakosok, köztük az idősek kulturált kikapcsolódását.

***c)* idősek informatikai jártassága**

Az információs társadalom az élethosszig tartó tanulást hangsúlyozza.
Az információ szerzés folyamatában a könyvtárak hozzásegítik a használókat a legkülönfélébb információk megszerzéséhez, már a gyermekkortól kezdve minden felhasználó számára biztosítják az életpályát végigkísérő tudást. A könyvtárak újfajta tudást szereztek az ismeretszerzés és közvetítés folyamatában.
Az Európai Unió országaiban az élethosszig tartó tanulás, a „Life-long-learning" területén, az átképzés központi helyévé vált a könyvtár. Ez a funkcióbővülés a társadalom egésze számára új lehetőségeket kínál.

A jövőben is minden korosztály számára lehetőséget kell biztosítani a digitális írástudás elsajátítására, meg kell tanítani a kommunikációs csatorna nyújtotta lehetőségeket. Az elektronikus ügyintézés új feladatokat jelent a lakosság számára, ennek segítése fontos számunkra. Hasznos honlapok, keresőprogramok, elektronikus katalógusok ismerete hozzásegíti a gyerekeket, hogy a világháló segítségével a kulturális értékű információk is megismerhetők.
A hatalmas információ mennyiségben való eligazodást, a keresési módszerek és eszközök hatékony használata a könyvtáros közvetítő szerepét teszi szükségessé. Az információs technikák hasznosítása létszükségletté vált, hiszen a jövő embere állandó információszerzés állapotában él. Ezért is szervez a Könyvtár alapokat nyújtó Számítógép és Internet használói tanfolyamokat pl.: Nagyi net, Info-Net, Netre fel Nagyi!

A Könyvtár digitális írástudással kapcsolatos programjai és a résztvevők száma:
2013. Alkalmak száma: 44 Résztvevők száma: 220fő

2014. Alkalmak száma: 6 Résztvevők száma: 24 fő
2015. Alkalmak száma: 1 Résztvevők száma: 2 fő
2016. Alkalmak száma: 1 Résztvevők száma: 5 fő

A digitális írástudás fejlesztése érdekében a Csokonai Művelődési Házban 2014. november 13-án számítógép kezelő klub indult 50 év felettieknek. A klub ingyenes és az időseknek nyújt segítséget nemcsak a számítógép, hanem mindenféle digitális eszköz használatához.
Csokonai Művelődési Házban 2015.09.07-10.20.-ig a New York Nyelviskola Képzési és Vizsgacentrum Kft. szervezésében egy 256 órás informatika tanfolyam volt, melyen 32 alkalommal 15 fő vett részt.
2017-ben két 36-36 órás informatikai képzés valósult meg 14 és 12 fő részvételével.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programok a kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést vizsgáló pontban részletesen kifejtésre kerültek.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	**A nyilvános/települési könyvtárak száma** (TS 3801)	**A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)** (TS 3901)	**Muzeális intézmények száma** (TS 4001)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 4101)
2013	1	25 972	1	1
2014	1	21 117	1	1
2015	1	20 653	1	1
2016	1	21 096	1	2
2017	1	na.	1	2

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Gyakran válnak bűncselekmény áldozatává	Polgárőrség létszámának növelése, valamint szakemberek által szervezett tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése
Időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya	Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében
Helyi szállítószolgálat hiánya	Megvizsgálni egy idősek szállításával foglalkozó társaság létrehozásának lehetőségét
Nincs bentlakásos idősek otthona	Pályázatfigyelés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékossággal élő személy az, aki érzékszervi- így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.

A fogyatékossággal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossággal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékosságügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékossággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Külön figyelmet érdemel a fogyatékkal élő emberek helyzete.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáférésének megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%- a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%,

amely rendkívül alacsony, különösen amellett, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékkal élő személyek körén belül:
– a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
– a vak és gyengén látó emberek aránya 14,4%.
– hallás-, beszédzavar-fogyatékosságban kb. 10%-uk szenved.
– Az egyéb fogyatékosságban szenvedők aránya 21,6%
(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosságügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékkal élő emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékkal élő embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a fogyatékkal élő személyekre vonatkozóan.

***a)* fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)**

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	**Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak** (TS 6201)	**Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők** (TS 6301)
2013	230	287
2014	227	272
2015	198	252
2016	186	234
2017	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hajdúhadházon sajnos szűkös számban vannak jelen foglalkoztatók, így nagyon sok fogyatékossággal nem élő személynek is gondot okoz a munkaerő-piacon való elhelyezkedés. Iparosodás a településen nem következett be, még ma is a mezőgazdaság a húzó ágazat.

Az emberek többsége kezdetben kételkedve fogadja a fogyatékkal élők foglalkoztatását a nyílt munkaerőpiacon. Ennek az az oka, hogy nincs tapasztalatuk sérült társaik munkavégző kapacitásáról. Az egyik képesség csökkenése vagy hiánya gyakran maga után vonja egy másik készség megerősödését. A vezetők részéről is természetes reakció, hogy eleinte idegenkednek, vonakodnak, hogy egészségkárosodott

beosztottat felügyeljenek, később azonban általában azt tapasztalják, hogy a vezetői eszköztár nem különbözik a nem fogyatékos munkavállalók körében használt módszerektől.

A fogyatékkal élők által végezhető munkák beazonosítása 2013-ban megtörtént, mely alapján megállapításra került, hogy a **mozgássérülteknek** adminisztrációs munkakör, akadálymentesített épületben működő szervezetnél, cégnél, az **értelmi sérülteknek**, **hallássérülteknek** mezőgazdasági (zöldségtermesztés, virággondozás) munkálatokban való részvétel javasolt. Anyagi forrás és szakember megléte esetén mindennapos használati tárgyak (népművészeti cserépedény, agyag díszek ünnepkörökhöz kötődően: hűtő mágnes, anyák napi szív, karácsonyfadísz) szivacspárna, apró ajándéktárgyak készítése, értékesítése.
A fogyatékkal élők elhelyezkedése érdekében nagy hangsúlyt kell fektetni a munkáltatók meggyőzésére, ösztönzésére.

***b)* hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén**

Ezen a területen nem állnak rendelkezésünkre értékelhető statisztikai adatok. A foglalkoztatás akadályát képezheti a kevés foglalkoztatási lehetőség illetve, hogy a munkáltatóknál többnyire nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

***c)* önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok**

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a Támogató Szolgáltatás. Hajdúhadházon a támogató szolgáltatást a Támogató Szolgálat (4242 Hajdúhadház, Kazinczy u. 2.) nyújtja, mely a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központtal integráltan, önálló szakmai egységként működik. A támogató szolgáltatás a szükségletek speciális kielégítését végzi, az ellátott életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével. Célja az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakókörnyezeten belül és kívül nyújtott tevékenységekkel, a lakókörnyezeten kívüli szolgáltatásokkal való kapcsolat megteremtése által.

A Támogató Szolgálat Hajdúhadházon, Tégláson és Bocskaikertben látja el feladatait. A személyi segítők kerékpárral jutnak el az ellátottakhoz, míg a szállító szolgálat egy Ford Transit Kombi 2.0 TDI, 9 személyes, akadálymentesített (4+3 pontos kerekesszék rögzítő rendszer, hordozható rámpa és 5 db belső kapaszkodó) személygépkocsival látja el a feladatokat.

A Támogató Szolgálat tevékenységei közé tartozik a fogyatékos személyek felkeresése:

- Személyi segítő szolgálat szervezése és működtetése, amely segítséget nyújt a fogyatékos ember személyi higiénés, életviteli, életfenntartási szükségleteinek kielégítéséhez,
  Például:
  - Alapvető gondozási- ápolási feladatok ellátása
  - Vészhelyzetek kialakulásának megelőzése, annak elhárítása
  - Otthoni felügyelet ellátása
  - Segítségnyújtás a higiénia megtartásában
  - Speciális szolgáltatások biztosítása
  - Közreműködés az ellátást igénybe vevő háztartásának vitelében.
- Információnyújtás, ügyintézés, tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, jogi problémák megoldásának segítése
- Alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása : speciális személyi szállítás révén pl. szűrővizsgálatokra történő szállítás
- Egyéni és csoportos foglalkoztató és rehabilitációs programokban való részvétel szervezése, önsegítő csoportok támogatása, készség- és képességfejlesztés megszervezése
- Segítségnyújtás a családi kapcsolatainak erősítésében, a környezettel való kapcsolattartásban, a fogyatékos ember én-tudatának megerősítésében
- Információs hálózat működtetése
- Érdek-képviseleti szervezetekkel kapcsolattartás
- Segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása
- Segítségnyújtás a társadalmi integrációjának a megvalósulásához, valamint a családi, közösségi, kulturális és a szabadidős programokban való egyenjogú részvételhez szükséges feltételek

biztosításában
- Gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése
- Jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása
- Munkavállalást, munkavégzést, képzést segítő szolgáltatások hozzáférésének megteremtése.

A Támogató szolgáltatás az ellátási területen élő valamennyi fogyatékossági csoportba tartozó személyre kiterjed és az egyéni szükségletekhez igazodik.
Az ellátottak körébe tartoznak a mozgássérült személyek, hallássérült személyek, látássérült személyek, értelmileg sérült személyek, autista személyek és a halmozottan sérült személyek.

2017. évben ellátásban részesülők fogyatékosság szerinti megoszlása:

Fogyatékosság típusa	**Hajdúhadház**		**Téglás**		**Bocskaikert**			
	felnőtt	**kiskorú**	**felnőtt**	**kiskorú**	**felnőtt**	**kiskorú**	**felnőtt**	**kiskorú**
siketek és nagyothallók	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
vakok és gyengén látók	**11 fő**	0 fő	**4 fő**	0 fő	0 fő	0 fő	**15 fő**	0 fő
értelmi fogyatékosok	**5 fő**	**1 fő**	**4 fő**	0 fő	0 fő	0 fő	**9 fő**	**1 fő**
beszédfogyatékosok	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
mozgásszervi fogyatékosok	**11 fő**	0 fő	**13 fő**	0 fő	0 fő	0 fő	**24 fő**	0 fő
autisták	0 fő	**3 fő**	**1 fő**	**0 fő**	0 fő	0 fő	**1 fő**	**3 fő**
halmozottan fogyatékosok	**3 fő**	**3 fő**	**0fő**	**1 fő**	0 fő	0 fő	**3 fő**	**4 fő**
egyéb	0 fő	**1 fő**	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	**1 fő**
Összesen	**30 fő**	**8 fő**	**22 fő**	**1 fő**	**0 fő**	**0 fő**	**52 fő**	**9 fő**
Mindösszesen	**38 fő**		**23 fő**		**0 fő**			

2017.12.31.- én ellátotti létszám:

Hajdúhadház	38
Téglás	23
Bocskaikert	0
Összesen	**61**

Nemek szerinti megoszlás:

Település	férfi	nő
Hajdúhadház	14	24
Téglás	7	16
Bocskaikert	0	0
Összesen	**21**	**40**

Életkor szerinti megoszlás:

Korcsoport		Hajdúhadház	Téglás	
Férfi	0 – 5 éves	2	0	0
	6 – 13 éves	0	0	0
	14 – 17 éves	1	0	0
	18 – 39 éves	3	1	0
	40 – 59 éves	4	3	0
	60 – 64 éves	1	0	0
	65 – 69 éves	2	2	0
	70 – 74 éves	1	1	0
	75 – 79 éves	0	0	0
	80 – 89 éves	0	0	0
	90 – x éves	0	0	0
		14	**7**	**0**
nő	0 – 5 éves	1	0	0
	6 – 13 éves	1	1	0
	14 – 17 éves	2	0	0
	18 – 39 éves	4	5	0
	40 – 59 éves	2	1	0
	60 – 64 éves	3	2	0
	65 – 69 éves	1	1	0
	70 – 74 éves	2	1	0
	75 – 79 éves	3	2	0
	80 – 89 éves	3	3	0
	90 – x éves	0	0	0
Összesen:		**24**	**16**	0
Mindösszesen		**38**	**23**	**0**

Település	Személyi segítés+szállítás/fő	Csak szállítás	Szállítás/fő
Hajdúhadház	**26**	**15**	**41**
Téglás	**12**	**8**	**20**
Összesen	**38**	**23**	**61**

A Szolgálat munkatársai a feladatellátásuk közben különös figyelmet fordítanak arra, hogy a sérült személy emberi és állampolgári jogai ne sérüljenek.

Szolgáltatást akadályozó tényezők

- Gépjárművel kapcsolatos akadályok: A gépjármű kapacitása a szállítási igény kielégítésére nem elegendő (utasférőhely-hiány).
- A gépjármű meghibásodása, karbantartás miatt (nincs másik gépjármű, amely helyettesítené a speciális járművet).

Személyi feltételek hiánya

- A gépjárművezető megbetegedése.(helyettesítés nem megoldott)
- Személyi segítő jelenlétét igénylő személyszállítás esetén a személyi segítő biztosítása sem megoldott.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás 2016. évben pályázatot nyújtott be a fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálata részére új Ford Transit Custom Trend 2.0 TDCiDPF típusú gépjármű megvásárlására, azonban a pályázat nem részesült kedvező elbírálásban.

A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 8/2017. (V.23.) HMSZGIT. számú határozatában úgy döntött, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából és nevében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által 2017. május 22. napján meghirdetett nyílt pályázati felhívásra - pályázatot kíván beadni a fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (4242 Hajdúhadház, Kossuth utca 11/A. szám) által ellátott támogató szolgáltatás működési feltételeinek fejlesztésére, új gépjármű vásárlására.
A Társulás a 2017. május 31. napján benyújtott pályázatában a maximálisan elnyerhető 9.000.000,- Ft összegű támogatásra pályázott új Ford Transit Kombi típusú gépjármű megvásárlására. A pályázat nem részesült kedvező elbírálásban.

Tekintettel **a támogató szolgáltatáshoz használt gépjármű igen rossz műszaki állapotára, magas km-óra állására, indokolt a jármű cseréje, új gépjármű beszerzése**, ennek érdekében a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás Társulási Tanácsa a 8/2018. (III.27.) HMSZGIT. számú határozatában úgy döntött, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából és nevében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által 2017. december 11. napján meghirdetett nyílt pályázati felhívásra- pályázatot kíván beadni a fenntartásában működő Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (4242 Hajdúhadház, Kossuth utca 11/A. szám) által ellátott támogató szolgáltatás működési feltételeinek fejlesztésére, új gépjármű vásárlására és a pályázat keretében maximálisan elnyerhető 9.000.000,- Ft összegű támogatásra pályázik. A pályázat elbírálása jelenleg folyamatban van.

Helyi viszonylatban a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató Szolgálata, és a Hajdú Gondoskodó Kft. (fogyatékkal élők nappali ellátása) támogatja a célcsoport önálló életvitelét.

Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ

Hajdúhadház Város Önkormányzata **a Hajdú Gondoskodó Szervező, Ellátó Nonprofit Kft.** (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B. szám), **mint szociális szolgáltató útján, feladat-ellátási szerződés alapján biztosítja** a szociálisan rászorulók részére a személyes gondoskodás keretébe tartozó
a) szenvedélybetegek közösségi ellátását,
b) szenvedélybetegek nappali ellátását,
c) utcai szociális munkát,
d) fogyatékosok nappali ellátását,
e) pszichiátriai betegek nappali ellátását,
f) közösségi pszichiátriai ellátást.

A feladatellátás a Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft. fenntartásában működő **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ** (4242 Hajdúhadház, Széchenyi utca 18/B.) útján történik.

Az intézmény működési, ellátási területe a volt Hajdúhadházi Kistérségi közigazgatási területe (Hajdúhadház, Bocskaikert, Téglás, Hajdúsámson, Nyíradony, Nyírábrány, Nyíracsád, Nyírmártonfalva, Újléta, Fülöp, Vámospércs).

A **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ székhelye** Hajdúhadházon, a Széchenyi utca 18/B alatt működik.
A **Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ Petőfi utcai telephelye** Hajdúhadházon, a Petőfi utca 13. szám alatt működik.

Az intézmény ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiségei:
- 4251 Hajdúsámson, Árpád utca 22.
- 4241 Bocskaikert, Vincellér út 20.
- 4254 Nyíradony, Árpád tér 1.
- 4262 Nyíracsád, Petőfi tér 4.

A Hajdú Gondoskodó Szociális Szolgáltató Központ székhelyén nyújtott szolgáltatások:
- utcai szociális munka
- fogyatékos személyek nappali ellátása
- pszichiátriai betegek nappali ellátása
- pszichiátriai betegek közösségi ellátása

A fogyatékos személyek nappali ellátása 24 férőhellyel biztosított.

A szolgáltatás a 18. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Az intézmény az ellátotti kör speciális szükségleteihez igazodó, a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő, napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. A programjai során törekednek a fogyatékos személy esélyegyenlőségének biztosítására, a társadalmi életben való aktív részvételhez szükséges képességeik fejlesztésére.

A nappali ellátás keretén belül nyújtott szolgáltatások:

a) Információszolgáltatás, hivatalos ügyek intézésének segítése
b) Munkavégzés lehetőségének szervezése
c) Szabadidős, kulturális programok szervezése
d) Speciális, önsegítő csoportok szervezése
e) Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése
f) Egészségügyi alapellátás, szakellátások igénybevételének szervezése
g) Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása
h) Egyéni gondozási tervre épülő gyógypedagógiai foglalkozások
i) Rehabilitációs foglalkozások pl.:

Szocioterápiás foglalkozások:

- munkaterápia
- foglalkozásterápiák (kreatív és művészeti terápiák, képzőművészeti terápiák, zeneterápia, biblioterápia, mozgásterápiák, színjátszás-terápia, játékterápia, kombinált foglalkozásterápiák)
- szociális készségek tréningje (asszertív tréning, mindennapi élettevékenységek programjai)

j) gyógytorna
k) Igény szerinti meleg étkeztetés biztosítása

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincsenek adataink arra vonatkozóan, hogy a 1993. évi III. törvény szerinti pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülő személyek és a más jogszabályok alapján kedvezményben részesülő személyek közül mennyi a fogyatékkal élők száma.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember – azaz a

mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttekor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

***a)* települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége**

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoz-tatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	0	1	1	1	0	0	0	0	0
	középfok	0	0	1	1	0	0	0	0	0
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járó beteg szakellátás	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	alapellátás	1	1	1	2	0	0	1	0	0
kulturális, művelődési intézmények		1	0	4	2	0	0	0	0	0
önkormányzati, közigazgatási intézmény		0	2	1	1	0	0	0	0	0
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		0	0	2	1	0	1	0	1	0
szociális ellátást nyújtó intézmények		0	2	4	2	0	4	0	2	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria a kor követelményeinek megfelel, mozgáskorlátozottak által megközelíthető. Rendelkezik mozgáskorlátozott feljáróval, lifttel, mozgáskorlátozottak számára szociális helyiséggel.

Hajdúhadház Város Önkormányzata az ÉAOP 4.1.5 Akadálymentesítés (Egyenlő esélyű hozzáférés a közszolgáltatásokhoz) pályázat keretében: A hajdúhadházi Központi Orvosi Rendelő fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítésére 25.000.000 Ft összegű támogatást nyert. A beruházás 2010-ben megvalósult.

2013-ban a Polgármesteri Hivatal épületében vakvezető sávok kerültek kialakításra.

Akadálymentesítések 2014-ben:
- a Három Szirom Óvoda új épületében: vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa, indukciós hurok, tapintható információ.
- Fogorvosi rendelő épületének felújítása: rámpa, vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó tapintható információ.
- Szociális Irodaház: vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa.
- Vadas Csárda épületének felújítása során rámpa kialakítása.

2015. évben akadálymentesítés a Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézet Szilágyi Dániel utcai tagintézményében 1 lift és 2 vakvezető sáv kialakítása.

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik.

Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon

Hajdúhadház Város Önkormányzata **az ÉAOP-5.1.1/D-12-2013-0017. számú „Funkcióbővítő integrált települési fejlesztések Hajdúhadházon" című projekt** keretében közel 850 millió forint összegű támogatásban részesült. A projekt 100 %-ban az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg. Közreműködő szervezet neve: Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. A pályázat eredményeként teljesen megújult a Városközpont, valamint egy szociálisan és infrastrukturálisan elmaradott városrész felzárkózására, kiemelkedésére nyílt lehetőség.

A **Csokonai Művelődési Ház** 442 millió forint, 100%-os intenzitású támogatást elnyerő fejlesztés egyike volt. A városközpontban az épület kívül-belül megújult, az épület alagsorában új közösségi tér alakult, így az intézmény működésében is új lehetőségek nyíltak.
Az épület teljesen akadálymentes, rendelkezik rámpával, indukciós hurokkal. Az alagsor is akadálymentesített, külső rámpán lehet lejutni. Az épületben a látássérültek részére tapintható táblák vannak kihelyezve. A WC akadálymentes.

A Kossuth utcán található, előtte beépítetlen füves területen 2015-ben egy 400 férőhelyes **Szabadtéri színpad és Rendezvénytér** is megépítésre került. A 2015. szeptemberi városi rendezvényen már új, színvonalas rendezvényhelyszínként szolgálta a hajdúhadházi lakosok kulturált kikapcsolódását.

Az **Égerházi Emlékház** régóta esedékes felújítása is megvalósult, a festőművész örökségéhez méltó kiállító-teremmé és alkotóházzá alakult, ahol állandó és időszakos kiállítások mellett rendszeres művészeti és kézműves tevékenységnek is otthont ad az épület.
Az épület teljesen akadálymentes, rámpa, akadálymentes WC, a látássérülteknek tapintható táblák vannak.

A meglévő játszótéren kulturált köztéri WC-t, pelenkázót és játszóházat alakítottunk ki. Az épület teljesen akadálymentes, rámpa, akadálymentes WC, a látássérülteknek tapintható táblák vannak.

A pályázat keretében a Mester utcán található, elhanyagolt volt ÁFÉSZ épület is hasznosult, megtörtént a közel 200 m^2-es épület teljes rehabilitációja (2014. évben). Az épület felújításával az ügyfelek egy helyen, kulturált környezetben intézhetik szociális ügyeiket, mivel a Polgármesteri Hivatal Szociális irodái költöztek át az elkészült épületbe. Az épületben vakvezető sáv, mozgáskorlátozottak részére mosdó, rámpa van.

A Bocskai téren tovább folytattuk a park felújításával megkezdett fejlesztéseket, a tér két oldalán a parkolók és járdák felújításával lett teljes a központ rehabilitációja. A Bocskai téren és a Jókai utcai parkolók felújítása során mozgáskorlátozott parkolóhelyek és vakvezető sávok kerültek kialakításra

Célunk volt, hogy a város egy élhető, kulturált kisvárossá váljon, melynek utcáin jó érzéssel megy végig az ide látogató és a helyi lakos egyaránt. Összesen, több mint 1000 m járdaszakasz épült ki, vagy újult meg. További parkolóhelyek, összesen 25 db, került kialakításra a Jókai utcán is.

Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése Hajdúhadházon - TOP-4.1.1-15-HB1-2016-00016

Hajdúhadház Város Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretén belül TOP-4.1.1-15 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése tárgyú pályázati felhívásra **Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése Hajdúhadházon - TOP-4.1.1-15-HB1-2016-00016 azonosító szám** alatt pályázatot nyújtott be. Hajdúhadház Város Önkormányzat 88 111 095 Ft vissza nem térítendő támogatási összegű, 100%-os támogatási intenzitású támogatásban részesül.

2018. január első hetében kezdődött el a Hajdúhadház, Hunyadi utca 1. szám alatt lévő Háziorvosi rendelő épületének tényleges korszerűsítése és felújítása, a TOP-4.1.1-15-HB1-2016-00016 pályázat keretein belül. A belső munkálatok során az orvosok egyéni igényekkel álltak elő, melyben a földszinten és az emeleti rendelők egyes ajtóinak befalazását, áthelyezését, illetve a földszinten egy új infúziós helyiség kialakítását kérték. A belső parkoló feltárása során, műszakilag, és üzemeltetés szempontjából szükségessé vált a meglévő csatorna egyes szakaszainak cseréje. A szennyvízcső és fűtéscsövek hibáinak kijavítása után a belső udvar teljes területén új térburkolat került kialakításra.

b) **közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége**

Hajdúhadházon a szolgáltató épületek akadálymentesek. A lakóépületek egy része akadálymentes, az akadálymentesítési támogatást kihasználva tudták a személyek megvalósítani.

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria a kor követelményeinek megfelel, mozgáskorlátozottak által megközelíthető. Rendelkezik mozgáskorlátozott feljáróval, lifttel, mozgáskorlátozottak számára szociális helyiséggel. A könyvespolcok között kerekesszékkel való közlekedés megoldott. A könyvtár interaktív honlapja akadálymentes, a könyvtári szolgáltatások hátrányos megkülönböztetés nélkül, egyenlő eséllyel hozzáférhetőek és használhatóak.

Az idősebb valamint a fogyatékkal élők számára a könyvek házhoz szállítása, a „Könyvek házhoz” szolgáltatás jelenleg olyan formában működik, hogy a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ ellátottai esetében a kölcsönözni kívánt könyveket a gondozónő közreműködésével juttatják el az idős, mozgásukban korlátozott személyekhez.
A Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Támogató szolgálata a fogyatékkal élő ellátottakkal rendszeresen jár a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria által szervezett kiállításokra, filmvetítésekre. A támogató szolgálat segíti a fogyatékkal élőket a könyvek kiválasztásában és lakóhelyükre szállításában is.

A Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria az esélyegyenlőség növelése érdekében az fokozatosan bekapcsolódik különböző pályázatokba. Ezek segítségével nemcsak az egészséges emberek számára biztosítják az információkhoz való szabad hozzáférést. A TIOP pályázat lehetőséget biztosított vakok-csökkentlátó számítógép használók számára képernyőolvasó szoftvert vásárlására, a TÁMOP projektből az intézmény Weblapja akadálymentes. Fokozatosan fejlesztik hangos könyv és öregbetűs könyvállományukat is. Többfunkciós intézményként programjaikat az esélyegyenlőség jegyében szervezik. A kulturális sokszínűségre, a hagyományápolásra valamint új értékek teremtésére épül. Hátrányos helyzetű csoportok számára ingyenes számítógép és internethasználói tanfolyam, filmvetítés, kézműves foglalkozásokat szerveznek.

***c)* munkahelyek akadálymentesítettsége**

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rám-pa	Hangos tájékoz-tatás	Indu k-ciós huro k	Tapi nt-ható infor-máci ó	Jel-nyelv i segít-ség	Egyéb
A foglalkoztató neve Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal	nem	igen	nem	Szo-ciális iroda igen	nem	nem	nem	nem	nem
Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	igen
Hajdúhadház Városi Önkormányzat Városgondnoksága	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Három Szirom Óvoda	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
Hajdúhadházi Bölcsőde	nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rám-pa	Hangos tájékoz-tatás	Indu k-ciós huro k	Tapi nt-ható infor-máci ó	Jel-nyelv i segít-ség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem	nem	igen
Helyi és távolsági tömegközlekedés	0	0	0	0	0	0	0	0	igen
Buszpályaudvar, buszvárók									
Vasútállomás	1	0	0	0	1	n.a	n.a	n.a	n.a.

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik.

A közterületek egy részén és a buszmegállóknál süllyesztett szegélyek kerültek kialakításra.
A 2014-ben végzett Bocskai téri és a Jókai utcai parkolók felújítása során mozgáskorlátozott parkolóhelyek és vakvezető sávok kialakítása.

Kerékpárhálózat fejlesztése Hajdúhadházon TOP-3.1.1-15-HB1-2016-00008

Hajdúhadház Város Önkormányzata a Terület és Településfejlesztési Operatív Program (a továbbiakban: **TOP**) keretén belül a TOP-3.1.1-15 jelű, Fenntartható települési közlekedésfejlesztés tárgyú felhívást tett közzé, melyre az Önkormányzat **Kerékpárhálózat fejlesztése Hajdúhadházon TOP-3.1.1-15-HB1-2016-00008 azonosító számon** támogatási kérelmet nyújtott be.

A Támogató döntése alapján az Önkormányzat 142.979.616 Ft, vissza nem térítendő támogatásban részesült.
A pályázat keretében a Dr. Földi János utcán hiányzó kerékpárút kiegészítése (Katolikus Templom-Béke utca) és a meglévő külterületi útburkolat felújítása valósul meg.
A projekt megvalósítása során új szakaszokként 102 m egyesített gyalog- és kerékpárút, 113 m elválasztott gyalog- és kerékpárút és 510 m önálló kerékpárút épül. Ezzel egy időben 7 közúti átvezetést kell akadálymentesen kialakítani a szükséges forgalombiztonsági elemek kihelyezésével egyidejűleg. Felújításként 955 m külterületi kerékpárút biztonságos kerékpáros közlekedés valósítható meg Hajdúhadház városon keresztül Bocskaikert település és Téglás között.

A beruházás települési összekötő szakaszok fejlesztését célozza a munkába járás érdekében, hiszen a nyomvonala mentén összesen 62 db, esetenként több munkavállalót foglalkoztató vállalkozás, boltok, üzletek, szolgáltatók, a járási hivatal épülete, valamint turisztikai attrakciók is megtalálhatóak.

A projekt célja, összhangban az EU2020 és a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia fenntartható fejlődésre és közlekedésre vonatkozó céljaival, a komplex, egymást segítő és erősítő, a fenntartható fejlődést és fenntartható közlekedést szolgáló fejlesztések elősegítése. Hosszú távú cél összefüggő kerékpárosbarát területek teljes körű kialakítása. Végső cél a környezetre gyakorolt hatások csökkenése, a CO2 kibocsátás mérséklése, a társadalmi szinten hasznosabb közlekedési szerkezet kialakítása.

A településen végzett fejlesztések, beruházások eredményeképpen (a közösségi terek, gyalogos átkelőhelyek, a szolgáltató épületek) a fizikai akadálymentesítés folyamatosan zajlik, azonban még mindig vannak akadálymentesítésre váró területek, ezért továbbra is szükséges a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése.

e) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A Támogató Szolgálat szállító szolgálata biztosítja korlátozott számban a speciális közlekedési szolgáltatást.
A nappali ellátást (bentlakás nélkül) a Hajdú Gondoskodó Kft. látja el Hajdúhadházon.
A településen a Hajdú Gondoskodó Kft. által valósul meg a fogyatékkal élők nappali ellátása.
Hajdúhadházon nem működik fogyatékkal élők rendelkezésére álló rehabilitációs intézmény, lakóotthon.

***f)* pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)**

Hajdúhadházon nem jellemző a fogyatékkal élőkkel szembeni pozitív diszkrimináció, hátránykompenzáló juttatások.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára kevés lehetőség van	Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása
Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség	Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés, pénzforrások felkutatása
A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott	A fogyatékos személyeket szállító szolgálat fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) **a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)**

Hajdúhadházon élénk, sokrétű civil munka folyik. Tevékenységi körük széles spektrumú: az egészségügyi, a szociális, az ifjúsági, a kulturális és a városszépítési szervezetektől kezdve, a művészeti, az iskolai alapítványokon, a sportegyesületeken keresztül a fogyatékkal élők önsegítő szervezetéiig igen szerteágazó: sok-sok ember önkéntes munkájához biztosítanak keretet, jogi formát.

A civil szervezetek új színt visznek a város életébe, közösségi akcióikkal erősítik a település lakosságának lokálpatriotizmusát. A helyi civil szervezetek fontos szerepet töltenek be a helyi társadalom közösségformálásában, a helyi identitástudat erősítésében.

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást. Jellemzően azonban minden szervezet saját maga teremti elő a működéséhez szükséges forrást, sikerrel pályázva különböző támogatási alapokhoz.

Hajdúhadház Város Önkormányzata több civil szervezettel is együttműködik:
- Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület
- Radnóczi Ferenc Kertbarátkör: szüreti felvonulás, zöldség gyümölcs és dísznövény kiállítás
- Hajdúhadházi Kosárlabda Klub,
- Hajdúhadházi Futball Klub,
- Hajdúsági Hagyományőrző Lovasklub: fogathajtó versenyek,
- Hajdúvitéz Kulturális- és Sportegyesület,
- FIKSZ Pont Egyesület:jogi tanácsadás, továbbképzés
- Hajdú Speciális Kutató- Mentő Egyesület,
- Helyi óvodák alapítványai: rendezvények szervezése, lebonyolítása

b) **önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása**

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nek tv.) 80. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.

A Nek. tv. 80. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan megállapodást köt. A megállapodást minden év január 31. napjáig, általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni.
Fentiek alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött egymással, melyet évente felülvizsgálnak.

Hajdúhadház Város Önkormányzata és a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat (a továbbiakban: HRNÖ) 2018. február 15. napján együttműködési megállapodást kötöttek, melyben megállapodtak, hogy a szegregátumokban lévő közterületek tisztán tartásáról 2019. február 28. napjáig a HRNÖ gondoskodik.

A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a Hajdúhadházi Járási Hivatallal kötött hatósági szerződés alapján jelenleg 10 fő közfoglalkoztatottat foglalkoztat, mely közfoglalkoztatás 2018. június 30. napján lezárul. A közfoglalkoztatottak a szegregált területeken hulladékmentesítési feladatokat látnak el. A közmunkaprogram a résztvevőknek esélyt biztosít a munka világába való visszailleszkedésre, a munkával szerzett jövedelemre.
A jelenleg 10 fővel futó HRNÖ közfoglalkoztatási program időtartama 2018. 03.01 napjától 2018. 06. 30. napjáig tart, ezért a HRNÖ pályázati kérelemet kíván benyújtani a HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztályához új közfoglalkoztatási program indítására 2018. 07.01. napjától 2019. 02.28. napjáig 10 fő foglalkoztatására.

A településen tevékenykedő civil szervezetek működéséhez, illetve az általuk szervezendő eseményekhez az önkormányzat eseti jelleggel, egyedi elbírálás alapján biztosít anyagi forrást (Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testületének a civil szervezetek támogatásáról szóló 4/2014. (II.04.) önkormányzati rendelete alapján). Jellemzően azonban minden szervezet saját maga teremti elő a működéséhez szükséges forrást, sikerrel pályázva különböző támogatási alapokhoz.

***c)* önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség**

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) IV. fejezete rendelkezik a helyi önkormányzatok társulásairól. Az Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör , valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz kapcsolódóan az alábbi Mötv. rendelkezései szerint létrehozott jogi személyiségű társulást kell megemlítenünk.

1. Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Intézményfenntartó Társulás

Hajdúhadház Város Önkormányzata és Téglás Város Önkormányzata, mint a Társulás tagjai a Társulás útján közösen látják el az alábbi szociális alapszolgáltatásokat:

- támogató szolgáltatás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe

-házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

-jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás és Bocskaikert közigazgatási területe,

-nappali ellátás (idősek klubja)
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

-szociális étkeztetés
ellátási terület: Hajdúhadház, Téglás közigazgatási területe

A feladatellátás a Társulás által fenntartott Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központon (4242 Hajdúhadház, Kossuth u. 11/A.) keresztül történik.

***d)* a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

A Hajdúhadházi Roma Nemzetiségű Önkormányzat a roma lakosság részére tájékoztatást és segítséget nyújt ügyeik intézéséhez, roma hagyományőrző kulturális eseményeket, programokat szervez. Fentieken túl a Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, mint közfoglalkoztató is jelen van, jelenleg 10 fő közfoglalkoztatottat foglalkoztat. A közfoglalkoztatottak a szegregált területeken hulladékmentesítési feladatokat látnak el. A közmunkaprogram a résztvevőknek esélyt biztosít a munka világába való visszailleszkedésre, a munkával szerzett jövedelemre.

***e)* civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

Hajdúhadházon működő civil szervezetek

Sorszám	Megyei nyilvántartási szám	Szervezet neve	Tevékenység
1.	167/2009	"A Bercsényi úti Óvoda Gyermekeiért" Alapítvány	A 2. sz. Napköziotthonos Óvoda Hajdúhadház sajátos nevelési rendszerének támogatása.
2.	3887/2010	„Ragyogás” Egyesület	Elsősorban szenvedélybetegek, pszichiátriai beteg célcsoportra irányuló egészségmegőrzés, életminős javítását és egészségfejlesztést elősegítő közösségi ellátó szolgálat, nappali ellátást biztosító szolgálat működtetése. Prevenciós programok kidolgozása, rendezvények, konferenciák szervezése.
3.	1940/2009	"Szilágyis Diákokért" Alapítvány	Tehetséges, hátrányos helyzetű, kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő fiatalok jutalmazása, továbbtanulásának elősegítése.
4.	2029/2011	Asztalos Judit Emlékére Hajdúhadház Beteg Gyermekeiért Alapítvány	Beteg és sérült gyermekek segítése, fejlesztése, oktatása, szülők támogatása, beteg és sérült gyermekek társadalmi elfogadásának segítése, beteg és sérül gyermekek számára szabadidős tevékenységek szervezése, kapcsolatteremtés azonos problémákkal küzdő családok között, sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedését, esélyegyenlőségét támogató programok szervezése.
5.	45/1990	Az értékközvetítő és képességfejlesztő program működtetéséért Alapítvány	Az értékközvetítő és képességfejlesztő alternatív program bevezetése, a néptánc, a szövés, a barkácsolás, zeneoktatás, a sakk, a számítástechnika oktatásának beépítése a tantárgyi rendszerbe, ezek pénzügyi támogatása
6.	785/2009	Az Óvoda Úti Gyermekek Testi és Szellemi Fejlődéséért	Oktatási tevékenység
7.	1003/2009	Bocskai Alapítvány Hajdúhadház	A hajdúhadházi kistérség és Hajdúhadház város intézményeiben és civil szervezeteiben folyó programok és fejlesztések támogatása.
8.	2482/2006	Bocskai Ifjú Hajdúk Közhasznú Diáksport Egyesület	Iskolai és városi tömegsport feladatok ellátásában együttműködés
9.	3355/2007	CÉGÉNY Vadásztársaság	Sportvadászati lehetőség biztosítása.
10.	2495/2003	Dr. Földi János Közhasznú Diáksport Egyesület	-
11.	2179/2009	DVSC Ökölvívó Utánpótlás Nevelő Sportegyesület (DVSC Ökölvívó SE)	Ökölvívás tömeges népszerűsítése, utánpótlás nevelése, versenyzők felkészítése, egyéni és csapatversenyeken való részvétel.
12.	2556/2002	Együttműködés Hajdúhadházért Egyesület	Kulturális tevékenység
13.	3396/2007	Emberibb Méltóbb Életért Közhasznú Egyesület	Szociális érdekvédelem, kapcsolati hálózat kiépítése, rehabilitáció

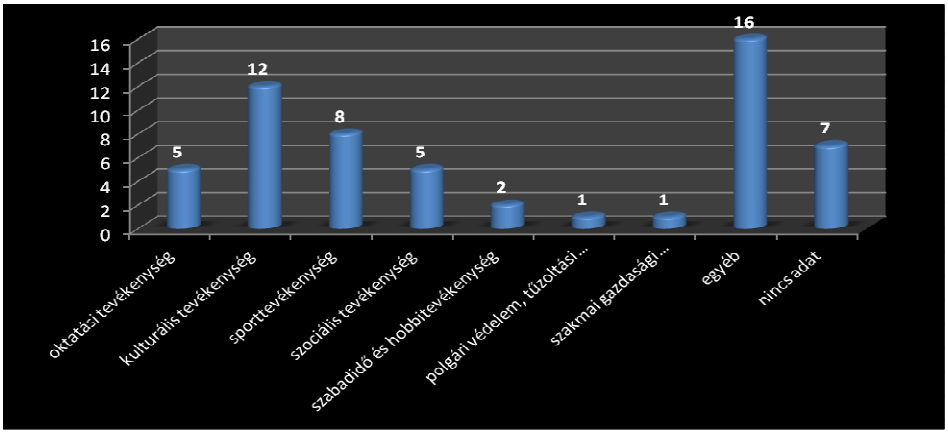
14.	827/1992	Erdész Vadásztársaság	Vadászati célú sporttevékenység
15.	2334/2001	Fiatalok Képzését Szervező, Polgári Nevelését Támogató Egyesület	-
16.	752/2006	Földi János Általános és Művészeti Iskoláért Alapítvány	Az iskola színvonalának emelése
17.	3236/2006	Független Baloldal a Településekért Egyesület	Kulturális programok szervezése és lebonyolítása, amelyeknek célközönsége a Hajdúhadház és környékén levő települések lakossága
18.	4130/2012	Hadházi Airsoft Team Egyesület	Az egyesület tagjai airsoft sporttevékenységének biztosítása, az airsoft helyi népszerűsítése, a társadalmi öntevékenység és közösségi élet kibontakoztatása.
19.	3188/2006	Hadházi Nimród Vadásztársaság	Demokratikus, az önkormányzatiság elvén alapuló, baráti szellemű egyesületi élettel biztosítani tagjai számára a sportvadászat lehetőségé
20.	1170/2006	Hajdú-Bihar Megyei Ipartestületek Területi Szövetsége	A tagszervezetek gazdasági és szakmai érdekvédelme, érdekképviseleti munkájának segítése
21.	3490/2008	Hajdúhadház Bocskaikert Vadásztársaság	Sportvadászati, vadászati, íjászati és solymászati lehetőség biztosítása
22.	358/2008	Hajdúhadház Református Temploma, Harangalapja és Közgyűjteménye Alapítvány	A Hajdúhadházi református templom, illetve harangjainak, orgonájának műemlékké nyilvánítása, védelme, közgyűjtemény létrehozása
23.	794/2007	Hajdúhadház Roma Érdekvédelmi Szövetség	Érdekvédelem, érdekképviselet
24.	1681/2003	Hajdúhadház Roma Kulturális Sport Egyesület	Roma kulturális és sport tevékenység
25.	1654/2004	Hajdúhadházért Közhasznú Egyesület	-
26.	2030/2011	Hajdúhadházi Bocskais Diákokért Közhasznú Alapítvány	A Hajdúhadházi Bocskai Általános Iskolában tanuló diákok részére biztosítani a magas színvonalú oktatásban való részvételt.
27.	2522/2005	Hajdúhadházi Futball Klub Közhasznú Sportegyesület	Rendszeres sporttevékenység, labdarúgás, tömegsport
28.	312/1992	Hajdúhadházi Gyermekekért Alapítvány	A település oktatási színvonalának emelése
29.	1800/1998	Hajdúhadházi Kosárlabda Klub	Sporttevékenység
30.	3155/2006	Hajdúhadházi Nagyerdő Vadásztársaság	Szakszerű és tervszerű vadgazdálkodás, környezet- és természetvédelem, állatvédelem
31.	2503/2002	Hajdúhadházi Polgári Kör Közhasznú Egyesület	Kulturális tevékenység
32.	2046/2009	Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület	A bűnügyi helyzet, a közlekedési helyzet, közbiztonság javítása
33.	2048/2011	Hajdúhadházi Református	Támogatni az iskolákban, óvodákban folyó oktató-nevelő munkát.

		Gyermekekért Alapítvány	
34.	832/2009	Hajdúhadházi Szegényekért Alapítvány	Szociális tevékenység
35.	1156/1994	Hajdúhadházi Városi Sportegyesület	Sporttevékenység
36.	580/2005	Hajdúhadházi Vizitúrázók Alapítványa	Nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, gyermek és ifjúságvédelem, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségnek elősegítése
37.	604/1990	Hajdúhadháztéglási Városi Ipartestület	-
38.	2739/2003	Hajdúsági Hagyományőrző Lovas Klub	Lovas sporttevékenység.
39.	4008/2011	HAJDÚVITÉZ Kulturális- és Sportegyesület	A kulturális- és sportegyesület elsődleges célja a tagok részére a rendszeres sportolás, testedzés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, szervezett formában, valamint a helyi kulturális ismeretek terjesztése, illetve kulturális események támogatása. A magyar nemzeti múlt és kultúra teljességének gazdagítása szülővárosunk, Hajdúhadház helytörténeti értékeinek és hajdú hagyományainak feltárása és megóvása révén. Hajdúhadház lakosságának ezen értékek megbecsülésére és megőrzésére ösztönzése. Természeti és épített környezetünk megromlott állapotának javítás, városunk szépítése.
40.	3251/2006	Hangász Egyesület	Az akusztikus hangszereken játszó zenészek képességfejlesztése, az akusztikus zenei kultúra fejlesztése
41.	2223/2000	Havasi Gyopár Természetbarát Egyesület	Sporttevékenység
42.	749/2009	Integrált Személyiségfejlesztő Óvoda	A hajdúhadházi 3. számú Napközi Otthonos Óvodában nevelt gyermekek - különösen az eltérő nemzetiségű gyermeköszetétel miatt – számára sokrétűbb, differenciált nevelés, oktatás biztosítása
43.	145/2005	Játékos Képességfejlesztő Óvoda	Képességfejlesztő tevékenységrendszer feltételeinek biztosítása, az óvoda sajátos nevelési rendszerének, valamint azon dolgozók munkájának támogatása, anyagi elismeréssel ösztönzése, akik az alapítvány céljaiért kiemelkedő színvonalú munkát végeznek
44.	1863/1998	Kentaur Kulturális Egyesület	Kulturális tevékenység
45.	1128/1999	Kisebbségi Közösségi Ház Közhasznú Egyesület	Kulturális tevékenység
46.	1902/2008	Kívánságcsillag Alapítvány	Hátrányos helyzetű gyermekek segítése
47.	2627/2004	Klasszikus és Modern Gung-Fu Egyesület	-
48.	4201/2012	Megújult Pünkösdi Roma Hitközösség Keresztény Egyesület	Hitélet tevékenységének gyakorlása.
49.	1557/2012	Nagyerdő Vadásztársaság	Az egyesületekre és a vadásztársaságokra, a vadgazdálkodásra, a vadászatra, a fegyver- és lőszertartásra, használatra vonatkozó szabályzatok

			megtartásával az erdő- és mezőgazdaság érdekeivel összhangban, a környezet és természetvédelem előírásai tiszteletben tartásával, a szakszerű és tervszerű vadgazdálkodással óvja a vadon élő állatokat, azok élőhelyét, jól működő egyesületi élettel tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosít.
50.	13/2012	Nemzetközi Keresztény Roma Misszió Egyház	-
51.	3967/2011	Nyelvek és Kultúrák Egyesület	A nyelvi kultúra terjesztése, euroatlanti integráció erősítése a mikroközösségekben, csereprogramok szervezése által kapcsolati háló kialakítása fiatalokat megcélzó szervezetekkel.
52.	3458/2008	Radnóczi Ferenc Kertbarátkör /RFKB/	Kulturális tevékenység
53.	3159/2006	Roma Gyermekek és fiatalok jövőjéért	Roma kulturális hagyományok ápolása, roma fiatalok nevelése, támogatása
54.	2215/2000	Roma Környezet Barátság Közhasznú Egyesület	Roma lakosság képviselete
55.	1260/2006	Segíts, hogy élhessek a sérült beteg gyermekek támogatására létrehozott közhasznú Alapítvány	Sérült, beteg szociálisan rászoruló gyermekek támogatása
56.	1199/2002	Testvériség Kulturális és Szabadidő Sportegyesület	-
57.	3913/2013	Városvédők Hajdúhadházért Egyesület	Az Egyesület elsődleges célja a Hajdúhadház területén és vonzáskörzetében élők anyagi jólétének és kulturális lehetőségeinek bővítéséhez, a környezet és a természet megőrzéséhez és szépítéséhez szükséges tevékenységek kifejtése, a meglévő és majdan megszületendő kezdeményezések összefogása és koordinálása, a hátrányos helyzetű társadalmi és etnikai csoportok támogatása, a célok eléréséhez anyagi források felkutatása és biztosítása, a célok elérésében részt vállaló személyek elismerése.
58.		Hajdúhadházi Gyerekek Művészeti Oktatásáért Alapítvány	Hajdúhadházi gyerekek művészeti oktatásának támogatása, segítése Tehetséggondozás; tehetséges gyermekek felkutatása, kiválasztása Hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése Művészet szerepének tudatosítása a szocializációban
59.		Életfa Segítő Szolgálat Egyesület	

Forrás: www.birosag.hu – Társadalmi szervezetek (2013. év)

A településen tevékenykedő civil szervezetek cél szerinti besorolása

Forrás: www.birosag.hu – Társadalmi szervezetek (2013. év)

A fentiek alapján is jól látható, hogy a sporttevékenység és a kulturális tevékenység területén tevékenykedik a legtöbb civil szervezet, a cél szerinti besorolás alapján egyéb, valamint a nincs adat kategóriában szereplő civil szervezetek nagy része is a kultúra és a sport területén tevékenykedik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincsenek információink for-profit szereplőkről.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába**

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek a Hajdúhadházon dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. A partnerek bevonásának eszközei az online kapcsolattartás és a HEP Fórum összehívása volt, melyek segítségével feltártuk az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos problémákat és dolgoztunk ki intézkedéseket.

b) **az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.**

Hajdúhadház Város Önkormányzata Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el Hajdúhadház Helyi Esélyegyenlőségi Programját. Az elfogadott Helyi esélyegyenlőségi program hozzáférhető lesz a Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatalban, a Hajdúhadházi Bölcsődében, a Hajdúhadházi Városi Óvodában, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában, a Rózsai Tivadar Református Általános Iskola és Óvodában, a Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában, a Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központban, a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központban, a Csokonai Művelődési Házban, a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériában és Hajdúhadház Város honlapján. A Program bárki számára elérhető és véleményezhető.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetelemzésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	**fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	1. Magas a 20-24 éves korosztály munkanélkülisége; a nyilvántartott álláskeresők 66 %-a szakképzetlen	1. A munkáltatók munkaerő-igényéhez igazodó képzések indítása, lehetőséget kell biztosítani a tapasztalatszerzésre, megvizsgálni új helyi szakképzések elindításának a lehetőségét, álláskeresési technikák tanítása
	2. A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabétizmus	2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása a szülők és gyermekek folyamatos tájékoztatásával, felvilágosításával, képzések, oktatás szervezése, megvizsgálni az általános iskolai felnőttoktatás beindításának lehetőségét.
	3. A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrő vizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. A célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	3.Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások szervezése, a szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése, szűrővizsgálatok szervezése.
Gyermekek	1. A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 28 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága	1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása a gyermekek szüleinek.
	2. Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése
Idősek	1. Gyakran válnak bűncselekmény áldozatává	1. Polgárőrség létszámának növelése, valamint szakemberek által szervezett tájékoztató és felvilágosító előadások szervezése

	2. Időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya	2. Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében
	3. Helyi szállító szolgálat hiánya	3. Megvizsgálni egy idősek szállításával foglalkozó társaság létrehozásának lehetőségét
	4. Nincs bentlakásos idősek otthona	4. Pályázatfigyelés
Nők	1.Magas a női munkanélküliek száma	1 Tanácsadás biztosítása Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon, tájékoztatás a támogatási lehetőségekről, képzésekkel javítani az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal). Nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése.
	2. Gyermekkorban anyává válás	2. Tudatos gyermekvállalás megteremtése, felvilágosító előadások szervezése, hatékonyabbá tétele
Fogyatékkal élők	1.Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára kevés lehetőség van	1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása
	2.Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség	2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés, pénzforrások felkutatása
	3. A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott	3. A fogyatékkal élő személyeket szállító szolgálat fejlesztése

A beavatkozások megvalósítói:

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	1. A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, új helyi szakképzések elindításának a vizsgálata, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.	1. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője</u>** HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ
	2. A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata	2. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője</u>** Általános iskolák vezetői, Tankerületi Központ, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	3. Egészséges életmóddal kapcsolatos	3. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri</u>**

	programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése.	**<u>Hivatal Egészségfejlesztési Iroda</u>**, Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, iskolaorvos
Gyermekek	1. Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása. 2. Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése	1. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ</u>** Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, óvodák, iskolák **2. Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** Hajdúhadház Város Önkormányzata, HEP Fórum gyermekekkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Hajdúhadházi Városi Óvoda, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, iskolavédőnők, FIKSZPONT Egyesület
Idősek	1. Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok 2. Digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében 3. Idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata 4. Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés	1. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ</u>** Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság 2. **Felelős: <u>Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Könyvtár</u>** Csokonai Művelődési Ház 3. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ</u>** Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal 4. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense</u>** Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Nők	1. Nők munka-erőpiaci elhelyezkedését támogató programok, nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése. 2. Felvilágosító előadások szervezése	1. **Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya 2. **Felelős:<u>Iskolavédőnők - Védőnői Szolgálat</u>** Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Fogyatékkal élők	1. Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása	1. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ (Támogató Szolgálat)</u>** Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
	2. Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés	2. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense</u>**; Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
	3. A fogyatékkal élő személyeket szállító szolgálat fejlesztése	3. **Felelős: <u>Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat)</u>** Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák be tudnak illeszkedni a többségi közösségbe.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők leszakadását megakadályozzuk.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődését, oktatását, továbbtanulását.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek mindennapi életének segítésére.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a család, a karrier, az önmegvalósítás összeegyeztethetőségét.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és /vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	**A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, új helyi szakképzések elindításának a vizsgálata, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a 20-24 éves korosztály munkanélkülisége; a nyilvántartott álláskeresők 66 %-a szakképzetlen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A megfelelő (szak)képzettség megszerzése és tapasztalatszerzés a munkavállalás megkönnyítéséhez. Rövidtávon igényfelmérés, eljuttatás képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést, szerezzenek tapasztalatot Hosszútávon: munkába állás, a munkanélküliség csökkenése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távon: igényfelmérés a munkáltatók és a célcsoport körében. Milyen szakmával, tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, kik vállalják a képzésben való részvételt. Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez, tapasztalatszerzéshez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez Hosszútávon: társadalmi struktúraváltozás érdekében kommunikálni az elért eredményeket.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője** HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ
Partnerek	HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés, Új helyi szakképzések elindítási lehetőségének vizsgálata 2018. december 31-ig. Képzésre, gyakorlatra jelentkezés: 2019. február 28-ig. képzés, gyakorlat befejezése után az elhelyezkedési, munkahely megtartási ráta felmérése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Lemorzsolódás: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Munkahely megtartás: képzésben, gyakorlaton részt vettek nyilatkoztatása Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem érkeznek vissza a kérdőívek, érdektelenség a képzés iránt: folyamatos tájékoztatás a képzésről , gyakorlatról annak feltételeiről, támogatásáról Lemorzsolódás: segítségnyújtás a képzés során
Szükséges erőforrások	humán és technikai, pályázati forrás

Intézkedés címe:	**A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása. Legalább általános iskolai végzettség megszerzése, ezt követően esetleg egy magasabb iskolai végzettség szerzése. Rövidtávon iskolai hiányzások csökkentése, Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek eljuttatása a képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést Hosszútávon: a megszerzett ismeretek segítik a munkába állást, újabb ismeretek szerzésére ösztönöznek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: a gyermekek és szülők folyamatos tájékoztatása az igazolatlan iskolai mulasztások várható következményeiről. Igényfelmérés a célcsoport körében, jelentkezés a képzésekre, szerződéskötés a Tankerületi Központtal Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez, továbbtanuláshoz Hosszútávon: a képzés fenntartása, népszerűsítése
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője** Általános iskolák vezetői, Tankerületi Központ, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Partnerek	Általános iskolák vezetői, Tankerületi Központ, Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	A szülők, gyermekek tájékoztatása az iskolába járás fontosságáról 2018. szeptember 01-től rendszeresen. Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek körében 2019. január 31-ig. Képzésre jelentkezés: 2019. február 28-ig. Képzés befejezése után az elhelyezkedési ráta felmérése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az iskolai hiányzások számával kapcsolatos statisztikai adatok. Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre jelentkezők száma: általános iskolák Lemorzsolódás: általános iskolák Elhelyezkedés, továbbtanulási arány: képzésben részt vettek nyilatkoztatása Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem érkeznek vissza a kérdőívek, érdektelenség a képzés iránt: folyamatos tájékoztatás a képzésről, annak feltételeiről, támogatásáról Lemorzsolódás: segítségnyújtás a képzés során
Szükséges erőforrások	humán és technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	**Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. a célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szűrővizsgálatokkal a kóros elváltozások korai stádiumban észrevehetők, könnyebben kezelhetők, megakadályozható az elváltozások kialakulása. az egészséges életmódra nevelést szolgálják a tájékoztató előadások is. Rövidtávon: az egészség megőrzésének fontossága, figyelem felhívás Középtávon: az előadások, szűrések eredményessége Hosszútávon: az esetleges megbetegedések kiszűrése, segítségnyújtás, jobb egészségi állapot elérése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: igényfelmérés, a célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szűrővizsgálatok köréről, az egészségmegőrzést szolgáló előadásokról. Középtávon: Az előadások megtartása, szűrések végzése Hosszútávon: segítségnyújtás az egészségi állapot megtartásához, a jobb egészségi állapot eléréséhez
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Egészségfejlesztési Iroda**, Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Partnerek	Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, iskolaorvos, háziorvosok
Határidő(k) pontokba szedve	Tájékoztatás 2018. szeptember 01-től rendszeresen. Szűrések, előadások 2018. október 01-től rendszeresen.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Előadásokra, szűrésekre jelentkezők száma: kiszűrt emberek száma: szűrést végző dokumentációja Fenntarthatóság: az emberek terápiás javaslatokkal való ellátása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ne érkeznek vissza a kérdőívek, érdektelenség az előadások, szűrések iránt: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi (pályázati lehetőségek)

Gyermekek

Intézkedés címe:	**Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 28 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az életvezetési, gyermeknevelési ismeretek elsajátításával csökkenhet, megszűnhet a gyermekek szülő általi elhanyagoltsága, a gyermekek nagyobb eséllyel nevelkedhetnek rendezett családi körülmények között. Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: folyamatos ellenőrzéssel, tájékoztatással, esetmegbeszélésekkel csökkenjen a gyermekek elhanyagoltsága Hosszútávon: a segítő tevékenység eredményeként a korábban elhanyagolt gyermekekre gondot fordítsanak a szülők
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: A gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, egyénre lebontott esetmegbeszélések a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ közreműködésével Hosszútávon: a segítő tevékenységek eredményeinek gyakorlati felhasználása
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ** Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, óvodák, iskolák
Partnerek	Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, óvodák, iskolák
Határidő(k) pontokba szedve	Célcsoport meghatározás 2018. november 30-ig Tájékoztatás, esetmegbeszélés, ellenőrzés 2018. december 01-től havi rendszerességgel.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport meghatározás, a kiszűrt gyermekek listájának megléte, aktualizálása Segítő tevékenység, esetmegbeszélések: a szülők véleményei, a gyermekek helyzetének javulása Utánkövetés: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, Védőnői Szolgálat iskolavédőnők dokumentációi Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, az elhanyagolt gyermekek kirekesztődését meg kell akadályozni.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülők elutasítják a segítséget: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	humán és technikai

Intézkedés címe:	**Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások megtartásával csökkenhet a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Rövidtávon: Munkacsoport létrehozása, mely olyan prevenciós programokat dolgoz ki a gyermekek-fiatalok számára óvodáskortól 18 éves korig, amelynek újszerű interaktív módszerei elérik a fiatalokat, képesek hatni rájuk. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Prevenciós előadások szervezése, megtartása, a gyermekek, szülők, pedagógusok tájékoztatása. Pályázatkövetés és írás. Hosszútávon: A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése eredményeként csökkenjen a szenvedélybeteggel, pszichoaktív anyagok fogyasztásával érintettek száma.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: kapcsolatfelvétel a célcsoporttal és az intézkedés megvalósításában közreműködőkkel, Munkacsoport létrehozása Középtávon: Prevenciós programok, előadások szervezése, megtartása. Pályázatfigyelés és pályázatírás Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, prevenciós előadások folytatása.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** Hajdúhadház Város Önkormányzata, HEP Fórum gyermekekkel foglalkozó munkacsoportja, Hajdúhadházi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Hajdúhadházi Városi Óvoda, Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, iskolavédőnők, FIKSZPONT Egyesület
Partnerek	Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, óvodák, iskolák
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, munkacsoport létrehozása: 2018. szeptember 30. Prevenciós programok, előadások szervezése, megtartása 2018. novemberétől folyamatosan. Pályázatfigyelés, támogatók keresése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes, létrejön a Munkacsoport. A Munkacsoport kidolgozza a prevenciós programot. A prevenciós előadások megtartásával csökken a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, probléma észlelése esetén jelzés, segítségnyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport tagjai nem érdeklődnek a prevenciós programok, előadások iránt: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Idősek

Intézkedés címe:	**Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az (idősek sérelmére) elkövetett bűncselekmények megelőzése. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyzőben, Hosszútávon: A bűncselekmények száma csökkenjen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a Hajdúhadházi Polgárőr Egyesülettel, a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, a célcsoport tájékoztatása (a helyi újságban is) Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ** Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság
Partnerek	Hajdúhadházi Polgárőr Egyesület, Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Hajdúhadházi Rendőrkapitányság
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel: 2018. augusztus 31-ig Előadások szervezése, tájékoztatás: 2018. október 01-től rendszeresen
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő az előadásokon. Az előadáson szerzett ismeretek, tapasztalat alkalmazása. Az emberek nagyobb figyelemmel lesznek saját maguk és szomszédjaik biztonságára. Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb előadások tartása. Tapasztalat és információátadás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az előadásokon kevesen vesznek részt: tájékoztatás, népszerűsítés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	**A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése az élethosszig tanulás jegyében. Hosszútávon: Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek, a megszerzett tudást a munkahelyükön hasznosítani tudják.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövid távon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, a HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériával, a Csokonai Művelődési Házzal Középtávon: Pályázatfigyelés, informatikai képzések szervezése, célcsoport tájékoztatása, jelentkezések Hosszútávon: A képzések megtartása, gyakorlati segítségnyújtás.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Könyvtár** Csokonai Művelődési Ház
Partnerek	Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria, Csokonai Művelődési Ház, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel: 2018. október 31-ig Pályázatfigyelés: 2018. szeptember 01-től. Előadások szervezése, tájékoztatás: 2018. november 30-ig Jelentkezés 2018. december 31-ig Képzések 2019 januárjától Segítségnyújtás a képzés ideje alatt és azt követően is folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő. (képzést szervező dokumentumai) A képzésen szerzett ismeretek gyakorlatban, munkavégzés során történő alkalmazása. (munkáltatók visszajelzései) Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb képzések tartása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A képzésekre nincs igény: tájékoztatás, meggyőzés
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pályázati

Intézkedés címe:	**Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Helyi szállítószolgálat hiánya. (A Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élőket szállítja.)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, az ügyintézés helyére való eljutás biztosított legyen. Rövidtávon: A szállító szolgálat létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból a helyi szállítás megszervezése, működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén a helyi szállítás megszervezése, működtetése.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ** Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ, Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2018. október 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: 2018. szeptember 01-től Szállítás megszervezése: a szükséges erőforrások megszerzését követő 6 hónapon belül.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik a helyi szállítószolgálat működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség. Fenntarthatóság: A szállító szolgálat működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincsenek meg a szükséges pénzügyi források: támogatók keresése
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	**Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősek otthona.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Bentlakásos idősek otthona létrehozása Hajdúhadházon. Rövidtávon: Bentlakásos idősek otthonának létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból bentlakásos idősek otthonának létrehozása, működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén az intézmény létrehozása, működtetése.
Résztvevők és felelős	**Felelős:** Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2018.december 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: folyamatos Intézmény létrehozása: a szükséges erőforrások megszerzését követően
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősek otthonának működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség, nyertes pályázat. Fenntarthatóság: A bentlakásos intézmény működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincsenek meg a szükséges pénzügyi források: támogatók keresése
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Nők

Intézkedés címe:	**Nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküli nők száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, igényfelmérés. Középtávon: Segítségnyújtás tanácsadással, képzésekkel javítani az elhelyezkedési mutatókat. Hosszútávon: A munkanélküli nők számának csökkenése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés. Középtávon: Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani kell az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal) A nők vállalkozóvá válásának ösztönzése. Például pozitív példa állításával - sikeres női vállalkozó egy előadás keretében elmeséli a történetét, átadja tapasztalatait. Hosszútávon: Segítségnyújtás a munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ** HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Partnerek	Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, képzést tartók
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2018.december 31-ig Tanácsadás, előadások: 2019. január 01-től havonta rendszeresen, Segítségnyújtás: 2019. január 01-től rendszeresen.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylőlapok) A tanácsadáson, képzésben résztvevők létszáma. (tanácsadók, képzést szervezők adatai) A munkahellyel rendelkező nők számának emelkedése. Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport tagjai nem érdeklődnek a képzések, tanácsadás iránt: tájékoztatás, meggyőzés.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	**Felvilágosító előadások szervezése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekkorban anyává válás.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az egészséges párkapcsolatok kialakítása fontosságának tudatosítása, a tudatos gyermekvállalás megteremtése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, szülők, pedagógusok, gyermekek tájékoztatása. Középtávon: Egészségnevelő, felvilágosító előadások tartásával az egészséges életmód tudatosítása, valamint családi életre való felkészítés. Hosszútávon: Egészséges életmód, harmonikus párkapcsolatok, felelősségteljes és biztonságos szexuális kapcsolat, gyermekterhességek elkerülése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Az előadáson résztvevők körének beazonosítása, tájékoztató beszélgetések. Középtávon: Folyamatosan felvilágosító órák tartása a célcsoport tagjainak korcsoportok szerint. Hosszútávon: A felvilágosító tevékenység felmérése.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Iskolavédőnők - Védőnői Szolgálat** Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ
Partnerek	Védőnői Szolgálat, iskolavédőnők, iskolaorvos, gyermekorvosok, szülők, általános iskolák, BSZC Szilágyi Dániel Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Témák, korcsoportok meghatározása: 2018. szeptember 30-ig Előadások: rendszeresen A befogadás felmérése a tanév végén.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A témákhoz kapcsolódó anyagok megléte. A résztvevő gyermekek listájának megléte. Kutatási eredmények: iskolavédőnői dokumentáció. Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport tagjai nem érdeklődnek az előadások iránt: tájékoztatás, meggyőzés.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	**Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek feltárása**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságára Hajdúhadházon kevés lehetőség van
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, tájékozódás a célcsoport által végezhető munkák köréről. Középtávon: Egyeztetés helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal Hosszútávon: A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek számára munkalehetőség biztosítása Hajdúhadházon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: A Támogató Szolgálat segítségével be kell azonosítani a célcsoport tagjait, körvonalazni kell, milyen munkát tudnak ellátni a célcsoport tagjai. Középtávon: A munkaterületek beazonosítását követően helyi vállalkozókat, munkáltatókat kell megkeresni, felhívni a figyelmüket a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségére. Igényfelmérés a munkáltatók körében. Hosszútávon: A munkaerő és a munkaerő-igény összehangolása, közvetítés a felek között, segítve a célcsoport tagjainak elhelyezkedését.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ (Támogató Szolgálat)** Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Partnerek	Támogató Szolgálat, Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője, HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdú Gondoskodó Nonprofit Kft.
Határidő(k) pontokba szedve	Célcsoportok, végezhető munkák meghatározása: 2018.december 31-ig Egyeztetés a helyi munkáltatókkal: 2019. február 28-ig Közvetítés a munkavállalók és munkáltatók között: 2019. április 01-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport által végezhető feladatok munkák beazonosítása megtörténik. Sikerül felkelteni a helyi vállalkozók érdeklődését. A program eredményeként a fogyatékkel élők, megváltozott munkaképességű személyek helyi szintű foglalkoztatottsága növekszik. Fenntarthatóság: Folyamatos segítségnyújtás, munkáltatók ösztönzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók idegenkednek a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásától: tájékoztatás, meggyőzés.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi

Intézkedés címe:	**Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Akadálymentes környezet megvalósítása Hajdúhadházon Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása Középtávon: Az akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata (Hogyan valósítható meg? Mekkora költségvonzata van? Megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása, kisebb ráfordítással járó akadálymentesítések elvégzése. A célterületeket rangsorolni kell fontosság szerint. Középtávon: A nagyobb volumenű munkát igénylő akadálymentesítéseknél annak vizsgálata hogyan valósítható meg az akadálymentesítés, mekkora költségvonzata van az átalakításnak. Az akadálymentesítés megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: Helyi erőforrások keresése és pályázatfigyelés. A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense**; Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal
Partnerek	Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Az akadálymentesítés célterületeinek beazonosítása: 2018 .december 31-ig Kisebb ráfordítású akadálymentesítések 2019. április 30-ig. Nagyobb akadálymentesítések lehetőségének vizsgálata: 2019. április 30-ig. Erőforrások keresése: folyamatosan, akadálymentesítés a szükséges erőforrások megszerzését követően.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célterületek beazonosítása megtörténik. A kisebb akadálymentesítések megtörténnek. Az akadálymentesítéshez erőforrásokat találunk, pl. pályázati lehetőség – sikeres pályázat. Fenntarthatóság: Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A nagyobb beruházást igénylő akadálymentesítéshez nem találunk forrásokat: kisebb fejlesztések is haladást eredményeznek
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	**A fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A helyi igények lehető legszélesebb körben történő kielégítése a fogyatékkal élők szállítása terén. Rövidtávon: Helyzetelemzés. Középtávon: Erőforrások szerzése. Hosszútávon: Akadálymentesítés megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni mekkora a kihasználtság. mekkora a túlterheltség. Meg kell vizsgálni melyek a hiányzó tárgyi, személyi erőforrások. Középtávon: Megoldást kell találni a hiányzó erőforrások pótlására, pályázatok figyelése Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén a szállító szolgálat fejlesztése.
Résztvevők és felelős	**Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat)** Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense
Partnerek	Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense, Támogató Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Helyzetelemzés, igényfelmérés: 2018.november 30-ig Erőforrások keresése folyamatosan A szállító szolgálat fejlesztése a szükséges erőforrások megszerzését követően.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A helyzetelemzés, igényfelmérés megtörténik. (a helyzetelemzést tartalmazó dokumentumok megléte, igénylő lapok visszaérkezése) Erőforrásokat találunk. A szállító szolgálaton belül fejlesztés/ek valósulnak meg. Fenntarthatóság: A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, az igényeket rangsorolni kell.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem találunk erőforrásokat: alternatívák keresése, apróbb fejlesztések megvalósítása
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	**A munkáltatók munkaerő-piaci igényéhez igazodó képzések indítása, új helyi szakképzések elindításának a vizsgálata, álláskeresési technikák tanítása, lehetőségnyújtás tapasztalatszerzésre.**	Magas a 20-24 éves korosztály munkanélkülisége; a nyilvántartott álláskeresők 66 %-a szakképzetlen	A megfelelő (szak)képzettség megszerzése és tapasztalatszerzés a munkavállalás megkönnyítéséhez. Rövidtávon igényfelmérés, eljuttatás képzésekre Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést, szerezzenek tapasztalatot Hosszútávon: munkába állás, a munkanélküliség csökkenése	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövid távon: igényfelmérés a munkáltatók és a célcsoport körében. Milyen szakmával, tapasztalattal rendelkező embereket keresnek, kik vállalják a képzésben való részvételt. Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez, tapasztalatszerzéshez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez Hosszútávon: társadalmi struktúraváltozás érdekében kommunikálni az elért eredményeket.	Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője	Igényfelmérés, Új helyi szakképzések elindítási lehetőségének vizsgálata 2018. december 31-ig. Képzésre, gyakorlatra jelentkezés: 2019. február 28-ig. képzés, gyakorlat befejezése után az elhelyezkedési, munkahely megtartási ráta felmérése.	Kérdőívek visszaérkezése, kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre, gyakorlatra jelentkezők száma: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Lemorzsolódás: képzőhely, gyakorlati hely adminisztrációja Munkahely megtartás: képzésben, gyakorlaton részt vettek nyilatkoztatása	humán és technikai, pályázati forrás	Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő.
2.	**A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása, az általános iskolai felnőttoktatás elindításának vizsgálata**	A nyilvántartott álláskeresők és a szegregátumokban élők alacsony iskolai végzettsége, analfabetizmus.	A fiatalok iskolaelhagyásának megakadályozása. Legalább általános iskolai végzettség megszerzése, ezt követően esetleg egy magasabb iskolai végzettség szerzése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi Terve, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: a gyermekek és szülők folyamatos tájékoztatása az igazolatlan iskolai mulasztások várható következményeiről. Igényfelmérés a célcsoport körében,	Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Jegyzője	A szülők, gyermekek tájékoztatása az iskolába járás fontosságáról 2018. szeptember 01-től rendszeresen. Igényfelmérés az alacsony végzettségű	Az iskolai hiányzások számával kapcsolatos statisztikai adatok. Kérdőívek visszaérkezése,kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Képzésre	Humán, technikai, pénzügyi	Fenntarthatóság: megfelelő színvonalú képzés esetén a résztvevők munkához jutásának esélye megnő, esetleg újabb ismeretek megszerzése mellett döntenek.

			- Rövidtávon iskolai hiányzások csökkentése, Igényfelmérés az alacsony végzettségű felnőttek eljuttatása a képzésekre - Középtávon: minél többen fejezzék be a képzést - Hosszútávon: a megszerzett ismeretek segítik a munkába állást, újabb ismeretek szerzésére ösztönöznek		jelentkezés a képzésekre, szerződéskötés a Tankerületi Központtal Középtávon: A képzések sikeres befejezéséhez segítségnyújtás, segítségnyújtás az álláskereséshez, továbbtanuláshoz Hosszútávon: a képzés fenntartása, népszerűsítése		felnőttek körében 2019. január 31-ig. Képzésre jelentkezés: 2019. február 28-ig. Képzés befejezése után az elhelyezkedési ráta felmérése.	jelentkezők száma: általános iskolák Lemorzsolódás: általános iskolák Elhelyezkedés, továbbtanulási arány: képzésben részt vettek nyilatkoztatása		
3.	**Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése**	A mélyszegénységben élők kevésbé veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, szűrővizsgálatokat, prevenciós ellátásokat. a célcsoportra rossz egészségügyi állapot jellemző.	A szűrővizsgálatokkal a kóros elváltozások korai stádiumban észrevehetők, könnyebben kezelhetők, megakadályozható az elváltozások kialakulása. az egészséges életmódra nevelést szolgálják a tájékoztató előadások is. - Rövidtávon: az egészség megőrzésének fontossága,figyelem felhívás - Középtávon: az előadások , szűrések eredményessége - Hosszútávon: az esetleges megbetegedések kiszűrése, segítségnyújtás,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon:igényfelmérés, a célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szűrővizsgálatok köréről, az egészségmegőrzést szolgáló előadásokról. -Középtávon: Az előadások megtartása, szűrések végzése -Hosszútávon: segítségnyújtás az egészségi állapot megtartás, a jobb egészségi állapot eléréséhez.	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal Egészségfejlesztési Iroda	Tájékoztatás 2018. szeptember 01-től rendszeresen. Szűrések, előadások 2018. október 01-től rendszeresen.	Kérdőívek visszaérkezése,kiküldött, visszaérkezett kérdőívek száma Előadásokra, szűrésekre jelentkezők száma: kiszűrt emberek száma: szűrést végző dokumentációja	humán és pénzügyi, pályázati lehetőségek	Fenntarthatóság: az emberek terápiás javaslatokkal való ellátása.

			jobb egészségi állapot elérése.							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	**Életvezetési, gyermeknevelési technikák tanítása**	A Gyermekjóléti Szolgálat által kezelt problémák 28 %-a a gyermek szülő általi elhanyagoltsága.	Az életvezetési, gyermeknevelési ismeretek elsajátításával csökkenhet, megszűnhet a gyermekek szülő általi elhanyagoltsága, a gyermekek nagyobb eséllyel nevelkedhetnek rendezett családi körülmények között. Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: folyamatos ellenőrzéssel, tájékoztatással, esetmegbeszélésekkel csökkenjen a gyermekek elhanyagoltsága Hosszútávon: a segítő tevékenység eredményeként a korábban elhanyagolt gyermekekre gondot fordítsanak a szülők	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepciója és Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Rövidtávon: célcsoport meghatározása, szülők, pedagógusok tájékoztatása Középtávon: A gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, egyénre lebontott esetmegbeszélések a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ közreműködésével Hosszútávon: a segítő tevékenységek eredményeinek gyakorlati felhasználása	Felelős: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ	Célcsoport meghatározás 2018. november 30-ig Tájékoztatás, esetmegbeszélés, ellenőrzés 2018. december 01-től havi rendszerességgel..	A célcsoport meghatározás, a kiszűrt gyermekek listájának megléte, aktualizálása Segítő tevékenység, esetmegbeszélések: a szülők véleményei, a gyermekek helyzetének javulása Utánkövetés: Hajdúhadházi Család-és Gyermekjóléti Központ, Védőnői Szolgálat iskolavédőnők dokumentációi	humán és technikai	Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, az elhanyagolt gyermekek kirekesztődését meg kell akadályozni.
2.	**Korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése**	Szenvedélybetegség megjelenése a gyermekek, fiatalkorúak körében (pszichoaktív anyagok fogyasztása)	A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások megtartásával csökkenhet a gyermekek, fiatalkorúak	Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepciója és Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	Rövidtávon: kapcsolatfelvétel a célcsoporttal és az intézkedés megvalósításában közreműködőkkel, Munkacsoport létrehozása Középtávon:	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ	Kapcsolatfelvétel, munkacsoport létrehozása: 2018. szeptember 30. Prevenciós programok, előadások szervezése, megtartása 2018.	A kapcsolatfelvétel eredményes, létrejön a Munkacsoport. A Munkacsoport kidolgozza a prevenciós programot.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A gyermekek figyelemmel kísérése, probléma észlelése esetén jelzés, segítségnyújtás.

			körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma. Rövidtávon: Munkacsoport létrehozása, mely olyan prevenciós programokat dolgoz ki a gyermekek-fiatalok számára óvodáskortól 18 éves korig, amelynek újszerű interaktív módszerei elérik a fiatalokat, képesek hatni rájuk. Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Prevenciós előadások szervezése, megtartása, a gyermekek, szülők, pedagógusok tájékoztatása. Pályázatkövetés és írás. Hosszútávon: A korai felvilágosítás, érzékenyítés, prevenciós előadások, programok szervezése eredményeként csökkenjen a szenvedélybetegggel, pszichoaktív anyagok fogyasztásával érintettek száma.		Prevenciós programok, előadások szervezése, megtartása. Pályázatfigyelés és pályázatírás Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása, prevenciós előadások folytatása.		novemberétől folyamatosan. Pályázatfigyelés, támogatók keresése: folyamatos	A prevenciós előadások megtartásával csökken a gyermekek, fiatalkorúak körében a szenvedélybetegek, a pszichoaktív anyagot fogyasztók száma.		

III. A nők esélyegyenlősége										
1.	**Nők munkaerő-piaci elhelyezkedését támogató programok, a nők vállalkozóvá válásának, önfoglalkoztatásának ösztönzése**	Magas a munkanélküli nők száma.	A nők foglalkoztatottságának növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, igényfelmérés. Középtávon: Segítségnyújtás tanácsadással, képzésekkel javítani az elhelyezkedési mutatókat. Hosszútávon: A munkanélküli nők számának csökkenése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés. Középtávon: Tanácsadás biztosítása a Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ által szervezett programokon. Tájékoztatás a támogatási lehetőségekről. Képzésekkel javítani kell az elhelyezkedést, a képzésekről szóló tájékoztatók bővítése (együttműködés a Foglalkoztatási Osztállyal) A nők vállalkozóvá válásának ösztönzése. Például pozitív példa állításával - sikeres női vállalkozó egy előadás keretében elmeséli a történetét, átadja tapasztalatait. Hosszútávon: Segítségnyújtás a munkaerő-piacon való elhelyezkedéshez.	Felelős: Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2018.december 31-ig Tanácsadás, előadások: 2019. január 01-től havonta rendszeresen, Segítségnyújtás: 2019. január 01-től rendszeresen.	A érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylőlapok) A tanácsadáson, képzésben résztvevők létszáma. (tanácsadók, képzést szervezők adatai) A munkahellyel rendelkező nők számának emelkedése.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.
2.	**Felvilágosító előadások szervezése**	Gyermekkorban anyává válás.	Az egészséges párkapcsolatok kialakítása fontosságának tudatosítása, a tudatos	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervez	Rövidtávon: Az előadáson résztvevők körének beazonosítása, tájékoztató	Felelős: Iskolavédőnők - Védőnői Szolgálat	Témák, korcsoportok meghatározása: 2018. szeptember 30-ig Előadások:	A témákhoz kapcsolódó anyagok megléte. A résztvevő gyermekek listájának megléte.	Humán, technikai	Fenntarthatóság: Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás.

			gyermekvállalás megteremtése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, szülők, pedagógusok, gyermekek tájékoztatása. Középtávon: Egészségnevelő, felvilágosító előadások tartásával az egészséges életmód tudatosítása, valamint családi életre való felkészítés. Hosszútávon: Egészséges életmód, harmonikus párkapcsolatok, felelősségteljes és biztonságos szexuális kapcsolat, gyermekterhességek elkerülése.	ési Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Gyermekvédelmi koncepciója és Gyermekvédelmi Cselekvési Terve	beszélgetések. Középtávon: Folyamatosan felvilágosító órák tartása a célcsoport tagjainak korcsoportok szerint. Hosszútávon: A felvilágosító tevékenység felmérése.		rendszeresen A befogadás felmérése a tanév végén.	Kutatási eredmények: iskola védőnői dokumentáció.		
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1.	**Bűnmegelőzéshez kapcsolódó programok**	Az időskorúak gyakran válnak bűncselekmény áldozatává	Az (idősek sérelmére) elkövetett bűncselekmények megelőzése. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyzőben,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a Hajdúhadházi Polgárőr Egyesülettel, a Hajdúhadházi Rendőrkapitánysággal Középtávon: Előadások szervezése a bűnmegelőzés jegyében, a	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ	Kapcsolatfelvétel: 2018. augusztus 31-ig Előadások szervezése, tájékoztatás: 2018. október 01-től rendszeresen	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő az előadásokon. Az előadáson szerzett ismeretek, tapasztalat alkalmazása. Az emberek nagyobb figyelemmel lesznek saját maguk és	Humán, technikai, pénzügyi	Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb előadások tartása. Tapasztalat és információátadás.

			Hosszútávon: A bűncselekmények száma csökkenjen.		célcsoport tájékoztatása (a helyi újságban is) Hosszútávon: Az előadások tapasztalatainak alkalmazása			szomszédjaik biztonságára.		
2.	**A digitális írástudás fejlesztése az élethosszig tanulás jegyében**	Az időskorú munkavállalók informatikai képzettségének hiánya.	Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek. Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel az érintettekkel. Középtávon: Előadások szervezése az élethosszig tanulás jegyében. Hosszútávon: Az időskorú munkavállalók informatikai jártasságot szerezzenek, a megszerzett tudást a munkahelyükön hasznosítani tudják.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövid távon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, a HBMKH Hajdúhadházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, a Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galériával, a Csokonai Művelődési Házzal Középtávon: Pályázatfigyelés, informatikai képzések szervezése, célcsoport tájékoztatása, jelentkezések Hosszútávon: A képzések megtartása, gyakorlati segítségnyújtás. .	Felelős: Földi János Könyvtár, Emlékház, Hajdúhadházi Galéria Könyvtár	Kapcsolatfelvétel: 2018. október 31-ig Pályázatfigyelés: 2018. szeptember 01-től. Előadások szervezése, tájékoztatás: 2018. november 30-ig Jelentkezés 2018. december 31-ig Képzések 2019 januárjától Segítségnyújtás a képzés ideje alatt és azt követően is folyamatosan.	A kapcsolatfelvétel eredményes. Megfelelő számú érdeklődő. (képzést szervező dokumentumai) A képzésen szerzett ismeretek gyakorlatban, munkavégzés során történő alkalmazása. (munkáltatók visszajelzései)	Humán, technikai, pályázati	Fenntarthatóság: Meghatározott időközönként újabb képzések tartása.
3.	**Az idősek helyi szállítási lehetőségének vizsgálata**	Helyi szállítószolgálat hiánya. (A Támogató Szolgálat csak a fogyatékkal élőket szállítja.)	Az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáférése, az ügyintézés helyér való eljutás biztosított legyen. Rövidtávon: A szállító szolgálat	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2018. október 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: 2018. szeptember 01-től Szállítás megszervezése: a	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik a helyi szállítószolgálat működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A szállító szolgálat működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.

			létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból a helyi szállítás megszervezése, működtetése.	Városfejlesztési Stratégiája	Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén a helyi szállítás megszervezése, működtetése.		szükséges erőforrások megszerzését követő 6 hónapon belül.	lehetőség.		
4.	**Bentlakásos idősek otthona építéséhez kapcsolódó pályázatfigyelés**	Hajdúhadházon nincs bentlakásos idősek otthona.	Bentlakásos idősek otthona létrehozása Hajdúhadházon. Rövidtávon: Bentlakásos idősek otthonának létrehozását igénylők számának megállapítása. Középtávon: Pályázati forrás, támogatók felkutatása Hosszútávon: Pályázati erőforrásból, támogatásokból bentlakásos idősek otthonának létrehozása, működtetése.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Rövidtávon: Kapcsolatfelvétel a célcsoporttal, igényfelmérés Középtávon: Pályázatfigyelés, támogatók keresése Hosszútávon: Az erőforrások rendelkezésre állása esetén az intézmény létrehozása, működtetése.	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense	Kapcsolatfelvétel, igényfelmérés: 2018.december 31-ig Pályázatfigyelés, támogatók keresése: folyamatos Intézmény létrehozása: a szükséges erőforrások megszerzését követően	A kapcsolatfelvétel eredményes, igény mutatkozik helyi bentlakásos idősek otthonának működtetésére. (Visszaérkező igénylőlapok) A támogatók találása, pályázati lehetőség, nyertes pályázat.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A bentlakásos intézmény működtetéséhez pénzügy források gyűjtése.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	**Fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek helyi foglalkoztatási lehetőségeinek**	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságá	A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatottságá	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: A Támogató Szolgálat segítségével be kell azonosítani a célcsoport tagjait,	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozó Központ (Támogató	Célcsoportok, végezhető munkák meghatározása: 2018.december 31-ig Egyeztetés a helyi	A célcsoport által végezhető feladatok munkák beazonosítása megtörténik. Sikerül felkelteni a	Humán, technikai, pénzügyi	Fenntarthatóság: Folyamatos segítségnyújtás, munkáltatók ösztönzése.

	feltárása	ra Hajdúhadházon kevés lehetőség van	nak növelése. Rövidtávon: A célcsoport beazonosítása, tájékozódás a célcsoport által végezhető munkák köréről. Középtávon: Egyeztetés helyi vállalkozókkal, munkáltatókkal Hosszútávon: A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességű személyek számára munkalehetőség biztosítása Hajdúhadházon.		körvonalazni kell milyen munkát tudnak ellátni a célcsoport tagjai. Középtávon: A munkaterületek beazonosítását követően helyi vállalkozókat, munkáltatókat kell megkeresni, felhívni a figyelmüket a fogyatékkal élők és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségére. Igényfelmérés a munkáltatók körében. Hosszútávon: A munkaerő és a munkaerő-igény összehangolása, közvetítés a felek között, segítve a célcsoport tagjainak elhelyezkedését.	Szolgálat)	munkáltatókkal: 2019. február 28-ig Közvetítés a munkavállalók és munkáltatók között: 2019. április 01-től folyamatosan	helyi vállalkozók érdeklődését. A program eredményeként a fogyatékkel élők, megváltozott munkaképességű személyek helyi szintű foglalkoztatottsága növekszik.		
2.	**Akadálymentesítések helyi tervezése, pályázatfigyelés**	Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség	Akadálymentes környezet megvalósítása Hajdúhadházon Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása Középtávon: Az akadálymentesítés lehetőségének vizsgálata (Hogyan valósítható meg?,	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója, Hajdúhadház Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiája, Hajdúhadház Város Önkormányzata Akció Területi terve	Rövidtávon: Az akadálymentesítésre szoruló területek, épületek beazonosítása, kisebb ráfordítással járó akadálymentesítések elvégzése. A célterületeket rangsorolni kell fontosság szerint. Középtávon: A nagyobb volumenű munkát igénylő	Felelős: Hajdúhadházi Polgármesteri Hivatal pályázati referense	Az akadálymentesítés célterületeinek beazonosítása: 2018 .december 31-ig Kisebb ráfordítású akadálymentesítések 2019. április 30-ig. Nagyobb akadálymentesítések lehetőségének vizsgálata: 2019. április 30-ig. Erőforrások	A célterületek beazonosítása megtörténik. A kisebb akadálymentesítések megtörténnek. Az akadálymentesítéshez erőforrásokat találunk, pl. pályázati lehetőség – sikeres pályázat.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése.

			Mekkora költségvonzata van? Megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.		akadálymentesítés eknél annak vizsgálata hogyan valósítható meg az akadálymentesítés, mekkora költségvonzata van az átalakításnak. Az akadálymentesítés megoldható-e helyi erőforrásból vagy pályázat forrásból? Hosszútávon: Helyi erőforrások keresése és pályázatfigyelés. A szükséges erőforrások megléte esetén az akadálymentesítés megvalósítása.		keresése: folyamatosan, akadálymentesítés a szükséges erőforrások megszerzését követően.			
3.	A fogyatékkal élő személyek szállítását végző szolgálat fejlesztése	A fogyatékkal élők szállítása a személyi és tárgyi feltételek miatt korlátozott	A helyi igények lehető legszélesebb körben történő kielégítése a fogyatékkal élők szállítása terén. Rövidtávon: Helyzetelemzés. Középtávon: Erőforrások szerzése. Hosszútávon: Akadálymentesítés megvalósítása.	Hajdúhadház Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója	Rövidtávon: Igényfelmérés a célcsoport körében. Fel kell mérni mekkora a kihasználtság., mekkora a túlterheltség. Meg kell vizsgálni melyek a hiányzó tárgyi, személyi erőforrások. Középtávon: Megoldást kell találni a hiányzó erőforrások pótlására, pályázatok figyelése Hosszútávon: A szükséges erőforrások megléte esetén a szállító szolgálat fejlesztése.	Felelős: Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ (Támogató Szolgálat)	Helyzetelemzés, igényfelmérés: 2018.november 30-ig Erőforrások keresése folyamatosan A szállító szolgálat fejlesztése a szükséges erőforrások megszerzését követően.	A helyzetelemzés, igényfelmérés megtörténik. (a helyzetelemzést tartalmazó dokumentumok megléte, igénylő lapok visszaérkezése) Erőforrásokat találunk. A szállító szolgálaton belül fejlesztés/ek valósulnak meg.	Humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Fenntarthatóság: A szolgáltatást az igényekhez kell igazítani, az igényeket rangsorolni kell.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Hajdúhadház Város Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a Hajdúhadházon működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Hajdúhadház Város Önkormányzata azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Hajdúhadház Város Önkormányzata a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok Hajdúhadházon maradéktalanul megvalósuljanak.

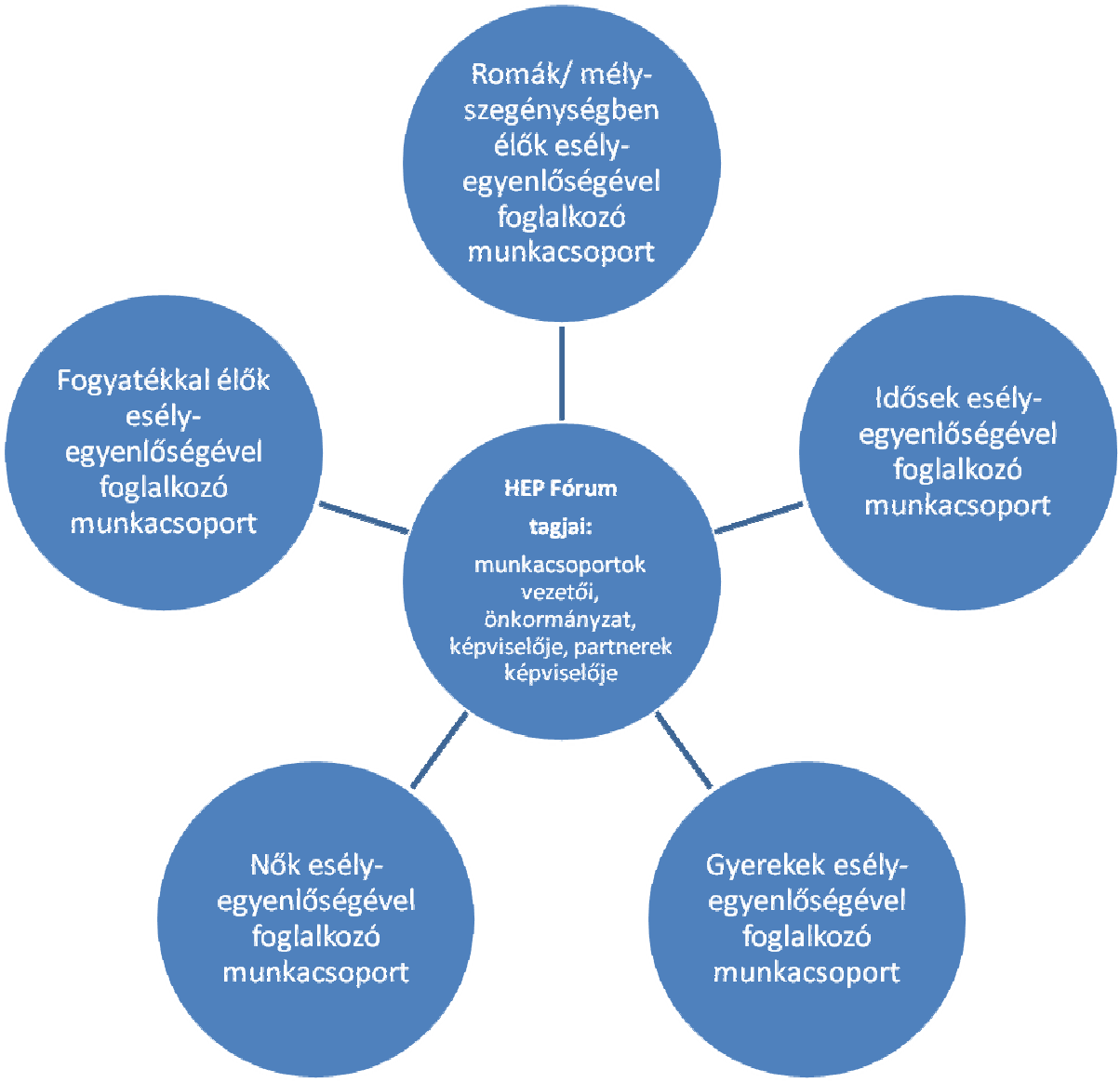
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is,

a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy Hajdúhadház minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden**,** az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.
A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Hajdúhadház Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hajdúhadház Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megtárgyalta és azt a …./2018. (VI.29.) HÖ. számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:
- Helyi Esélyegyenlőségi Program 1. számú melléklete - Táblázatok

Hajdúhadház, 2018. ……

Csáfordi Dénes
polgármester

Hajdúhadház Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

2018. …….. Vargáné Sőrés Ilona

2018. …….. Komorné Karap Mária

2018. …….. Uzonyiné Marczin Erika

2018. …….. Pur Mihály

2018. …….. Kulcsárné Kun Katalin

2018. …….. Égerházi Katalin

2018. …….. Kecsediné Molnár Anikó

HEP elkészítési jegyzék[2]

NÉV[3]	HEP részei[4]										Aláírás[5]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Földi János Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és AMI Vargáné Sőrés Ilona	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	**R** É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	
Hajdúhadházi Mikrotérségi Szociális Gondozási Központ Uzonyiné Marczin Erika	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	**R** É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	
Hajdúhadházi Család- és Gyermekjóléti Központ Komorné Karap Mária	R É **T** E	R É **T** E	**R** É **T** E	**R** É **T** E	**R** É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	
Hajdúhadházi Városi Óvoda Pur Mihály	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	**R** É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	R É **T** E	

[2] Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

[3] A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

[4] A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

[5] Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

Aranykapu Óvoda Kulcsárné Kun Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Három Szirom Óvoda Égerházi Katalin	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Hajdúhadházi Bölcsőde Kecsediné Molnár Anikó	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	